ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

ΤΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΒΔΟΜΟΝ ΕΤΟΣ

ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΤΗι 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1872

ΥΠΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Δ. ΛΕΒΙΔΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΤΥΠΟΙΣ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ

1873

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

ΤΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΒΔΟΜΟΝ ΕΤΟΣ.

Κύριοι,

Μέλλων τοῦτο μὲν νὰ ἱστορήσω τὰς κατὰ τὸ ζ'. ἔτος πράξεις τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσοῦ, οὗτινος τῇ εὐμενεῖ τῶν μελῶν ψήφῳ εἶχον τὴν τιμὴν νὰ προΐσταμαι, τοῦτο δὲ καὶ τὰς εὐθύνας νὰ δώσω, χαίρω πράττων ταῦτ' ἀμφότερα ἐνώπιον τῆς πολυπληθοῦς καὶ πεφωτισμένης ταύτης συνελεύσεως, ἥτις, δικαστὴς ἀδέκαστος τυγχάνουσα, θέλει φέρει δικαίαν ψῆφον περί τε τῶν ὑφ' ὑμῶν πεπραγμένων καὶ περὶ τῆς τοῦ Συλλόγου διοικήσεως.

Καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν πεποιθώς, ὅτι ἡ ἔντιμος αὕτη ὁμήγυρις καλῶς γινώσκει τὰς ἐκ τῶν ἠθικῶν συνεταιρισμῶν ὠφελείας, τὴν διὰ τῆς ἀτομικῆς τουτέστι καὶ ἰδιώτιδος αὐτενεργείας ἐπιζητουμένην πρόοδον, τὴν οὐχὶ μὲν ὁπλομάχον καὶ πολυτάραχον, ἀλλ' ὅμως ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πιστεύων, ὅτι δὲν ἀγνοεῖτε, ὅτι αὐτῆς ταύτης τῆς ἰδιώτιδος αὐτενεργείας ἕνεκα μόνον ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης ὀφείλομεν τὰς ἠθικὰς εὐθύνας, ὧν ἄνευ οἱ τοιοῦτοι συνεταιρισμοὶ δυσκόλως δύνανται νὰ ἀκμάσωσι, ταῦτα πάντα λαβὼν ὑπ' ὄψιν μου, πέποιθα ὅτι προθύμως θέλετε δεχθῇ τοῦ δικαστοῦ τὸν τίτλον.

Τοῦτο δὲ τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἐν χώρᾳ, ἥτις ὀρθῶς καὶ δικαίως ἀξιοῖ, ὅτι ἡ ἀτομικὴ πρωτοβουλία καὶ ἡ αὐτοδιοίκησις εἰσὶν ἀδελφαὶ προσφιλεῖς τῶν ἐλευθέρων λαῶν, ἐν ταύτῃ πάντες μὲν εἰσὶ δικασταὶ ἑκάστου, ἕκαστος δὲ δικαστὴς πάντων, καὶ τοιουτοτρόπως ἡ καθολικὴ καὶ ἰδιῶτις αὕτη ἠθικὴ ἐξέλεγξις εἶναι ἡ ἀσφαλεστάτη ἐγγύησις τῆς τῶν καθηκόντων ἐκτελέσεως.

Ἀναλαμβάνων λοιπὸν τὴν διήγησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου πεπραγμένων ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ ἔνθα πρὸ ἑνὸς καὶ ἐπέκεινα ἔτους μετὰ τοῦ προκατόχου μου ἔστητε καὶ τὰς εὐθύνας συγχρόνως ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου δίδων, θέλω διαιρέσει τὸν λόγον οὕτω: ά) περὶ νέου Κανονισμοῦ· β') περὶ μελῶν· γ') περὶ συνεδριάσεων· δ') περὶ νεοελληνικῶν ἀναλέκτων· έ) περὶ δημοσιεύσεων· ς') περὶ ταμείου· ζ') περὶ δωρεῶν· ή) περὶ βιβλιοθήκης καὶ ἀναγνωστηρίου καὶ θ') περὶ ἐκλογῶν.

Α'.

ΠΕΡΙ ΝΕΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ.

Γνωρίζετε, Κύριοι, ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ νέου Κανονισμοῦ, ἐπιψηφισθέντος ἐπὶ τῆς προεδρείας τοῦ προκατόχου μου, ἤρξατο ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐμῆς προεδρείας· καὶ οἱ μὲν νεωτερισμοί, οἱ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ τούτου εἰσαχθέντες, βεβαίως ἤθελον ναυαγήσει, σιωπηρῶς τὰς καταργηθείσας διατάξεις παρακολουθοῦντες, ἂν ἦσαν ἁπλῶς καὶ μόνον αἱ πεποιθήσεις τῆς συνταξάσης αὐτοὺς ἐπιτροπῆς· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Σύλλογος, ἐπιψηφίζων, ἀνεκήρυττε μόνον καὶ ἀνέγραφεν ὅ,τι πρότερον ἐφρόνει καὶ ἐπεθύμει, μετὰ δὲ τὴν τοῦ Κανονισμοῦ δημοσίευσιν ἀκριβῶς ἐξετέλει τὰ νενομοθετημένα, παρέχων οὕτω παράδειγμα ἄριστον τῆς πρὸς τοὺς νόμους ὑποταγῆς, ἣν διπλασίαν κατ' ἐμὲ τοὐλάχιστον ὀφείλουσιν οἱ τοὺς νόμους δημιουργοῦντες, ὁ νέος Κανονισμὸς ἐξηκολούθησε κατὰ γράμμα ἐφαρμοζόμενος καὶ ἐκτελούμενος.

Διότι τεκμήριον ἀσφαλέστατον τοῦ ὅτι οἱ νόμοι θέλουσι ζήσει εἶναι, ὅτι οἱ νόμοι ἔπρεπε νὰ γεννηθῶσιν.

Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ λόγοι, οἱ τοὺς νεωτερισμοὺς καὶ τὴν ἐπιψήφισιν νέου κανονισμοῦ προκαλέσαντες δὲν ἦσαν ἴσως γνωστοὶ τοῖς τε ἁπανταχοῦ Συλλόγοις, μεθ' ὧν διατελοῦμεν εἰς φιλικὰς σχέσεις, καὶ τοῖς ἁπανταχοῦ ἐπιτίμοις καὶ ἀντεπιστέλλουσι τοῦ Συλλόγου μέλεσιν, ἡ Ἐφορία εἰσήγαγε πρότασιν καὶ ὁ Σύλλογος παρεδέχθη ἐν τῇ Συνεδριάσει τῆς 19 Σεπτεμβρίου 1871, ὅπως δι' ἐγκυκλίου διεξηγηθῶσιν οἱ λόγοι ἐκεῖνοι. Διότι οὐ μόνον μετεβάλλοντο αἱ τάξεις τῶν μελῶν, καταργουμένης τῆς τῶν *ἐκτάκτων*, δημιουργουμένης δὲ τῆς τῶν *παρέδρων*, ὡς ὑποδιαιρέσεως ὅμως τῆς τῶν *τακτικῶν*, ἥτις συγκοτεῖται νῦν ἐξ *ἐνεργῶν* καὶ ἐκ *παρέδρων*, οὐ μόνον διετάχθησαν καὶ ἐτακτοποιήθησαν τὰ τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου, οὐ μόνον συνεστήθη Ἀναγνωστήριον καὶ νέαι ποινικαὶ διατάξεις εἰσήχθησαν καὶ ἡ Περίοδος ἀπὸ ἑξαμηνιαίας εἰς ἐνιαύσιον ὡρίσθη, ἀλλὰ καὶ ὁ σκοπὸς αὐτὸς τοῦ Συλλόγου, ὁ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν γνώσεων τῶν μελῶν αὐτοῦ περιοριζόμενος, οὐσιωδῶς μετεβλήθη, ἀναγραφέντος, ὅτι: «Σκοπὸς τοῦ Συλλόγου εἶναι ἡ διὰ τῆς ἀπὸ κοινοῦ τῶν μελῶν ἐνεργείας πρόοδος καὶ γενικὴ ὠφέλεια».

Αὕτη δ' ἡ τελευταία ἐν τῷ Κανονισμῷ φαινομένη καινοτομία, περὶ ἧς, ὡς τῆς σπουδαιοτάτης, ποιοῦμαι λόγον ἰδίᾳ, δὲν ἦτο πλαστούργημα φαντασίας πυρετώδους, ἢ πόθος τις δυσεκτέλεστος, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου γιγνόμενον ἀνεκηρύσσετο μόνον δημοσίᾳ καὶ διὰ τοῦ κανονισμοῦ καὶ διὰ τῶν ἐγκυκλίων καὶ διὰ παντὸς μέσου προσεκαλοῦντο οἱ μὴ μετέχοντες τοῦ Συλλόγου, ὅπως ὑπὸ τοιαύτην σημαίαν προσφέρωσι τας ἠθικὰς αὐτῶν δυνάμεις.

«Προσέλθετε, ἔλεγον τότε, ἀναλαμβάνων τὴν κυβέρνησιν τοῦ Συλλόγου, προσέλθετε λοιπὸν οἱ φρονοῦντες, ὅτι δύνασθε νὰ συντελέσητε εἰς τὸν ἡμέτερον σκοπόν· σπεύσατε μετὰ τῆς

Γ. Σίνας· ἐν Νεαπόλει ὁ κ. Κ. Ζαβιτσάνος· ἐν Παρισίοις ὁ κ. Albert Dumont· ἐν Μασσαλίᾳ ὁ κ. Στ. Μεταξᾶς· ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁ κ. Ἰ. Ἀντωνιάδης.

Ἐν δὲ τῇ τάξει τῶν Τακτικῶν Παρέδρων προσετέθησαν 10, οἱ κκ. Δ. Βρατσάνος, Κ. Κωστῆς, Ἰ. Τυπάλδος, Α. Ζίννης, Ἀχ. Γεωργαντᾶς, Ν. Νικολαΐδης, Κ. Χατζίσκος, Ἀν. Πάλλης, Ἄγγ. Βλάχος, καὶ Ἀλ. Μανσόλας.

Ἐν τῇ τάξει τῶν Τακτικῶν Ἐνεργῶν προσετέθησαν 28, οἱ κκ. Μ. Deffner, Γ. Μουσούρης, Θ. Καγιᾶς, Α. Ἱδρωμένος, Ἰ. Κρεστενίτης, Γ. Καπετανάκης, Ἀν. Στούπης, Σ. Καρτούλης, Δ. Σομερίτης, Γ. Φιλήμων, Κ. Λαμπαδάριος, Κ. Τολιόπουλος, Α. Φακήρης, Α. Ἀγγελόπουλος, Δ. Ῥοζάκης, Εὐγ. Ζαλοκώστας, Ἰ. Ἀλταμούρας, Ν. Χατζίσκος, Δ. Ἀντωνιάδης, Ν. Καλλισγοῦρος, Β. Φλώρης, Κ. Μεϊμάρης, Κ. Ζαφειρόπουλος, Κ. Παπαμιχαλόπουλος, Ἀ. Ῥάμμος, Γ. Ξάνθος, Πέτρ. Περρῆς καὶ Raymond Bezzoles.

Καὶ ἐν τῇ τάξει τῶν Ἀντεπιστελλόντων προσετέθησαν 23, ἐξ ὧν ἐν Σύρῳ μὲν οἱ κκ. Ἰ. Ἀργυράκης καὶ Μ. Βαμβακερός· ἐν Δαμίᾳ ὁ κ. Ἰ. Βερέτας· ἐν Θήρᾳ ὁ κ. Ἰ. Δὲ Κιγάλλας· ἐν Τριπόλει οἱ κκ. Θ. Ζαφειρόπουλος καὶ Ν. Κωνσταντόπουλος· ἐν Ἀμφίσσῃ ὁ κ. Ἀν. Φιλίππου· ἐν Κερκύρᾳ ὁ κ. Φρ. Ἀλβάνας· ἐν Πάτραις ὁ κ. Ἀρ. Κοντογούρης· ἐν Καβάλᾳ ὁ κ. Α. Κούζης· ἐν Βάρνᾳ ὁ κ. Χρ. Εὐσταθιάδης· ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ κ. Γ. Χασιώτης· ἐν Σμύρνῃ οἱ κκ. Κ. Ξανθόπουλος, Ἰ. Πρωτόδικος καὶ Θ. Παράσχος· ἐν Χίῳ ὁ κ. Μιχ. Κεφάλας· ἐν Κρήτῃ ὁ κ. Δημ. Φέρμπος· ἐν Λονδίνῳ οἱ κκ. Στέφ. Ξένος καὶ Δ. Βικέλλας· ἐν Βιέννῃ ὁ κ. Θ. Λιβαδᾶς· ἐν Τεργέστῃ οἱ κκ. Δ. Θερειανὸς καὶ Γ. Μαυρογιάννης καὶ ἐν Οὐηρῶνι ὁ κ. Adolfo Gemma.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς εἰσαγωγῆς νέων μελῶν.

Αἱ δὲ ὑπάρχουσαι τάξεις ὑπέστησάν τινας μεταβολὰς καὶ κατὰ τὴν Περίοδον ταύτην· οὕτως ἐκ μὲν τῆς καταργηθείσης τάξεως τῶν παλαιῶν Ἐκτάκτων 2 μὲν μέλη οἱ κκ. Ἰ. Δάμ-

προς καὶ Σπ. Ἀργυρόπουλος ἐδήλωσαν, ὅτι μετατίθενται εἰς τὴν τάξιν τῶν Τακτικῶν Ἐνεργῶν μελῶν, 3 οἱ κκ. Θ. Νικολ. Φιλαδελφεύς, Μιλ. Ῥάλλης καὶ Γ. Μιστριώτης, ὅτι παραιτοῦνται τοῦ Συλλόγου ἕνεκα τῶν πολλῶν ἀσχολιῶν αὐτῶν καὶ τὰ λοιπὰ παλαιὰ Ἔκτακτα μέλη εἰδοποίησαν, ὅτι ἐπιθυμοῦσι να διαμείνωσιν ἐν τῇ τάξει τῶν Τακτικῶν Παρέδρων μελῶν. Ἐκ δὲ τῆς τάξεως τῶν Τακτικῶν Ἐνεργῶν 2 μὲν, οἱ κκ. Χαρ. Πούλιος καὶ Δ. Χατζηκώστας παρῃτήθησαν, ὡς μὴ δυνάμενοι νὰ συμμορφωθῶσι τῷ Κανονισμῷ, 3 δὲ οἱ κκ. Ἀρ. Προβελέγιος, Γ. Ζολώτας καὶ Μ. Φραγκάτος μετετέθησαν εἰς τὴν τάξιν τῶν Παρέδρων Τακτικῶν, καὶ ὁ κ. Ἀν. Μιχελιδάκης εἰς τὴν τῶν ἀντεπιστελλόντων ἐν Κρήτῃ.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μακρῷ τοῦ ἔτους διαστήματι ἐκ μὲν τῶν Παρέδρων ὁ κ. Μιχ. Φραγκάτος, ἐκ δὲ τῶν Ἐνεργῶν οἱ κκ. Σ. Π. Λάμπρος καὶ Ἰω. Καμπούρογλους μετετέθησαν εἰς τὴν τῶν ἀντεπιστελλόντων μελῶν. Μετὰ λύπης λοιπὸν εἶδεν ὁ Σύλλογος ἀποχωροῦντα τοῦ κέντρου αὐτοῦ τὰ τρία ταῦτα μέλη, ἅτινα διὰ τῶν φώτων αὐτῶν καὶ τῆς συνέσεως πολλάκις ἐτίμησαν καὶ πολλαχῶς ὠφέλησαν τὸ Σωματεῖον ἡμῶν.

Ἐπίσης ἐν τῷ διαστήματι τοῦ ἔτους παρῃτήθησαν ἐκ μὲν τῶν Ἀντεπιστελλόντων 3, οἱ κκ. Ἰ. Δὲ Κιγάλλας, Ἀντ. Πικραμένος καὶ Δημ. Ἀγέλαστος ἐκ δὲ τῶν Τακτικῶν Ἐνεργῶν εἷς ὁ κ. Θ. Ἀγκωνάκης, ἅπαντες ὡς μὴ δυνάμενοι νὰ συμμορφωθῶσι τῷ Νέῳ Κανονισμῷ.

Διεγράφησαν δὲ καθ' ὅλον τὸ ἔτος προτάσει μὲν τῆς Ἐφορίας καὶ μετ' ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου 5 Πάρεδρα μέλη ἕνεκα παραβάσεων τοῦ Κανονισμοῦ, οἱ κκ. Κ. Δραγούμης, Ἀρ. Οἰκονόμου, Ἀγ. Καισαρίδης, Ἐπ. Σταματιάδης καὶ Νεοκλ. Καζάζης. Κατ' ἀπόφασιν δ' ἁπλῶς τοῦ Συλλόγου τῆς 23 Μαΐου 1872, ἡμέρας δὲ καθ' ἣν ἔμελλον νὰ ἐνεργηθῶσιν αἱ ἐκλογαὶ τῆς νέας Ἐφορίας, διεγράφησαν 14 Ἐνεργὰ Τακτικὰ μέλη, οἱ κκ. Ἀ. Ὀλύμπιος, Π. Χρύσανθος, Ἰ. Μάτσας, Κ. Ἱεροκλῆς,

Λ. Βάφας, Δ. Νικολαΐδης, Ν. Σκοτίδης, Ἰ. Καντολέων, Κ. Τολιάπουλος, Ἀνδρ. Ἀγγελόπουλος, Θ. Μαριολόπουλος, Γ. Βενετσανόπουλος, Γ. Παπακυριακόπουλος καὶ Δ. Κατερινόπουλος. Αἴτιον δὲ τῆς κατα τὸ φαινόμενον δρακοντείας ἀποφάσεως τοῦ Συλλόγου ὑπῆρξεν ἔγγραφον ὑβριστικὸν, φέρον τὰς ὑπογραφὰς τῶν 14 ἐκείνων κυρίων, καὶ δι' οὗ ὑπεβάλλετο ἡ παραίτησις αὐτῶν ὡς δῆθεν καταδυναστευομένων. Τὸ ὑβριζόμενον Σωματεῖον, μεγαλοφρόνως ἀπορρίψαν τὴν παραίτησιν, προέβη αὐθωρεὶ εἰς τὴν διαγραφὴν τῶν καταδικασθέντων μελῶν. Ἀλλὰ ταῦτα διὰ μακρῶν ἀναπτύξας ἐν τῇ τελευταίᾳ Συνεδριάσει τῆς παρελθούσης Περιόδου, ἐξήτασα τό τε νόμιμον τῆς διαγραφῆς καὶ τὰ αἴτια τῆς ὑποβληθείσης παραιτήσεως τῶν 14 μελῶν.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν μεταβολῶν τούτων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χορείᾳ ἀπέθανον ἐκ μὲν τῶν Ἀντεπιστελλόντων μελῶν ὁ Μαρ. Βρεττὸς καὶ ὁ Μιχ. Μουστοξύδης, ἐκ δὲ τῶν Παρέδρων ὁ Δημ. Βρατσάνος καὶ ἐκ τῶν Ἐπιτίμων ὁ Ἰωσ. Γκινάκας. Καὶ πρὸς μὲν τὰς τῶν τετελευτηκότων οἰκογενείας τὸ Προεδρεῖον ἔπεμψε κατὰ τὸ σύνηθες τὰ συλλυπητήρια τοῦ Συλλόγου γράμματα, καίπερ γνωρίζον, ὅτι αἱ λέξεις δὲν ἐλαττοῦσι τὰς συμφοράς· αὐτὸς δ' ὁ Σύλλογος συνεδριάζων καὶ τὸν θάνατον τοῦ γεραροῦ διδασκάλου Γκινάκα ἐξαίφνης μαθὼν, ἐν σώματι παρηκολούθησε τὴν κηδείαν μέχρι τῶν τάφων, καὶ ὁδεύοντες λόγον ἐποιούμεθα τῆς ἀρετῆς ἀρχαιοτρόπου ἀνδρὸς καὶ τὰς πράξεις τοῦ τεθνεῶτος ἀνεμετροῦμεν.

Ἐπομένως μετὰ ταῦτα πάντα ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν μελῶν συμποσούμενος εἰς 232, ὑπερβαίνει τὸν τῆς παρελθούσης Περιόδου κατὰ 62. Ἐκ τῶν 237 μελῶν εἰσὶν Ἐπίτιμα 91, Ἀντεπιστέλλοντα 70, Τακτικὰ Πάρεδρα 29, καὶ Τακτικὰ Ἐνεργὰ 42. Ἐκ τῶν μελῶν τούτων κατοικοῦσιν ἐν Ἀθήναις 122, ἐν Κερκύρᾳ 15, ἐν Σύρῳ 7, ἐν Ζακύνθῳ 2, ἐν Πάτραις 2, ἐν Πειραιεῖ 2, ἐν Τριπόλει 2, ἐν Χαλκίδι 1, ἐν Καλάμαις 1, ἐν Ἀρεοπόλει 1, ἐν Λαμίᾳ 1, ἐν Μεσολογγίῳ 1, ἐν Ἀμ-

φίσση 1, ἐν Λευκάδι 1, ἐν Κεφαλληνίᾳ 1, ἐν Κωνσταντινουπόλει 19, ἐν Σμύρνῃ 4, ἐν Χίῳ 2, ἐν Κρήτῃ 2, ἐν Ἀδριανουπόλει 1, ἐν Καισαρείᾳ 1, ἐν Μιτυλήνῃ 2, ἐν Σιατίστᾳ 1, ἐν Βάρνᾳ 1, ἐν Καβάλᾳ 1, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 2, ἐν Ἰσμαηλίῳ 2, ἐν Γαλαζίῳ 1, ἐν Κισνοβίῳ 1, ἐν Ὀδησσῷ 1, ἐν Πετρουπόλει 1, ἐν Νεαπόλει 2, ἐν Βενετίᾳ 2, ἐν Φλωρεντίᾳ 1, ἐν Ταυρίνῳ 1, ἐν Οὐηρῶνι 1, ἐν Βιέννῃ 3, ἐν Τεργέστῃ 2, ἐν Βερολίνῳ 2, ἐν Φρεϊβέργῃ 1, ἐν Ἰένῃ 1, ἐν Γοτίγγῃ 1, ἐν Λειψίᾳ 3, ἐν Παρισίοις 4, ἐν Μασσαλίᾳ 1, ἐν Λονδίνῳ 5.

Ἐν τέλει δὲ τῆς Λογοδοσίας ἐπισυνάπτεται κατάλογος πάντων τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου.

Γ'.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ.

Συνεδριάσεις συνεκροτήθησαν 59, ὥστε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὑπερέβη κατὰ 10 τὰς συγκροτηθείσας κατὰ τὰς δύο τελευταίας ἑξαμηνιαίας Περιόδους, ὁμοῦ λαμβανομένας. Ἐκ τούτων τακτικαὶ μὲν 30, ἔκτακτοι δὲ 29. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ Συνεδριάσεων, ὀφείλω νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου πρῶτον μὲν πρὸς τὸν Ἐπίτιμον Πρόεδρον, τὸν σοφὸν καὶ ἀκάματον ἐκεῖνον ἄνδρα κ. Μάρκον Ῥενιέρην, ὅστις, καίπερ πολυάσχολος τυγχάνων, πολλάκις ἐφοίτησεν εἰς τὰς Συνεδριάσεις τοῦ Σωματείου καὶ μέχρι βαθείας νυκτὸς παρέμεινεν· ἔπειτα δὲ πρὸς τοὺς πολλοὺς ἀκροατὰς οἵτινες τὴν ἡμετέραν πορείαν παρακολουθοῦντες, ἐπλήρουν ἑκάστοτε τὰς αἰθούσας καὶ ἀπεδείκνυον οὕτω τὸ ὠφέλιμον τῆς ὑπάρξεως τοιούτων Συλλόγων, ἐν χώρᾳ μάλιστα, ἥτις δύναται καὶ πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἄλλη μητρόπολις τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Περιχαρὴς λοιπὸν ἐθεώρουν ἐκ τῆς θέσεως εἰς ἣν ἡ εὔνους ψῆφος τῶν συναδέλφων μὲ εἶχεν ἀναβιβάσει, κατεχομένας

πάσας τὰς θέσεις τῶν αἰθουσῶν ὑπὸ τῶν πανταχόθεν συρρεόντων, οἵτινες τοτὲ μὲν ἐδιδάσκοντο τίνα τὰ καθήκοντα καὶ τίνα τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου, τοτὲ δὲ ἤκουον τὰς τῶν προγόνων πράξεις καταλλήλως ἱστορουμένας, ἄλλοτε μὲν ῥήτωρ εὔγλωττος ἐμάστιζε τὸ ἐλάττωμα, ἄλλοτε δὲ ποιητὴς δραματικὸς συνεκίνει τὴν καρδίαν, σήμερον μὲν ἐθαύμαζον τάς τε Ἀθήνας καὶ τὴν Ῥώμην δημοκρατουμένας, ἀλλὰ κατόπιν ἀπεδεικνύετο, ὅτι τὸν μεγαλεπίβολον Περικλέα διαδέχονται οἱ Τριάκοντα καὶ τοὺς δημοκηδεῖς Γράκχους οἱ Καρακάλλαι — καὶ πάντες οἱ ἀγορεύοντες, ἵνα συλλήβδην εἴπω, ἐξαίροντες μὲν τὴν ἀρετὴν καὶ καταθάπτοντες τὴν κακίαν, διέπλαττον ἴσως ἑκάστοτε ἔστω καὶ ἕνα χρηστὸν πολίτην.

Διότι οὐχὶ αἱ βίαιαι πολιτικαὶ μεταβολαί, ἀλλ' αἱ ἠθικαὶ οὕτως εἰπεῖν ἀναπλάσεις, αἱ δι' ἐνσταλάξεως ἠθικῶν ἀρχῶν γιγνόμεναι, διέσωσαν πάντοτε τὰ ἔθνη.

Ἐν χώρᾳ μάλιστα, ἔνθα τὴν ἱερὰν δημοσιογραφίαν ἀνάρπαστον ποιήσαντες ἐκ τοῦ σεμνοπρεποῦς τεμένους καὶ ἐν ὁδοῖς περιυβρίσαντες ἕνεκεν εὐτελῶν συμφερόντων, ἀφήρεσαν ἀπ' αὐτῆς καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ σέβας, τίς ἄλλος δύναται ν' ἀναλάβῃ τὴν τῶν πολλῶν διάπλασιν εἰμὴ οἱ Σύλλογοι;

Ἰδίᾳ δ' ἐκφράζω τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς πάσας τὰς τάξεις τῶν μελῶν ἐπί τε τῇ ἐπιμελεῖ φοιτήσει καὶ ἐπὶ τῇ τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἐκπληρώσει.

Ἡ δ' ἐφορία τοῦ Συλλόγου, συγκροτουμένη ἐξ ἐμοῦ ὡς Προέδρου, τοῦ Ἀντιπροέδρου κ. Χρήστου Λόντου, τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως κ. Μιχαὴλ Π. Λάμπρου, τοῦ Εἰδικοῦ Γραμματέως κ. Δημητρίου Α. Κορομηλᾶ, τοῦ Ταμίου κ. Ἰωάννου Κρασσᾶ, τοῦ Ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης κ. Νικολάου Γ. Πολίτου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀναγνωστηρίου κ. Γεωργίου Ἀγγελοπούλου, συνεδρίασε δεκαπεντάκις, ἀσχολουμένη περὶ τὰ ἀνατεθειμένα αὐτῇ ἔργα καὶ μεριμνῶσα περὶ τῆς προόδου τοῦ Συλλόγου. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι πάντα τὰ μέλη τῆς

Ἐφορίας εὐόρκως ἤσκησαν τὰς ἀνατεθείσας αὐτοῖς λειτουργίας, ἰδίᾳ ὅμως εὐγνωμονῶ τῷ Γεν. Γραμματεῖ, ὅστις ἐπιτυχῶς ἀνεπλήρωσε τὸν ἐν ἀδείᾳ διατελοῦντα Ταμίαν, τῷ Εἰδ. Γραμματεῖ καὶ τῷ Ἐπιμελητῇ τῆς Βιβλιοθήκης, ἀναπληρώσαντι τὸν παραιτηθέντα τῆς θέσεώς του Διευθυντὴν τοῦ Ἀναγνωστηρίου κ. Γ. Ἀγγελόπουλον. Ἐκ δὲ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου δίκαιος ἔπαινος ὀφείλεται τῷ κ. Κ. Π. Λάμπρῳ, προθύμως ἐργασθέντι κατὰ τὰς διακοπὰς πρὸς ταξινόμησιν τῆς βιβλιοθήκης.

Νῦν μεταβαίνω εἰδικῶς εἰς τὰ πραχθέντα ἐν ταῖς συνεδριάσεσι.

Α'. ΠΕΡΙ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ.

Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 7 Νβρίου 1871 ἐπεψηφίσθη ὁ προϋπολογισμὸς, καθ' ὃν τὰ μὲν ἔσοδα προϋπελογίσθησαν εἰς δρ. 5125 $^{67}/_{00}$ τὰ δ' ἔξοδα εἰς δρ. 3156.—Ἑπομένως ἔμενε περίσσευμα ἐκ δρ. 1969 $^{67}/_{00}$ καὶ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον ἐκ δρ. 278.—Μεταγενέστεραι ὅμως πράξεις, μὴ δυνάμεναι νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ἐκ τῶν προτέρων, ἠλλοίωσαν τὸν προϋπολογισμὸν, ὡς πλατύτερον ἐν τοῖς περὶ Ταμείου θέλω ἐξηγήσει.

Ὁ κ. Ν. Σκοτίδης, ὡς Εἰσηγητὴς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, συγκροτουμένης ἐκ τῶν κκ. Ἐλ. Ῥαφαὴλ καὶ Θ. Ἀγκωνάκη, ἀναπληρωθέντος μετέπειτα ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλ. Ὀλυμπίου, ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐξελέγξεως τῶν πράξεων τῆς ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ προκατόχου μου Ἐφορίας ἐν τῇ Συνεδριάσει τῆς 30 Ἰανοναρίου 1872. Μετ' ἀλλεπαλλήλους δὲ συζητήσεις, καθ' ἃς ἡ παλαιὰ Ἐφορία ἠγωνίζετο πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ βήματος, ὁ Σύλλογος ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 13 Φεβρουαρίου 1872 ἀπεφάνθη, ὅτι ἀρκεῖται εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἐφορίας καὶ ὑπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς λεχθέντα, θεωρῶν ἀμφοτέρας ὡς καλῶς ἐργασθείσας.

Ἡ πρὸς εὕρεσιν καταλλήλου θέματος πρὸς συζήτησιν ὑπὸ

τοῦ Συλλόγου ἐκλεχθεῖσα ἐπιτροπὴ, συγκειμένη ἐκ τῶν κκ. Δ. Παπαρρηγοπούλου, Ἰω. Περβάνογλου, Ἐλ. Ῥαφαὴλ, Ἰω. Καμπούρογλου καὶ ὑπ' ἐμοῦ προεδρευομένη, ὥρισε τόδε: «Ὁποία ἡ δυνατὴ βελτίωσις καὶ πόσα τὰ μέσα τῆς βελτιώσεως τοῦ παρ' ἡμῖν συστήματος τῆς ἐκπαιδεύσεως πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν τοῦ Ἔθνους». Τὸ θέμα τοῦτο καταλλήλως ἀναπτυχθὲν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ κ. Ἰ. Καμπούρογλου ἐνώπιον τοῦ Συλλόγου, ἀνεβλήθη διὰ τὴν ἄρτι ἀρξαμένην Περίοδον ἕνεκεν ἐλλείψεως χρόνου.

Ἔν τινι τῶν συνεδριάσεων ἐγένετο δεκτὴ αἴτησις τοῦ Βιβλιοφύλακος τῆς Ἰονίου Βιβλιοθήκης ἐν Κερκύρᾳ περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν διπλῶν βιβλίων τῆς ἡμετέρας πρὸς τὰ διπλᾶ τῆς αὐτόθι Ἰονίου. Ἀλλ' ἐπειδὴ μέχρι τοῦδε δὲν κατωρθώθη ἡ ἀνταλλαγὴ, ὁ ἀξιότιμος διάδοχός μου θέλει φροντίσει περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης.

Προτάσει τοῦ κ. Ἰ. Κρεστενίτου ἀπεφασίσθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς **23** Ἀπριλίου **1872**, ὅπως ὁ Σύλλογος ἀγοράσῃ πρὸς ἐνθάρρυνσιν **15** γραμμάτια ἐκ τοῦ λαχείου τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀμαζόνος, ἔργου τοῦ γλύπτου Φιλιππότου· τοῦτο δ' ὅπως δυνηθῇ ὁ καλλιτέχνης οὗτος, ἐκποιῶν τὴν Ἀμαζόνα, νὰ πέμψῃ εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ ἔκθεσιν τὸν Ξυλοκόπον αὐτοῦ καὶ τὸν Θεριστήν.

Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς **2** Ἰουνίου **1872** ἐγένετο δεκτὴ πρότασις τῶν κκ. Μ. Λάμπρου, Δ. Κορομηλᾶ καὶ ἐμοῦ, ὅπως ὁ Σύλλογος ἀποστείλῃ πρὸς τὴν ἐν Βιέννῃ παγκοσμίαν ἔκθεσιν τοῦ **1873** τὸν Κανονισμὸν, τὰς Λογοδοσίας, τὰ Νεοελ. Ἀνάλεκτα καὶ τὰ ἐκδοθέντα ἀναγνώσματα, συμφώνως τῷ Κανονισμῷ τῆς Ἐκθέσεως. Διότι εἶναι τέλος πάντων ἀνάγκη νὰ γνωσθῇ ἀριδήλως, ὅτι καὶ ὑπὸ τὸ ἡμέτερον κλίμα πᾶσα πρόοδος δύναται νὰ ἀνθήσῃ, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ἐδάφους τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦ Συνεταιρισμοῦ οἰκοδόμημα δύναται νὰ θεμελιωθῇ.

Τῇ προτάσει τοῦ Προεδρείου ἐχορηγήθη χρηματικὴ βοήθεια ἐκ τοῦ Ταμείου καὶ ἐπετράπη ἡ εἴσπραξις συνδρομῶν μεταξὺ τῶν μελῶν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 9 Ἰανουαρίου 1872 ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀποθανόντος Κλητῆρος τοῦ Συλλόγου Ἰωάννου Μαρτίνου. Πληροφορηθεὶς δ' ὁ Σύλλογος, ὅτι ἡ δυστυχὴς μήτηρ τοῦ ἀποβιώσαντος μέλους Ἀρ. Ταταράκη προὐτίθετο νὰ ἐκποιήσῃ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ φιλτάτου υἱοῦ, ἐψηφίσατο ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει τὴν ἀγορὰν αὐτῆς, μετὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς πρὸς ἀγορὰν βιβλίων Ἐπιτροπῆς, ἀποδεικνύων δι' ἀμφοτέρων τῶν πράξεων τούτων ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι δὲν λησμονοῦνται οἱ τὸ Σωματεῖον ὑπηρετήσαντες, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ὁ θάνατος δὲν ἐξαλείφει τὴν πρὸς τους μεθεστῶτας ἑταίρους ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ τοιούτων ὁ λόγος, γνωρίζει ἤδη ὁ Σύλλογος, ὅτι κατὰ τὰς διακοπὰς ἐλάβομεν αἴτησιν περὶ συνδρομῆς τῶν ἐν Ῥόδῳ Ἀγαθοεργῶν Καταστημάτων, ἐφ' ἧς θέλετε νῦν ἀποφανθῇ.

Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 26 Μαρτίου 1872 ἐπεψηφίσθη ἡ αἴτησις τοῦ Γραφείου τῆς Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων, ὅπως χορηγῶνται αὐτῷ πρὸς καταχώρισιν δωρεὰν αἱ περιλήψεις τῶν Πρακτικῶν τοῦ Σωματείου. Ὁ Σύλλογος λοιπὸν εὐγνωμονῶν σήμερον δι' ἐμοῦ δημοσίᾳ πρὸς τοὺς διευθυντὰς τῆς Ἐφημερίδος ἐπί τε τῇ εὐγενεῖ προτάσει αὐτῶν καὶ τῇ τῶν περιλήψεων καταχωρίσει, πέμπει πρὸς αὐτούς, ὡς πρὸς συνεργάτας, τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμόν του.

Ἔν τινι τῶν συνεδριάσεων προτάσει πολλῶν μελῶν ὁ Σύλλογος ἀπεδέχθη, ὅπως ἀποσταλῶσι τῇ ἀναγεννωμένῃ Βιβλιοθήκῃ τῆς ἀτυχοῦς πόλεως τοῦ Στρασβούργου βιβλία τινὰ ἐκ τῶν διπλῶν τῆς ἡμετέρας καὶ ὅσα τὰ μέλη τοῦ Σωματείου ἤθελον ἐπὶ τούτῳ προσφέρει. Καταρτίσαντες λοιπὸν συλλογὴν πολύτομον, ἀπεστείλαμεν αὐτὴν ἐσχάτως πρὸς τὴν Βιβλιοθήκην ἐκείνην, εἰς τὴν φωνὴν τῆς ὁποίας, Ἕλληνες ἡμεῖς

καὶ τὰ δεινὰ τῶν πολέμων καὶ τὰς κακώσεις ἐκ τῶν οἰκείων γιγνώσκοντες, δὲν ἠδυνάμεθα νὰ κωφεύσωμεν.

Εἶναι ἤδη ὑμῖν γνωστὸς, Κύριοι, ὁ θάνατος τοῦ Ἀρ. Ταταράκη, τοῦ γνωστοῦ ἐκείνου μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Νεοελ. Ἀναλέκτων καὶ ἄλλοτε Προέδρου τοῦ Σωματείου ἡμῶν. Ὁ Σύλλογος λοιπὸν, πενθῶν τὴν ἀπώλειαν προσφιλοῦς συναδέλφου, ἀπεφάσισεν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1871 τὴν ὑπὲρ ἐκείνου τέλεσιν ἀρχιερατικοῦ μνημοσύνου δαπάνῃ μὲν τοῦ Σωματείου, ἐπιστασίᾳ δὲ τῆς τῶν Νεοελ. Ἀναλέκτων Ἐπιτροπῆς.

Κατηφῆ πάντα τὰ μέλη προσῆλθον τῇ 24 ἰδίου μηνὸς εἰς νὸν Ναὸν τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, ἔνθα μετὰ τὴν ἱερουργίαν ὁ Γυμνασιάρχης Πειραιῶς κ. Ἐμ. Γαλάνης, Ἀντεπιστέλλον τοῦ Συλλόγου μέλος, ὑπό τε τῆς Ἐφορίας καὶ ὑπὸ τῆς τῶν Νεοελ. Ἀναλέκτων Ἐπιτροπῆς ἐντεταλμένος, ἐνεκωμίασε τὸν τετελευτηκότα βαρυπένθητον ἑταῖρον. Ὁ λόγος δ' ἐκεῖνος ἐδημοσιεύθη κατόπιν ἐν τέλει τοῦ Ε'. φυλλαδίου τῶν Νεοελ. Ἀναλέκτων.

Τὸ εὐγενὲς καὶ γενναῖον τοῦτο ψήφισμα τοῦ Συλλόγου ἀριδήλως ἀπέδειξεν, ὅτι ἂν κρίνωνται ἐνταῦθα ἄξιοι τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης οἱ τοῖς ὑλικοῖς τοῦ Συλλόγου μέσοις διὰ δωρεῶν ἐπικουροῦντες, δὲν λησμονοῦνται ὅμως μετὰ θάνατον καὶ οἱ διὰ τῶν φώτων αὐτῶν καὶ τῆς ἐμπειρίας εὐεργετήσαντες. Ἂς ἔχῃ λοιπὸν καὶ ἡ διάνοια τὰ δικαιώματά της.

Ἐκ τῆς Λογοδοσίας τοῦ ἀξιοτίμου προκατόχου μου ἐμάθετε, ὅτι ὁ Κωνς. Δόσιος ὁ μεγάτιμος ἐκεῖνος καὶ σοφὸς πολίτης, ἄοκνος δὲ τοῦ Συνεταιρισμοῦ προστάτης, θνήσκων κατὰ τὰς τότε διακοπὰς, κατέλιπε τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ, οὗτινος διετέλει Ἐπίτιμον μέλος, κληροδότημα χιλιόδραχμον. Ἅμα συνελθὸν μετὰ τὰς διακοπὰς τὸ Σωματεῖον ἐπὶ τῆς ἐμῆς Προεδρείας, τὸν μὲν Κωνς. Δόσιον εὐεργέτην αὐτοῦ χρυσοῖς γράμμασι καὶ ἐν ἰδίῳ πίνακι ἀνέγραψε, τὴν δ' εἰκόνα αὐτοῦ

ἐν τῇ τῶν συνεδριάσεων αἰθούσῃ ἀνήρτησε καὶ τέλος ἐψήφισεν, ἵνα ἐν τῇ ἰδίᾳ αἰθούσῃ τελέσωμεν πολιτικὸν μνημόσυνον, ὅπως τὸν στέφανον τῆς εὐγνωμοσύνης πλέξωμεν, ἱστοροῦντες τὸν θανόντα πολίτην.

Συνεκροτήθη λοιπὸν τὴν νύκτα τῆς **19 Μαΐου 1872** ἔκτακτος καὶ πολυάνθρωπος τοῦ Συλλόγου συνεδρίασις, καθ' ἣν ἐν ἀρχῇ μὲν δι' ὀλίγων λέξεων καὶ κατὰ καθῆκον ἐπηνέθη ὑπ' ἐμοῦ ὁ σκοπὸς τῆς συνεδριάσεως ἐκείνης, δι' ἧς ἠθέλομεν συγχρόνως νὰ ἐπιδράσωμέν πως ἐπὶ τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν, βέλτιστον αὐτοῖς ὑπόδειγμα πολίτου φιλοπάτριδος παρέχοντες· μετὰ δὲ ταῦτα ὁ κ. Ἰω. Περβάνογλους, τακτικὸν πάρεδρον μέλος, ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἐντεταλμένος, ἐπῄνεσε τὸν ἄνδρα καὶ διὰ ζωηρῶν ἐκφράσεων παρεκελεύσατο τοῖς ζῶσιν, ἵνα τὴν ἐκείνου ἀρετὴν καὶ τὸ φιλόπατρι μιμούμενοι, μὴ λησμονῶσιν, ὅτι τῶν νόμων ἁπάντων ὑπέρτατος εἶναι ἡ ἀγάπη τῆς Πατρίδος, ὑπὲρ ἧς ὁ Δόσιος μεγάλως εἰργάσθη.

Ἐναργῶς λοιπὸν ἐνθυμοῦμαι τὴν πενθίμην καὶ μεγαλοπρεπῆ ἐκείνην συνεδρίασιν, ἥτις πασιφανῶς καὶ εὐγλώττως ἀπέδειξεν, ὅτι οἱ πολλοὶ δὲν λησμονοῦσιν εὐκόλως οὔτε τὰς εὐεργεσίας, οὔτε τοὺς πολυθαυμάστους καὶ πολυπενθίμους ἄνδρας. Διότι, ἵνα μὴ ὁμιλήσω ἐνταῦθα περὶ τῶν πλουσίων κληροδοτημάτων, ἅτινα ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος θνήσκων ἐκληροδότησε, τίς ἐξ ὑμῶν ἐλησμόνησεν, ὅτι ὁ Κωνς. Δόσιος ὑπῆρξεν ἄλλοτε καὶ ἐν ἐποχῇ ἴσως εὐκλεεστέρᾳ μέλος τῆς γενναίας ὁμάδος τῶν δημοσιογράφων ἐκείνων, οἵτινες πολυετῶς τὰς κοινωνικὰς ἐπιστήμας σπουδάσαντες, καὶ κήρυκες διαπρύσιοι τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων ἐξαναστάντες, ἐν τῇ συνειδήσει τῆς τε δυνάμεως αὐτῶν καὶ τῆς ἐμπειρίας, εὐγλώττως καὶ θαρραλέως ἐμόρφωσαν τὰς πεποιθήσεις τῶν πολλῶν, καὶ τὴν Πνύκα πολλαπλασιάζοντες καὶ διὰ τῶν Ἐφημερίδων ἀναπληροῦντες, ἀνεζωπύρουν ἀδιαλείπτως τὸ ἔθνος, καὶ τὴν σῆψιν καὶ τὸν θάνατον προὐλάμβανον;

«Ἀφαιρέσατε τὴν ἐκ τῶν ἐφημερίδων κίνησιν, ἔγραφέ τις συγγραφεὺς διάσημος, καὶ ἡ κοινωνία αὐθωρεὶ καθίσταται ὕδωρ λιμνάζον, ἐξ οὗ πηγάζει ἡ σῆψις καὶ ὁ θάνατος».

Ἀναλαβόντες λοιπὸν οἱ μεγαλόφρονες ἐκεῖνοι ἄνδρες, ἐν οἷς καὶ ὁ Κωνς. Δόσιος, τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἔθνους, δὲν ἀνηγορεύθησαν ἀφ' ἑαυτῶν δημοσιογράφοι, ἀλλ' ἀπέκτησαν τὸν ἐπίζηλον τοῦτον τίτλον τῶν εὐγλώττων τῆς Πνυκὸς διαδόχων ὑπὸ τῆς μεγάλης ὁμάδος τῶν πολλῶν, ἥτις κατὰ τὸν **Montesquieu** «δὲν προσποιεῖται, δὲν κολακεύει, οὔτ' ὑποκρίνεται».

Ἦτο τῇ ἀληθείᾳ εὐγενὴς καὶ μέγας ὁ ἀγὼν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες Δημοσθένεις ἄγρυπνοι ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἔθνους ὄντες καὶ λέοντες κατὰ τῶν ὑβριστῶν τῆς Πατρίδος, ὑπὲρ μεγάλων ἀρχῶν προπολεμοῦντες, καὶ τὴν Ἑλλάδα ἄλλως φανταζόμενοι, κατέκτων τὰς καρδίας τῶν συγχρόνων, μνήμην εὐκλεᾶ καὶ ἀγήρω καταλιπόντες. Ὡς τοιοῦτον ἐγὼ τοὐλάχιστον τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον ἐθαύμασα καὶ ταύτην τῶν ἀρετῶν τοῦ τετελευτηκότος τιμιωτάτην ἐνόμισα.

Εἶχεν ἐγγίσει ἡ ἡμέρα τῆς 25 Μαρτίου καὶ ὁ κ. Ἀν. Ἱδρωμένος τακτικὸν ἐνεργὸν μέλος, προέτεινεν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 19 ἰδίου, ὅπως ὁ Σύλλογος καθιερώσῃ νὰ ἑορτάζηται ὑπ' αὐτοῦ δι' ἐκφωνήσεως λόγων πεζῶν καὶ ἐμμέτρων ἐν τῇ αἰθούσῃ ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας. Ἡ πρότασις λοιπὸν ἐγένετο δεκτή, ἀλλ' ἀπεφασίσθη συγχρόνως, ὅπως κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο παραλειφθῇ ἡ πανήγυρις ἕνεκα τοῦ βραχέος τοῦ χρόνου.

Ἐπαινῶ ἐκ καρδίας τὸ ψήφισμα τοῦ Συλλόγου, διότι πιστεύω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν τὸ παρελθόν, ὅταν μάλιστα τοσοῦτον ἔνδοξον τυγχάνῃ, ἀλλ' ἔχοντες πάντοτε ὑπ' ὄψιν αὐτό, νὰ κανονίζωμεν τὸ παρὸν καὶ νὰ προβλέπωμεν τὸ μέλλον.

Ἀλλ' ὅμως ἀνέτειλεν ἡ μεγαλόδωρος ἡμέρα τῆς Ἐλευθερίας,

καθ' ἣν πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἑορταὶ καὶ πανηγύρεις ἄγονται· ποιητὴς δὲ μουσαγέτης πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ Πανεπιστημίου διὰ φλογερᾶς ᾠδῆς καὶ λαοὺς καὶ μονάρχας συγκινῶν, ἐχαιρέτα τὸν Πατριάρχην. Ὁ Σύλλογος λοιπὸν, τοῦ γενικοῦ ἐνθουσιασμοῦ μετέχων, ἐψήφιζε τῇ προτάσει 24 μελῶν τῇ 26 Μαρτίου ψήφισμα, καθ' ὃ, συγχαίρων τῷ κ. Α. Βαλαωρίτῃ ἐπὶ τῷ ποιήματι, προσφέρει διὰ τοῦ Προεδρείου τῷ Ἐπιτίμῳ μέλει αὐτοῦ στέφανον δάφνης. Τὸ ψήφισμα τοῦτο καὶ τὸν στέφανον ἐνεχείρισα διὰ προσφωνήσεως, ὑπὸ τοῦ Προεδρείου συνοδευόμενος, τῷ κ. Βαλαωρίτῃ, καταλλήλως ἀπαντήσαντι.

Ἐπὶ τῆς προεδρείας τοῦ προκατόχου μου εἶχε ψηφισθῆ τόδε τὸ ψήφισμα: «Ὁ Σύλλογος θεωρῶν, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν αὐτοῦ εἰσὶ παλαιοὶ μαθηταὶ τοῦ ἀειμνήστου γυμνασιάρχου Κυπριανοῦ, θέλων δὲ νὰ τιμήσῃ τὴν μνήμην ἀνδρὸς χρηστοῦ καὶ διδασκάλου σεβαστοῦ, ψηφίζει, ὅπως τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Συλλόγου ἀνοιχθῇ ἔρανος πρὸς ἵδρυσιν μνημείου ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ.» Ἡ δ' ἐκτέλεσις τοῦ ψηφίσματος τούτου, κατὰ τὰ τέλη τῆς προεδρείας τοῦ προκατόχου μου γενομένου, ἀνετέθη τῇ περὶ ἐμὲ Ἐφορίᾳ, ἥτις, συνεννοηθεῖσα, συμφώνως ταῖς ἀποφάσεσι τοῦ Συλλόγου, μετὰ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Β'. Γυμνασίου Ἀθηνῶν, καὶ τῆς ἱδρύσεως τοῦ μνημείου ἐν τῷ Α'. νεκροταφείῳ ἐπιστατήσασα, εἰδοποίησε τὸν Σύλλογον περὶ τούτων πάντων· οὗτος δ' ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 5 Μαρτίου 1872 ἀπεφάσισεν, ὅπως τὰ μέλη, πορευθέντα εἰς τὸ νεκροταφεῖον, τελέσωσι τὰ εἰθισμένα, ὁ δὲ Πρόεδρος ἀπαγγείλῃ λόγον ἐπιτάφιον. Ἐπίσης ὁ κ. Ἰωάν. Καμπούρογλους, τακτικὸν ἐνεργὸν μέλος, ᾐτήσατο τὴν ἄδειαν ν' ἀπαγγείλῃ ἐλεγεῖον, ἥτις καὶ παρεχωρήθη.

Ὅθεν τῇ 2 Ἀπριλίου 1872 τὰ μέλη τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἐν σώματι, ἐπίσης δὲ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐνταῦθα Συλλόγων, οἱ Καθηγηταὶ καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Γυμνασίων καὶ πλεῖστοι φίλοι τοῦ πολυκλαύστου ἀνδρὸς μετέβημεν πρὸς τοῦτο εἰς

τὸ νεκροταφεῖον· ἐκεῖ δ' ὁ μὲν κ. Καμπούρογλους παρὰ τὸ ἐγερθὲν μνημεῖον ἀπήγγειλε τὸ ἐλεγεῖον, ὑμνήσας τὸν ἄνδρα, ἐγὼ δ' ὑπὸ τοῦ σωματείου ἐντεταλμένος ἔπλεξα τὸν πανηγυρικὸν τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου μου.

Ἦτο τῇ ἀληθείᾳ συγκινητικὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς θέαμα ἡ ὄψις τῆς πολυπληθοῦς ἐκείνης συνελεύσεως, ἣν δὲν συνεκράτει ἐκεῖ οὔτε προγονική τις εὔκλεια, οὔτε τι τοιοῦτο, ἀλλ' αἱ ἀπαράμιλλοι τοῦ ἀνδρὸς ἀρεταὶ καὶ ἡ ἀμάραντος εὐδοξία.

Ὤφειλεν ἐπὶ τέλους ὁ Σύλλογος ἡμῶν ἐμπράκτως νὰ ἀποδείξῃ, καὶ κατὰ τοῦτο εἶναι ἐπαινετὴ ἡ ἀπόφασίς του, ὅτι ἂν τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τοὺς τάφους δὲν καλύπτωσι παρ' ἡμῖν χρύσεια γράμματα ἐπ' ἀλαζόνων μνημείων καὶ μεγαλότεχνοι ἀνδριάντες, καθῆκον ὅμως κοινὸν ἔχομεν νὰ θέτωμεν ἐπὶ τῶν τάφων αὐτῶν ἔστω καὶ μίαν πλᾶκα.

Τὸ ἐλεγεῖον καὶ ὁ ἐπιτάφιος λόγος ἐν ἰδίῳ φυλλαδίῳ ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Α. Νάκη ἐδημοσιεύθησαν. Ἰδοὺ τίνος ἕνεκα δὲν ἐπιχειρῶ ἐνταῦθα νὰ σκιαγραφήσω τὸν ἄνδρα, περὶ οὗ δὲν σφάλλω λέγων, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ πρωτόθρονος τῶν παρ' ἡμῖν διδασκάλων.

Δὲν ἀγνοεῖτε, Κύριοι, ὅτι ὁ ἡμέτερος Σύλλογος διατηρεῖ φιλικὰς σχέσεις μετ' ἄλλων Σωματείων ἐνταῦθά τε καὶ κατὰ τὴν ἀλλοδαπήν· ἐνταῦθα μὲν μετὰ τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγου, τῆς Ἑταιρίας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ, τῆς Ἰατρικῆς Ἑταιρίας καὶ τοῦ Φιλολ. Συλλόγου Βύρωνος· ἐκ τούτων δὲ φρονῶ, ὅτι μετ' ἐκείνων πρέπει στενότερον νὰ συνδεώμεθα, ὅσοι δικαιοῦνται ἐπαξίως καὶ ἐπωφελῶς νὰ φέρωσι τὸν ἐπίζηλον τίτλον τοῦ Συλλόγου, οὐχὶ δὲ μεθ' ὅσων ἁπλῶς ὑπάρχουσι καὶ μετὰ δυσκολίας ἀναπνέουσιν· ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲ διατηροῦμεν σχέσεις μετὰ τοῦ Ἑλλην. Φιλολογ. Συλλόγου, τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου Μικρὰ Ἀσία καὶ τοῦ Φιλολογ. Συλλόγου Πιερίας· ἐν Σμύρνῃ μετὰ τοῦ Ἀναγνωστηρίου Σμύρνης καὶ τοῦ Σμυρναϊκοῦ Συλλόγου

Ἑλικῶνος· ἐν Βραΐλᾳ μετὰ τοῦ Φιλομούσου Συλλόγου καὶ ἐν Παρισίοις μετὰ τοῦ Συλλόγου πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν.

Αἱ σχέσεις αὗται, καθ' ἑκάστην στενότεραι καθιστάμεναι διά τε ἀλληλογραφίας καὶ δι' ἀνταλλαγῆς τῶν δημοσιευομένων διατριβῶν, ἰσχυροποιοῦνται ἐπὶ μᾶλλον ὡς ἐκ τῆς ταὐτότητος τῶν πόθων καὶ τοῦ σκοποῦ ἡμῶν. Στενότερον δὲ συνδεόμεθα μετὰ τοῦ ἐνταῦθα Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, τῆς Ἑταιρίας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλ. Φιλολ. Συλλόγου.

Ἐνταῦθα δὲ τοῦ λόγου γενόμενος, δὲν δύναμαι νὰ διέλθω ἐν σιωπῇ τὸν μεγαλοπράγμονα σκοπὸν τῶν τριῶν τούτων Σωματείων, ἅτινα, πήξαντα τὴν σκηνὴν αὐτῶν ἐν μέσῳ δύο μεγάλων κέντρων, μετὰ δραστηριότητος ἀνέλαβον τὸ μὲν τὴν διάπλασιν καὶ τὴν διανοητικὴν τῶν βιομηχάνων ἀνάπτυξιν, τὰ δὲ τὴν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων διάδοσιν ἐν χώραις, αἵτινες βαρβαρόκτονοι κεῖνται.

Εὐχαρίστως ἐν τούτοις ἀναγγέλλω σήμερον, ὅτι κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Λέσχης Μνημοσύνης, τῶν ἐν Ῥόδῳ Ἀγαθοεργῶν Καταστημάτων, τοῦ ἐνταῦθα Συλλόγου « ἡ Ἑλληνικὴ Παλιγγενεσία » καὶ τοῦ ἐνταῦθα Συλλόγου τῶν Κυριῶν ὑπὲρ τῆς γυναικείας παιδεύσεως συνήψαμεν σχέσεις καὶ μετὰ τῶν Σωματείων τούτων.

Εὔχομαι, ὅπως αἱ σχέσεις αὗται διατηρῶνται ἄρρηκτοι, διότι ἀκραδάντως πιστεύω, σήμερον μάλιστα, ὅτι διὰ τῶν ἐθνικῶν τούτων συνεταιρισμῶν καὶ ἡ κοινωνία δύναται νὰ ἐπηρεασθῇ ὠφελίμως καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς νὰ μὴ διασπᾶται, ἀλλ' εἰς τὰς πνευματικὰς ἐκείνας ὀάσεις συγκεντρούμενος, ν' ἀντλῇ τὰς ἀναγκαίας δυνάμεις, ὅπως διηνεκῶς παλαίῃ κατὰ τῶν στοιχείων ἐκείνων, ἅτινα οὕτως εἰπεῖν συνώμοσαν κατ' αὐτοῦ, ὁμοίως ὥσπερ τὰ φυσικὰ καὶ ἄγρια τῆς Ἀφρικῆς φαινόμενα ἐπαπει-

λοῦσι περιηγητὴν ἐπιστήμονα, ἐραστὴν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀληθείας.

Ἀνταλλάσσομεν πρὸς τούτοις τὰ ὑφ' ἡμῶν δημοσιευόμενα οὐ μόνον πρὸς τὰ ὑπὸ πάντων τῶν ἀνωτέρω σωματείων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ δημοσιευόμενα ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας, τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, τῆς Ἰονίου βιβλιοθήκης, τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Στρασβούργου καὶ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου Athénée Oriental.

Ἡ δ' ἐπέτειος τοῦ Συλλόγου ἑορτὴ κατὰ τὸ ἐπικρατῆσαν ὡραῖον ἔθιμον ἐτελέσθη διὰ συμποσίου ἐν τῇ Καισαριανῇ τῇ 30 Ἀπριλίου 1872. Ταύτης μετέσχον ὑπερπεντήκοντα τακτικὰ καὶ ἐπίτιμα μέλη. Καὶ ἐντολῇ μὲν τοῦ Συλλόγου ἀπήγγειλαν λόγον μὲν πεζὸν ὁ κ. Δ. Σομερίτης, προπόσεις δ' οἱ κκ. Ἰω. Καμπούρογλους καὶ Εὐγ. Ζαλοκώστας· ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν μελῶν ὡμίλησαν οἱ κκ. Henri Gaspar, Ἀγγ. Βλάχος, Κ. Ἱεροκλῆς, Σπ. Λάμπρὸς καὶ ἐγώ.

Ἀδυνατῶν νὰ περιγράψω τὴν φαιδρὰν ἐκείνην πανήγυριν, ἣν τοσοῦτον ἐπιτυχῶς αὐτόθι ὕμνησαν καὶ ἐζωγράφησαν ἄλλοι, καὶ καθ' ἣν ἀνθοστεφῆ τὰ μέλη καὶ ἀμέριμνα ἀνεπόλουν τὸ παρελθόν, θύοντα ἐν τῷ παρόντι εἰς τὸν περικαλλῆ βωμόν, ὃν περ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἤγειραν, μεταβαίνω εἴς τινας τελευταίας ἀποφάσεις.

Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 5 Μαΐου 1872, προτάσει τοῦ τακτικοῦ παρέδρου μέλους κ. Σ. Βασιλειάδου, ὁμοφώνως δεκτῇ γενομένῃ, ἀπεφασίσθη μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐπιστολῆς, ἣν ὁ κ. Κάρολος Τάκκερμαν, τέως πρεσβευτὴς τῆς Ἀμερικῆς ἐν Ἑλλάδι, ἀπέστειλε πρὸς τὸν *Χρόνον* τῆς Νέας Ὑόρκης, καὶ δι' ἧς διέψευδε γενναίως τὰς κατὰ τῆς Ἑλλάδος συκοφαντίας, ἀπεφασίσθη λέγομεν, ὅπως ὁ Σύλλογος πέμψῃ ἔγγραφον εὐχαριστήριον τῷ εὐγενεῖ φιλέλληνι ἐπὶ τῷ ἀγῶνι, ὃν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος ἀνεδέχθη. Ὅθεν ὁ κ. Σπ. Βασιλειάδης ἀνέγνω

ἔγγραφον εὐχαριστήριον, ὑπ' αὐτοῦ συντεταγμένον, ὅπερ ἐπίσης ἐγένετο δεκτόν.

Κατόπιν ὁ Σύλλογος πρὸς ἔνδειξιν μείζονος εὐγνωμοσύνης ὠνόμασε τὸν φιλέλληνα πολίτην τῆς μεγαλοδόξου δημοκρατίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐπίτιμον αὐτοῦ μέλος.

Τὸ εὐχαριστήριον ἔγγραφον τοῦ Συλλόγου, φέρον τὰς ὑπογραφὰς πάντων τῶν τακτικῶν μελῶν, ἔπεμψε δι' ἐπιστολῆς τὸ Προεδρεῖον πρὸς τὸν κ. Κάρολον Τάκκερμαν μετὰ τῶν διπλωμάτων, ὅστις δι' ἐγγράφου ἔσπευσε νὰ δηλώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ, θαυμάζων τὴν πρόοδον καὶ τοὺς θεσμοὺς τῆς Ἑλλάδος.

Ἔπρεπε τῷ ὄντι νὰ ἐγερθῇ πολίτης κραταιᾶς καὶ δικαίας δημοκρατίας, ἔνθα ἡ ἀλήθεια εἶναι θεὰ μεγαλόφρων καὶ ἡ ἐλευθερία παρθένος, ἵνα δηλώσῃ μετὰ θάρρους, ὅτι σκληρὸν καὶ βάρβαρον εἶναι νὰ ὑβρίζηται ἐκ συνθήματος μία ἐθνότης.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδριάσει τοῦ Συλλόγου τῇ **2** Ἰουνίου **1872**, ὁ κ. Σπ. Βασιλειάδης, ὡς εἰσηγητὴς προτάσεως, φερούσης τὰς ὑπογραφὰς πολλῶν μελῶν, ὑπεστήριξεν ὅπως ὁ Σύλλογος συστήσῃ ἐνταῦθα σχολὴν τῶν *ἀπόρων παίδων*, πρὸς διατήρησιν τῆς ὁποίας συνδρομὰς μὲν θέλει ζητήσει πανταχοῦ, διδασκαλίαν δὲ ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον καὶ τὸ ἐθνωφελέστερον, καὶ πρὸς τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν καὶ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀπόρων παίδων τείνουσαν, θέλει προσφέρει διὰ τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Καὶ ἡ μὲν πρότασις ἐγένετο δεκτὴ ὁμοφώνως, ὁ δὲ Σύλλογος ἐξελέξατο ἑνδεκαμελῆ ἐπιτροπήν, ἥτις, μελετήσασα κατὰ τὰς διακοπὰς τὸ ζήτημα, νὰ ὑποβάλῃ τῷ Συλλόγῳ κανονισμὸν τῆς σχολῆς. Μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐξελέχθησαν οἱ κύριοι Δημ. Μαυροκορδάτος, Λ. Μελᾶς, Ἰω. Περβάνογλους, Ἀρ. Δόσιος, Σπ. Βασιλειάδης, Φιλ. Παρασκευαΐδης, Μιχ. Π. Λάμπρος, Δημ. Α. Κορομηλᾶς, Ν. Πολίτης, Μιχ. Deffner καὶ ἐγώ. Συνεδριάσασα

δὲ κατὰ τὸ θέρος ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὰς βάσεις τῆς σχολῆς θέσασα, ἀνέθηκε τοῖς κυρίοις Σπ. Βασιλειάδῃ, Δ. Κορομηλᾷ καὶ ἐμοὶ τὴν σύνταξιν τοῦ κανονισμοῦ. Συνετάχθη λοιπὸν τοιοῦτος, ἐξ 26 ἄρθρων συγκείμενος, καὶ θέλει ὑποβληθῇ ὑμῖν πρὸς συζήτησιν καὶ ἐπικύρωσιν ἐν τῇ παρούσῃ περιόδῳ.

Εἶναι δ' ἴσως ἀνάγκη νὰ παρατηρήσω ἐνταυθα, ὅτι τό τε πνεῦμα τοῦ Συλλόγου καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κανονισμοῦ δὲν εἶναι κυρίως ἡ περὶ τὰ γράμματα ἀνάπτυξις τῶν ἀπόρων παίδων, ἀλλ' ἡ ἠθικὴ διάπλασις καὶ μόρφωσις αὐτῶν.

Ἀλλὰ, Κύριοι, ἂν ἡ κατάρτισις τῆς σχολῆς ταύτης ἐπιτευχθῇ, περὶ οὗ ἡ ἐπιτροπὴ ὑμῶν μετὰ μακρὰς καὶ φωταυγεῖς συζητήσεις οὐδαμῶς ἀμφιβάλλει, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τό τε δραστήριον ὑμῶν καὶ τὴν τῶν γενναίων ἔργων ὑπὸ τῆς ἡμετέρας κοινωνίας ὑποστήριξιν, δὲν θέλει εἶσθαι μακρὰν ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς σχολῆς ἡ ἐποχὴ, ἐν ᾗ θέλομεν ἴδει τὰ ἐκ τῆς ἱδρύσεως ἀγαθὰ ἀποτελέσματα, ἂν μάλιστα καὶ ἀλλαχοῦ συστηθῶσι τοιαῦται.

Ἐν τῷ αἰῶνι λοιπὸν τούτῳ τῆς καθολικῆς προόδου, νῦν ὅτε τοῦ παρελθόντος αἱ δοξασίαι κατέρρευσαν καὶ πᾶς τις ζῇ μὲν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πάντων, ἕως πότε αἱ εὐγενεῖς καρδίαι θὰ ἀνέχωνται τὴν ἀπώλειαν ἀνθρωπίνων πλασμάτων;

Εἶναι ἆρά γε ἡ ἐσχάτη πενία κακούργημα, καὶ προγραπτέαι ὑπὸ τῆς κοινωνίας αἱ ἄθλιαι ἐκεῖναι ὑπάρξεις;

Δὲν ὀφείλουσι λοιπὸν οἱ χρηστοὶ πολῖται, πάσῃ δυνάμει τὴν ἠθικοποίησιν τῶν ταλαιπώρων ἐκείνων ἀναλαμβάνοντες, νὰ καταργήσωσι σιωπηρῶς τὸ ἰκρίωμα καὶ ν' ἀποδώσωσι τοῖς ἀθλίοις τοὺς ἀνθρωπίνους τίτλους, οὕς περ ἡ τύχη ἀναρπάστους ἐποίησε;

Τίς ποτ' ἐνέπνευσεν αὐτοῖς τὴν ὑψηλὴν ἰδέαν τῆς ἠθικῆς καὶ τὴν φλογερὰν τῆς δικαιοσύνης ἀγάπην; Τίς ποτε τὸν ἀκάθεκτον τῆς ἐργασίας πόθον, τὸ εὐγενὲς τῆς τιμῆς αἴσθημα, τὰ καθήκοντα, τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου;

Εἶναι ἆρά γε ἓν τὸ φάρμακον κατὰ τῶν μετὰ ταῦτα ἐχθρῶν τῆς κοινωνίας, τὸ δεσμωτήριον ἢ ἡ μάχαιρα τῶν δημίων;

Οὐχί! Ἡ καρδία ἡμῶν λέγει, ὅτι ἡ ἴασις εἶναι δικαία, ὅτι ἡ ἴασις εἶναι κατορθωτὴ διὰ τῆς παιδιόθεν διδασκαλίας τῆς τε ἠθικῆς καὶ τῶν ἄλλων ἐκείνων γνώσεων, αἵτινες διακρίνουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἀγρίων. Οὐχί! Δὲν ἀγνοοῦμεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, οὔτ' ἀγαθὸς οὔτε κακὸς γεννώμενος, εἶναι συνήθως τὸ πλάσμα τῶν περικυκλουσῶν αὐτὸν περιστάσεων. Κανονιστέον λοιπὸν τὰς περιστάσεις ταύτας.

Ἢ μήπως τάχα αἱ κοινωνίαι εἰσὶ χαρτοπαίγνια κακόσχολα, ἐν οἷς οἱ μὲν πλουτοῦσιν, οἱ δ' ἀπόλλυνται, καὶ ἡ ἀπάθεια βασιλεύει;

Οὐχί! Διότι ἡμεῖς πιστεύομεν, ὅτι οἱ μὴ ἀκούοντες τὰς οἰμωγὰς τῶν ἀθλίων, οἱ μὴ ἐξανθρωπίζοντες, ἔστω καὶ κατ' ὀλίγον, ὅσους εἴτε ἡ τύχη εἴτε αἱ πράξεις συνέτριψαν ἐπὶ τῆς δυστυχίας, διαιροῦσι τὴν κοινωνίαν, καὶ μετὰ ταῦτα πίπτουσι θύματα ἐκείνων, οὓς δὲν ἐξημέρωσαν.

Αἱ δ' ἀναγκαῖαι πολιτικαὶ μεταβολαὶ δὲν παρουσιάζουσι τότε ἐπὶ σκηνῆς μεγαλόψυχον Βροῦτον, ἵνα μᾶς καταπλήξῃ καὶ τοὺς μεγαλοπράγμονας Γράκχους, ἵνα μᾶς σώσωσιν, ἀλλ' ἀγέλαι ἀποτεθηριωμέναι, ὑπὸ δημαγωγῶν κακοβούλων ὠθούμεναι καὶ ὑπὸ τοῦ δαίμονος τῆς ἀμαθείας οἰστρηλατούμεναι, εἰσβάλλουσι τότε εἰς τὸ θέατρον, φέρουσαι μεθ' ἑαυτῶν τὴν σφαγὴν καὶ τὸ πῦρ καὶ τὸν ὄλεθρον. Καὶ αἱ κοινωνίαι σαλεύονται καὶ ἀφανεῖς κατέρρευσαν.

Ἰδού, Κύριοί μου, τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιτροπῆς, ἂν δὲν ἠπατήθην σκιαγραφῶν, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς Σχολῆς τῶν ἀπόρων παίδων.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συλλόγου, ἐκτὸς τινων ἐπουσιωδῶν, ἃς παραλείπω.

Β'. ΠΕΡΙ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ.

Διατριβαὶ δ' ἀνεγνώσθησαν ἐπὶ τῆς ἐμῆς προεδρείας 50, ἤτοι

ὑπερέβησαν κατὰ 15 τὰς ἀναγνωσθείσας κατὰ τὰς δύο παρελθούσας περιόδους, ὁμοῦ λαμβανομένας. Ἐκ τῶν διατριβῶν τούτων 34 μὲν εἰσὶν *ἄρθρα*, 16 δ' *ὑπομνήματα*. Ἐκ τῶν 50 δὲ πάλιν τούτων διατριβῶν 39 μὲν εἰσὶ τακτικῶν μελῶν (29 ἐνεργῶν καὶ 10 παρέδρων), 4 ἀντεπιστελλόντων καὶ 7 ἐπιτίμων. Προκειμένου δὲ περὶ διατριβῶν τῶν ἐπιτίμων μελῶν, εἶναι ἀνάγκη νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἐνῷ κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον ἀνεγνώσθησαν 7 τοιαῦται, κατὰ τὰς δύο παρελθούσας, ὁμοῦ λαμβανομένας, δύο μόνον ἐκ τῶν ἐπιτίμων μελῶν ὡμίλησαν. Εὐχαριστῶ λοιπὸν ἐξ ὀνόματος τοῦ Συλλόγου τὰ ἐπίτιμα μέλη, ἅτινα, ἡγούμενα τοῦ χοροῦ ἡμῶν, ἐδικαίουν τοὺς λόγους τοῦ Θουκυδίδου λέγοντος: «Καὶ νομίσατε νεότητα μὲν » καὶ γῆρας ἄνευ ἀλλήλων μηδὲν δύνασθαι, ὁμοῦ δὲ τό τε φαῦ» λον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ πάνυ ἀκριβὲς ἂν ξυγκραθὲν μάλιστ' » ἂν ἰσχύειν.»

Ἔρχομαι δὲ νῦν ἐπὶ τὰς ἀναγνωσθείσας διατριβάς, κατὰ τὴν τάξιν τῶν μελῶν καὶ κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἀναγνώσεως αὐτὰς παραθέτων.

Α'. ΑΡΘΡΑ.—ά) *Τακτικῶν μελῶν*· 1) Ἐνεργῶν.

Πρῶτος ὁ κ. Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ἀνέγνω ἄρθρον *Νεοελληνικὴ μυθολογία.— Περσεὺς καὶ Ἅγιος Γεώργιος.* — Εἰπών τινα περὶ τῆς ἀντικαταστάσεως παρὰ τοῖς χριστιανοῖς πολλῶν ἀρχαίων μύθων διὰ χριστιανικῶν, ἐξήτασε τὰς περὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου προλήψεις διαφόρων ἐθνῶν, ἀκολουθῶν τὰς μαρτυρίας περιηγητῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων. Ἐνέμεινε δὲ εἰς τὴν ἀξίαν μιᾶς παραδόσεως, καθ' ἣν ὁ ἅγιος Γεώργιος ἐφόνευσε δράκοντα μέλλοντα νὰ καταβροχθίσῃ ἡγεμονίδα τινά. Ἐξετάσας τὰ περὶ τοῦ τόπου, ὃν ἡ παράδοσις πλάττει ὡς σκηνὴν τοῦ μύθου, ἀνέφερεν ἀκολούθως πολλοὺς ἀρχαίους μύθους, ἑλληνικούς, ἰνδικούς, γερμανικοὺς κλπ., ὁμοιάζοντας πρὸς τὸν τοῦ λαοῦ καὶ ἐποιήσατο μνείαν τῶν ἐν τοῖς συναξαρίοις, τοῖς

νεοελληνικοῖς παραμυθίαις, καὶ ταῖς ἱπποτικαῖς παραδόσεσιν (ὧν ἐπισημοτέρα εἶναι ἡ περὶ τοῦ μεγάλου μαγίστορος τοῦ ἐν Ῥόδῳ τάγματος τῶν Ἰωαννιτῶν Didot de Cozon), ὁμοίων διηγήσεων. Ἐπέστησε δὲ πρὸ πάντων τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ τύπου τῆς ἀπεικονίσεως τοῦ ἁγίου, μὴ ἀνεγνωρισμένου ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὃν παρέβαλε πρὸς ὁμοίας ἀρχαίας εἰκόνας, παριστώσας τὸν Βελλεροφόντην κτείνοντα τὴν Χείμαιραν· καὶ διέλαβεν ἐν ἐκτάσει περὶ τῆς ἐν ταῖς ἀπεικονίσεσι ταύταις εἰκόνος τοῦ δράκοντος, συσχετίσας αὐτὴν μὲ τὸν μῦθον τοῦ δράκοντος Πύθωνος, καὶ τοῦ φόνου αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, μὲ ἑβραϊκούς τινας μύθους καί τινα δημοτικὰ ᾄσματα.

Ὁ κ. Σ. Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ἀνέγνω *περὶ τοῦ Μητροπολίτου Κερκύρας Ἀρσενίου*. — Καὶ κατ᾽ ἀρχὰς μὲν προέταξέ τινα περὶ ἱστορίας καθόλου, καὶ ἰδίως περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς· μεθ᾽ ὃ μετέβη εἰς τὰ περὶ τοῦ Ἀρσενίου. Ἱστορήσας τὰ κατὰ τὴν γέννησίν του (ἐν Βηθανίᾳ ἐπὶ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, τῷ 876 πιθανῶς) καὶ τὴν νεανικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν, εἶπεν ὅτι ἠσπάσθη τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα ἐν Σελευκείᾳ, κατόπιν δὲ μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ὁ πατριάρχης Τρύφων ἀνεβίβασεν αὐτὸν μετ᾽ οὐ πολὺ εἰς ὑψηλὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα, τέλος δὲ ὑπὸ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Θεοφυλάκτου ἐχειροτονήθη ὁ Ἀρσένιος ἐπίσκοπος Κερκύρας. Πρῶτον καὶ κύριον μέλημα αὐτοῦ ἦν ἡ μόρφωσις τοῦ κλήρου. Τὸ τῆς ποιμαντορίας στάδιον διήνυσεν ὡς ὀλίγοι ποιμένες, ἀναδειχθεὶς προστάτης τῶν ὀρφανῶν, τῶν χηρῶν καὶ τῶν ἐν ἀνάγκαις. Ἐπραγματεύθη μετὰ τοῦτο περὶ τοῦ μητροπολιτικοῦ αὐτοῦ τίτλου, ἐξετάσας τὸ ζήτημα ἂν αὐτὸς εἶναι ὁ α΄. ἐπίσκοπος Κερκύρας ἀναβιβασθεὶς εἰς μητροπολίτην, ὅπερ λίαν πιθανόν· ἐντεῦθεν δὲ λαβὼν ἀφορμὴν ἐξέθηκέ τινα καθόλου περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κερκύρας καὶ τοῦ μητροπολιτικοῦ αὐτῆς ἀξιώματος. Ὁ Ἀρσένιος, ἐπισκοπεύσας 20 ἔτη περίπου, ἀπεβίωσεν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου παρὰ τὴν Κόρινθον, ὅτε ἠθέλησεν ἐν βαθεῖ γήρᾳ

καὶ ἐν χειμῶνι νὰ μεταβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἵνα ἀθωώσῃ λογάδας τινὰς Κερκυραίους, συκοφαντουμένους παρὰ τῷ βασιλεῖ ὡς στασιαστάς. Ἀπέδειξεν ὅτι ὁ θάνατος αὐτοῦ πίπτει μετὰ τὸ 953, οὐχὶ δὲ τὸν Η'. ἢ Θ'. αἰῶνα ὥς τινες ἱστορικοὶ ἐσφαλμένως ἔγραψαν. Ἡ Ἐκκλησία κατέταξεν αὐτὸν μεταξὺ τῶν ἁγίων, τελοῦσα τὴν μνήμην τῇ 19 Ἰανουαρίου. — Μετὰ τοῦτο ἐπραγματεύθη περὶ τῆς λατινικῆς μεταφράσεως τῆς ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ Μητροπόλει Κερκύρας τάφου του ἑλληνικῆς ἐπιγραφῆς, περὶ τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ βιογραφίας, περὶ τῆς ᾀσματικῆς του ἀκολουθίας, ἣν λόγιος Κερκυραῖος συνέταξε, καὶ περὶ τοῦ εἰς τὸν ἅγιον Ἀρσένιον ἰαμβικοῦ ὕμνου τοῦ Ἰ. Γράσσου (ΙΒ'. αἰὼν), ὃν ἀνεῦρεν ὁ Μουστοξύδης ἐν Βατικανῷ. Τὸν ΙΓ'. αἰῶνα, ὅτε ἡ Κέρκυρα ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ἀνδηγαυῶν τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου κατέλαβον οἱ κατακτηταί, μετὰ πολλας δὲ τύχας ἃς ὑπέστησαν, τὸν ΙΖ'. αἰῶνα τέλος κατετέθησαν ἐν τῇ λατινικῇ μητροπόλει, ἔτι καὶ νῦν σωζόμενα, ἐπιγράμματα δὲ παρ' αὐτοῖς λατινικὰ ἐνεχαράχθησαν. Ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀρχειοφυλακείῳ Κερκύρας Cerimoniale ἀποσπάσας παρέθηκε τὸ πρόγραμμα τῆς λίαν περιέργου καὶ τραγελαφικῆς τελετῆς, ἥτις ἐπὶ Ἑνετοκρατίας ἐτελεῖτο ἐν Κερκύρᾳ τῇ 19 Ἰανουαρίου ὑπό τε τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ λατινικοῦ κλήρου καὶ λαοῦ. — Μετὰ ταῦτα ἐπραγματεύθη περὶ τῶν συγγραφῶν τοῦ Ἀρσενίου, οὗ σώζονται δύο λόγοι γνήσιοι, ἀνευρεθέντες ὑπὸ τοῦ Μουστοξύδου, καὶ περὶ ἄλλων ψευδεπιγράφων ἔργων αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ τοῦ σωζομένου χειρογράφου εὐαγγελίου· ἰσχυροὶ ὅμως λόγοι πείθουσιν, ὅτι καὶ ἄλλα συνέγραψεν ὁ Ἀρσένιος ἄγνωστα ἡμῖν.

Ὁ κ. ἸΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ *περὶ τινων κατὰ καιροὺς μυστικῶν ἑταιριῶν*. — Καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν εἶπέ τινα περὶ τῆς αἰτίας ἀφ' ἧς προῆλθον οἱ μυστικοὶ οὗτοι συνεταιρισμοί, ὅτι δηλ. τῆς ἐλευθέρας συζητήσεως ὁτὲ μὲν ὑπὸ ἀγρίας καὶ ἀπολυτοφρονούσης τυραννίας, ὁτὲ δὲ ὑπὸ φανατικῆς καὶ μισαλλοδόξου ἱεροκρατίας, ἢ καὶ ὑπὸ ἐκφαυλισμένης καὶ διεφθαρμένης ἀρι-

στοκρατίας, ἢ ὑπὸ ἀχαλινώτου τέλος καὶ σιδηροκρατούσης στρατοκρατίας πιεζομένης, διάφοροι ἔξοχοι καὶ δαιμόνιοι ἄνδρες, μυστικῶς συνεταιρίσθησαν καὶ συνεσφίγχθησαν, συναισθανθέντες τὴν πρὸς τοῦτο ἀνάγκην καὶ ἐπὶ διαφόροις λόγοις καὶ αἰτίοις τοὺς σκοποὺς αὐτῶν ἀποκρύπτοντες. Ὡς ἐκ τῆς διαφορᾶς δὲ τοῦ σκοποῦ αὐτῶν οἱ συνεταιρισμοὶ οὗτοι ἦσαν, ἢ πολιτικοί, ἢ κοινωνικοὶ καὶ ἠθικοὶ κατὰ τὴν ἑκάστοτε καὶ ἑκασταχοῦ ἀνάγκην.

Μὴ διαλαβὼν δὲ περὶ τῶν ἐν τῇ ἀρχαιότητι μυστικῶν καὶ ἀποκρύφων Φοινικῶν, Αἰγυπτιακῶν καὶ Ἑλληνικῶν παραδόσεων, τῶν κατ' ἐξοχὴν ὄντων θρησκευτικῶν μυστηρίων, ἐπελήφθη μόνον τῶν ἐν τοῖς νέοις καὶ τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἐπιφανέντων μυστικῶν συνεταιρισμῶν, τότε μόνον περὶ τῶν παλαιῶν λόγον ποιησάμενος, ὁπότε ἔδει νὰ καταδείξῃ ὁμοιότητά τινα τῶν νέων, ἢ σχέσιν τινὰ καὶ ἀναλογίαν τῶν τύπων τῶν τελετῶν καὶ τοῦ διοργανισμοῦ αὐτῶν. Ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῆς πολιτείας τοῦ Βαβίνου, Πολωνικῆς ἑταιρίας, μετέβη εἶτα εἰς τὴν τῶν Καρβονάρων καὶ κατέληξεν εἰς τὴν τῶν Φραγκομασσόνων. Κατατάξας δ' αὐτάς, ὡς ἐκ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, εἰς πολιτικὰς ἢ κοινωνικὰς καὶ ἠθικὰς καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῶν ὑποδείξας, ἐξήτασε τοὺς γενεσιουργοὺς αὐτῶν λόγους καὶ τὴν πηγὴν αὐτῶν μετὰ προσοχῆς ἀνηρεύνησεν, ἐξ ἧς ὡς ἀπὸ ἀφετηρίας ἀφωρμήθησαν. Εἶτα δ' ἀνέφερε τὸν καθιδρυτήν, ἢ τοὺς ἱδρυτὰς αὐτῶν ὧν τὸν χαρακτῆρα, ὡς οἷόν τε ὀρθότερον καὶ ἀκριβέστερον διέγραψε καὶ τὸν τῆς διαγωγῆς καὶ πολιτείας ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἔλεγχον ἐποιήσατο. Ἀλλὰ καὶ τῶν παρεκτροπῶν καὶ ἁμαρτημάτων ἑταιριῶν τινων ἐμνημόνευσε, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον αὗται ἢ προὐκάλεσαν καταδιώξεις τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν κυβερνήσεων, τῆς παπικῆς ἐξουσίας καὶ ἰδιαιτέρων τινῶν κοινωνικῶν τάξεων, ἢ ἔδωκαν λαβὴν εἰς τοὺς δριμεῖς αὐτῶν κατηγόρους, ὅπως παραστήσωσιν αὐτὰς εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου μὲ τὰ ζοφερώτερα χρώματα, ὡς αἱρετικὰς καὶ ἀθέους, ὁτὲ δὲ καὶ ὡς κακούργους καὶ οὕτως

ἐπιπέσωσι τραχύτεροι κατὰ τῶν μελῶν, πειραθέντες οὕτω νὰ δείξωσιν, ὅτι οἱ καταδιώκοντες αὐτὰς πράττουσιν ἔργον θεάρεστον καὶ κοινωνικῶς ἐπωφελές. Ὡς ἔγγιστα δὲ τὸν τῆς διαρκείας ἑκάστης αὐτῶν χρόνον ὁρίσας καὶ ἀφηγηθεὶς τὸν σκοπὸν καὶ τὸ ἱστορικὸν αὐτῶν στάδιον, ἐξέθηκε καὶ τὴν ἐπιρροὴν ἣν ἐξήσκησαν ἐπὶ τῶν χωρῶν, ἐν αἷς ἀρχῆθεν ἱδρύθησαν, πῶς ἐπὶ τὴν καθόλου ἀνθρωπότητα ἐπέδρασαν, ποίας τινὰς συνεπείας ἔσχεν ἡ ἐπίδρασις αὕτη καὶ ποῖά τινα ὠφέλη ἐκ τῆς τούτων συστάσεως ἡ ἀνθρωπότης προσεκτήσατο.

Ἐπίσης καλὸν ἔκρινε νὰ ἐνδιατρίψῃ ἐν ὀλίγοις εἰς τὸ τῆς σχέσεως καὶ ἀναλογίας μεταξὺ αὐτῶν τούτων τῶν ἑταιριῶν ὡς πρὸς τὰς τῆς ἀρχαιότητος, ἀφ' ὧν ἔλαβον πλεῖστα ὅσα σύμβολα καὶ συνθήματα καὶ ἐξ οὗ τινες οὐχὶ ἀλόγως ἐξέλαβον αὐτὰς ὡς συνέχειαν παναρχαιοτάτην μυστικῶν συστημάτων τῆς Φοινίκης καὶ Αἰγύπτου. Ἐν τέλει δ' εἶπεν ὅτι πλὴν τῆς τῶν Φραγκομασσόνων ἑταιρίας, περὶ ἧς πάντα τὰ λεγόμενα εἰκοτολογίαι εἰσίν, ὡς πρὸς τὰς δύο ἄλλας προσήγγισε κατὰ τὸ ἐνὸν τῇ ἀληθείᾳ.

Ὁ κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ** *περὶ τῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι κωμῳδίας. Μέρος Β'. Ἀριστοφάνης ά.)— Ἀχαρνῆς, Ἱππῆς, Εἰρήνη καὶ Λυσιστράτη.* — Προοιμιαζόμενος ὡμίλησεν ἐν ἐκτάσει περὶ τῆς ἐν τῷ δράματι παραβάσεως, ἥτις, εἶπεν, οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ αὐτὸ τὸ ἀρχαιότατον φαλλικὸν ᾆσμα, ὑπὸ μορφὴν εὐσχημοτέραν, ὅπου δύναταί τις νὰ εὕρῃ τὰ εὐφυᾶ ἐκεῖνα σκώμματα, ἅτινα ἐπηύξανον τὴν χάριν τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας· ὑπὸ τὸν κωμικὸν πέπλον, ὅστις περιέβαλλε πάντοτε τὴν παράβασιν ἐρρίπτετο ἡ σπορὰ σπουδαίας τινὸς ἰδέας, ἐδίδοντο συμβουλαὶ τοῖς ἀκροωμένοις, προειδοποιοῦντο οὗτοι περὶ ἐπικειμένου τινὸς κινδύνου, ἐξεφράζετο γνώμη ἐπὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, κατεπολεμεῖτο ἢ ἐθαυμάζετο ἡ δημοκρατία, τέλος διεκωμῳδοῦντο οἱ ἀντίπαλοι τοῦ ποιητοῦ, ἐξετίθεντο τὰ κατ' αὐτὸν καὶ ἐγίνετο μνεία τῶν ποιημάτων

αὐτοῦ· κατόπιν ἀνέφερε πόθεν ἐκλήθη τὸ χορικὸν τοῦτο ᾆσμα παράβασις, παραθέσας τὸν ὁρισμὸν ὃν ὁ Otlfried Müller δίδει αὐτῇ. Ἀνέγνω δὲ τὰς παραβάσεις τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Ἀριστοφάνους, τὴν παράβασιν τῶν Ἀχαρνῶν καὶ τὴν χαριεστάτην τῶν Σφηκῶν παράβασιν. Εἶτα ἀνήνεγκε πῶς ἀνώνυμός τις ἐν τῷ περὶ Κωμῳδίας τὴν παράβασιν διαιρεῖ. Εἰσελθὼν δ' εἰς τὸ θέμα αὐτοῦ εἶπέ τινα περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἀριστοφάνους, κατὰ ποίαν τινὰ ἡλικίαν ἀπεξεδύθη εἰς τὸν κωμικὸν ἀγῶνα, πρὸς τίνας ἐπάλαισε καὶ ὁποίας τινὰς ἦρε νίκας· ἀρξάμενος δὲ τῆς μελέτης τῶν ἔργων αὐτοῦ, ἐξήτασε τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, ἥτις οὐ μόνον τῷ Ἀριστοφάνει, ἀλλὰ καὶ τοῖς λοιποῖς κωμικοῖς ποιηταῖς ἄφθονον παρέσχε τὴν ὕλην τῆς Κωμῳδίας. Ἱκανὸν εἰς τοῦτο ἐνδιατρίψας εἶπεν, ὅτι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἡ πολιτεία τῶν Ἀθηναίων ἤρξατο νὰ καρκινοβατῇ, μετὰ δὲ τὴν φθοροποιὰν νόσον καὶ τὰν θάνατον τοῦ ἐπιφανοῦς Περικλέους ἔβαινε κατὰ κρημνῶν, περιελθοῦσα εἰς χεῖρας μηδαμινῶν ἀνδρῶν, ἐκ τοῦ μηδενὸς διὰ τῆς δημοκοπίας εἰς ὕψος ἀρθέντων. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς δημοκρατίας, ὡς πρὸς τὴν φιλολογικὴν δὲ εἶπεν ὅτι οἱ διαδεχθέντες τὸν Αἰσχύλον καὶ Σοφοκλέα, ἀντὶ νὰ προσπαθῶσι νὰ τρέφωσι τὰς ψυχὰς τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν διὰ γενναίων διδαγμάτων, παριστῶντες τὰ αἰσθήματα ὑπὸ τὴν φυσικωτέραν αὐτῶν μορφὴν ὡς ἔπραττον ἐκεῖνοι, ᾠκοδόμουν ἐπὶ σαθρῶν θεμελίων δρᾶμα, καὶ ἀναβιβάζοντες ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἥρωας, ράκη περιβεβλημένους καὶ ἡρωΐδας δημηγορούσας, ἀφῄρουν ἀπὸ τοῦ χοροῦ τὴν μεγαλοπρέπειαν ἐκείνην, ἥτις συνέτεινεν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῶν δραμάτων τοῦ Αἰσχύλου καὶ Σοφοκλέους. Τὴν φιλολογικὴν ταύτην κατάστασιν ἐπεχείρησε ν' ἀνορθώσῃ ὁ Ἀριστοφάνης καὶ κατώρθωσε τοῦτο ἐν μέρει, σκώπτων τὴν ἔμφασιν καὶ τὸν στόμφον τοῦ Εὐριπίδου καὶ τῶν περὶ αὐτόν, καὶ γράφων αὐτὸς ἐν καθαρᾷ ἀττικῇ διαλέκτῳ τὴν ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ καταστρεφομένην ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Οὐ

μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν διανοητικὴν ἐν ἐκτάσει ἐξήτασεν, ἀνέφερε τοὺς σοφιστὰς καὶ εἶπεν, ὅτι οἱ φιλόσοφοι οὗτοι καταλιπόντες οἱ μὲν τὴν Ἀσίαν, οἱ δὲ τὴν Σικελίαν, οἱ δὲ τὴν Ἰταλίαν ἐγκατεστάθησαν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐξεδίδασκον τὴν ἀθηναϊκὴν νεολαίαν ἐπὶ χρηματικῇ ἀμοιβῇ· ἀλλ' ἡ διδασκαλία αὕτη ἀπεῖχε πολὺ τῆς καθαρᾶς καὶ ὑγιοῦς ἐκείνης διδασκαλίας, ἥτις προητοίμαζε τὰ πνεύματα διὰ τὰς γενναίας ἰδέας· ἦτο διδασκαλία σφαλερά, καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐθεώρει ἀπρεπὲς εἰς πολίτην Ἀθηναῖον νὰ συσχετίζηται τοῖς σοφισταῖς καὶ ἐπὶ χρηματικῇ ἀμοιβῇ νὰ ἐκδιδάσκηται τὴν ἀπάτην, τὸ ψεῦδος, τὴν πονηρίαν, διότι τοιαῦτά τινα ἐδίδασκον οἱ σύγχρονοι τοῦ Ἀριστοφάνους σοφισταί. Δὲν ἦσαν πλέον οἱ σοφοὶ ἐκεῖνοι ἄνδρες, οἱ διὰ τῆς εὐγλωττίας αὐτῶν τὰ πλήθη καταμαγεύοντες, ἀλλὰ ῥήτορες βάναυσοι, διὰ παντὸς τρόπου προσπαθοῦντες νὰ διαστρέψωσι τὴν ἀλήθειαν. Τὸ ἔργον, ὅπερ ἀνελάμβανεν ὁ Ἀριστοφάνης, ἦτο δυσχερέστατον, διότι πῶς νὰ παλαίσῃ μόνος αὐτὸς πρὸς ὅλην κοινωνίαν καταπίπτουσαν καὶ διαφθειρομένην; Ἐὰν μόνον χάριν γέλωτος καθήπτετο τῶν προσώπων, ἅτινα διεῖπον τὰ τῆς πολιτείας, ἐὰν μόνον χάριν ἰδιωτικῶν συμφερόντων ἔσκωπτε τοὺς προσφιλεστέρους τῆς ἀθηναϊκῆς δημοκρατίας πολίτας, ἴσως τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ τότε καὶ σήμερον δὲν θὰ εἶχον τὴν ἀξίαν, ἣν ἔχουσιν, ἴσως δὲν θὰ ἐκέρδαινε τὸ ἐπώνυμον κωμικός, ὅπερ κατ' ἐξοχὴν αὐτῷ καὶ μόνῳ ἐδόθη. Ἐπειδὴ ὅμως κύριος αὐτοῦ σκοπὸς ἦτο ἡ ἀνέγερσις τῆς ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις καταπιπτούσης δημοκρατίας, σκοπὸς ἱερός, ὁ δῆμος, ὃν παρίστα ἐν ταῖς κωμῳδίαις αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐξευτελιστικωτέραν μορφήν, ὁ δῆμος οὗτος ἐθεοποίησε τὸν ποιητήν, διότι παρ' αὐτοῦ πολλὰ ἠθικὰ διδάγματα ἐδιδάχθη· διότι κατηγορηθεὶς ἐπὶ κολακείᾳ ἀπέβαλε πάντα ταῦτα καὶ ἐφάνη ἀνὴρ σεβόμενος τὴν ἀρετὴν καὶ τιμωρῶν τὴν κακίαν. Τέλος παρετήρησεν ὅτι ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν αἱ κωμῳδίαι τοῦ Ἀριστοφάνους μεγάλην ἀξίαν δὲν ἔχουσι, καὶ τοῦτο

οὐδόλως παράδοξον εἶναι, καθότι ὁ κωμῳδοποιὸς οἱανδήποτε ἀσχημίαν, ἔστω καὶ ἐλαχίστην, τὴν τριπλασιάζει βεβαίως, ἴσως δὲ τὴν δεκαπλασιάζει καὶ οὕτως ἀντὶ μυὸς ἐλέφαντα προσφέρει. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὑπὸ τὰ γελοῖα ἐκεῖνα ἐπεισόδια ἐκρύπτετο μικρά τις ἱστορικὴ ἀλήθεια, ἀλλ' εἶναι τοσοῦτο τὸ γελοῖον, ὥστε καὶ ἡ ἐλαχίστη αὕτη ἱστορικὴ ἀλήθεια ἀπόλλυται ἐν αὐτῷ. Καὶ τοῦτο δύναταί τις εὐκόλως νὰ ἐννοήσῃ, ὅταν βλέπῃ οὐχὶ πλέον κωμῳδουμένους, ἀλλ' ὅλως ἐξευτελιζομένους ἄνδρας, οἷοι ἦσαν ὁ Περικλῆς, ὁ Λάμαχος, ὁ Σωκράτης καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Μετὰ ταῦτα ἤρξατο τῆς ἀναλύσεως τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ διεξήτασε πρῶτον τοὺς Ἀχαρνῆς, εἶτα τοὺς Ἱππῆς, μετέπειτα τὴν Εἰρήνην καὶ τελευταῖον τὴν Λυσιστράτην.

Ὁ κ. ΚΩΝΣΤ. ΙΕΡΟΚΛΗΣ *τὸ ἄτομον καὶ ἡ κοινωνία.* — Προεισαγαγών τινα περὶ συστήματος καὶ ὁρίσας ὅτι σύστημά ἐστι ἡ καθολικὴ ἢ μερικὴ ἑνότης ἐν ᾗ συμβάλλουσι ποικίλα ὄντα, ἔχοντα ἰδίαν μὲν ἕκαστον λειτουργίαν, ἀλλὰ διὰ κοινοῦ σκοποῦ καὶ ἀναποφεύκτου ἀλληλεπιδράσεως συνδεόμενα, ἐθεώρησε τὸν κόσμον ἐν γένει καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ἰδίως ὡς σύστημα ἐν ᾧ ἐγκλείονται μερικώτερα ἄλλα συστήματα, ἤτοι αἱ γενεαί, τὰ ἔθνη καὶ τὰ ἄτομα. Συνταυτίσας δὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἐθνότητος μετὰ τῆς κοινωνίας, ἥτις καὶ αὕτη θεωρουμένη καθ' ἑαυτὴν εἶναι σύστημα ἐγκλεῖον ἐν ἑαυτῷ ἕτερα ὄντα συστηματικὰ ἤτοι τὸν δῆμον, τὴν οἰκογένειαν καὶ τὸ ἄτομον, προέβη εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῶν σχέσεων τοῦ ἀτόμου κυρίως πρὸς τὴν κοινωνίαν ἢ πρακτικώτερον τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας ἀπέναντι τῆς κοινωνικῆς ἐξουσίας, ἥτις εἶναι ἡ προσωπικότης, οὕτως εἰπεῖν, τῆς κοινωνίας καὶ ἀναπόφευκτος πρὸς συντήρησιν τῆς κοινωνικῆς ἑνότητος. Ἰσχυρίσθη δ' ὅτι πᾶσα ἐξουσία πηγάζει ἀπὸ τῆς κοινωνικῆς κυριαρχίας ἐκπροσωπουμένης τελείως μέν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ διαρκῶς, ὑπὸ τῆς συντακτικῆς ἐξουσίας ἣν ἐπι-

μελῶς διέκρινε τῆς κυρίως Νομοθετικῆς καλουμένης καὶ ἐξήγαγε τὸ συμπέρασμα ὅτι εἶναι ἀθέμιτον καὶ οὐδ' ἔχει ἡ Συντακτικὴ ἐξουσία τὸ δικαίωμα ὡς πρόσκαιρος καὶ παροδικὴ νὰ μετατοπίσῃ τὴν ἐθνικὴν κυριαρχίαν ἀπὸ τῆς κοινωνίας εἰς ἓν καὶ μόνον ἄτομον ἢ γένος ἰσοβίως. Ὡς πρὸς δὲ τὸ ἄτομον ἐθεώρησεν ὡς ἰδιάζον φυσικὸν αὐτοῦ στοιχεῖον τὴν ἐλευθερίαν, ἣν καὶ ὥρισεν ὡς δύναμιν τοῦ πράσσειν ἐξ ἐσκεμμένης συνειδήσεως τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ δίκαιον. Ἑπομένως ἐν τῇ συστάσει τοῦ πολιτεύματος ἡ οὕτως ὁρισθεῖσα ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου συνεπέρανεν ὅτι πρέπει νὰ μείνῃ ἀνέπαφος καὶ ἱερὰ καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐνεργείας· καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐστήριξε τὸ δικαίωμα τῆς κοινωνίας τοῦ ἐπιβάλλειν ποινὰς τῷ ἀτόμῳ τῷ παρεγκλίναντι τῆς ἐλλόγου ταύτης ἐλευθερίας καὶ διὰ ταῦτα ὅσῳ πολίτευμά τι εἶναι ἐλεύθερον, τόσῳ καὶ δικαιότερον τι μωρεῖ. Θεωρήσας δὲ τὴν ποινὴν ὡς τυχαίαν συνέπειαν ἐπισυμβάσης διαταράξεως τῆς κοινωνικῆς ἁρμονίας κατέκρινε τὴν διὰ θανάτου ποινήν, διότι 1ον ἡ κοινωνία οὐδὲν ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τῆς φυσικῆς ζωῆς τοῦ ἀτόμου· καὶ 2ον διότι τὸ ἄτομον οὐδέποτε ἀνήκει ἀπολύτως εἰς ἑαυτό, ὥστε ὑπάρχει κίνδυνος μήπως ἡ κοινωνία θανατοῦσα τὸ ἐγκληματῆσαν πρόσωπον, βλάψῃ σπουδαίως ἕτερά τινα παντελῶς ἀθῶα πρόσωπα.

Ἀπὸ δὲ τῆς ἐξετάσεως τοῦ πολιτεύματος μετέβη εἰς τὰ καθήκοντα τῆς ἰδίως κυβερνήσεως πρὸς τὰ ἄτομα, καὶ ἐκ τῆς ἐμφύτου τῷ ἀνθρώπῳ δυνάμεως τοῦ τελειοῦσθαι ὥρισε γενικώτατον τῆς κυβερνήσεως πρὸς τὰ ἄτομα καθῆκον τὸ θεραπεύειν μὲν τὰ ἐνόντα, ἐπιμελεῖσθαι δὲ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς κοινωνίας διὰ τῆς μεταλλαγῆς τῶν παλαιῶν θεσμῶν τῶν μὴ συμμορφουμένων πρὸς τὴν ἐνεστῶσαν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν τῆς κοινωνίας κατάστασιν.

Ὁ κ. Σ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ *περὶ Βελισσαρίου Κορενσίου Ἕλληνος ζωγράφου τοῦ Η'. αἰῶνος*. — Προλογίσας τινὰ περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς χρόνοις τῆς

δουλείας προέβη εἰς τὴν βιογραφίαν τοῦ ἕλληνος ζωγράφου Βελισσαρίου Κορενσίου, πρῶτος τῶν παρ' ἡμῖν τὰ κατ' αὐτὸν ἐξιστορῶν. Ὁ Βελισ. Κορένσιος ἐγεννήθη τῷ 1558 πιθανῶς, κατὰ τὸν διατριβογράφον, ἐν Πελοποννήσῳ ὅπου ἀπαντῶμεν οἰκογένειαν Κορενσίων· σπουδάσας τὴν γραφικὴν ἐν Βενετίᾳ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν γενέθλιαν χώραν, ὅπου ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ἐργασίας, διὸ ἐπιστρέφει εἰς Ἰταλίαν καὶ ἀποκαθίσταται εἰς Νεάπολιν, ὅπου κατ' ὀλίγον γίνεται γνωστὸς, ἀποκτᾷ τὴν φιλίαν καὶ προστασίαν ἄλλων τε καὶ μάλιστα ἰσχυροῦ τινος Ἕλληνος Γεωργίου καλουμένου καὶ ἐργάζεται ἀδιακόπως. Ἑνοῦται δὲ μετὰ τοῦ Ribera καὶ τοῦ Caracciolo εἰς συμμαχίαν καταθλιπτικὴν τῶν ὑποδεεστέρων ζωγράφων, οἵτινες ὑποκύπτουσι καὶ ὑποχωροῦσι πρὸ τῆς φοβερᾶς τριανδρίας. Ὁ Κορένσιος ἔγραφε μὲν καὶ πίνακας, ἀλλ' ἰδίᾳ ἐζωγράφιζε τοιχογραφίας, αἵτινες εἶναι ἀμέτρητοι καθ' ἅπασαν τὴν Νεάπολιν. Ἀνάκτορα, μέγαρα, ἰδιωτικοὶ οἶκοι καὶ δημόσια καταστήματα ἐκόσμησεν ἡ γραφίς αὐτοῦ, ἀλλὰ κυρίως πλεῖσται τῶν τῆς Νεαπόλεως ἐκκλησιῶν ἔχουσιν ἐντοίχους αὐτοῦ γραφὰς, οὕτως ὥστε ὑπολογιζόμεναι κατὰ προσέγγισιν αἱ εἰκόνες αὐτοῦ φθάνουσι μέχρι τῶν 1000 περί που. Διηγήθη κατόπιν τὰς περιπετείας περὶ τὴν ζωγράφισιν τῶν ἐκκλησιῶν Gesù Nuovo καὶ τῶν ἁγίων Σεβηρίνου καὶ Σωσίου καὶ τὸ πολυτελὲς εὐκτήριον (Cappela) Tesoro di S. Gennaro ἐν τῇ καθεδρικῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Νεαπόλεως, ἐν αἷς ἀνεπτύχθη τὸ κακοῦργον τοῦ Κορενσίου πνεῦμα καὶ διηγήθη τὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐκ πτώσεως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν ἁγίων Σεβηρίνου καὶ Σωσίου ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν πέντε καὶ ὀγδοήκοντα (1643). Ἀνέγραψε δὲ καὶ τὰ ἐπιτύμβια ἐπιγράμματα τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐπεφυλάχθη τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἔτι ἀνεκδότου οἰκοσήμου τοῦ Κορενσίου, ὅπερ φέρεται ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ. Ἐν γένει δὲ διὰ τῆς βιογραφίας ταύτης διώρθωσε καὶ συνεπλήρωσε πολλὰ

τῶν πρότερον γνωστῶν περὶ τοῦ Κορενσίου καὶ ἰδίας εἰκασίας ἐνιαχοῦ ἐξέφερε.

Ὁ κ. Μ. Deffner *ἐκ τῆς συγκριτικῆς φιλολογίας περί τινων ὁμάδων λέξεων ἐκ τῆς Γερμανικῆς κοινὴν ἐχουσῶν ῥίζαν πρὸς ἀντιστοίχους Ἑλληνικάς*. — Πρὸς τὴν ἔρευναν τῆς ἀρχαιοτάτης ἱστορίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, εἶπεν ἐν ἀρχῇ, δὲν μᾶς ὠφελοῦσι τόσον αἱ ἄλλαι ἐπιστῆμαι, ἡ γεωλογία, ἡ μυθολογία, ἡ ἀρχαιολογία, ὅσον ἡ πρὸ ἡμίσεως αἰῶνος συστηθεῖσα γλωσσολογία. Ὑπ' αὐτῆς ὁδηγούμενοι εἰσορῶμεν, ὡς ἐκ τοῦ πύργου τῆς Βαβυλῶνος, εἰς τὴν πρώτην ἐποχὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ὁ πῦργος ἐκεῖνος, ὃν διενοήθησαν νὰ οἰκοδομήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς παντοτεινὸν σημεῖον ἀναγνωρίσεως, δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ χρησιμεύουσιν αἱ γλῶσσαι.

Κατόπιν εἶπεν, ὅτι ἡ γλωσσολογία ἐξήτασε μέχρι τοῦδε ἀκριβῶς πρὸ πάντων δύο ὁμάδας γλωσσῶν, τὴν ἰνδογερμανικὴν καὶ τὴν σημιτικήν. Ἡ προτέρα, περὶ ἧς ἐνταῦθα πρόκειται, περιέχει ὡρισμένας τινὰς γλώσσας τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, αἵτινες εἶναι μεταξύ των τόσον ὅμοιαι, ὥστε δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι προῆλθον ἐκ κοινῆς ἀρχικῆς γλώσσης.

Ἡ συγγένεια μεταξὺ τούτων τῶν γλωσσῶν ἀναφαίνεται καὶ εἰς τὰς ῥίζας καὶ εἰς τὰς κλίσεις τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων. Ὡς τὰ κοινότερα σημεῖα ἀναγνωρίζονται μονοσύλλαβοι ἀντωνυμίαι, τὰ ἀριθμητικὰ ἐπίθετα καὶ τὸ βοηθητικὸν ῥῆμα *εἰμί*. Πρὸς δὲ τούτοις πλῆθος ἄλλων ῥιζῶν εἶναι κοινὸν ταῖς πλείσταις τῶν ἰνδογερμανικῶν γλωσσῶν. Προσέθηκεν ὅτι τῷ ἐφάνη πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ συλλέξῃ τὰς γερμανικὰς λέξεις, τὰς ἐχούσας κοινὴν τὴν ῥίζαν πρὸς τὰς ἑλληνικὰς καὶ νὰ τὰς διαιρέσῃ κατὰ διαφόρους ἐπόψεις. Ὁ φωνητικὸς νόμος, τὸν ὁποῖον ἀνεκάλυψεν ὁ περίφημος γραμματικὸς τῆς γερμανικῆς γλώσσης, Jakob Grimm, ἦτο εἰς αὐτὸν ἀσφαλὴς ὁδηγός. Ὁ δὲ νόμος οὗτος εἶναι ὅτι πρὸς τὰ ἑλληνικὰ ψιλὰ (κ, π, τ) ἀντιστοιχοῦσι

τὰ γερμανικὰ δασέα, τὰ ἑλληνικὰ δασέα πρὸς τὰ γερμανικὰ μέσα, τὰ ἑλληνικὰ μέσα πρὸς τὰ γερμανικὰ ψιλά.

Οὕτω δὲ εἰσελθὼν εἰς τὸ κύριον θέμα του ἀνέφερεν ὡς ἐν παραδείγματι τὰς ἑξῆς λέξεις, σημαινούσας μέλη τοῦ σώματος,

καρδία herz, κρανίον hirn, κεφαλὴ haupt, ποὺς fuss, πυγμὴ faust, ὀμφαλὸς nabel, ὀφρὺς braue, πῆχυς bug, χολὴ galle, γόνυ knie,

περὶ ἑκάστης τῶν ὁποίων ἐποιήσατο ἴδιον λόγον.

Ὁ κ. ἸΩΑΝΝΗΣ ΜΑΤΣΑΣ *ἀρχὴ καὶ πρόοδος τῆς ἰατρικῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι.—Μέρος Α'. ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρις Ἱπποκράτους.* — Ἀφοῦ ἐν ἀρχῇ διηγήθη πῶς ἤρξατο καὶ ἀνεπτύχθη ἡ ἰατρικὴ ἐν γένει, μετέβη εἰς τὸ κύριον μέρος τῆς διατριβῆς του τίνι τρόπῳ οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι ᾐσθάνθησαν καὶ ἐκαλλιέργησαν αὐτήν. Ἀνέτρεξε δ' ἐξ ἀνάγκης εἰς τὴν μυθολογίαν καὶ διηγήθη ὅτι θεοὶ ἦσαν οἱ πρῶτοι ἰατῆρες, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν Ἀσκληπιόν, τοῦ ὁποίου πραγματευθεὶς τὰ κατὰ τὴν γέννησιν παρέβαλε τὰ θεραπευτικὰ μέσα πρὸς τοὺς παρ' ἡμῖν ἀγύρτας, ἐξήτασε δὲ τοὺς λόγους τῆς ἀποθεώσεώς του, καὶ ἐδικαιολόγησεν αὐτὴν σχετικῶς πρὸς τὰς ἰδέας τῶν τότε ἀνθρώπων. Περιέγραψεν ὁποία τις ἦν ἡ ἰατρικὴ ἐπὶ Ἀσκληπιοῦ, καὶ ἐπραγματεύθη τὰ κατὰ τοὺς υἱούς του Μαχάονα καὶ Ποδαλείριον, Ἀσκληπιάδας κληθέντας. Τούτους διεδέχθησαν οἱ ἱερεῖς τῶν ναῶν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἢ Ἀσκληπιείων, οἵτινες παρέλαβον τήν τε τέχνην καὶ τὸν τρόπον τῆς θεραπείας. Ἐξήτασε τὰς πηγὰς τῆς συγγενείας ταύτης τῆς ἰατρικῆς μετὰ τῆς ἱερωσύνης, ἀφηγήθη τὰ μέσα οἷς ἐχρῶντο οἱ ἱερεῖς πρὸς θεραπείαν τῶν νοσούντων, καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀκροατάς του ἐν Ἀσκληπιείῳ τινὶ ἐκ τῶν πολλῶν ἐν Ἑλλάδι, ὅπου ὡς ἐν πανοράματι κατέδειξε τὰ αὐτόθι τελούμενα, ἐπενεγκὼν ὡς μάρτυρα τῶν λόγων του καὶ τὴν ἐν τῷ Πλούτῳ τοῦ Ἀριστοφάνους (στ. 633) λαμπρὰν περιγραφὴν τῶν ἐν τοῖς Ἀσκληπιείοις ὀργίων, ἣν ὁλόκληρον ἀνέγνωσεν.

Ἀκολούθως προέβη εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἰατρικῆς, καὶ ἐξέθηκε τοὺς λόγους τῆς ἀναπτύξεως ταύτης καὶ προόδου, εἰς ἣν ἀρκούντως συνετέλεσαν καὶ τὰ Ἀσκληπιεῖα ἐλευθερωθέντα τῶν ἱερέων. Ἀνέφερε δὲ τὰ περιφημότερα τῶν Ἀσκληπιείων, οἷα τὸ ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ Τιτάνῃ, τὰς ἐκ τούτων προκυψάσας σχολάς, ὧν διασημότεραι ἡ ἐν Κνίδῳ καὶ Κῷ, ἐμνημόνευσε περιφήμων τινῶν ἰατρῶν καὶ ἐσταμάτησεν εἰς τὸν Ἱπποκράτην, ὅστις διασείσας τὰ θεμέλια τοῦ ἰατρικοῦ οἰκοδομήματος ἀνήγειρεν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ἐκείνου σύστημα, ὅπερ ὁ μέγας αὐτοῦ νοῦς ἠδυνήθη νὰ καταρτίσῃ διὰ τῆς λογικῆς καὶ τῆς παρατηρήσεως.

Ὁ κ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΟΥΣΟΥΡΗΣ *τὰ κατὰ τὴν Θ'. Βουλὴν τῆς Ἑπτανήσου. — Α' μέρος.* — Παραστήσας διὰ βραχέων τὸ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀγγλικῆς Προστασίας ἐπικρατῆσαν ἐν Ἑπτανήσῳ τυραννικὸν σύστημα καὶ τὰ δεσμά, ἅπερ ἐπεβλήθησαν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν Ἑπτανησίων διὰ τοῦ συντάγματος τοῦ 1817, καὶ ἐξεικονίσας τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τοῦ λαοῦ ἐκείνου, ἔνθεν μὲν διατελοῦντος ὑπὸ τὴν ἀγγλικὴν δεσποτείαν, ἔνθεν δὲ πιεζομένου ὑπὸ διεφθαρμένης ἐντοπίου ἀριστοκρατίας, ἐξέθηκεν ἔπειτα πῶς ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου ἤρξατο ἀναπτυσσομένη ἐν Ἑπτανήσῳ ἡ κατὰ τῆς Ἀγγλικῆς Προστασίας ἀντίδρασις.

Μετὰ τοῦτο ἐξήγησε πῶς ἡ ἀντίδρασις αὕτη περιοριζομένη τὸ πρῶτον εἰς τὴν ἐπὶ τὸ ἐλευθερώτερον μεταρρύθμισιν τοῦ συντάγματος τοῦ 1817, ἔλαβε βραδύτερον νέαν φάσιν καὶ μετετράπη εἰς ἀληθῆ κατὰ τῆς Ἀγγλικῆς Προστασίας ἀγῶνα ἀπὸ τοῦ 1842, ὅτε ἤρξατο μορφούμενον τὸ Ῥιζοσπαστικὸν κόμμα, ὅπερ ἐν Κεφαλληνίᾳ λαβὸν τὴν πρώτην αὐτοῦ ὕπαρξιν σκοπὸν εἶχε τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἕνωσιν τῆς Ἑπτανήσου καὶ τὴν ἵδρυσιν δημοκρατικοῦ πολιτεύματος ἐν Ἑλλάδι.

Ἀφηγήθη ἔπειτα τοὺς πρώτους ἀγῶνας τοῦ κόμματος τούτου μέχρι τοῦ 1849, ὅτε ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις, διατελοῦσα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς γενικῆς τῶν λαῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας

ἐξεγέρσεως, παρεχώρησε δικαιώματά τινα εἰς τοὺς Ἑπτανησίους καὶ ἰδίως τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου, καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας τῶν ἀντιπροσώπων των ἐκλογῆς.

Τὰ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τοῦ **1850**, ὅτε συνεκλήθη ἡ Θ'. Βουλή, διεξερχόμενος παρέστησε τοὺς ἀγῶνας τοῦ Ἠλία Ζερβοῦ καὶ τοῦ Ἰωσὴφ Μομφερράτου, οἵτινες πρῶτοι ποιούμενοι χρῆσιν τῆς χορηγηθείσης ἐλευθεροτυπίας, ἐκήρυξαν ὁ μὲν διὰ τοῦ *Φιλελευθέρου*, ὁ δὲ διὰ τῆς *Ἀναγεννήσεως* τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἕνωσιν καὶ ἀνεζωπύρησαν τὸ ἐθνικὸν φρόνημα, καὶ ἀφηγήθη τὰς κατὰ τὰς ἐκλογὰς ἀξιεπαίνους τοῦ λαοῦ ἐνεργείας ὑπὲρ τῶν Ῥιζοσπαστῶν ὑποψηφίων καὶ τὸν ἐντελῆ θρίαμβον τῶν Ῥιζοσπαστῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ τῶν Μεταρρυθμιστῶν ἐν ταῖς ἄλλαις νήσοις, κατέληξε δὲ διὰ τῆς περιγραφῆς τοῦ ἀνωμάλου τῶν περιστάσεων, ὑφ' ἃς ἡ Θ'. Βουλὴ συνεκαλεῖτο, τῶν προοδευτικῶν στοιχείων ὑφ' ὧν αὕτη ἀπηρτίζετο καὶ τῶν σπουδαίων καθηκόντων, ἅτινα εἰς αὐτὴν ἐπεβάλλοντο.

Εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν ἀνέγνω τὸ *Β'. μέρος*.

Ἀπὸ τῆς **8** Μαρτίου **1850**, ὅτε κατὰ πρῶτον συνῆλθεν ἡ Θ'. Βουλὴ ἀρξάμενος καὶ παρελθὼν ἐν ὀλίγοις τὰ κατὰ τὰς πρώτας αὐτῆς συνεδριάσεις, διηγήθη ἔπειτα τὰς σοβαρὰς συζητήσεις, αἵτινες ἔλαβον χώραν ἐν τῇ πρὸς τὸν λόγον τοῦ Ἁρμοστοῦ ἀπαντήσει, ὅτε οἱ μὲν Ῥιζοσπάσται ὑπεστήριζον ὅτι μόνον περὶ τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἑνώσεως πρέπει νὰ γίνῃ ἐν αὐτῇ λόγος καὶ οὐχὶ περὶ μεταρρυθμίσεων ὡς δυναμένων νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἀναβολὴν τῆς ἑνώσεως, οἱ δὲ Μεταρρυθμισταὶ τἀναντία διισχυρίζοντο. Ἐπαινέσας δὲ τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα καὶ τῶν δύο κομμάτων καὶ κατακρίνας τὰς ὀπισθοδρομικὰς τάσεις τοῦ κόμματος τῶν Καταχθονίων, μετέβη ἀκολούθως εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν προοδευτικῶν καὶ φιλελευθέρων νόμων, οὓς ἡ Βουλὴ ἀλληλοδιαδόχως ἐψήφιζε, καίτοι οὐδὲν τῶν σπουδαίων αὐτῆς ἔργων ἐτύγχανε τῆς ἐπιδοκιμασίας τῆς Γερουσίας.

Ἀφοῦ ἐνδιέτριψεν ὀλίγον ἐπὶ ἀποφάσεώς τινος τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς, δι' ἧς ἀπεκλείετο ἡ περὶ ἑνώσεως πρότασις, ἣν εἶχον ἀγγείλει ὅτι προὐτίθεντο νὰ εἰσαγάγωσιν οἱ Ῥιζοσπάσται, παρέστησεν ὕστερον τὸν σάλον ὃν διήγειρεν ἡ περὶ τὰς ἀρχὰς τῶν δύο κομμάτων ἀντίθεσις, ὅτε ὁ πρόεδρος προέτεινε τὴν ἐκλογὴν εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ν' ἀνατεθῇ ἡ ἐξεύρεσις τῶν καταλλήλων πρὸς μεταρρύθμισιν τοῦ συντάγματος μέσων, ἀνέφερε τὴν λαβοῦσαν χώραν ἐπὶ τοῦ προκειμένου σπουδαίαν συζήτησιν καὶ τὰ ἐπιχειρήματα, ἅπερ ἑκάτερα τῶν κομμάτων πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀρχῶν αὐτῶν ἔφεραν καὶ ἐμνημόνευσε τῶν λόγων τοῦ Μομφερράτου καὶ Ἰωάννου Τυπάλδου Καπελέτου ἀντικρουσάντων μετὰ πολλῆς τῆς δεινότητος τὴν περὶ μεταρρυθμίσεων ἰδέαν ὡς ἀσύμφορον εἰς τὰς ἐθνικὰς τῆς Ἑπτανήσου ἀρχάς. Μετὰ ταῦτα ἀνέφερε πολλὰ σπουδαῖα νομοθετήματα, εἰς ἃ ἠσχολήθη ἡ Βουλὴ μέχρι τῆς ὑπὸ τοῦ Ἁρμοστοῦ ἑξαμήνου ἀναβολῆς αὐτῆς. Τέλος ἐξέθηκε τὰ μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς γενόμενα, ἤτοι τὴν ὑπὸ τῶν Ῥιζοσπαστῶν εἰσαγωγὴν τοῦ περὶ ἑνώσεως ψηφίσματος, τὴν μὴ ἐπιψήφισιν τούτου ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἕνεκα τῆς ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ ἐπελθούσης δευτέρας ἀναβολῆς τῆς Βουλῆς καὶ τῆς λειποταξίας τοῦ προέδρου, τὰς διαμαρτυρήσεις τῶν Ῥιζοσπαστῶν κατὰ τοῦ Ἁρμοστοῦ καὶ τοῦ προέδρου, τὰς γενομένας ὕστερον καταδιώξεις τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Ῥιζοσπαστικοῦ κόμματος, καὶ τέλος τὴν διάλυσιν τῆς Θ'. Βουλῆς, ἐπελθοῦσαν ὀλίγον μετὰ τὴν ἀναβολήν, καὶ πρὶν ἢ συμπληρώσῃ τὴν πρώτην αὐτῆς σύνοδον.

Ὁ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Δ. ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ *περὶ τῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι κωμῳδίας Β'.) Ἀριστοφάνης. 6'. Νεφέλαι.* — Καὶ προοιμιαζόμενος μὲν εἶπεν, ὅτι αἱ φιλοσοφικαὶ τοῦ Ἀριστοφάνους κωμῳδίαι διαφέρουσι τῶν πολιτικῶν κωμῳδιῶν, ἃς προηγουμένως ἀνέλυσε, κατὰ τὸ θέμα μόνον, καὶ ὅτι τὸ ὕφος τοῦ δράματος εἶναι παντοῦ τὸ αὐτὸ οὐδὲ τῶν

φιλολογικῶν αὐτοῦ κωμῳδιῶν ἐξαιρουμένων. Μετὰ ταῦτα δὲ παρατηρήσας ὅτι ἐν τῇ κωμῳδίᾳ τῶν Νεφελῶν ὑπάρχει πολὺ τὸ εὐφάνταστον πλεῖστον δὲ τὸ ἄδικον ὡς καθαπτομένης ἀνδρὸς σοφωτάτου ἐξήτασε τοὺς λόγους, δι' οὓς ὁ Ἀριστοφάνης διεκωμῴδησε τὸν Σωκράτην. Καὶ πρῶτον μὲν εἶπεν, ὅτι φοβηθεὶς ὁ κωμῳδοποιὸς μὴ οἱ καινοτομοῦντες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐπιδράσωσιν ἐπὶ τὰ πνεύματα τῶν Ἀθηναίων, μήπως διὰ τῆς σοφιστικῆς αὐτῶν διδασκαλίας διαφθείρωσι τὰ ἀρχαῖα ἤθη καὶ τὰς πατροπαραδότους δοξασίας, λάβρος κατὰ τοῦ Σωκράτους ἐπέπεσεν αὐτὸν ἐκλαμβάνων ὡς ἀρχηγὸν τῆς σπείρας ἐκείνης, ἥτις ὑπὸ τὸ ὄνομα *Σοφισταί*, προσεπάθει ν' ἀνατρέψῃ πάντα τὰ παραδεδομένα. Προσέθηκε δὲ ὅτι μεγάλως ἠθέλομεν ἀδικήσει τὸν Σωκράτη ἐὰν μετὰ τοῦ Ἀριστοφάνους ὑπεθέτομεν ὅτι αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ αἴτιος τῆς πρὸς τ' ἀνθρώπινα περιφρονήσεως, ἥτις ριζωθεῖσα εἴς τινας τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐπήνεγκε τὴν χαλάρωσιν τῶν ἠθῶν εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε ἐξῆψε κακοβούλους τινὰς ἄνδρας καὶ ὤθησεν αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ κατηγορήσωσι τὸν Σωκράτη ὅτι εἰσάγει καινὰ δαιμόνια εἰς τὴν πόλιν· διότι κατὰ τί ἔπταισεν ὁ σοφὸς τῆς ἀρχαιότητος ἀνήρ, ἐάν, ἀφοῦ αὐτὸς ἔσπειρε σπόρον μεγάλων ἰδεῶν, ἡ γῆ, ἥτις ἐδέχθη τοῦτον παρήγαγεν ἐξαμβλώματα.

Ἀνεζήτησε κατόπιν σωτήριον ἄγκυραν ὑπὲρ τοῦ Ἀριστοφάνους ἵνα καταστήσῃ τοῦτον κἄπως συγγνωστὸν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους καὶ ἀνέφερε χωρίον τι τοῦ Πλάτωνος, ἐν ᾧ ὁ Σωκράτης διακωμῳδεῖται ὑπὸ τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτοῦ μαθητοῦ. Τελευτῶν δὲ τὸ προοίμιον εἶπεν, ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης ἠναγκάσθη νὰ διακωμῳδήσῃ τὸν Σωκράτη πρῶτον μὲν διότι ὑπέκυψεν εἰς τὴν κοινὴν γνώμην, δεύτερον δὲ διότι οὐδεὶς ἄλλος ἦτο τόσον γνωστὸς τῷ λαῷ ὅσον οὗτος, ὅστις ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκετο καὶ μεθ' οἱουδήποτε καὶ ἂν ὡμίλει εἴτε ἐν ταῖς τριόδοις, εἴτε ἐν τοῖς κουρείοις ἐπεδείκνυε τὴν σοφίαν αὐτοῦ· συνελόντι δὲ ὁ Ἀριστοφάνης μέλλων νὰ σατυρίσῃ τοὺς λυμαινομένους τὴν

πολιτείαν σοφιστάς, έχρειάσθη πρόσωπον δυνάμενον νά συγκεντρώσῃ ἐν ἑαυτῷ τό τε γελοῖον τοῦ σχήματος καὶ τὸ παράδοξον τῶν ἰδεῶν· καταλληλότερος τοῦ Σωκράτους οὐδεὶς ὑπῆρχε, τοῦτον λοιπὸν δράξας ἀνεβίβασεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς γενικὸν ἀντιπρόσωπον πασῶν τῶν σοφιστικῶν σχολῶν.

Ἐλθὼν ἐπὶ τὴν κωμῳδίαν ἀνέλυσε ταύτην, ἀναγνοὺς τὰ ἀξιολογώτερα χωρία· φθὰς δ' εἰς τὴν παράβασιν εἶπεν ὅτι αὕτη εἶναι Παράβασις τῆς δευτέρας ἐκδόσεως, διότι μεθ' ἣν ἧτταν ὑπέστη, τῶν κριτῶν στεψάντων τὸν Κρατῖνον, ὁ ποιητὴς διεσκεύασε καθ' ὅλου τὸ δρᾶμα πρὸ πάντων δὲ τὴν παράβασιν· ἀνήνεγκε κατόπιν ὅτι ἐν ταῖς πρώταις νεφέλαις οὐδὲ ὁ ἀγὼν τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου λόγου ἐφέρετο, οὐδὲ ὁ ἐμπρησμὸς τοῦ φροντιστηρίου περὶ τὸ τέλος τοῦ δράματος· πρὸς δὲ ἔκ τινος διστίχου ἀναφερομένου ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου καὶ οὐδαμοῦ ἐν ταῖς Νεφέλαις, ἃς σήμερον κατέχομεν, ἀπαντωμένου συνάγομεν ὅτι σὺν τῷ Σωκράτει διεκωμῳδεῖτο καὶ ὁ Εὐριπίδης.

Χαρακτηρίσας δὲ τὸ πρῶτον μέρος τῆς παραβάσεως ὡς παράπονον τοῦ ἀδικηθέντος ποιητοῦ μετέβη εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ Δικαίου καὶ Ἀδίκου λόγου, ὅπου καὶ ἐνδιέτριψε πλειότερον, ἀναγνοὺς τὸν διάλογον. Μετὰ ταῦτα διηγήθη πῶς ὁ Φειδιππίδης, ὅστις καταπεισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀδίκου λόγου ἔμεινε παρὰ τοῖς σοφισταῖς ἵνα μάθῃ ὅσα δὲν ἐγνώριζεν, ἔμαθε πλειότερα ἢ ὅσα ἔπρεπε καὶ ἀφοῦ ἀπηλλάγη τῶν δανειστῶν οὐδὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐφείσθη ξυλοκοπήσας καὶ ἀποδείξας κατόπιν αὐτῷ διὰ τοῦ Δικαίου καὶ Ἀδίκου λόγου, ὅτι καλῶς ποιῶν ἔπραξε τοῦτο καὶ πῶς ὀργισθεὶς οὗτος διὰ τὴν πρᾶξιν ἦλθε μετὰ τῶν ὑπηρετῶν εἰς τὸ φροντιστήριον καὶ ἐπυρπόλησεν αὐτό τε καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ εὑρισκομένους σοφιστάς.

Τελευτῶν δὲ εἶπεν ἐν ὀλίγοις, ὅτι τὸ τῶν Νεφελῶν δρᾶμα ἔχει πλεῖστα πλεονεκτήματα, δραματικὴν ἑνότητα, εὐφυΐαν ἀναπτυσσομένην καθ' ὅσον ἐκτυλίσσεται ἡ ὑπόθεσις, χαρακτη-

ρας ἀληθεῖς, ὅτι τὸ ὕφος τῆς ποιήσεως εἶναι ὁμαλὸν καὶ πλούσιον, ὅτι τὸ κωμικὸν ἅλας ἐνυπάρχει ἐν ἑκάστῳ στίχῳ, πρὸ πάντων δ' ἐν ἐκείνοις τοῖς στίχοις, ἐν οἷς διακωμῳδοῦνται αἱ τῆς νεολαίας διαφθορεῖς. Τοιαῦτα ὅμως προτερήματα, ἐπήνεγκεν, ἀμαυροῦνται καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ τοῦ μεγίστου ἐλαττώματος τῆς κωμῳδίας ταύτης, τῆς διακωμῳδήσεως τοῦ Σωκράτους καὶ σὺν τῷ **Ottfried Müller** εἶπεν· «ὅτι ὅλαι αὗται αἱ ἀρεταὶ δὲν ἰσοζυγίζουσι πρὸς τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀτοπίαν τῆς ψευδοῦς περὶ Σωκράτους γνώμης, τοὐλάχιστον παρ' ἐκείνοις, ὅσοι δὲν δύνανται νὰ ἐνστερνισθῶσι τὴν ἀπάτην εἰς ἣν ἄκων ἔπεσεν ὁ Ἀριστοφάνης.»

Ὁ κ. ΕΛ. Ρ. ΡΑΦΑΗΛ *ἡ δουλεία ἐν τοῖς ἀρχαίοις καὶ νέοις χρόνοις. Μέρος Α'. Περὶ δουλείας ἐν γένει.* — Ὡς ἀφετηρίαν τοῦ λόγου του λαβὼν τὸ αἴσθημα τῆς φυσικῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀνεξαρτησίας καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ πηγάζουσαν ἀποστροφὴν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς οἱανδήποτε πίεσιν καὶ ὑποδούλωσιν κατέδειξε διὰ πολλῶν τὸ παρὰ φύσιν καὶ παράνομον τοῦ θεσμοῦ τῆς δουλείας καθὸ προσβάλλοντος τὸ θεμελιωδέστερον καὶ ἱερώτερον τοῦ ἀνθρώπου δικαίωμα, τὴν ἐλευθερίαν. Εἰς τὴν γέννησιν δ' αὐτοῦ ἀνατρέξας εἶπεν ὅτι: «Ἡ τερατώδης αὕτη τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἐπινόησις δύναταί πως νὰ δικαιολογηθῇ ἐκ τῆς ἀμαθείας καὶ βαρβαρότητος τῶν πρώτων ἱδρυσάντων τὸ ἐπὶ τῶν ὁμοίων των μυσαρὸν τῆς δουλείας δικαίωμα καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως παρ' αὐτοῖς τῶν μεταφυσικῶν ἐκείνων περὶ ἀνθρώπου ἰδεῶν, ἃς βραδύτερον ἡ ἀνάπτυξις τοῦ λογικοῦ παρήγαγεν, οὐδαμῶς ὅμως ἡ δικαιολόγησις αὕτη ἐπεκτείνεται πέραν τῆς χρονικῆς ταύτης περιόδου καὶ ἡ μακρὰ τῆς δουλείας ἐπικράτησις ἔν τε τῷ ἀρχαίῳ καὶ νεωτέρῳ πεπολιτισμένῳ κόσμῳ οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ἀναχρονισμὸς καὶ ἀντίφασις πρὸς τὰς ἰσχυούσας ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ δικαίου. Καὶ ἀπέδειξε μὲν ἐπικαλεσθεὶς τὰς μαρτυρίας διαφόρων συγγραφέων Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ὅτι, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ἐν αἷς τὴν

πρωτεύουσαν κατέχει θέσιν τὸ δόγμα τοῦ 'Αριστοτέλους «φύσει δοῦλον καὶ φύσει ἐλεύθερον», παρὰ τοῖς πλείστοις ἐξ αἰώνων ὁ θεσμὸς τῆς δουλείας κατεδικάζετο καὶ τοὐναντίον διαρρήδην ἀνωμολογεῖτο ἡ ἀΐδιος ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἀνθρώπων, εἶπεν ὅμως ὅτι αἱ φιλοσοφικαὶ αὗται θεωρίαι ἐλαχίστην εὕρισκον τὴν ἐφαρμογὴν ἐν τῇ πράξει, οὔτε ἦν δυνατὸν ἁπλαῖ θεωρίαι νὰ ἰσχύσωσιν ὅπως καταρρίψωσι θεσμὸν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἰσχῦον κοινωνικὸν σύστημα ἐστηρίζετο, ἀφοῦ ἡ μεταξὺ δούλων καὶ ἐλευθέρων ἀνέκαθεν παραδεδεγμένη διάκρισις ἀπετέλει δυστυχῶς τὸ ἀπαραίτητον πάσης πολιτείας στοιχεῖον. Περατῶν δὲ τὴν ἱστορικὴν ἔρευναν τῶν περὶ δουλείας δογμάτων τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων, κατέδειξε τὴν εὐεργετικὴν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς δουλείας, ἔκτοτε ἐπ τὸ ἐπιεικέστερον διαρρυθμιζομένου. Εἶτα διὰ μακρῶν ἐξήτασε τὰς διὰ τῆς Θείας ἀποκαλύψεως εἰσαχθείσας καὶ ἐν ταῖς εὐγλώττοις τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐπιστολαῖς περιεχομένας περὶ δουλείας ἰδέας, καὶ τὸν ἰσχυρισμὸν ἐκείνων, οἵτινες βασιζόμενοι ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Νέας Διαθήκης· «οἱ δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς κυρίοις·» διατείνονται ὅτι ὁ χριστιανισμὸς ἠσπάσθη ἀντὶ νὰ καταρρίψῃ τὸν θεσμὸν τῆς δουλείας, ἀντέκρουσεν, εἰπὼν ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν ἡ νέα θρησκεία νὰ κηρύξῃ φανερὸν κατὰ τῆς δουλείας πόλεμον· διότι τὸ τοιοῦτον ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἦν ἐναντίον εἰς τὸ σύστημα τῆς βαθμιαίας καὶ ἠρέμου ἀναπλάσεως τοῦ ἀνθρώπου, ὅπερ ἠκολούθει ὁ χριστιανισμὸς, ἤθελεν ἐπιφέρει καὶ δεινοὺς κλονισμοὺς εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ μᾶλλον συνεβιβάζετο μὲ τὴν πορείαν αὐτοῦ ἡ ἀνακήρυξις καὶ διάδοσις ἀρχῶν, τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ὅσον ἀπομεμακρυσμένον καὶ ἂν ἦτο, ἤθελε φέρει τὴν ποθουμένην τοῦ θεσμοῦ τῆς δουλείας ἀνατροπήν. Κατόπιν ἐξετάζων τὰ περὶ δουλείας δόγματα τῆς νεωτέρας φιλοσοφίας ἀνέφερε πρῶτον τὸν Οὔγωνα Γρότιον, οὗτινος ἀνέπτυξε καὶ ἀντέκρουσε τὴν περὶ δουλείας θεωρίαν, καθ' ἣν αὕτη κυρίαν πηγὴν ἔχουσα τὸν πόλεμον, δὲν

προσκρούει εἰς τὸ φυσικὸν δίκαιον καὶ δύναται νὰ νομιμοποιηθῇ ὅταν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ νικητὴς, δικαιούμενος νὰ φονεύσῃ τοὺς αἰχμαλωτισθέντας πολεμίους, ἐάν ποτε ἀποστῇ τοῦ δικαιώματος τούτου, κτᾶται παραχρῆμα ἐξουσίαν δεσπότου ἐπὶ τῶν κατὰ χάριν σωθέντων αἰχμαλώτων αὐτοῦ. Ἀνέφερεν ἐπίσης καὶ τὰς θεωρίας πολλῶν ἄλλων νεωτέρων φιλοσόφων, δογματισάντων ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς δουλείας, καὶ τέλος κατέληξεν ὅτι αἱ παγκόσμιαι καὶ αἰώνιαι ἀρχαὶ, ἃς ἀνεκήρυξαν οἱ μεγάλοι φιλόσοφοι τῆς ΙΗ'. ἑκατονταετηρίδος ἐφαρμοσθεῖσαι διὰ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως ἐπέφερον εἰς τὴν Εὐρώπην τοὐλάχιστον τὴν σωματικὴν καὶ διανοητικὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ κ. Δ. Θ. ΣΟΜΕΡΙΤΗΣ *ἀνάλυσιν τοῦ συγγράμματος οἱ Παρίσιοι ἐν Ἀμερικῇ ὑπὸ* Laboulaye. *Μέρος Α'. «Περὶ οἰκογενειακοῦ βίου.»* —Καὶ ἐν προεισαγωγῇ μὲν ὡμίλησε περὶ πολιτισμοῦ, ὁρίσας ὅτι πολιτισμὸς εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἠθικῶν ἐκείνων νόμων τῶν πρὸς τὴν ὅσον οἷόν τε τελειοποίησιν τῆς ἀνθρωπότητος ὁδηγούντων, ὅτι δὲ πεπολιτισμένος λαὸς εἶναι ὄχι ὁ ἔχων τὴν ὑψηλοτέραν θρησκείαν, τὴν ἐμβριθεστέραν ἐπιστήμην ἢ τὸ πρότυπον τῆς νομοθεσίας, ἀλλ' ὁ ῥυθμίζων τὰς πράξεις αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς ἣν πρεσβεύει θρησκείας ἢ ἐφαρμόζων τοὺς νόμους, ἐφ' οἷς κατέχων αὐτοὺς σεμνύνεται. Κατόπιν ἀνέφερε περιληπτικῶς τὴν ἐν Ἀμερικῇ κατάστασιν τῆς οἰκογενείας εἰπὼν, ὅτι ὁ σύζυγος ὡς καὶ ἡ σύζυγος φροντίζουσι μόνον περὶ τοῦ οἴκου των καὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων, ἥκιστα περὶ τοῦ κόσμου φροντίζοντες· συνέστησε τὴν εἰσαγωγὴν τῆς τοιαύτης οἰκογενειακῆς διαρρυθμίσεως καὶ παρ' ἡμῖν καὶ ἰδίως τοῖς ἄρχουσιν, οὓς φιλεῖ μιμεῖσθαι τὸ ὑπήκοον· ἐπέρανε δὲ τὸν λόγον αὐτοῦ εὐχηθεὶς ἵνα καὶ παρ' ἡμῖν ἐπικρατήσῃ ἡ τοιαύτη οἰκογενειακὴ βίωσις, ἡ τοιαύτην ἐν Ἀμερικῇ παρασχοῦσα εὐδαιμονίαν.

Ὁ κ. ΣΤ. ΚΑΡΤΟΥΛΗΣ *περὶ τῶν ἐν Χίῳ Ἰουστινιάνων. Μέρος Α'.* — Προτάξας τινὰ κατὰ τῶν ὑπὸ τῆς ἱστορίας με-

γάλων κληθέντων ἀνδρῶν, τῶν τὴν ἀνθρωπότητα ὑπόδουλον αὐτοῖς βουλευθέντων νὰ καταστήσωσι, παρετήρησεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δέον μεγάλοι κακοῦργοι νὰ κληθῶσι μᾶλλον, διότι τοιοῦτοι ὑπῆρξαν, ἢ μεγάλοι ἄνδρες· συνδέσας δὲ τὴν ἰδέαν ταύτην μετὰ τῶν οὕτω νομιζομένων ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἱπποτῶν τοῦ μεσαιῶνος, ἐμέμφθη τῆς διαγωγῆς τῶν ἀνδρῶν τούτων, τῶν τὴν Ἀνατολὴν ἐρημωσάντων, ἕνεκα μᾶλλον τῆς πλουσίας λείας ἢ τοῦ ν' ἀπελευθερώσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τῶν Τούρκων, ἀνέφερε δὲ τὴν ὑπὸ τῶν Γενουηνσίων ἱπποτῶν κατάκτησιν τῆς Χίου, τὸν σκοπὸν δηλαδὴ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ. Περιγράψας λεπτομερῶς τὴν ἀρχὴν τῆς συστάσεως τῶν ἀνδρῶν τούτων ἐν τῇ Χίῳ, ἀνέφερε τὸν πρῶτον οἶκον τῶν Ζαχαριῶν ὡς ἀρχόντων καὶ τοὺς μετὰ τοῦ Βυζαντίου καὶ τῶν τότε πειρατῶν πολέμους αὐτῶν, ἐπιτάξας καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ οἴκου τούτου ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Γ'. Ἀκολούθως περιέγραψε τὴν κατάκτησιν τῆς Χίου ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ Σίμωνος Βενιόζου. Ἱστορήσας τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ἀνέφερε τὴν μετὰ τῆς Γενούης καὶ τῶν ἱπποτῶν τοῦ Βενιόζου γενομένην συνθήκην καὶ τέλος τὴν σύστασιν τῆς ἑταιρίας τῶν Μαονέων τῶν ἀκολούθως καὶ Ἰουστινιάνων κληθέντων. Διηγηθεὶς λεπτομερῶς τοὺς μετὰ τῆς ἀντιζήλου Ἐνετίας, τῶν Βυζαντινῶν καὶ τῶν Τούρκων πολέμους αὐτῶν ἐτελείωσε τὰ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῶν Ἰουστινιάνων εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν οἱ Τοῦρκοι ἀπεδίωξαν αὐτούς. Ἀκολούθως μετέβη εἰς τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν τοῦ οἴκου τούτου, περιγράψας τοὺς ἄρχοντας τῆς Χίου, τὴν διοίκησιν αὐτῶν, τοὺς νόμους, τὴν φρικώδη καὶ καταφανῆ δουλείαν, τοὺς φόνους, τοὺς φόρους, τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν, τὴν στρατιωτικὴν κατάστασιν, τὰς διαφόρους τάξεις καὶ τέλος τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῶν. Παραλείψας τὸ τῆς παιδείας καὶ θρησκείας μέρος ἐπήνεσεν ἐν παρόδῳ μόνον τὴν παιδείαν τῶν Ἰουστινιάνων κατὰ

τἄλλα κατηγορήσας αὐτοὺς ὡς πρὸς τὸν κακὸν τρόπον καθ' ὃν ἐκυβέρνων καὶ τοὺς ἑκάστοτε φάνους τῶν δυστυχῶν Χίων· κατέστρεψε δὲ τὸν λόγον οὕτω πως, ὅτι ἡ δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ ἵνα μὴ τοῖς πᾶσι τὸν μῶμον τῶν τοιούτων κακοτήτων ἀποδώσωμεν, ἀλλ' ἂν οἱ πλεῖστοι κακῶς ἐκυβέρνησαν ἦλθεν ὅμως καὶ δι' αὐτοὺς ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἄλλοι ἐχθροὶ ἀπεδίωξαν αὐτούς, ἀλλ' οὗτοι μὲν ἐπανακάμψαντες εἰς τὴν πατρῴαν γῆν ἀνέπνευσαν καὶ πάλιν ἐλεύθεροι, ὁ Χῖος ὅμως μείνας ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ κατέστη καὶ πάλιν δοῦλος.

Ὁ κ. ΕΥΓ. Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ *μελέτην ἐπὶ τοῦ Μιλβοά.* — Μετὰ βραχεῖαν εἰσαγωγήν, ἀνέπτυξε τὰ κατὰ τὴν παιδικὴν ἐκείνου ἡλικίαν, τὰς συμφορὰς καὶ τὰ δεινά, ἅτινα παρηκολούθησαν αὐτὸν ἀπὸ αὐτῆς του τῆς ἥβης ἀφ' ἑνός, καὶ τὸ ἐξαιρετικὸν πνεῦμα καὶ τὴν ἔμφυτον κλίσιν του πρὸς τὴν ποίησιν ἀφ' ἑτέρου· προέβη εἰς ἀνάλυσιν καὶ παρέθηκε τεμάχια τῶν ἐκλεκτοτέρων ποιήσεών του, ἀποφανθεὶς περὶ τῶν Πιπτόντων φύλλων καὶ τῆς Μητρικῆς Στοργῆς ὅτι εἶναι τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Μιλβοά, εἰς ἃ χρεωστεῖ τὸ πλεῖστον τῆς δόξης του μέρος. Ἐκθέσας κατὰ χρονολογικὴν τάξιν τὰ κατὰ τὸν φιλολογικὸν καὶ ἰδιωτικὸν βίον τῆς ἀτυχοῦς ἐκείνης ποιητικῆς ψυχῆς, ἀπέδειξεν ὅτι ἡ Μοῦσα τοῦ Μιλβοὰ δὲν θαυμάζεται διὰ μεγάλας καὶ πρωτοφανεῖς ἰδέας, ἀλλὰ διὰ τὸ γλυκὺ καὶ ἤρεμον πάθος, τὸ ὁποῖον ἀποπνέουσι πᾶσαι αὐτοῦ αἱ ποιήσεις. Ὁ Μιλβοὰ ἠγάπησε τὴν κοινωνίαν, ἀλλὰ καὶ ἐνθέρμως ὑπ' αὐτῆς ἀντηγαπήθη· μοῖρα μόνον κακὴ τὸν κατέτρεχεν. Αἰφνιδία δ' ἀπὸ τοῦ ἵππου πτῶσις ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸν τάφον. Καταπαύων τὸν λόγον ἐδικαιολόγησε τὴν ἐκλογὴν τῆς ὑποθέσεώς του, εἰπών, ὅτι ὁ πρῶτος ποιητής, ἐφ' οὗ τὸ πρῶτον ἐρρέμβασεν ἦν ὁ Μιλβοά, καὶ ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις τῆς παιδικῆς ἡλικίας του ἐχάραξε τὴν μελέτην αὐτοῦ.

Ὁ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΑΤΖΙΣΚΟΣ *περὶ τοῦ Ἀνακρέοντος καὶ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ.* — Προτάξας τινὰ περὶ τῆς ἐν γένει

ποιήσεως καὶ τῶν εἰδῶν αὐτῆς ἐνδιέτριψεν ὀλίγον εἰς τὰ τῆς Λυρικῆς ποιήσεως. Ἐξετάσας λεπτομερῶς τὰς διαφορὰς τῶν δύο αὐτῆς σχολῶν τῆς τε Αἰολικῆς καὶ Δωρικῆς ἀνέφερεν ἐν συντόμῳ τινὰ περὶ Ἀλκαίου καὶ Σαπφοῦς, συνδέσας τὰς ποιήσεις αὐτῶν μὲ τὰς τοῦ Ἀνακρέοντος, ὅστις ἦν Ἴων μὲν τὴν καταγωγὴν, ἀλλ' ὁμότεχνος τοῦ Ἀλκαίου καὶ τῆς Σαπφοῦς. Ἀναπτύξας διὰ μακρῶν τὰ τοῦ βίου του, τὴν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Πολυκράτους τυράννου τῆς Σάμου, ὡς καὶ τὴν ἐν Ἀθήναις διατριβὴν αὐτοῦ καὶ ὁποίαν φήμην ἀπέκτησε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀνέφερεν ἐν τέλει περὶ τοῦ θανάτου του, εἰπὼν ὡς πιθανώτερον, ὅτι ἀπέθανεν οὐχὶ ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι, ἀλλὰ παρά τινι τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἐκάλουν τὸν Ἀνακρέοντα παρ' αὐτοῖς διὰ τὴν συμποτικήν του εὐθυμίαν καὶ χάριν. Ἐλθὼν δ' εἶτα εἰς ἀνάλυσιν τῶν ποιημάτων του, διήρεσεν αὐτὰ εἰς Λυρικὰ καὶ Βαχχικὰ, ζωγραφίζων δι' αὐτῶν τὸν ἐπίχαριν καὶ μειδιῶντα βίον του, τὰ ἀφελῆ αὐτοῦ αἰσθήματα, τὰς ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐπικουρείους αὐτοῦ ἰδέας. Ὡς πρὸς δὲ τὰς τῶν κριτικῶν παρατηρήσεις, ὅτι δηλ. τὰ εἰς τὸν Ἀνακρέοντα ἀναφερόμενα ποιημάτια εἶναι ὑποβολιμαῖα εἶπεν, ὅτι τὸ τοιοῦτον ἀναβιβάζει ἀληθῶς εἰς ὕψος δυσθεώρητον τὸν Τήϊον ποιητὴν, διότι ἐὰν εἰς τὰ ὑποβολιμαῖα ταῦτα ποιημάτια παρατηρεῖται χάρις καὶ ἀφέλεια οὐ τυχοῦσα, ὁποῖαι ἄρά γε θὰ ἦσαν αἱ ποιήσεις ἐκεῖναι· δὲν ἐμποδίζει ὅμως ἡμᾶς νὰ ἐξετάσωμεν ὁπωσδήποτε Ἕλληνα ποιητὴν, ἂν οὐχὶ αὐτὸν τὸν τοσαύτην φήμην λαβόντα Ἀνακρέοντα, τοὐλάχιστον ἕνα τῶν μιμητῶν αὐτοῦ. Περαίνων τὸν λόγον του ἀνέφερεν ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ τοῦ ἀειμνήστου Χριστοπούλου μιμητοῦ τῆς χαριέσσης ταύτης Ἀνακρεοντείου Μούσης, ἥτις τιμᾶται οὐχὶ διὰ τὰς μεγάλας αὐτῆς ὑποθέσεις καὶ τὸ ὕψος, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀφέλειαν καὶ γλυκύτητα, ἥτις περικοσμεῖ αὐτήν.

Ὁ κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΛΤΑΜΟΥΡΑΣ *περὶ ζωγραφικῆς*.—Ἀφοῦ ἔδωκε τὸν ὁρισμὸν τῆς ζωγραφικῆς, ἐξήτασεν ἱστορικῶς αὐτήν.

Καὶ δὴ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἀρξάμενος, διῆλθε τὰ κατὰ τοὺς ἐπισημοτέρους ἀρχαίους ζωγράφους καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν, πραγματευθεὶς καὶ τὸ ζήτημα περὶ τῶν πινάκων τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν ὑλῶν, τὰς ὁποίας μετεχειρίζοντο πρὸς ζωγραφίαν. Ἀκολούθως ἐξήτασε τὴν ζωγραφικὴν ἐν τῷ μέσῳ αἰῶνι. Εἰπὼν, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἡ ζωγραφικὴ ἦν πρὸ πάντων ἐκκλησιαστικὴ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, ἐξετάσας δὲ καὶ τὴν μικρογραφίαν (miniatura), δι' ἧς ἐκοσμοῦντο ἐν γένει ἅπαντα τὰ βιβλία, ἦλθεν ἐπὶ τὴν διὰ τῆς ἀναγεννήσεως τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ γενομένην ἀναγέννησιν καὶ τῆς ζωγραφικῆς, ἥτις διῃρέθη εἰς διαφόρους κλάδους ἀναλόγως τῶν ἐθνῶν, ἅτινα αὐτὴν ἐξήσκουν. Καὶ δὴ ἐπραγματεύθη κατὰ πρῶτον τὴν Ἰταλικὴν τέχνην, ἥτις εἰς πέντε διῃρέθη σχολάς· τὴν Φλωρεντινὴν, τὴν Ῥωμαϊκὴν, τὴν Ἐνετικὴν, τὴν Λομβαρδικὴν καὶ τὴν Βονωνικήν. Διέκρινε τοὺς τύπους, τοὺς χωρίζοντας ἀπ' ἀλλήλων τὰς σχολὰς ταύτας καὶ ἀνέφερε τοὺς ἐπισημοτέρους ζωγράφους ἑκάστης αὐτῶν περιγράψας καὶ τὰ κυριώτερα ἔργα των. Οὕτω τὸν Ἀνδρέαν del Sarto (1530), τὸν Μιχαὴλ-Ἄγγελον Buonarotti (1563) ἐκ τῆς Φλωρεντινῆς σχολῆς, τὸν Ῥαφαὴλ (1520) ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς, τὸν Τιτιανὸν (1576), τὸν Παῦλον Βερωναῖον (1588) καὶ τὸν Τιντορέττον (1594) ἐκ τῆς Ἐνετικῆς, τὸν Λεονάρδον da Vinci (1519), τὸν Κορέγιον (1543) ἐκ τῆς Λομβαρδικῆς, τοὺς Καράκκας (1600), τὸν Guido Reni (1642) καὶ τὸν Σαλβατὼρ Ῥόζαν (1673) ἐκ τῆς Βονωνικῆς. Ἐξήτασε δεύτερον τὴν ἐν Γερμανίᾳ τέχνην, ἥτις διαιρεῖται εἰς τὴν σχολὴν τῶν Κάτω Χωρῶν, καὶ εἰς τὴν κυρίως Γερμανικήν. Ἡ πρώτη σχολὴ ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο κλάδους τὸν τῆς Φλάνδρας καὶ τὸν Ὀλλανδικόν. Ἐκ τοῦ πρώτου ἀνέφερε τὸν Ῥούβενς (1640), τὸν Βανδὶκ (1641), ἐκ τοῦ δευτέρου τὸν Rembrandt (1674). Εἰς τὸ ἐν ταῖς Κάτω Χώραις δ' ἀναπτυχθὲν ἰδιαίτερον εἶδος τῆς ζωγραφικῆς τὸ glure bas ἐπικληθὲν διέπρεψαν ὁ Jan Steen,

οἱ δύο Teniers καὶ ὁ Ostade (1610—1685). Ἐκ τῆς κυρίως Γερμανικῆς σχολῆς ἀνέφερε τὸν Holbein (1554), τὸν Ἀλβέρτον Dürer (1481—1547), τὸν Λουκᾶν Κρανὰκ (1553) καὶ ἄλλους. Ἐκ τῆς Ἱσπανικῆς τέχνης ἀνέφερε τὸν Μαυρίλλον (1682) καὶ τὸν Βελασκὲζ (1660), ἐκ δὲ τῆς Γαλλικῆς τὸν Νικόλαον Poussin (1665), τὸν Claude Lorrain (1682) καὶ τὸν Lebrun (1690) καὶ ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς τὸν Γουλιέλμον Hogarth (1764). Τέλος ἐξήτασε τὴν γ'. περίοδον τῆς ζωγραφικῆς, τὴν νεωτάτην, περὶ ἣν ἀρκετὰ ἐνδιατρίψας καὶ τοὺς διασημοτέρους συγχρόνους ζωγράφους ἀριθμήσας κατέληξε τὸν λόγον.

Ὁ κ. ΑΝΔΡΕΑΣ Π. ΦΑΚΗΡΗΣ *περὶ τοῦ Ἡλιοδώρου καὶ τῶν Αἰθιοπικῶν αὐτοῦ*. — Ἀφοῦ προέταξεν ὀλίγα τινὰ περὶ μυθιστοριογραφίας, ἤτοι ἐξέθεσε τοὺς ὁρισμοὺς οὓς δίδουσιν εἰς αὐτὴν ὅ τε Κοραῆς καὶ Λαχάρπ, καὶ οἵτινες εἰσὶ τοῦ μὲν πρώτου: «Μυθιστορία ἐστὶ πλαστὴ, ἀλλὰ πιθανὴ ἱστορία ἐρωτικῶν παθημάτων, γεγραμμένη ἐντέχνως καὶ δραματικῶς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς πεζὸν λόγον» τοῦ δὲ δευτέρου: «Μυθιστορία ἐστὶν ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας», ἀνέφερε καὶ τοὺς διαφόρους μυθιστοριογράφους, τοὺς πρὸ τοῦ Ἀντωνίου Διογένους καὶ μετ' αὐτὸν ἀκμάσαντας, ὧν ἁπάντων ὡς πρωτεύοντα ἀνέγραψε τὸν Ἡλιόδωρον, στηριζόμενος εἰς τὴν γνώμην τοῦ σοφοῦ Φωτίου, τοῦ Σωκράτους (Ἐκκλησ. ἱστορικοῦ) καὶ τοῦ Α. Κοραῆ. Μετὰ δὲ ταῦτα προέβη εἰς τὰ τοῦ βίου του, εἰπὼν τὰ ἑξῆς σπουδαιότερα· ὅτι ἐγεννήθη εἰς Ἔμεσαν πόλιν τῆς Φοινίκης περὶ τὰ τέλη τῆς Δ'. ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, παρ' οὗ εἷλκε τὸ γένος, ὡς ὁ ἴδιος εἰς τὸ τέλος τοῦ συγγράμματός του ἐπιμαρτυρεῖ, ὅτι νέος ὢν ἀκόμη συνέγραψε τὰ Αἰθιοπικὰ, καὶ ἅμα τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφικόμενος ἀνεδείχθη ἐπίσκοπος Θεσσαλικῆς τινος πόλεως Τρίκκης τανῦν Τρίκκαλα καλουμένης, γεγονὸς οὐχὶ ἀπίθανον, ὡς νομίζουσί τινες, ἀφοῦ διάφοροι

ἐπίσημοι ἱστορικοὶ ὡς καὶ οἱ ἀνωτέρω ἐκτεθέντες τὸ ὑποστηρίζουσι, τὴν δὲ γνώμην αὐτῶν καὶ ὁ ἀοίδιμος Κοραῆς ἀσπάζεται καὶ δι' ἱκανῶν ὑποστηρίζει. Τέλος κατέληξε τὸν λόγον διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ὑποθέσεως τῶν κατὰ Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν Αἰθιοπικῶν αὐτοῦ, ἀφοῦ ὅμως προηγουμένως ἐξέφρασε μικράν τινα κρίσιν περὶ αὐτῶν, ὅτι δηλαδὴ τὸ σύγγραμμα τοῦτο πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς σπάνιον ἔργον, καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐξεικόνισιν τοῦ Πλατωνικοῦ ἔρωτας καὶ διὰ τὴν καθαρὰν ἀττικὴν διάλεκτον, μεθ' ἧς εἶναι γεγραμμένον, πρᾶγμα παράδοξον δι' ἐκείνην τὴν ἐποχήν, ὅτε ἤρχισε πλέον ἡ ἀττικὴ διάλεκτος νὰ νεκρῶται, καὶ διὰ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν κανόνων περὶ ποιητικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους, καθότι καὶ ἡ μυθιστορία διὰ νὰ ἦναι ἔντεχνος, δηλ. ἀληθῶς δραματική, πρέπει νὰ ἔχῃ καθὼς τὰ δραματικὰ ποιήματα δέσιν, λύσιν καὶ περιπετείας.

Ὁ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΚΟΤΙΔΗΣ *οἱ ἀρχαῖοι σοφισταί.* — Προεισαγαγὼν τινα περὶ φιλοσοφίας διαιρουμένης εἰς τέσσαρας περιόδους, εἰς τὴν περίοδον τῆς πρὸ τοῦ Σωκράτους φιλοσοφίας, τῆς τοῦ Σωκράτους, τῆς τῶν σοφιστῶν καὶ τῆς τῶν Νεοπλατωνικῶν, ἤρξατο τοῦ θέματος αὐτοῦ ἔχοντος ὡς ἀντικείμενον τὴν τρίτην περίοδον τῆς φιλοσοφίας.

Καὶ τὸ πρῶτον μὲν παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις Ἕλλησιν εἶπεν, ὅτι σοφιστὴς ὠνομάζετο ὁ σοφός, ὅπως μαρτυρεῖ ὁ Ἡρόδοτος, ὀνομάζων σοφιστὰς τὸν Σόλωνα, τὸν Ἀνάχαρσιν καὶ ἄλλους· βραδύτερον δὲ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς Δ'. π. Χ. ἑκατονταετηρίδος ὅτι ἡ σοφιστικὴ διακριθεῖσα τῆς ἀληθοῦς σοφίας ἀπετέλεσεν ἰδίαν ἐπιστήμην, ἣν ὁ ὁ Πλάτων ὀνομάζει φαινομένην σοφίαν· ἀντικρούσας δὲ τὴν γνώμην τινῶν, στηριζομένων ἐπὶ τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ θεωρούντων καὶ τὸν Σωκράτην ὡς τὸν κορυφαῖον μάλιστα τῶν σοφιστῶν, ἐξήτασε συμφώνως πρὸς τὸν Φιλόστρατον τοὺς ἐπισήμους σοφιστὰς τὸν Γοργίαν, τὸν Πρωταγόραν, τὸν Πρόδικον καὶ τὸν Ἱππίαν. Καὶ ὑπὸ μὲν τὴν πνευμα-

τικὴν ἔποψιν κρίνας αὐτοὺς εἶπεν, ὅτι ἦσαν ἄνθρωποι μεγαλοφυεῖς καὶ πολυμαθεῖς, καὶ ὅτι ὠφέλησαν πνευματικῶς οὐκ ὀλίγον τὴν Ἑλλάδα προαγαγόντες τὴν ῥητορικὴν, τὴν γραμματικὴν, τὴν κριτικὴν, τὴν διαλεκτικὴν καὶ τὴν ἐριστικήν· ὑπὸ δὲ τὴν ἠθικὴν ἔποψιν ἐξετάσας αὐτοὺς εἶπεν, ὅτι αὐτοὶ πρῶτοι συνετέλεσαν εἰς τὴν διαφθορὰν τῆς Ἑλλάδος· συνεπέρανε δὲ τοῦτο ἀφοῦ προέταξεν ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν περιληπτικὴν βιογραφίαν καὶ ἀφοῦ ἀνέπτυξε τὰ ὀλέθρια αὐτῶν δόγματα, τὰ ἀπαντῶντα ἐν τοῖς διαλόγοις τοῦ Πλάτωνος, ἐν τῷ Γοργίᾳ, τῷ Πρωταγόρᾳ, τῷ Ἱππίᾳ μείζονι καὶ ἐλάσσονι καὶ ἐν τῇ Πολιτείᾳ, περὶ τοῦ ἀδικεῖν καὶ ἀδικεῖσθαι, περὶ τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου καὶ τῆς καταπατήσεως τῶν νόμων, περὶ τῆς βλάβης τοῦ δικαίου τοῦ ὑπακούοντος εἰς αὐτοὺς, περὶ τῆς μεγίστης εὐδαιμονίας τῆς προερχομένης ἐκ τῆς μεγίστης ἀδικίας τοῦ ἀφαιρεῖν πάντα τὰ ἀλλότρια ὁμοῦ, περὶ τῆς κρυφίας ἀδικίας, περὶ τῆς διαφθορᾶς ἣν ἐπιφέρει ἡ φιλοσοφία εἰς τὸν φιλοσοφοῦντα ἐν τῷ γήρατι, περὶ τῆς εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς μεγίστας ἐπιθυμίας ἀκρατείας, ἥτις εἶναι κατ' αὐτοὺς ἡ ἀρετὴ, περὶ τοῦ διδακτοῦ τῆς ἀρετῆς, περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ πρέποντος, περὶ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ ὠφελείας.

Εἶτα ἐξηγῶν πῶς ἡ σοφιστικὴ ἐπεκράτησε τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας εἶπεν, ὅτι ἐγένετο τοῦτο διότι ἡ σοφιστικὴ ἦτο προϊὸν ἐποχῆς προνοούσης περὶ τῶν ἀναγκῶν της καὶ ὑπεικούσης εἰς τὴν ἐξέγερσιν, ἣν παρήγαγεν ἡ ἐλευθερία τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου, οἱ ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγῶνες καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἀποσκορακίσῃ πλέον ὁ ἄνθρωπος πᾶσαν θεωρητικὴν φιλοσοφίαν καὶ νὰ γίνῃ ὅλως ὑλικὸς, τοῦθ' ὅπερ ἀνέπτυξε. Πρὸς τούτοις δ' ἀνέφερε καὶ τὴν γνώμην τοῦ Γερμανοῦ Swegler, οὗ τὴν ἱστορίαν τῆς φιλοσοφίας μετέφρασεν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ὁ ἡμέτερος Χαντζερῆς, θεωροῦντος ὡς κυρίαν αἰτίαν τῆς ἐπικρατήσεως τῆς σοφιστικῆς τὴν ἐσφαλμένην πορείαν, ἣν ἠκολούθησεν ἡ ἀληθὴς φιλοσοφία. Κατόπιν ἐξήτασε τοὺς δευτέρους σοφιστὰς, ὧν οἱ γνωστότεροι

εἰσὶν ὁ Αἰσχίνης, ὁ Ἀντιφῶν, ὁ Θρασύμαχος, ὁ Ἰσαῖος, ὁ Εὐθύδημος, ὁ Διονυσόδωρος, ὁ Θεόδοτος, ὁ Διαγόρας καὶ ὁ Κρατύλος, εἰπὼν ὅτι οὗτοι πλὴν τινων μόνον δὲν ἦσαν εἰμὴ ἀγύρται τὴν μὲν ἀλήθειαν φοβούμενοι, εἰς δὲ τὸ ψεῦδος καταφεύγοντες καὶ ὅλως πομπώδη καὶ κενὴν μέθοδον ἀκολουθοῦντες εἰς τὰς περὶ ὄνου σκιᾶς συζητήσεις των τοῦ μὲν κυρίου θέματος ὑπεκφεύγοντες, ὀχυρούμενοι δὲ ὄπισθεν τοῦ παρεμπίπτοντος. Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῶν λόγων του τούτων ἀνέτρεξεν εἰς τὸν Εὐθύδημον τοῦ Πλάτωνος, ἐν ᾧ παρίστανται οὗτοι παραδοξολογοῦντες καὶ φλυαροῦντες· μνημονεύσας δὲ τριῶν τῶν γελοιωδεστέρων ἐν αὐτῷ ἀπαντώντων σοφισμάτων ἤρξατο περιγράφων λεπτομερέστερον αὐτούς· ἀντιπαραβάλλων δὲ αὐτοὺς πρὸς τοὺς Σωκρατικοὺς φιλοσόφους παρέστησε τὰ προτερήματα τῶν μὲν καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν δέ· ὡς κύρια δ' αὐτῶν προτερήματα ἐθεώρησε τοῦτο μὲν, ὅτι οἱ σοφισταὶ ἠδύναντο νὰ χρωματίζωνται διὰ παντὸς χρώματος, νὰ θεραπεύωσι πάσας τὰς ἐπιθυμίας, καὶ νὰ συμμορφῶνται πρὸς πᾶσαν περίστασιν, τοῦτο δὲ ὅτι ἠδύναντο νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν ὀπαδόν των πλοῦτον, δόξαν καὶ βίον ἡδονικὸν καὶ εὔθυμον. Τελευταῖον παραστήσας ὁπόσον ὀλεθρίας συνεπείας ἐπήνεγκαν τὰ δόγματα τῶν σοφιστῶν ἐφαρμοσθέντα ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἰδίως τὸ δόγμα τοῦ Πρωταγόρου «πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπος, τῶν μὲν ὄντων ὡς ἐστὶν, τῶν δὲ μὴ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστιν» ἐφαρμοσθὲν ἐπὶ τῆς ἀρετῆς, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύδους, περιέγραψε τὴν διαφθορὰν τῆς Ἑλλάδος, φέρων ὡς μάρτυρας τὸν Θουκυδίδην, τὸν Ἰσοκράτην καὶ τὸν Ἀθήναιον, τὸν τελευταῖον μάλιστα ὡς περιγράφοντα τὴν μεγίστην ἐξαχρείωσιν αὐτῆς· ἐπέρανε δὲ τὸν λόγον διὰ τοῦ ἑξῆς ἀξιώματος τοῦ Montesquieu, ὅτι «τὰ ἀπόγεια σημεῖα τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς πτώσεως ἑνὸς ἔθνους προσεγγίζουσι καὶ σχεδὸν συνέχονται, ὅταν αὐτὸ ἀπομακρύνηται τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης.»

Ὁ κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ *ὀλίγα περὶ Σαπφοῦς* — Ἐν ἀρχῇ περιγράφει ὡς ἐν εἰκόνι τὰς ἑορτὰς αἵτινες κατ' ἔτος τὸν ἑκατομβαιῶνα μῆνα τελοῦνται ἐν Μιτυλήνῃ πρὸς τιμὴν τῆς Ἀθηνᾶς. Περιγράφει τὸν δρόμον τῶν πεζῶν, τῶν ἁρμάτων τὴν πάλην, ἐν ᾗ θεατὴς παρίσταται ἡ Σαπφὼ καὶ καθ' ἣν νικᾷ ὁ Φάων. Ἡ Σαπφὼ ἐρᾶται ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης τοῦ Φάωνος.

Τὴν εἰκόνα ταύτην διαδέχεται ἄλλη μετὰ αἰῶνας εἰκοσιπέντε. Παρίστανται οἱ νεώτεροι σοφοὶ ὁμιλοῦντες ὡς ἐν δράματι καὶ ἀναλύοντες καὶ διϋλίζοντες τῆς Σαπφοῦς τοὺς περισωζομένους στίχους, ἐνῷ ὁ χορὸς τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ψάλλει ἐλεεινολογῶν καὶ οἰκτείρων

Πόσον εἴρων ὁ χρόνος
διαστρέφει τὰ πάντα,
ὡσεὶ γέρων μορφάζων,
ὅταν θέλῃ τῶν νέων τοὺς τρόπους
νὰ ἐμπαίξῃ.

Μετὰ τὰς δύο ταύτας εἰκόνας προβαίνων εἰς τὸ κύριον θέμα του, λέγει ὅτι τὸ παθητικὸν ὕφος τῶν ποιημάτων τῆς Σαπφοῦς, αἱ ζωηραὶ καὶ τολμηραὶ αὐτῆς ὑπερβολαὶ, ἡ ἄκρα αὐτῆς θερμότης καὶ τῶν Ἑλλήνων ἡ εὐαισθησία, τὰ ἤθη ἴσως τοῦ καιροῦ της καὶ ἡ ζηλοτυπία ἣν ἐνέπνεον τὰ ἔξοχα καὶ ὑψηλὰ αὐτῆς προτερήματα, ἐγένοντο αἱ πρώτισται αἰτίαι τῶν ἀδίκων δυσφημιῶν, αἵτινες διεθρυλλήθησαν περὶ αὐτῆς καὶ τῶν βαρέων κατηγοριῶν, αἵτινες προσήφθησαν εἰς τὴν μνήμην της· εἰς τὰς κατηγορίας δὲ ταύτας ἔδωκε πίστιν καὶ ὁ ἑξῆς στίχος τοῦ Ὁρατίου (Epist. 1. 19, 28)

Temperat Archilochi Musam pede mascula Sappho

διεπραγματεύθη δὲ τὸ ζήτημα τοῦ ἔρωτος τῆς Σαπφοῦς πρὸς τὸν Φάωνα, ὃν ὑψηλὸν ἐθεώρησε καὶ ἀπέδειξε διὰ παραδειγμάτων, ὅτι τὸ προσεταιρίζεσθαι νεάνιδας καὶ ἐπιμελεῖσθαι αὐ-

τῶν ἦν κοινὴ καὶ οὐ μεμπτέα συνήθεια οὐ μόνον ἐν Λέσβῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι.

Κατόπιν μετέβη εἰς τὴν κριτικὴν τῶν περισωζομένων τῆς Σαπφοῦς ἀποσπασμάτων· εἶπεν ὅτι ὁ ἀναγινώσκων αὐτὰ καταλαμβάνεται ἀναγκαίως ὑπὸ μελαγχολικοῦ αἰσθήματος καὶ παρέβαλεν αὐτὰ πρὸς τὰ πρὸς ἀνάμνησιν πεφυλαγμένα ξηρὰ καὶ ὑγρὰ ἄνθη, ἅτινα μὲ ὅλην τὴν πτωχείαν των ὑπενθυμίζουσι παρελθούσας ἡμέρας ζωηρᾶς ἀκμῆς καὶ εὐτυχίας. Ἡ Σαπφὼ πανταχοῦ μορφόνει τὸν λόγον πρὸς τὸ ἀντικείμενον. Πόσον εὐήχως λαλεῖ ὅταν ψάλλῃ τὸ ἔαρ καὶ τὴν ἀηδόνα, ὁποῖος δὲ ὁ τόνος καὶ ἡ χροιὰ τῶν λέξεων ἐπὶ σκωμμάτων, ὅτε π. χ. ὀνειδίζει τὸν χωρικόν, φίλον τοῦ μνηστῆρος, τὸν μακρὰν τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου τὰς συμπαικτρίας τῆς μνηστῆς κρατοῦντα. Οὐδέποτε ὅμως ἡ Σαπφὼ μ' ὅλην τὴν σφοδρότητα τοῦ αἰσθήματός της καὶ τὴν παρ' Ἴωσι καὶ Αἰολεῦσι σφοδρότητα τοῦ αἰσθήματος παρέβη τὰ γυναικεῖα ὅρια. Καὶ δὲν ἐπραγματεύθη μὲν πολέμους καὶ θαλασσοπορίας, διότι *ταῦτα οὐχ ἁρμόδια γυναιξί*, ἔψαλλεν ὅμως μετ' ἀληθείας καὶ παρρησίας, εἰλικρινείας καὶ ἀφόβου ὡραιότητος ὅ,τι προσπίπτει εἰς τὴν γυναικεῖαν σφαῖραν. Πρὸ πάντος τὰ θέλγητρα τῆς φύσεως διεγείρουσι τὸ αἴσθημα ἐν τῷ στήθει τῆς ποιητρίας· καὶ ψάλλει μὲν τὰ θαυμάσια τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ (Ἀπόσ. 3. Bergk), περιγράφει δὲ καὶ τὴν οἰκογενειακὴν οἰκειότητα κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἀπὸ τῶν ἡμερησίων ἔργων (ἀπ. 95)· θλίβεται δ' ἐπὶ τῇ παροδικότητι τῆς νεότητος καὶ τῆς ἀνθρωπίνου ἀκμῆς (ἀπ. 93), διασκεδάζει δὲ χορεύουσα οὐχὶ ἐντὸς τειχῶν ὑπὸ τὸ φῶς λύχνου, ἀλλ' ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ ἀνθοφόρου πρασιᾶς (ἀπ. 54). Δὲν ἀδιαφορεῖ πρὸς τὰ καλὰ τῆς γῆς, πλοῦτον καὶ κάλλος καὶ καλλωπισμόν, καὶ πρὸς εὐπάθειαν κλίνει (ἀπ. 20, 44, 50, 78), ἀλλ' ὅμως δὲν ὑπερεκτιμᾷ τὴν χαρὰν καὶ τὰ ἀγαθά, οὐδὲ θεωρεῖ ταῦτα ὡς τὸν μόνον σκοπὸν τοῦ ἀνθρώπου (ἀπ. 35, 50, 101). Τὸν γάμον δὲ ὡς τὸ κύριον σημεῖον

τῆς τροπῆς τῆς γυναικείας τύχης θεωροῦσα ἐξύμνεῖ διὰ πολλῶν (ἀπ. 51, 91, 92, 97, 98).

Καὶ ἐπέρχεται ἡ καταστροφή. Ὁ Φάων ἐγκαταλείπει τὴν Σαπφὼ καὶ φεύγει. Ἡ Σαπφὼ βαρυπενθὴς φεύγει ἐπίσης ἐκ τῆς Λέσβου, τὰ πάντα περιφρονοῦσα καὶ τὴν κοινὴν εὔνοιαν, καὶ τὴν δόξαν, καὶ ἀκολουθεῖ αὐτὸν εἰς Σικελίαν. Ὁ Φάων τρελλὴν αὐτὴν θεωρεῖ καὶ ἡ Σαπφὼ ἐπὶ ἀκατίου νύκτωρ πλεύσασα μεταβαίνει εἰς Λευκάδα καὶ ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ἐπὶ τῆς νήσου ὄρους, τοῦ ἔχοντος Ἀπόλλωνος ναὸν, πίπτει εἰς τὴν θάλασσαν.

2) Παρέδρων.

Ὁ κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ ἀνέγνω τὸ δρᾶμά του *Γαλάτεια*. — Προτάξας ὀλίγα τινὰ περὶ *φιλαδελφείας ἐν τῷ δράματι*, ἐν οἷς ἐξήτασε μὲν ὁποῖόν τι ἦν τὸ αἴσθημα τοῦτο ἐν τοῖς ἀρχαίοις δράμασιν, ὁποῖον δὲ καὶ ἐν τοῖς νεωτέροις δραματικοῖς, εἶπεν ὅτι τὸ δρᾶμά του στηρίζεται μὲν ἐπὶ τοῦ ἀδελφικοῦ αἰσθήματος ἀνελίσσεται δὲ κατὰ τὸ δημοτικὸν ᾆσμα *ἡ ἄπιστη γυναῖκα* (Ζαμπέλ. 737, 25). Ὑπόθεσις δὲ τῆς Γαλατείας εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Πυγμαλίωνος βασιλέως τῆς Κύπρου ἐμψύχωσις τοῦ ἀγάλματος τῆς Γαλατείας, ἥτις ὅμως τὰ πάντα προδίδουσα ἐρᾶται τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Πυγμαλίωνος Ῥέννου, ὅστις καὶ παραπείθεται ὑπὸ ταύτης ἵνα τὸν ἴδιον ἀδελφὸν φονεύσῃ, λόγῳ δῆθεν μερισμοῦ τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς. Ὑπερνικᾷ ὅμως τὸ ἀδελφικὸν φίλτρον καὶ ἡ τοῦ Πυγμαλίωνος γενναιότης παραχωροῦντος τὰ πάντα εἰς τὸν ἀδελφὸν καὶ οὕτως ὁ Ῥέννος ἔξαλλος ἐπὶ τῇ στοργῇ τοῦ Πυγμαλίωνος καὶ τῇ ἀπιστίᾳ τῆς Γαλατείας φονεύει αὐτήν. Ἡ σκηνὴ δ' ὑπόκειται ἐν Κύπρῳ καὶ τὰ τοῦ δράματος, διῃρημένου εἰς πέντε μέρη, δρῶντα πρόσωπα εἰσὶ Γαλάτεια, Πυγμαλίων, Ῥέννος, Εὔμηλος, Ἄγγελος καὶ Λείριος.

Ὁ κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥΣ *ἡ περὶ Φαύσταυ παρά-*

δοσις ὑπὸ φιλοσοφικὴν καὶ ἱστορικὴν ἔποψιν. — Εἰπών τινα ἐν προλόγῳ περὶ τῆς τάσεως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ νὰ φθάσῃ εἰς ὁμοίωσιν καὶ ἐξίσωσιν τοῦ θείου, καὶ ἀναπτύξας τοὺς μύθους, δι' ὧν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ μυθολογίᾳ ἀπαντᾷ ἐκπεφρασμένον τὸ ἐγκληματικὸν τῶν τοιούτων προσπαθειῶν, ἦλθε καὶ ἐπὶ τὰ αἴτια τὰ διαμορφώσαντα τοῦ Φαύστου τὴν παράδοσιν, ἠρεύνησε τοὺς λόγους δι' οὓς ἡ εὐτελεστάτη αὕτη ἔκφρασις τῆς ἀνθρωπίνης περιπετείας καὶ θρασύτητος ἐγεννήθη ἀκριβῶς κατὰ τὰ τέλη τοῦ μεσαιῶνος, ἐν ἐποχῇ δηλαδὴ καθ' ἣν μετὰ μακρὰν σκοτεινὴν νύκτα ἤρχισε ν' ἀνατέλλῃ ἡ αὐγὴ τῆς ἀναμορφώσεως καὶ ἐξήγησε διατί ἡ παράδοσις αὕτη ἔλαβε τὴν γέννησιν αὐτῆς ἐν Γερμανίᾳ, ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ τῇ εἰς τοιαύτας μελέτας καὶ ἐρεύνας ἐνασμενιζομένῃ καὶ παρὰ λαῷ, ὅστις εἶχεν ἀνέκαθεν πρὸς τὰς τοιαύτας μελέτας τάσιν. Ἀναπτύξας δὲ καὶ τοὺς φιλοσοφικοὺς λόγους τῆς παραδόσεως τοῦ Φαύστου, προέβη εἰς τὸ ἱστορικὸν μέρος, ἔνθα παρουσίασε τὸν Φαῦστον ὡς ἄνθρωπον ζῶντα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, οὕτω δὲ διηγήθη τὰ τοῦ βίου του, ἰσχυρίσθη ὅτι πολλαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ πολλὰ θαύματα, ἅτινα ἀποδίδονται εἰς αὐτόν, δὲν ἀνήκουσιν ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτόν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους, καὶ ἀνέφερε τοὺς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ μύθους. Ἐν τέλει προσέθηκέ τινα καὶ περὶ τῆς δραματοποιήσεως τῆς τοσοῦτον δημοτικῆς ταύτης παραδόσεως, ἀποδείξας τὸ κατάλληλον αὐτῆς πρὸς δραματικὴν ἐπεξεργασίαν, περικλειούσης ἰδέαν ἀποκλειστικῶς τραγικήν. Ὡς ἀρχαιοτέραν δὲ τῶν ἑκατὸν καὶ ἐπέκεινα περὶ Φαύστου δραματικῶν παραστάσεων ἐθεώρησε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν τοῦ Ἄγγλου **Marlowe** γράψαντος δρᾶμα ἐπιγραφόμενον «ἡ τραγικὴ ἱστορία τοῦ βίου καὶ τοῦ θανάτου τοῦ δόκτωρος Φαύστου.» Εἰπὼν δὲ καί τινα περὶ τοῦ Φαύστου τοῦ **Gœthe** ἐπέρανε τὸν λόγον.

Ὁ ἱεροκήρυξ κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΛΑΤΑΣ *περὶ τῆς προόδου διὰ τῆς θρησκείας.* — Σκοπὸς τοῦ λόγου του ἦτο νὰ ἰσχυροποιήσῃ

ἐν ἡμῖν τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα, καταδείξας ὅτι ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις ἄνευ ἀρωγῆς τῆς θρησκείας δὲν δύναται νὰ παράσχῃ ποθουμένην εὐδαιμονίαν καὶ τὴν δι' αὐτῆς τοῦ ἀνθρωπίνου προορισμοῦ ἐπίτευξιν. « Ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις, λέγει, τοῦ ἅρματος ἐπιβαίνουσα τῆς θρησκείας δύναται νὰ παράσχῃ ἡμῖν τὰ στοιχεῖα διαρκοῦς καὶ ἀσφαλοῦς εὐδαιμονίας »· τὴν θεμελιώδη δὲ ταύτην ἰδέαν του ἱκανῶς ἀναπτύξας, ἐπεσφράγισεν αὐτὴν διὰ τῆς ἱστορίας, ἀποδείξας, ὅτι ὅλα τὰ ἀρχαῖα ἔθνη, ἅτινα ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐμεγαλούργησαν καὶ ὑπέρτερα τῶν ἄλλων ἐδείχθησαν, οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Φοίνικες, οἱ Βαβυλώνιοι, οἱ Ἕλληνες, οἱ Ῥωμαῖοι, ἅπαντες οὗτοι ἀφίκοντο εἰς τῆς ἀκμῆς ἐκείνης τὸ ὕψος διὰ τὴν πρὸς τὴν θρησκείαν εὐσέβειαν καὶ τὴν πρὸς τὰ θεῖα πίστιν· δὲν ἠδυνήθησαν ὅμως νὰ διατηρηθῶσιν ἐν τῇ ἐπιζήλῳ ἐκείνῃ ἀκμῇ, διότι τὰ θρησκεύματα πρὸς τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀφωσιωμένοι περιεῖχον τὴν σφραγῖδα τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας καὶ ἐπὶ σαθρῶν βάσεων ᾠκοδομημένα ἦσαν, διὸ μικρὸν μόνον ἀνθήσαντα κατέπεσαν καὶ μετ' αὐτῶν ἀπῆλθε καὶ ἡ ἀκμὴ τῶν ἐθνῶν ἐκείνων· ἐπελθὼν δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Χριστιανισμὸς παρέσχε τὰ ἀσφαλῆ τῆς εὐδαιμονίας μέσα ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ· μόνη ἑπομένως ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ δύναται νὰ καταστήσῃ ἡμᾶς εὐδαίμονας, ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες μᾶλλον παντὸς ἄλλου ἔθνους ὑποχρεούμεθα νὰ ἐφαρμόζωμεν τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης σχέσεως ἣν ἔχουσιν αὗται πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἀρχαίων φιλοσόφων ὡς προπαίδειαν τῆς παραδοχῆς τοῦ χριστιανισμοῦ διδαχθείσας καὶ ἐν τοῖς πολυτίμοις αὐτῶν συγγράμμασι περιεχομένας.

Ὁ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΚΚΙΔΗΣ *περὶ διπλῶν ἀστέρων*. — Ἐν ἀρχῇ εἶπεν, ὅτι τῶν διὰ τοῦ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ὁρατῶν ἀστέρων ἡ ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασις εἶναι διάφορος καὶ ἀλλαχοῦ μὲν βλέπομεν συμπύκνωσιν μεγάλην, ἀλλαχοῦ δὲ οἱ ἀστέρες

εἶναι ἀραιῶς διατεθειμένοι. Ἡ μεγίστη τῶν διὰ τοῦ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ συμπύκνωσις ἀστέρων εἶναι ἡ τοῦ Γαλαξίου, ἀλλ' ὅμως καὶ αἱ Πλειάδες καὶ αἱ Ὑάδες εἶναι τοιαύτη τις· ἐνίοτε δ' ἀπαντῶνται καὶ δύο ἀστέρες, αἵτινες διὰ τοῦ γυμνοῦ μὲν ὀφθαλμοῦ ἢ μόλις διακρίνονται ἢ φαίνονται εἷς καὶ μόνος ἀστήρ, διὰ τοῦ τηλεσκοπίου ὅμως ἀνακαλύπτονται ὅτι εἶναι διπλοῖ ἀστέρες. Κατ' ἀρχὰς ἡ γειτνίασις τῶν διπλῶν ἀστέρων ἐθεωρήθη μόνον ὡς ὀπτική, μὲ τὴν τελειοποίησιν ὅμως τοῦ τηλεσκοπίου ἐγεννήθη τὸ ζήτημα μήπως ἦναι πραγματικὴ ἡ γειτνίασις αὕτη καὶ τὰ δύο ταῦτα σώματα ἀποτελῶσι φυσικὸν σύστημα σωμάτων πλησίον ἀλλήλων εὑρισκομένων. Ἡ τελευταία αὕτη γνώμη ὑπερίσχυσε μετ' ἀκριβεῖς παρατηρήσεις. Οἱ διπλοῖ ἀστέρες κατατάσσονται εἰς κατηγορίας κατὰ τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν· ἡ κατάταξις ὅμως αὕτη, ἰσχύουσα δι' ὡρισμένην ἐποχήν, ὡς ἀλλοιουμένης τῆς ἀπ' ἀλλήλων τῶν δύο ἀστέρων ἀποστάσεως, δύναται κυρίως νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ νὰ εὕρωμεν τὴν πιθανότητα τῆς φυσικῆς τῶν δύο σωμάτων γειτνιάσεως· ἐὰν ὅμως δύο σώματα εὑρίσκωνται πράγματι πλησίον ἀλλήλων, βεβαίως ὑπάρχει καὶ ἐπαισθητὴ ἀμοιβαία φυσικὴ ἐπίδρασις, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας τὰ δύο σώματα ἑνὸς διπλοῦ ἀστέρος, ἐπιδρῶντα ἀμοιβαίως ἐπ' ἄλληλα, κανονίζουσι τὰς κινήσεις των συμφώνως πρὸς τὸν γενικὸν νόμον τῆς ἀμοιβαίας ἕλξεως τῆς ὕλης, ὅστις εἶναι ὁ ὑπὸ τοῦ Νεύτωνος ἀνακαλυφθεὶς νόμος τῆς γενικῆς βαρύτητος, συνέπεια τοῦ ὁποίου εἶναι οἱ νόμοι τοῦ Κεπλέρου. Μετ' ἀκριβεῖς δὲ παρατηρήσεις προσδιωρίσθη ὁ χρόνος τῆς περιφορᾶς τοῦ ἑνὸς περὶ τὸν ἄλλον ἀστέρα, ὁ λόγος τῆς ἀμοιβαίας μάζης αὐτῶν καὶ ἡ πραγματικὴ ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασις. Κατόπιν ἀνέφερεν ὅτι ἡ βεβαίωσις τῆς φυσικῆς τῶν διπλῶν ἀστέρων γειτνιάσεως ἔδωκεν ἀφορμὴν πρὸς ἀνακάλυψιν σωμάτων τέως ἀγνώστων, ὧν τινα καὶ ἀνέφερεν. Ἀκολούθως ἐξήτασε τὰ περὶ χρώματος τῶν διπλῶν ἀστέρων καὶ ἀνέφερέ τινας ἐκ τῶν πολλῶν ἐξ αὐτῶν.

Οὕτω τὸ η ἐν τῇ Κασσιοπείᾳ, τὸν Κάστορα, τὸ γ τοῦ Λέοντος, τὸ α τοῦ Κενταύρου, τὸν 61 τοῦ Κύκνου. Εἶπεν ὀλίγα περὶ πολλαπλῶν ἀστέρων καὶ κατέληξεν ἀνενεγκὼν ὅτι ἐν συνόλῳ ἡ τῶν διπλῶν ἀστέρων ἔρευνα ἐβεβαίωσε τὸ κῦρος τοῦ νόμου τῆς γενικῆς βαρύτητος.

Ὁ κ. ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ ἀνέγνω τὸ δρᾶμά του *Λέων Καλλέργης*. — Ἀναπτύξας δι' ἐνστίχου προλόγου τὴν αἰτίαν δι' ἣν ὡς θέμα τοῦ δράματος τὸν Λέοντα Καλλέργην ἔλαβε καὶ ὑμνήσας τὸν ἥρωα καὶ μάρτυρα τοῦτον, τὸν προσφιλῆ οὐ μόνον τῇ Κρήτῃ, ἀλλὰ καὶ πάσῃ τῇ Ἑλλάδι, προέβη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ά. πράξεως τοῦ δράματος, ἧς ἡ σκηνὴ ὑπόκειται ἐν Βενετίᾳ, καὶ μέρους τῆς β'. πράξεως.

Ὁ κ. ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΔΟΣΙΟΣ *περὶ φαντασίας καὶ καλαισθησίας*. — Αἱ μυθολογικαὶ ἐποχαὶ τῶν διαφόρων ἐθνῶν καὶ ἰδίως τῶν Ἑλλήνων, ἦσαν ὑπὲρ πάσας τὰς ἄλλας μεγάλαι ὡς πρὸς τὴν γονιμότητα τῆς φαντασίας. Καὶ ἡ καθαρῶς ἱστορικὴ ἐποχὴ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος διακρίνεται διὰ τὸ μέγα κράτος, ὅπερ ἐξήσκουν ἡ φαντασία καὶ τὸ ὡραῖον. Τὴν δὲ καλαισθησίαν τῶν ἡμετέρων προγόνων ἀποδοτέον εἰς τὴν ἀνατροφὴν αὐτῶν καὶ τὸ ἐλεύθερον πνεῦμα τῶν σοφῶν τῶν ἑλληνικῶν πολιτειῶν. Παρὰ Ῥωμαίοις ἡ καλλιτεχνία οὐδέποτε ἔφθασε τὸ ὕψος τῆς ἑλληνικῆς, ἀλλ' οὔτε εἶχέ τι τὸ ἰδιάζον, οὖσα διάφορος ἐκδήλωσις τῆς αὐτῆς ἰδέας. Ἡ μεσαιωνικὴ ἐποχὴ δὲν παρουσιάζει τὴν τέχνην ἐλευθέραν, ἀλλὰ δεσμίαν· ἡ τέχνη δὲν κατεῖχε τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων, ἀλλ' αὕτη ὑπὸ μιᾶς κατείχετο ἰδέας τῆς τοῦ θείου μεγαλείου, ὑφ' ἑνὸς ἐνεπνέετο αἰσθήματος θρησκευτικῆς εὐλαβείας καὶ ἐκστάσεως. Ὁ Δάντης μόνος παρουσιάζει ἐξαίρεσιν.

Ἡ ἀνίδρυσις τοῦ ἀπολυτισμοῦ διὰ τὸν φόβον τῆς ὀθωμανικῆς παντοκρατορίας ὑπῆρξεν ἡ κυριωτέρα αἰτία τῆς ἀναγεννήσεως τῶν τεχνῶν κατὰ τὸν ΙΕ'. αἰῶνα. Ὅλαι αἱ τέχναι συγχρόνως ἀναπτύσσονται τότε. Ἔκτοτε δὲ τὸ αἴσθημα

τοῦ καλοῦ καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν τεχνῶν δὲν ἔπαυσαν πλέον.

Ἀλλὰ τὴν σήμερον πολὺ σπανιώτερον καλλιεργεῖται ἡ τέχνη ἁπλῶς χάριν τῆς τέχνης, τὸ ὡραῖον χάριν τῆς ὡραιότητος μόνον· δὲν εἶναι ἀπηλλαγμέναι ξένων ἐπιρροῶν καὶ μεριμνῶν. Πρὸς τούτοις ἀντικείμενον τῆς τέχνης ἦτο ἐν τῇ ἀρχαιότητι μόνον τὸ πράγματι ὡραῖον, ὑψηλὸν, ἰδεῶδες, ἐν ᾧ τὴν σήμερον ὁ καλλιτέχνης ἐπεξεργάζεται ὅ,τι ἂν παραγγελθῇ. Δικαίως τὸ πάλαι ὁ νοῦς, ἡ διάνοια, ἡ ὑπόθεσις, ἡ οὐσία ἦτο τὸ πᾶν διὰ τὸν τεχνίτην, οὐχὶ δ' ἡ παράστασις ἢ ὁ τύπος· διότι ὡραῖον δὲν εἶναι οὔτε ὅ,τι εὐχαριστεῖ ἁπλῶς οὔτε πᾶν ὅ,τι εἶναι ἁρμονικόν.

Τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ εἶναι τὴν σήμερον εἰς κατάπτωσιν, κυρίως διότι ἡ ἀνατροφὴ εἶναι μονομερὴς, ἐπιδιώκει μόνον τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος, παραμελεῖ δὲ πάντως τὴν καλλιέργειαν τῆς φαντασίας, τῆς καλαισθησίας. Ὁ καλλιεργήσας τὴν φαντασίαν αὐτοῦ ἐντρυφᾷ εἰς ἀπολαύσεις τοῦ ὡραίου ὅλως ἀγνώστους τοῖς λοιποῖς, θαυμάζει δὲ συγχρόνως τὰς ἀντιθέτους παραστάσεις τῆς μεγαλοφυΐας ἐν τῇ τέχνῃ, ἀνεξαρτήτως τῆς τάσεως τοῦ ἰδίου πνεύματος, τῆς ἑαυτοῦ φαντασίας, ζητεῖ τὸ ὡραῖον διὰ τὸ ὡραῖον, καὶ χαίρει ἀνευρίσκων αὐτὸ, ἀδιάφορον ὑπὸ τίνας τύπους. Πολλαὶ δυσκολίαι ἐκ τῶν παρουσιαζομένων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ὡραίου προέρχονται ἐκ συγχύσεως τῆς ἰδέας τῆς ὡραιότητος, τοῦ προϊόντος τῆς φαντασίας καὶ τῆς τέχνης πρὸς τὴν ἠθικὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἀρετὴν τῶν παρουσιαζομένων προσώπων, τῆς παριστανομένης πράξεως. Ἄλλως τε ἡ ἐπὶ τῆς φαντασίας καὶ τοῦ ὡραίου μελέτη εἶναι ἀναγκαία, ἀφοῦ ἐν γένει ἡ ἐποχὴ ἡμῶν ἐπιδιώκει παντοῦ τὴν φιλοσοφίαν, βασανίζει τὰ πάντα διὰ τῆς ἀναλυτικῆς κριτικῆς, καὶ διότι ἀρκεῖ νὰ προσέξῃ τις εἰς ποῖα ὁράματα, ποῖα ᾄσματα, ποίαν μουσικὴν εὐχαριστεῖται καὶ χειροκροτεῖ τὸ μέγα πλῆθος, διὰ νὰ πεισθῇ ὅτι αἱ περὶ καλαισθησίας

ἰδέαι του εἶναι πᾶν ἄλλο ἢ ὀρθαί. Διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς καλαισθησίας ἀποφεύγομεν πολλὰς ποταπὰς τάσεις καὶ ἐπιβλαβεῖς ἐνασχολήσεις ἢ διασκεδάσεις τοῦ ἡμετέρου πνεύματος.

Τὸ αἴσθημα τοῦ ὡραίου δύναται νὰ γίνῃ ἀντικείμενον ἐπιστημονικῆς ἀναλύσεως ἡ δὲ φαντασία νὰ ὑπαχθῇ εἰς κανόνας· δὲν εἶναι ἀληθὴς ἡ ὑποτιθεμένη ἔλλειψις αἰτίας, δι' ἣν ἀρέσκει τὸ ὡραῖον ἢ εἶναι τοιοῦτο· ἡ αἰσθητικὴ πρᾶξις εἶναι ἀκούσιος, ἄγνωστος, ἀλλ' οὐχ ἧττον δύναται νὰ διαγνωσθῇ· ἡ περὶ τοῦ ἀληθῶς ὡραίου κρίσις εἶναι γενικὴ ὡς πρὸς τὴν καθόλου ἐντύπωσιν. Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὡς πρὸς τὰς λεπτομερείας καὶ τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἀναφέρεται εἴτε εἰς τὸ εὐχάριστον, εἴτε εἰς ἀντικείμενα ὅπου ἡ τέχνη ἑνοῦται μὲ τὸ ὠφέλιμον.

Τὸ ὡραῖον δὲν εἶναι προϊὸν τυχαίας ἀναπτύξεως. Ὅπως τὰ πάντα, οὕτω καὶ ἡ φαντασία καὶ ὡραιότης ἀναπτύσσονται κατὰ μεγάλους γενικοὺς νόμους· πᾶς δὲ νόμος δύναται νὰ διαγνωσθῇ.

Ἡ καλλιέργεια τῆς φαντασίας καὶ ἡ τῆς καλαισθησίας ἀνάπτυξις περιλαμβάνουσι τὴν μελέτην τοῦ ὡραίου ὅλως ἀνεξαρτήτως τῆς διὰ τῆς φαντασίας καὶ τῆς τέχνης ἐκδηλώσεως αὐτοῦ, τὴν ἐξέτασιν τῆς φαντασίας καθ' ἑαυτήν, ὡς γενικὴν ἰδιότητα ἐνυπάρχουσαν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ πνεύματι, τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἐν ταῖς τέχναις ἐκδηλώσεως τῆς φαντασίας. Δευτερευόντως καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ὑπάγονται ἐνταῦθα καὶ ὅλαι αἱ περιστάσεις, καθ' ἃς ἡ τέχνη ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ βίου, πλησιάζουσα πρὸς τὸ χρήσιμον καὶ ἀναγκαῖον.

Ἡ τῆς καλαισθησίας ἀνάπτυξις δὲν κατορθοῦται μόνον διὰ τῆς θεωρίας καὶ τῆς διδασκαλίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς πράξεως, διὰ τῆς ἐνασκήσεως τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς θεωρίας. Ἡ τοῦ καλοῦ αἴσθησις ἐπιτυγχάνεται κατ' ἐξοχὴν διὰ τῆς συχνῆς, τῆς ἀπαύστου εἰ δυνατὸν ἀπολαύσεως τοῦ ὡραίου. Πρέπει ἑπομένως νὰ δίδηται μεγίστη προσοχὴ περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα προσφέρονται εἰς τὴν φαντασίαν

καὶ τὰς αἰσθήσεις τοῦ πλήθους. Μεγίστην ὅμως σημασίαν ἔχει πρὸ πάντων ὅ,τι προσφέρεται εἰς τὰς αἰσθήσεις τῶν παίδων, παρὰ τοῖς ὁποίοις αἱ ἐντυπώσεις καὶ ζωηρότεραι εἶναι καὶ βαθύτεραι καὶ διαρκέστεραι.

Ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη μὲ αἰσθήσεις, ἀπαιτούσας τροφὴν διὰ νὰ ζήσωσι καὶ ἀναπτυχθῶσι κατὰ τὸν ὀργανικὸν νόμον τῆς φύσεως πάσης, ὁσάκις δὲ δὲν εὑρίσκουσιν αὗται τροφὴν καλὴν καὶ ὠφέλιμον, ἁρπάζουσιν ἀπλήστως τὴν προστυχοῦσαν κακὴν καὶ φθοροποιάν. Ἡ φαντασία εἶναι ἀναπόφευκτον στοιχεῖον τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως, τὸ ὡραῖον ἀναγκαῖον προϊὸν τῆς ἡμετέρας φύσεως. Πᾶσαι αἱ ἐπιστῆμαι καὶ πᾶσαι αἱ τέχναι ἔχουσιν ῥητῶς ἢ ἄλλως ἀνάγκην νὰ ἐξετάσωσι καὶ μελετήσωσι τὸ ὡραῖον.

Ἡ μετὰ τοῦ ὡραίου ἐνασχόλησις δὲν εἶναι κενὸν παιγνίδιον, ἀντικείμενον εἰς τὴν σοβαρότητα τοῦ βίου. Καὶ ἡ ἁπλῆ ἀπόλαυσις τοῦ ὡραίου ἀνυψοῖ καὶ ἐξευγενίζει τὸν ἄνθρωπον, οἱ δὲ μεγάλοι ποιηταὶ καὶ οἱ μεγάλοι τεχνῖται εἶναι ἰσχυροὶ καὶ πλήρεις δυνάμεως νόες, ἐπενεργοῦντες σπουδαίως ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως οὐ μόνον τῶν ἀτόμων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐθνῶν.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἠθέλομεν ἐπιθυμήσει τοιοῦτό τι, ἀδύνατον ἤθελεν εἶσθαι νὰ λείψῃ τὸ ὡραῖον ἀπὸ τὸν ἡμέτερον βίον· δι' ἐσωτερικῆς καὶ ἀναποδράστου ἀνάγκης παρακολουθεῖ ἡμᾶς πανταχοῦ καὶ πάντοτε. Καὶ ἐν ἐντελεῖ δ' ἐλλείψει τῆς ποιήσεως καὶ τῆς καλλιτεχνίας, αὐτὴ τοὐλάχιστον ἡ ὡραιότης τῆς πλάσεως ἤθελε παρακολουθεῖ παντοῦ τὸν ἄνθρωπον, ζητοῦσα νὰ μορφώσῃ τὴν καρδίαν, ἀναπτύξῃ τὸ πνεῦμα καὶ ἀνυψώσῃ τὴν φαντασίαν αὐτοῦ. Ἄλλως τε ὁ βίος οὐδὲν ἤθελεν ἀξίζει ἄνευ τῶν ἀπολαύσεων τῆς φαντασίας· ἄνευ αὐτῶν δὲν ἠθέλομεν εἶσθαι τέλειοι ἄνθρωποι, διότι οὐδέποτε εἶναι τοιοῦτοι οἱ στρέφοντες τὰ νῶτα αὐτῶν πρὸς τὴν καλαισθησίαν, οἱ παραμελοῦντες τὴν ἑαυτῶν φαντασίαν, οἱ περιφρονοῦντες τὰς ὡραιότητας τῆς φύσεως ἢ τῆς τέχνης.

Ὁ κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΚΩΣΤΗΣ *τὰ ἐν τοῖς ἀμφιθεάτροις τῶν Ῥωμαίων θεάματα.* — Ἐν πρώτοις εἶπεν, ὅτι ἵνα κατανοήσωμεν τὴν πρόοδον καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πολιτισμοῦ ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν αὐτοκρατόρων, λίαν ὠφέλιμος εἶναι ἡ μελέτη τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην θεατρικῶν τελετῶν, αἵτινες δὲν ἐθεωροῦντο ὡς μέσον τέρψεως μόνον τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνάγκη πολιτική, χρησιμεύουσαι καὶ ὡς μικρά τις καὶ ἀσθενὴς ἀποζημίωσις τοῦ λαοῦ διὰ τὰς καταργηθείσας δημοσίας συνελεύσεις. Ἐν τοῖς θεάτροις συνερχόμενον τὸ πλῆθος καὶ ἐπωφελούμενον ἐκ τῆς παρουσίας τῶν αὐτοκρατόρων διεξεδήλου ἐνώπιον αὐτῶν τὰ αἰσθήματα τῆς συμπαθείας ἢ ἀντιπαθείας πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας, ἐξέφραζε τὰς εὐχὰς καὶ δεήσεις του ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων· οἱ δὲ αὐτοκράτορες διὰ τῆς ἐμφανίσεώς των εἰς τὸ θέατρον ἐπεδείκνυον τὴν πρὸς τὸ πλῆθος εὐμένειαν. Ἀνενεγκὼν δὲ παραδείγματα τῶν περιστάσεων τούτων, κατέταξεν εἰς τρία τὰ κυριώτερα εἴδη τῶν δημοσίων θεαμάτων ἐν Ῥώμῃ, τοὺς ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ ἱππικοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς διφρηλασίας, τὰς ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ θέας καὶ τέλος τὰς ἀπὸ σκηνῆς παραστάσεις, αἵτινες καὶ σπανιώτερον ἐτελοῦντο· εἰς ταῦτα δὲ προσθετέον καί τινα παρεπόμενα εἴδη, ὡς τοὺς ἐπὶ τῆς δημοκρατίας ἐξ Ἑλλάδος εἰσαχθέντας γυμνικοὺς καὶ μουσικοὺς ἀγῶνας, τὰς θέας πυροτεχνημάτων, σχοινοβασιῶν, θαυματουργιῶν καὶ ἄλλων ὁμοίας φύσεως ψυχαγωγικῶν τελετῶν. Ἐκ τῶν θεαμάτων τούτων ἐξελέξατο ὡς περιεργότερα τὰ ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ τελούμενα, ὧν συνηθέστερα ἦσαν αἱ μονομαχίαι, αἱ θηριομαχίαι καὶ αἱ ναυμαχίαι. Περὶ τούτων δὲ κυρίως ὡμίλησε λεπτομερῶς ἐξετάσας τό τε εἶδος τοῦ θεάματος καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως, τὰς γιγνομένας δαπάνας, τὰς προπαρασκευὰς καὶ τὰ παρόμοια.

Μετὰ τοῦτο στρέψας τὸ βλέμμα ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ ἀμφιθεάτρου τελουμένων πρὸς τοὺς θεατὰς καὶ ἐρευνήσας τὰς ἐντυπώσεις, ἃς αἱ φρικώδεις σκηναί, αἱ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν

αὐτῶν παριστάμεναι ἐνεποίουν ἐν τῇ καρδίᾳ των, παρετήρησεν ὅτι οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην εἶχον συναίσθησιν τοῦ ἀποτροπαίου καὶ ἀπανθρώπου τῶν τοιούτων θεαμάτων. Πάντες δὲ οἱ Ῥωμαῖοι συγγραφεῖς, πλὴν τοῦ Σενέκα, τὴν αὐτὴν εἶχον γνώμην περὶ τῶν ἀμφιθεατρικῶν θεαμάτων, πάντες δὲ φαίνονται ἐνασμενιζόμενοι εἰς αὐτά. Κυρίους δὲ λόγους ἐπιδρῶντας ἐπὶ τῆς τοιαύτης κρίσεως τῶν τότε Ῥωμαίων ἐθεώρησε τὴν ὕπαρξιν τῆς δουλείας καὶ τὴν βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ῥιζωθεῖσαν ἕξιν.

Προσθεὶς δέ τινα περὶ τῆς ἐσωτερικῆς διακοσμήσεως καὶ διασκευῆς τῶν ἀμφιθεάτων εἶπεν, ὅτι εὐθὺς ἅμα ὁ Χριστιανισμὸς εἰσήλασεν εἰς τὰ ἀνάκτορα τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, ἡ πρὸς τὰς μονομαχίας καὶ θηριομαχίας ῥοπὴ τῶν Ῥωμαίων βαθμηδὸν περιεστάλη καὶ τέλος ἐξηλείφθη.

Τελευτῶν παρέστησε τὴν διαφορὰν τῶν σκέψεων καὶ τῶν ἀναμνήσεων, αἵτινες γεννῶνται ἀπὸ τῆς παραβολῆς τῶν ῥωμαϊκῶν θεαμάτων πρὸς τὰ ἑλληνικά· ἐνῷ αὗται ἐπενήργουν διὰ τῆς φαντασίας εἰς τὴν καρδίαν τῶν θεατῶν εἰς θαυμασμὸν καὶ μίμησιν τοῦ καλοῦ καὶ ὡραίου, ἐκεῖναι μόνον σκοπὸν εἶχον νὰ κορέσωσι τὰς αἰσθήσεις τῶν θεατῶν διὰ τῆς ὄψεως τοῦ αἵματος καὶ τῶν ἀπανθρωποτέρων βασάνων.

β) *Ἐπιτίμων μελῶν*.

Ὁ καθηγητὴς κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΡΙΠΟΛΟΣ *περὶ τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἐλευθερίας*. — Ἐξετάσας τὴν ἐλευθερίαν ὁποία ὑπῆρξε κατὰ τὸ παρελθὸν παρὰ τοῖς διαφόροις τῆς ἀρχαιότητος ἔθνεσιν, ἀπεφήνατο ὅτι δὲν ἦτο ἐλευθερία, διότι ἐὰν ἐρευνήσωμεν τὴν κατάστασιν ὅλων τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν, ἐδῶ μὲν θὰ εὕρωμεν διαιρέσεις εἰς γένη καὶ τάξεις, ἐκεῖ δὲ δούλους καὶ ἐλευθέρους, ἐν πᾶσι δὲ τὸν ἰσχυρὸν δυναστεύοντα τὸν ἀσθενῆ καὶ ἐν τοῖς πλείστοις καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰσχυροὺς κύπτοντας ὑπὸ τὴν ἱερατικὴν ῥάβδον. Κατόπιν δὲ

εἰσῆλθεν εἰς τὰ τοῦ πρακτικοῦ βίου καὶ ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἐλευθερία, οἵα κατενοήθη ὑπὸ τῶν πάλαι καὶ οἵα ὑπὸ τῶν νῦν ἀσκεῖται δὲν εἶναι ἐλευθερία, καὶ ὅτι τοιαύτη, ὅπως τὴν ἐννοοῦσιν οἱ πολλοί, ἐξαδυνατεῖ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ καθ' ἑαυτὴν εἰς προαγωγὴν καὶ εὐδαίμονα τῆς ἀνθρωπότητος ἀποκατάστασιν. Ἀπεφήνατο δ' ὅτι ὁ χριστιανισμὸς εἶναι ὁ μόνος, ὅστις ἠννόησεν ὡς ἔδει τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐστήριξεν αὐτὴν ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπῃ, ἥτις ἐστὶν ἰσότης ἀμοιβαίων δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων. Οὕτω λοιπὸν ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ἀληθὴς ἐλευθερία, ὅπου δὲν ὑπάρχει ἡ ἀλήθεια, ἀλήθεια δὲ πάντως δὲν ὑπάρχει ὅπου δὲν κατενοήθη ὁποῖος ὁ ἄνθρωπος, ὁποία ἡ φύσις, ἡ ἀποστολὴ καὶ ὁ προορισμὸς αὐτοῦ. Ἀφοῦ δ' ἐξιστόρησε τὸ παρελθὸν τῆς ἐλευθερίας, ἐξήτασεν ὁποῖον προώρισται αὐτῇ τὸ μέλλον, καὶ ὥρισεν αὐτὸ οὕτως. Ἐλευθερία ἐστὶν ἡ ἐν ἑκάστῳ προσώπῳ τῆς κοινωνίας συναίσθησις τῶν ἑαυτοῦ δυνάμεων καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀξίας, ἡ ἐν ἑκάστῳ τελεία εἰς ἑαυτὸν πίστις ὅτι ἐξ ἑαυτοῦ ὀφείλει ἵνα προσδοκᾷ τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ, τὸ νὰ αἰσθάνηται ὅτι ἐν ἑαυτῷ τὴν δύναμιν φέρει ὅπως καταστήσῃ ἑαυτὸν εὐδαίμονα καὶ τοὺς περὶ αὐτόν, ὅτι ναὶ μὲν εἶναι εἷς μόνος, ἀλλ' εἷς μόνος ὅστις μετὰ τῶν ἄλλων ἐνεργεῖ. Συνεπῶς δ' ἀνέπτυξεν ὅτι ἐὰν μὴ ἡ ἐλευθερία καλῶς ἐννοηθῇ οὐδεμία ἐλπὶς ὑπάρχει ὅτι ἔσται κατορθωτὸν νὰ ἀποφέρῃ εἰς τὸ μέλλον τὸν καρπὸν καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν σκοπὸν ἐκεῖνον δι' ὃν προώρισεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, πλάσας αὐτὸν κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν αὐτοῦ. Ἐπέρανε δὲ τὸν λόγον του εἰπών, ὅτι τὴν ἐλευθερίαν κτᾶται ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἑαυτοῦ ὡς καὶ τὴν παιδείαν καὶ εἴτι ἄλλο ἀγαθόν, δὲν παρέχουσι δ' αὐτὴν οὔτε αἱ ἐθνικαὶ συνελεύσεις ἐν συντάγμασιν αὐτὴν ἀναγράφουσαι, οὔτε οἱ βασιλεῖς παραχωροῦσιν ἐν χάρταις αὐτὴν πρὸς τοὺς λαοὺς δωρούμενοι. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως τὸ κτήσασθαι, ἀνάγκη δὲ καὶ συντηρῆσαι, ὅπερ εἶναι δυσχερέστερον τοῦ κτήσασθαι. Καθὼς δὲ πᾶσα δύναμις χαλαροῦται, ἐὰν μὴ διηνεκῶς ἐκγυμνάζωμεν

αὐτήν, οὕτω καὶ ἡ ἐλευθερία, δύναμις οὖσα τῆς ψυχῆς, ἀποναρκοῦται, ἐὰν μὴ διηνεκῶς περὶ ταύτην ἀσχολώμεθα. Ὁ αἰσθανόμενος τὴν ἀνάγκην τοῦ ζῆν ἐλευθέρως εὑρίσκει ἐν ἑαυτῷ τὴν πρὸς τὸ εἶναι αὐτὸν τοιοῦτον δύναμιν, ἐκ δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης, ἥτις ἐστὶν ἀρετή, συντηρεῖ τὴν ἐλευθερίαν σώζων τὴν πόλιν, εὐδαίμονα δὲ αὐτήν τε καὶ ἑαυτὸν κατασκευάζων.

Ὁ καθηγητὴς κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ *ποῖον τὸ ἐκ τῆς ἱστορίας ὄφελος καὶ πῶς δέον νὰ σπουδάζωμεν αὐτήν.* — Πρὸ δισχιλίων ἐτῶν, εἶπε, πρεσβεύεται τὸ ἀξίωμα, ὅτι ἡ ἱστορία εἶναι μάθημα χρησιμώτατον πρὸς ἁπάσας τοῦ βίου τὰς περιστάσεις, δὲν ἕπεται ὅμως ἐκ τούτου ὅτι ἡ ἱστορία καὶ χειραγωγεῖ ἡμᾶς ἀναμαρτήτως καθ' ἑκάστην περιπέτειαν τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος, οὐδὲ διδάσκει ὅτι ἐπειδὴ τοιοῦτό τι ἅπαξ γενόμενον ἐπέτυχεν ἢ ἀπέτυχε, γινόμενον καὶ πάλιν θέλει ἀποτυγχάνει πάντοτε ἢ ἐπιτυγχάνει. Θεὶς δὲ τοῦτο ὡς γενικὴν βάσιν, ἦλθεν εἰς ζητήματα μερικώτερα καὶ εἰς ἑτέρας τινὰς ἀτομικάς, ὡς εἰπεῖν, ἐν τῇ ἱστορίᾳ περιπετείας, δι' ὧν ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι ἀνυπόστατον τὸ πρεσβευόμενον, ὅτι μὲ τὴν ἱστορίαν εἰς τὰς χεῖρας εἰμποροῦμεν νὰ πολιτευθῶμεν καθ' ἑκάστην περιπέτειαν ἀσφαλῶς. Τέρπει λοιπὸν ἁπλῶς ἡ ἱστορία ἡμᾶς καὶ εὐχαριστεῖ τὴν περιέργειάν μας, οὐδενὸς δὲ πρακτικοῦ συμπεράσματος εἶναι διδάσκαλος; Οὐχὶ βεβαίως, ἐκ τῆς σπουδῆς δ' αὐτῆς δύο γενικοὺς νόμους, τούς δε, δυνάμεθα νὰ πορισθῶμεν, ἀδιάλειπτον πρόοδον τοῦ ἐξωτερικοῦ τῆς ἀνθρωπότητος κόσμου, ἀναλλοίωτον μονιμότητα τοῦ ἠθικοῦ. Καὶ εἶναι μὲν γενικοὶ καὶ ἀόριστοι οἱ νόμοι οὗτοι, εἶναι ὅμως πάντοτε σωτήριοι, διότι ἄνευ αὐτῶν ἠθέλομεν πλανᾶσθαι ἐν τῷ τρικυμιώδει πελάγει τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος ἄνευ πυξίδος καὶ πηδαλίου. Ἕτεροι δὲ δύο νόμοι πηγάζοντες ἀπὸ τῆς ειδικῆς ἑκάστου ἔθνους ἱστορίας εἶναι τὸ αἴσθημα τῆς πατρίδος καὶ ἡ γλῶσσα, ἀμφότεροι νόμοι ἐθνικῆς ὑπάρξεως. Χρησιμωτάτη λοιπὸν ἡ σπουδὴ τῆς ἱστορίας, διότι

ἐξ αὐτῆς καὶ μόνης διδασκόμεθα τί τὸ μεταβλητὸν ἐν τῷ βίῳ τῆς ἀνθρωπότητος, τί τὸ ἀμετάβλητον καὶ πῶς τὸ μεταβλητὸν δύναται ἀσφαλέστερον καὶ ἐπωφελέστερον νὰ τροποποιηθῇ.

Ἡ δὲ μελέτη τῆς ἱστορίας πῶς δέον νὰ γίνηται; Πολλοὶ λέγουσιν, ὅτι ἡ ἐπιστημονικὴ τῆς ἱστορίας διδασκαλία εἶναι περιττή· τοῦτο οὐδόλως εἶναι ἀληθές· ἡ δ' ἐπιστήμη τῆς ἱστορίας κυριώτατον καθῆκον ἔχει νὰ διδάξῃ κατὰ τίνας ἀρχὰς ὀφείλομεν νὰ κρίνωμεν τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, τίνα εἶναι τὰ ἀσφαλῆ συμπεράσματα, ἅτινα δυνάμεθα ἐξ αὐτῶν νὰ πορισθῶμεν καὶ τίνα τὰ βοηθήματα, ἅτινα πρέπει ἐξαιρέτως ἐπὶ τούτῳ νὰ συμβουλευώμεθα.

Ὁ καθηγητὴς κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΜΠΟΤΗΣ Πρωτοπρεσβύτερος *περὶ τοῦ κέντρου τῆς ἱστορίας ὑπὸ χριστιανικὴν ἔποψιν*. — Καὶ πρῶτον μὲν εἶπεν, ὅτι ἀφορμὴ πρὸς τοιαύτην ὑπόθεσιν ἐγένοντο τὰ προλαλήσαντα μέλη, ἅτινα ἥψαντο ὁμοίων ζητημάτων ἐκ τῆς φιλοσοφίας τῆς ἱστορίας.

Εἶτα ἐκ τῆς καθόλου προόδου ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ τῇ δημιουργίᾳ καὶ τῆς προόδου τῶν ἐπιστημῶν ἀπέδειξε καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ εἶναί τι κέντρον, ἵνα ὑπάρχῃ καὶ πλήρης μορφὴ καὶ σκόπιμος κίνησις.

Πρὶν δείξῃ τὸ κέντρον τῆς ἱστορίας, ἐξήτασε τὰ κυριώτατα χαρακτηριστικὰ πάντων τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν, ἐξήτασε δηλαδὴ ποῦ ἔτεινεν ἡ ἀνθρωπότης, τί ἐπεζήτει, τί τὸ κύριον μέλημα, καὶ κατέδειξεν ὅτι ὁ ἀρχαῖος κόσμος ἐπεζήτει τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ἰδεατοῦ, ἀλλ' ἀπηλπίσθη ἐπὶ τέλους. Πάγκαλα ἐπενόησεν ἡ ἑλληνικὴ μεγαλοφυΐα (καὶ διὰ παραδειγμάτων κατέστησε τοῦτο σαφές)· ἀλλ' ἐντεῦθεν ἐπῆλθεν ἡ συναίσθησις τῆς ἀντιθέσεως μεταξὺ τοῦ ἰδανικοῦ καὶ ἠθικοῦ κόσμου. Κατεδείχθη ἡ ἀνάγκη ἵνα ἐκ τοῦ χάους προέλθῃ νέα δημιουργία, νέαι ζωτικαὶ δυνάμεις.

Ἀντιπαραβάλλων μετὰ ταῦτα τὸν νέον πολιτισμόν, τὰς

μεγάλας ἀρχὰς πρὸς ἃς ὀργᾷ νῦν ἡ ἀνθρωπότης, ἥτις ἐν πολλοῖς πολλὰ κατώρθωσεν, ἀπέδειξεν ὅτι ταῦτα πάντα εἶναι ἀγλαοὶ καρποὶ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀφοῦ τὸ ζωοποιὸν πνεῦμα αὐτοῦ ἀνεγέννησε βαθμηδὸν τὴν ἀνθρωπότητα διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἰσότητος, ἥτις μετ' οὐ πολὺ ἔσται πλήρης καὶ ἀληθής.

Ἐν τούτοις ὁ χριστιανισμὸς ἄνευ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτοῦ δὲν νοεῖται, οὐδὲ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ. Ἐν αὐτῷ παρέστη τὸ ἰδανικόν, ὃ ἐπεζήτει πρὸ πάντων ὁ ἑλληνικὸς κόσμος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ ἀρχαίου κόσμου, τὸ θαυμάσιον. Αἱ ἀρχαὶ τοῦ χριστιανισμοῦ ἐθαυματούργησαν, διότι ἐπραγματοποιήθησαν καὶ ἐνεσαρκώθησαν οὕτως εἰπεῖν ἐν τῷ Χριστῷ. Ἐν τέλει ὁ ἀγορεύων ἐπεφώνησε: «Τίς λοιπὸν ὁ μὴ ὁμολογήσων, ὅτι κέντρον τῆς ἱστορίας ὁ Χριστός; ὅτι συνάμα ἡ κλεὶς, δι' ἧς ἀνοίγεται τὸ ἄδυτον τῆς ἱστορίας, καὶ ἀνευρίσκεται ὁ νοῦς ἐν αὐτῇ;»

Ὁ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ *ἐπεισόδια τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος*. — Ἀφοῦ διῄρεσε τοὺς περὶ τὴν μελέτην τῆς ἱστορίας καταγινομένους, εἰς δύο τάξεις χρονογράφους καὶ κυρίως ἱστορικούς, καὶ προσδιώρισεν ἑκάστην τῶν τάξεων, εἶπεν ὅτι ἡ ὁμιλία του ἔσται ἁπλῆ χρονογράφου διήγησις. Ἐδικαιολόγησε δὲ τοῦτο εἰπών, ὅτι ἡ ἱστορία τοῦ ἡμετέρου ἔθνους πρὸ πάσης ἄλλης ἀνάγκην ἔχει λεπτομερειῶν. Μετά τινα ἄλλα προεισαγωγικὰ, ἐν οἷς κατεπολέμησε καὶ τὸν ἰσχυρισμόν, ὅτι οὐδὲν ἐκερδήσαμεν ἀναγεννηθέντες, ἦλθεν ἐπὶ τὸ κύριον θέμα τοῦ λόγου του, τὰ κατὰ τὴν Γ'. Ἐθνικὴν συνέλευσιν, ἥτις ἤρξατο μὲν τῶν ἐργασιῶν της ἐν Ἑρμιόνῃ, ἀκολούθως δὲ μετέβη εἰς Τροιζῆνα, ὅπου τὴν 19 Μαρτίου 1827 ἤρξαντο αἱ συνεδριάσεις. Περιέγραψεν ἐν ἀρχῇ ἐξ ἰδίας ἐπιγνώσεως τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων, ἥτις ἦν κῆπός τις παρακείμενος. Δισχιδὴς λεμονέα ἐχρησίμευεν ὡς βῆμα, κάτωθεν δ' ἑτέρας λεμονέας ἦν ξυλίνη τράπεζα, ἐφ' ἧς τὸ προεδρεῖον, καὶ περὶ τὰς τέσσαρας πλευρὰς τοῦ κήπου ἐντὸς δάσους λεμονεῶν ἐπὶ ξυλίνων δοκῶν, βάθρα ἀποτελουσῶν, ἐκάθηντο οἱ πληρεξού-

σιοι παντοειδῆ καὶ ποικίλα φέροντες ἐνδύματα. Παρὰ τὸν βουλευτικὸν περίβολον, πρὸς τὸ στενὸν καὶ χαμηλὸν θυρίδιον, δι' οὗ καὶ οἱ βραχύτεροι διχοτομοῦντες τὸ σῶμα εἰσήρχοντο, ἀκροαταί τινες ὄρθιοι ἐνέκρινον ἢ κατέκρινον ἐν σιωπῇ τὰ λεγόμενα καὶ περὶ τὸ φράγμα τοῦ κήπου οἱ στρατιῶται τοῦ φρουράρχου τῆς συνελεύσεως Νικηταρᾶ προεστάτευον τοὺς πατέρας τοῦ ἔθνους. Ἀκολούθως περιέγραψε πῶς ἐγίνοντο αἱ συζητήσεις, αἵτινες συνήθως ἀτακτότατοι ἦσαν, τοῦ προέδρου τῆς συνελεύσεως Γ. Σισίνη μάτην ἀγωνιζομένου νὰ ἡσυχάσῃ τὸν πολὺν ἐκεῖνον θόρυβον. Ἡ συνέλευσις τέσσαρας ὡς ἔγγιστα διήρκεσε μῆνας ἀπὸ τῆς 8 Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 5 Μαΐου, δύο δὲ μόνον ἀξίας λόγου πράξεις ἐψήφισε, τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ Κυβερνήτου καὶ τὸν διορισμὸν τοῦ στολάρχου καὶ τοῦ στρατάρχου, τοῦ Κόχραν δηλαδὴ καὶ Τζώρτς· δὲν συμπεριέλαβε δὲ καὶ τὸ σύνταγμα, καθότι καὶ ὑπ' ἀνδρῶν ἀδοκίμων συνετάχθη καὶ ὑπὸ ἄλλων ἀδοκιμωτέρων ἐπεκυρώθη καὶ ὡς τοιοῦτον ὑπὸ τοῦ Κυβερνήτου, ἅμα ἐλθόντος, ἐλακτίσθη. Ἀκολούθως ἀφηγήθη διάφορα ἀνέκδοτα καὶ ἐπεισόδια τῆς Συνελεύσεως, τὸ ἀνιαρὸν μετὰ τοῦ κωμικοῦ συνενώσας καὶ ἀποτελέσας εἰκόνα, εἰς ἣν περιέλαβε, καὶ δικαίως, καὶ τὰς μικροτέρας λεπτομερείας, διότι κατὰ Πλούταρχον: «Πρᾶγμα βραχὺ πολλάκις καὶ ῥῆμα καὶ παιδιά τις ἔμφασιν ἤθους ἐποίησεν μᾶλλον ἢ μάχαι μυριόνεκροι καὶ παρατάξεις αἱ μέγισται καὶ πολιορκίαι πόλεων.»

Ὁ καθηγητὴς κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΟΥΤΣΟΣ *περὶ πολιτευμάτων καὶ πολιτῶν*. — Ἐν ἀρχῇ μὲν εἶπεν, ὅτι ἡ ἀνεύρεσις κρείττονος πολιτεύματος ἐπησχόλησε πρὸ αἰώνων τὰ ἔθνη καὶ ἀνέφερε περὶ τούτου τεμάχιά τινα ἐκ τοῦ Ἡροδότου, ἀφηγουμένου τὰς περὶ πολιτεύματος τῶν Περσῶν συζητήσεις, ἐξ ὧν ἐκρίθη τότε, ὅτι εἶναι ἀναγκαιότατον τὸ ἀνεύθυνον τῶν ἀρχόντων, ὅτι ἄριστα εἰσὶ τὰ κοινοβουλευτικὰ πολιτεύματα, ὅτι ἡ ἀκολασία τοῦ δήμου ἀπολήγει εἰς τὴν δικτατορίαν καὶ τέλος, ὅτι τὰ πολιτεύματα εἰσὶ τὸ παραγόμενον τοῦ πολιτισμοῦ ἑκάστου

ἔθνους. Ἀνέφερε κατόπιν τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους διαίρεσιν τῶν Πολιτευμάτων καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Μοντεσκίου, ἣν διεξήγησε, λαβὼν ὡς παράδειγμα καὶ τὴν κατάστασιν τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῆς παρακμῆς των, καὶ μνημονεύσας τῶν λόγων τοῦ Ἰσοκράτους καὶ τοῦ Φωκίωνος, οἵτινες κατεμέμφοντο τῶν συμπολιτῶν των. Ἔπειτα ἐξήτασε τὴν γνώμην τοῦ Πλάτωνος ἐν *Πολιτείᾳ*, καθ' ἣν ἡ ὀχλοκρατία καταστρέφει τὰ ἔθνη, παραθέσας καὶ τεμάχιά τινα ἐκ τοῦ συγγράμματος ἐκείνου καὶ δοὺς τὸν λόγον τῶν τοιούτων ἰδεῶν τοῦ Πλάτωνος. Αὗται πᾶσαι ὅμως αἱ γνῶμαι δὲν ἔσωσαν, εἶπε, τὰς ψυχορραγούσας Ἀθήνας, καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους καὶ διότι τότε ἡ ἐξαχρείωσις τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἐπέφερεν ἀμέσως τὸν θάνατον τῆς πολιτείας, διότι αἱ κατώτεραι τάξεις, συγκείμεναι ἐκ βαρβάρων καὶ δούλων, οὐχὶ δ' ἐξ ἀνδρῶν τοῦ δήμου (ὡς αἱ ἀνώτεραι) δὲν ἠδύναντο νὰ διαδεχθῶσιν ἐκείνας, ὡς συνέβη ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ τῆς μεγάλης ἐπαναστάσεως. Ὁ ἑλληνισμὸς λοιπὸν ὑπέκυψεν ὑπὸ τοὺς Μακεδόνας. Μετὰ ταῦτα ἐπραγματεύθη περὶ τῆς ἰδέας τοῦ Μοντεσκίου, φρονοῦντος, ὅτι ἡ συντηρητικὴ τῆς Μοναρχίας ἀρχὴ εἶναι ἡ *τιμή*, ἐξετάσας τὴν κατάστασιν τῆς Γαλλίας ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ' καὶ δεχθείς, ὅτι ἡ τιμὴ ἁρμόζει καὶ εἰς τὰ ἀντιπροσωπικὰ πολιτεύματα τῶν νεωτέρων χρόνων, πρὸς ὕπαρξιν τῶν ὁποίων εἶναι ἀναγκαιόταται ἠθικαὶ καὶ ὑλικαί τινες ἀρεταὶ τῶν ἀρχομένων. Ἐξήτασε τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀρχῶν τούτων, ἀντιπαραθέσας τὴν ἀρχαιότητα πρὸς τοὺς νεωτέρους χρόνους καὶ εἰπών, ὅτι καὶ τότε καὶ νῦν — κατὰ βαθμοὺς ὅμως διαφόρους — ἡ κατάστασις τῶν πολιτῶν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν Πολιτειῶν καὶ τῶν Πολιτευμάτων. Συνεπῶς ὡμίλησε περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν πολιτῶν, περὶ τῆς διαστάσεως τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν καὶ τῆς ἠθικῆς ἀνατροφῆς των. Ἀπέδωκε δὲ τὰ ἐσχάτως ἐν Γαλλίᾳ καὶ πρὸ πάντων ἐν Παρισίοις διαδραματισθέντα εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ὑλικὴν κατάστασιν τοῦ Δήμου, στερουμένου ἠθικῆς ἀνατροφῆς, ἥτις προφυλάττει ἡμᾶς τῶν φιλεκ-

δίκων παθῶν. Κατόπιν προσέθηκεν, ὅτι ὁ πολίτης ἐπιδρᾷ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς Πολιτείας διὰ τῆς φιλοπονίας καὶ τῆς πρακτικῆς ἱκανότητός του, ἀποδείξας τὴν ἀνάγκην τῆς βιομηχανίας καὶ διαιρέσας τὸν οἰκονομικὸν βίον τῶν ἐθνῶν εἰς τρεῖς ἐποχάς: α) εἰς τὴν τῆς φύσεως, β') τῆς ἐργασίας καὶ γ') τῶν κεφαλαίων, ἃς καὶ ἀνέπτυξε. Περὶ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐδογμάτισεν, ὅτι ἤρχισε νὰ εἰσέρχηται καὶ εἰς τὸ γ'. στάδιον τοῦ οἰκονομικοῦ βίου. Τὰ πράγματα λοιπὸν τῆς Πολιτείας βελτιοῦνται, βελτιουμένης τῆς συνειδήσεως τῶν πολιτῶν περὶ τούτων, καὶ ὅταν οἱ πολῖται φιλοπονῶσιν. Ἔπειτα ἀπέδειξε τὴν πρόοδον τῆς Ἑλλάδος, κατηγορήσας τοὺς ἀρνουμένους αὐτήν.

Ὁ κ. Henri Gaspar, πρόξενος τῆς Ἱσπανίας, ἀνέγνω Γαλλιστὶ τὸ δρᾶμά του *La misère en redingote*. — Τὸ δρᾶμα τοῦτο ἐκ τριῶν πράξεων συγκείμενον ἐδιδάχθη Ἱσπανιστὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα *la Levita* ἐν τῷ θεάτρῳ del Principe τῆς Μαδρίτης τὴν 29 Φεβρουαρίου 1868. Μετεφράσθη δὲ Γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ κ. Meissonier ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ συγγραφέως. Ὑπόθεσιν δ' ἔχει τὴν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων τῆς κοινωνίας τάξεων προσπάθειαν, ὅπως καὶ ὅταν ἐν δυστυχίᾳ περιπέσωσι, διατηρήσωσι τὸν ὄγκον καὶ τὸ ὕψος τῆς τάξεως αὐτῶν.

Ὁ κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΙΛΗΜΩΝ *μονογραφίαν περὶ τοῦ βίου τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη*. — Τὸν Κολοκοτρώνην ἐθεώρησεν ὁ συγγραφεὺς ὡς ἕνα τῶν διασημοτέρων ἀνδρῶν τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος, ἕνεκα τῶν μεγάλων αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς σωτηρίου ἀποστολῆς του, καθότι ἄνευ Κολοκοτρώνου ἡ ἐπανάστασις δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ τῷ 1821 καὶ μεθ' ὅλην τὴν ἐξωτερικὴν ἀντίπραξιν καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ τῷ 1827 καὶ μεθ' ὅλην τὴν διπλωματικὴν σύμπραξιν. Ὁ Κολοκοτρώνης κατεῖχε τὰ πρωτεῖα μεταξὺ πάντων τῶν καπετάνων τῆς Πελοποννήσου καὶ μόνος ἐφάμιλλος αὐτῷ ὡς πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ἀρχηγίαν τῆς Πελοποννήσου ἐκρίνετο ὁ Ἠλίας Μαυρομιχάλης, τοῦ πρώην

Βέη τῆς Λακωνίας Πέτρου υἱός. Ὁ ἥρως ὅμως τοῦ Βαλτετσίου ἔπεσεν ἀκολούθως εἰς τὴν μάχην τῶν Στυρῶν τῆς Καρύστου κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1822 καὶ ἔκτοτε ὁ Κολοκοτρώνης δὲν εἶχέ τινα νὰ τὸν διαδεχθῇ. Ἡ ἀναπόφευκτος κατοχὴ τοῦ Βαλτετσίου καὶ ἐπίθεσις ἔξωθεν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἡ πολιορκία τῆς Τριπόλεως τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1821 ὑπῆρξαν τὰ δύο τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀνδρὸς ἐρείσματα ἐπὶ στρατηγικῇ περινοίᾳ καὶ ἱκανότητι, καὶ ἡ ἐπανάστασις ἔλαβεν οὕτω ζωὴν ἐν αὐτῷ τῷ κέντρῳ τῆς Πελοποννήσου, ἀφοῦ μάλιστα πρὸ ὀλίγου ὁ Κεχαγιάβεης τοῦ Χουρσὶτ πασσᾶ διέλυσεν ὡς ἱστὸν ἀράχνης τὰς πολιορκίας Πατρῶν, Ἀκροκορίνθου καὶ Ναυπλίας.

Ἡ στρατιωτικὴ αὕτη δόξα τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ ἡ τοσαύτη αὐτοῦ ἰσχὺς ἀνέφλεξε κατ' αὐτοῦ τὸν φθόνον πλείστων καπετανέων καὶ τὸν φθόνον τῶν ἀρχόντων, φοβουμένων τὴν στρατοκρατίαν καὶ τὴν δικτατορίαν τοῦ Κολοκοτρώνου, καίτοι οὗτος παρρησίᾳ ἀνωμολόγει τάδε «Ὁ πόλεμος ἐσηκώθη, διότι ἐσυμ-» φώνησαν ὁ κλῆρος, οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ καπετάνοι· ἅμα τις » ρίψῃ μίαν ἀπὸ τὰς τάξεις αὐτὰς ὁ πόλεμος ὀπισθοδρομεῖ καὶ » ἡ πατρὶς κινδυνεύει τότε.» Ἡ διαγωγὴ τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Α'. Συνελεύσεως δὲν ἀπεθάρρυνε τὸν ἄνδρα καὶ ὅτε ὁ πασσᾶς τῆς Δράμας Μαχμοὺτ μετὰ 30,000 στρατοῦ ἐπέδραμε κατὰ τῆς Πελοποννήσου, ἡ μὲν πολιτικὴ μερὶς κατέφυγεν εἰς τὰ πλοῖα, ὁ δὲ Κολοκοτρώνης νικήσας ἐν Πάτραις τὸν Κακλαμὰν πασσᾶν ἀποβάντα μετ' 8000 ἐχθρῶν, πτερόεις ἔδραμεν εἰς Πελοπόννησον, ὅπου ὑψώθη εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν τῆς δόξης, τῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ἰσχύος, διὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ ἐχθροῦ, ἀνηγορεύθη παρὰ τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας ἀρχιστράτηγος καὶ τὴν 30 Νοεμβρίου παρεδόθησαν αὐτῷ αἱ κλεῖδες τοῦ φρουρίου τῆς Ναυπλίας. Ἡ ἐν Ἄργει Β'. Ἐθνοσυνέλευσις ἀφῄρεσεν ἀπ' αὐτοῦ τὸν τίτλον τῆς ἀρχιστρατηγίας καὶ ὁ πρῴην ἀρχιστράτηγος ὑπεγράφετο ἁπλοῦς πολίτης, πατριώτης Κολοκοτρώνης, οὐδόλως δυσανασχετῶν διὰ τὴν ἀδικίαν ταύτην.

Ἕνεκα τῆς μεταξὺ πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν διαμάχης ἐχαλαρώθη ἡ διοίκησις τοῦ Μαυρομιχάλη καὶ ὁ Κολοκοτρώνης ἐγένετο ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ. Ὁμοφωνούντων τῶν ἀρχόντων, ἀντὶ τοῦ Μαυρομιχάλη, ἐπὶ τῆς προεδρείας τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἀνηγορεύθη παρὰ τῆς Βουλῆς ὁ Κουντουριώτης, ἤρξατο ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, ἐπολιορκήθησαν τὸ Ναύπλιον καὶ ἡ Τρίπολις, καὶ ὁ Κολοκοτρώνης, διὰ τοῦ Δ. Πλαπούτα παραδοθείς, ἐφυλακίσθη ἐν Ὕδρᾳ.

Ὁ Ἰβραχὴμ πασσᾶς μετὰ πολυαρίθμου στρατοῦ ἀπέβη εἰς Μεθώνην τῆς Πελοποννήσου, ὁ δὲ Κουντουριώτης οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ πράξῃ κατ' αὐτοῦ μετὰ πολλὰς συναφθείσας ἀτυχεῖς μάχας· ὁ Κιοσσὲ Μεχμὲτ πασσᾶς (Κιουταχῆς) ἀνέδραμεν εἰς τὴν Στερεάν, ἧς οἱ ὁπλαρχηγοὶ ἀπεσύρθησαν οἴκαδε· ὁ Γρηγόριος Δικαῖος ἡττήθη ἐν Μανιακίῳ· οἱ πάντες τότε ἔστρεψαν τὸ βλέμμα εἰς τὸν ὑπόδικον ἐν Ὕδρᾳ σωτῆρά των. Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Πέτρου Μαυρομιχάλη ἀπεφυλακίσθη ὁ Κολοκοτρώνης καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν συνῆψε μάχην σπουδαίαν κατὰ τοῦ Ἰβραχὴμ πασσᾶ ἐν τῇ Τραμπάλᾳ καὶ ἐπολιόρκησεν ἀκολούθως τὴν Τρίπολιν.

Δυστυχῶς τὸ Μεσολόγγιον ἔπεσεν· ὁ Ἰβραχὴμ ἐπανέκαμψεν εἰς Πελοπόννησον, καὶ ὁ Κιοσσὲ Μεχμὲτ πασσᾶς κατέλαβε τὴν Στερεάν· ὁ Γεώργιος Καραϊσκάκης ἐφονεύθη πρὸ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἡ Στερεὰ ὑπέκυπτε πάλιν μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Μεγαρικῆς, ὑποβόσκον δὲ ἤρξατο τὸ προσκύνημα κατὰ τὰς πρὸς δυσμὰς ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου. Ὁ Κολοκοτρώνης ἀπόστολος τῆς θείας Προνοίας, ἦν προωρισμένος νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοῦ φοβερωτέρου καὶ ὀλεθριωτέρου τούτου ἐχθροῦ. Ἄνευ ὅπλων καὶ στρατοῦ, ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς παρουσίας του, τῆς πειθοῦς τοῦ λόγου του καὶ τοῦ σεβασμοῦ, ὃν ἐνέπνεεν, ἔσωσε τὴν Πελοπόννησον ἀπὸ τὸ προσκύνημα, καὶ ἡ δόξα τῆς μεγάλης καὶ σωτηρίου ταύτης ὑπηρεσίας ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς μόνον τὸν Κολοκοτρώνην, οὐδ' ἔχει τινὰ τὸν διὰ τοιαύτην

περιφανῆ ὑπηρεσίαν ἐφάμιλλον εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς πατρίδος.

Κορωνίδα τῶν ἐν τῷ ἀγῶνι πράξεών του ἔθετο ὁ Κολοκοτρώνης τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ Ἰωάννου Καποδιστρίου, ὡς Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, ἧς ἔλαβε τὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἐνέργειαν συμπράκτορας ἔχων τὸν Δ. Ὑψηλάντην καὶ Α. Μεταξᾶν ἐν τῇ ἐν Τροιζῆνι Ἐθνοσυνελεύσει.

Ὁ Κολοκοτρώνης, μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Καποδιστρίου, ἀπεσύρθη ἰδιωτεύων. Φύσει ἀφιλοκερδής, οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐλεεινὴν καὶ ἑτοιμόρροπον οἰκίαν εἶχεν ἐν Καρυταίνῃ καί τινα ἄμπελον ὀλίγων στρεμμάτων, ἐμφυτευθεῖσαν παρὰ τοῦ ἰδίου. Ὁ Κολοκοτρώνης ἦν πτωχὸς καὶ οὐδέποτ' ἐλάμβανε καὶ οὐδέποτ' ἔδιδέ τι, καθότι δὲν εἶχεν. Ἡ μνήμη αὐτοῦ ἦν ταμεῖον ἀκένωτον διηγημάτων παλαιῶν τε καὶ νεωτέρων, συναδὸν ἔχουσα εὐχέρειαν καὶ συνέχειαν λόγου ἐκ τῶν σπανιωτέρων. Οὐδέποτ' ἐζήτησε παρ' οὐδεμιᾶς Κυβερνήσεως ἀποζημιώσεις, λόγῳ ἐκδουλεύσεων, καὶ ἄξιοι μνήμης εἶναι οἱ λόγοι οὓς εἶπεν ἐνώπιον τῶν ἐν Ναυπλίῳ συνελθόντων τῷ 1831, καὶ αἰτούντων ἑκατομμύρια ἕκαστος διὰ τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις του.

Οὐδέποτ' ἐγκατέλειψε τὸν ἄνδρα παρακολουθῶν ὁ φθόνος καὶ ἡ κακεντρέχεια. Ὅ,τι δὲν κατωρθώθη ἐπὶ Κυβερνήτου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας. Ὁ Κολοκοτρώνης εἰσάγεται εἰς δίκην ὡς ἔνοχος ἐσχάτης καθοσιώσεως κατὰ τῶν καθεστώτων καὶ ὑπόδικος εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Ἴτς-καλὲ ῥίπτεται. Μετὰ μῆνας εὑρεθέντων τῶν ψευδομαρτύρων, ἐγένετο ἡ δίκη καὶ ὁ Κολοκοτρώνης κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὡς ἔνοχος ἐσχάτης προδοσίας. Ἐκ τῶν φυλακῶν τοῦ Ἴτς-καλὲ μετηνέχθη εἰς τὰς τοῦ Παλαμηδίου ὡς κατάδικος· ἀτάραχος ἤκουσε τὴν θανατικὴν ἀπόφασιν καὶ ἐπίσης ἀτάραχος ἀνέβη τὴν ἀτελεύτητον καὶ ἑλικοειδῆ κλίμακα τοῦ Παλαμηδίου, καθ' οὗ ἐπολέμησεν οὗτος τελευτῶντος τοῦ 1821, καὶ ἀφ' οὗ ἐξεβίασε τὴν παράδοσιν τῶν ἐν τῇ πόλει Τούρκων, τελευτῶντος τοῦ ἔτους 1822. Ἡ

ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, ἕνεκα τῶν παραστάσεων τῶν πρέσβεων Ἀγγλίας καὶ Ῥωσσίας καὶ τῆς ἀρνήσεως τοῦ Ἀρμανσμπὲργ τοῦ νὰ ὑπογράψῃ, κατέστη ἀνεκτέλεστος καὶ μετὰ διετίαν ὑπὸ τῆς διαδόχου ἀντιβασιλείας ἀπεφυλακίσθη ὁ Κολοκοτρώνης, ἐν δὲ τῷ διατάγματι τῆς χάριτος συμπεριελήφθησαν καὶ ἕτεροι δύο καταδεδικασμένοι ἐπὶ κακουργήμασιν.

Ἐκ Ναυπλίου μετέβη ὁ Κολοκοτρώνης εἰς Ἀθήνας, ἔνθα καὶ ἐτάφη, ἀποβιώσας ἀπόπληκτος τῇ 7 Φεβρουαρίου **1843**. Ἐπὶ τῆς πλακὸς δὲ τοῦ τάφου τοῦ Γέρου, ἀντὶ παντὸς ἄλλου ἐπιτυμβίου, ἐχαράχθη καταλλήλως μόνον τ' ὄνομα καὶ ἐπώνυμον **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.**

γ) *Ἀντεπιστελλόντων μελῶν.*

Ὁ κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΓΑΛΑΝΗΣ γυμνασιάρχης ἀνέγνω *περὶ γενέσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς γλώσσης. Μέρος Α'.* — Ἀνέπτυξεν ἐν εἰσαγωγῇ τὴν θεωρίαν περὶ τῆς γενέσεως τῶν ἐπιστημῶν ἐκείνων, εἰς ἃς καὶ ἡ γλωσσολογία εἰσέρχεται, ἐπέδειξε καὶ τὴν χρησιμότητα αὐτῆς. Ἐξήτασε κατόπιν τὴν γένεσιν τῆς γλώσσης κατὰ τὸν Ἕρφερον καὶ τὸν Οὐμβόλδον καὶ εἶτα τὰς νέας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου θεωρίας. Ἀπέδειξεν ὅτι ἡ γλῶσσα δὲν ἦτο αὐτόματόν τι ἢ ἐκ συμφωνίας ὡς πολλοὶ διισχυρίσθησαν, ἀλλ' ἦσαν δύο τὰ αἴτια, τὰ παραγαγόντα ταύτην· ά. ἡ ἐξωτερικὴ φύσις καὶ β'. ἡ ἐσωτερικὴ τοῦ ἀνθρώπου ὁρμὴ προσπαθοῦσα ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ ἑκάστοτε τὸν ἄνθρωπον προσβάλλοντα ἀντικείμενα, πρὸς τούτοις δ' ἐπενήργησε καὶ τρίτη τις δύναμις, ἥτις καὶ διέκρινε τὸν ἄνθρωπον τοῦ ζῴου ἡ *σκέψις*. Εἶπεν ἀκολούθως ὅτι ὁ νοῦς καὶ ἡ γλῶσσα εἶναι ἀχώριστα· ἡ γλῶσσα γεννᾶται καὶ ἀναπτύσσεται μετὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ κατὰ πρῶτον συνίσταται ἐκ μονοσυλλάβων φωνῶν· διαφέρει δὲ τῶν προϊόντων τῆς φύσεως, διότι αὕτη ὑπόκειται εἰς ἱστορικὰς μεταβολάς, καίτοι καὶ τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐξαφανίζεται ἐὰν βαθύτερον ἐξετασθῇ τὸ πρᾶγμα.

Ἡ τέχνη, ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ θρησκεία ἔχουσι τὴν ἱστορίαν αὐτῶν, ἀλλ' ἡ γλῶσσα καὶ πᾶν ἄλλο τῆς φύσεως προϊὸν ἔχει τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς· τὰς μεταβολὰς δὲ, εἰς ἃς ἡ γλῶσσα ἀδιακόπως ἐκτίθεται, οὐδὲν ἔχει τὴν δύναμιν ν' ἀναχαιτίσῃ.

Τελευταῖον ὡς ἐν παρόδῳ ἐξήτασε τίς ἦτο ἡ γλῶσσα, ἣν κατὰ πρῶτον ὡμίλησεν ὁ ἄνθρωπος· ἐποιήσατο λόγον περὶ τῶν ἐρίδων, αἵτινες ἔλαβον χώραν μεταξὺ τῶν σοφῶν περὶ τῆς ἑβραϊκῆς γλώσσης κατὰ τὸν μεσαίωνα καὶ ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ ἑβραϊκὴ γλῶσσα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἦτο ἡ πρώτη γλῶσσα ὅπως καὶ ὁ σοφὸς **Leibnitz** σοφῶς καὶ ὀρθῶς ἀπεφήνατο.

Ὁ κ. **ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΑΜΠΕΛΑΣ** *αἱ γυναῖκες καὶ τὸ Βελλιάνειον δόγμα*. — Καὶ ἐν πρώτοις δικαιολογήσας ἑαυτὸν διὰ τὴν ἐκλογὴν τοιούτου θέματος προέλαβεν εἰπὼν, ὅτι δὲν θέλει πραγματευθῇ αὐτὸ ὑπὸ τὴν ἰδίως νομικὴν ἔποψιν. Κατόπιν προέβη γενικώτερον περιγράφων τὴν παράλυτον κατάστασιν τῶν πραγμάτων ἐν Ῥώμῃ, τὴν ἐκ τῶν ἀσωτειῶν ἐπελθοῦσαν δυσπιστίαν περὶ τὰς συναλλαγὰς καὶ τὸ δυσεύρετον ἐγγυήσεων πρὸς σύναψιν δανείων. Ἰδίως δὲ ἐπὶ τοῦ τελευταίου ἐπιστήσας τὴν προσοχὴν ἐπειράθη νὰ δικαιολογήσῃ δι' ἱστορικῶν γεγονότων καὶ εἰκοτολογιῶν τὴν θεσμοθέτησιν τοῦ Βελλιανείου λεγομένου δόγματος τῆς Συγκλήτου, δι' οὗ ἀπαγορεύεται εἰς τὰς γυναῖκας ἡ ὑπὲρ τρίτου ἐγγύησις. Παραπέμψας δὲ εἰς τὰ σχετικὰ χωρία τῆς ἡμετέρας νομικῆς φιλολογίας τοὺς μὴ νομικοὺς ὁμιλητὰς, τοὺς θέλοντας νὰ διΐδωσιν ἐπιστημονικώτερον τὰ κατὰ τὸ σωτήριον τοῦτο δόγμα, προέβη διά τινων παραδειγμάτων καταδεικνύων τὴν ἐκ τούτου ἐπελθοῦσαν καὶ ἐπερχομένην ὠφέλειαν. Κατέληξε δὲ τὸν λόγον εἰπὼν, ὅτι ὅπως ὁ ἀπαγορεύων τὰς μεταξὺ συζύγων δωρεὰς νόμος ἔθεσε χαλινοὺς εἰς τὰς ἐριστικὰς καὶ ἀπαιτητικὰς συζυγικὰς καρδίας, οὕτω καὶ τὸ Βελλιάνειον δόγμα διορθοῦν τὴν κουφότητα ἐνίων γυναικῶν, παρίσταται ὡς συμπλήρωσις τῆς τῶν τοιούτων ἐλλειποῦς κρίσεως.

Β'. ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ. — *ά) Τακτικῶν μελῶν·*

1) Ἐνεργῶν.

Ὁ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ἀνέγνω ὑπόμνημα *περὶ Νεοελληνικῶν παροιμιῶν.* — Ἀρχόμενος τοῦ λόγου κατέδειξε τὸ λυσιτελὲς τῆς ἐρεύνης τῶν παροιμιῶν εἰς τοὺς ἐξετάζοντας τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα πρὸς εὐχερεστέραν τῆς ἱστορίας κατανόησιν. Διέλαβεν ἀκολούθως περὶ τῶν νεοελληνικῶν παροιμιῶν καὶ τῆς συγγενείας καὶ σχέσεως αὐτῶν πρὸς τὰς ἀρχαίας ἑλληνικὰς καὶ τὰς βυζαντινάς. Ἀνέφερε τὰς γενομένας συλλογάς, προσθεὶς κριτικάς τινας περὶ αὐτῶν παρατηρήσεις. Ἐξήτασε μετὰ ταῦτα τὰ περὶ τοῦ μέτρου αὐτῶν, καὶ ὑπέδειξε τὴν κατ' αὐτὸν τελειοτέραν μέθοδον κατατάξεως τῶν δημῳδῶν παροιμιῶν, ἐπέρανε δὲ τὸν λόγον διαλαβὼν περὶ τῆς ἐπιρροῆς, ἣν συγγράμματά τινα ἔχουν ἐπὶ τῆς διαπλάσεως νεοελληνικῶν παροιμιῶν, καὶ περὶ τῆς ὑποφαινομένης ἔν τισι παροιμίαις ἀναφορᾶς πρὸς ἱστορικὰ συμβεβηκότα.

Ὁ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ *ἡ μήτηρ τοῦ Νέρωνος Ἀγριππῖνα Β'. κατὰ* Beulé. — Προτάξας ἐν ἀρχῇ τινα ὁ συγγραφεὺς περὶ τοῦ σπουδαίου προσώπου, ὅπερ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἡ ἔκτακτος αὕτη γυνὴ διεδραμάτισε, περὶ τῶν φυσικῶν δώρων δι' ὧν ἡ φύσις δαψιλῶς αὐτὴν ἐπροίκισεν, ἀνήνεγκεν, ὅτι ἡ Ἀγριππῖνα ἐγεννήθη τῷ 16 μ. Χ. ἔτει καὶ ἐπιτροχάδην ἀφηγήθη τὰ τοῦ νεανικοῦ αὐτῆς βίου καὶ τοὺς μετὰ τοῦ Αἰνοβάρβου γάμους της δωδεκαετοῦς ἔτι οὔσης. Εἶτα δὲ διηγήθη τὴν δόξαν ἣν ἀπήλαυσε, πωλήσασα τὴν τιμήν της εἰς τὸν ἀποτρόπαιον αὐτοκράτορα Καλιγούλαν τὸν ἀδελφόν της, τὴν δυσμένειαν, τὴν ἐξορίαν της καὶ τὴν γενναιότητα μεθ' ἧς ὑπέστη τὴν ἐναντιότητα ταύτην τῆς τύχης. Κατόπιν, ἅμα ὡς ἀνηγορεύθη ὁ Κλαύδιος αὐτοκράτωρ, ἐπανέρχεται ἡ Ἀγριππῖνα εἰς τὴν Ῥώμην ἐλευθέρα καὶ παρὰ πάντων τιμωμένη· ἐπολιτεύθη δὲ τότε τὴν κακίαν τῆς Μεσσαλίνης φοβουμένη, λίαν φρονίμως. Ἔπειτα τὸ μέλλον διο-

ρῶσα, συνῆψε μετὰ τοῦ Πάλλαντος τοῦ Πανισχύρου καὶ ἀλαζόνος Καισαρείου ἐρωτικὰς σχέσεις πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν φιλοδόξων αὐτῆς σχεδίων. Ἀφοῦ δὲ ἡ Μεσσαλίνα ἕνεκα τῆς κτηνώδους αὐτῆς ἀκολασίας ἐθανατώθη, αὕτη κατώρθωσε νὰ συζευχθῇ τὸν Κλαύδιον. Ἅμα τὴν ἐξουσίαν καταλαβοῦσα, ἡ Ἀγριππίνα μεγάλην κυβερνητικὴν ἱκανότητα ἀνέπτυξεν, ἐκμηδενίσασα τὸν Κλαύδιον, κατώρθωσε δὲ παραγκωνίσασα τὸν Βρεττανικὸν, ν' ἀνακηρυχθῇ ὁ υἱὸς αὐτῆς Νέρων τοῦ θρόνου διάδοχος, ὅπως καὶ μετὰ τὸν τοῦ αὐτοκράτορος συζύγου της θάνατον, παραταθῇ ἡ ἐξουσία αὐτῆς. Τέλος δὲ ἐφόνευσε καὶ τὸν Κλαύδιον, τῆς φαρμακίδος Λοκούστας παρασκευασάσης πινάκιον μυκήτων, ὅπερ γελῶν ὁ Νέρων ἐκάλει βρῶμα τῶν θεῶν. Τότε δὲν ἐξέλαμψεν ἡ τῆς Ἀγριππίνης δόξα ἢ ἐπὶ μικρόν, ἐπειδὴ ἡ ἀντιπολίτευσις, ἧς ἡγεῖτο ὁ Σενέκας καὶ ὁ Βοῦρρος παρώτρυνον κατ' αὐτῆς τὸν Νέρωνα· παντοῖα δ' ἐκείνη ἐμηχανεύθη μέσα, πειραθεῖσα καὶ τὸν υἱὸν αὐτὸν διὰ τῶν θελγήτρων αὐτῆς νὰ δελεάσῃ ὅπως διατηρήσῃ τὴν ἐξουσίαν. Ἀλλὰ μάτην· ὁ υὸς αὐτῆς τὴν ἐφόνευσε. Παρατηρῶν δὲ, ὅτι ἐν τῷ μέσῳ τῆς διαφθορᾶς καὶ ἐξαχρειώσεως αὕτη γεννηθεῖσα, ἀπώλεσε πᾶσαν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ συναίσθησιν, ἂν δ' εἰς ἄλλην ἐποχὴν ἐγεννᾶτο καὶ πρὸς τὸ καλὸν διέθετε τὴν τεραστίαν αὐτῆς διάνοιαν, θὰ ἦτο γυνὴ διὰ τὴν γέννησιν τῆς ὁποίας ἡ Ρώμη θὰ ἐσεμνύνετο, κατέληξε τὸν λόγον.

Ὁ κ. ΜΙΧΑΗΛ Π. ΛΑΜΠΡΟΣ *ἀνάλυσιν τῆς ἐπετηρίδος τοῦ ἐν Παρισίοις συλλόγου πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν.*— Ἀφοῦ κατ' ἀρχὰς προλογισάμενος εἶπεν ὀλίγα περὶ τῶν αἰτίων τῶν προκαλεσάντων τὴν μὴ ἔγκαιρον τῆς ἐπετηρίδος δημοσίευσιν ὡς ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν περισπασμῶν τῆς Γαλλίας, καὶ παρέβαλε τὸν ζῆλον τῶν ἀποτελούντων τὸν γαλλικὸν τοῦτον Σύλλογον μελῶν, ἅτινα καὶ διαρκούσης τῆς πολιορκίας συνείρχοντο, περὶ τὰ ἑλληνικὰ ἀσχολούμενοι

γράμματα, πρὸς τὴν ἀκηδίαν πολλῶν ἐκ τῶν ἡμετέρων λογίων προέβη εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῆς ἐπετηρίδος. Καὶ δὴ μετὰ τὰς ἐκθέσεις τοῦ τε προέδρου Brunet de Presle καὶ τοῦ γραμματέως Chassang προέβη εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Dumont εἰσηγητοῦ τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος, εἰς ὃ ἐκ τῶν τριῶν διαγωνισθεισῶν συγγραφῶν, ἡ μὲν ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους τοῦ καθηγητοῦ κ. Κ. Παπαρρηγοπούλου ἔλαβε τὸ γέρας, τὰ δὲ συγγράμματα τοῦ κ. Κ. Σάθα παρεπέμφθησαν εἰς τὸν διαγωνισμὸν τοῦ προσεχοῦς ἔτους, καὶ καθὼς νῦν ἐγένετο γνωστὸν ἐβραβεύθησαν μετὰ τῶν συγγραφῶν τοῦ ἐν Λονδίνῳ κ. Ἰω. Βαλέττα. Ἀκολούθως ἀπηρίθμησε τὰ ἐν τῇ ἐπετηρίδι ἀναγνώσματα, ὑπομνήματά τε καὶ σημειώματα. Ἐκ τούτων ἐνδιέτριψε πλειότερον εἰς τὸ *περὶ τοῦ χρονικοῦ τῆς βασιλείας Μωάμεθ Β'. ὑπὸ τοῦ ἐξ Ἴμβρου Κριτοβούλου* τοῦ κ. Ubicini καὶ εἰς τὸ *περὶ τοῦ τύπου ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ* 1821 *μέχρι τοῦ* 1871 τοῦ Μαρκίωνος Queux-de-St Hilaire. Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπιμείνας διώρθωσέ τινα ἐσφαλμένα τοῦ συγγραφέως ὅσον ἀφορᾷ ἑλληνικὰς ἐφημερίδας, παρέθηκε δὲ καὶ ἰδίας τινὰς περὶ τῆς δημοσιογραφίας ἐν Ἑλλάδι σκέψεις. Ἐν τέλει ἀνέγνω τεμάχιά τινα ἐκ τῶν *γραφῶν τοῦ Στεφάνου Σαχλήκη* καὶ τοῦ *ἀποχαιρετισμοῦ εἰς Ἰταλίαν τοῦ Ῥίζου Νερουλοῦ* τὰ πρῶτον νῦν δημοσιευομένων ἐν τῇ ἐπετηρίδι ὑπὸ τῶν κ. κ. Em. Legrand καὶ Queux de St Hilaire.

Ὁ κ. ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ *περὶ γαιανθράκων*.— Ἀφοῦ καταλέγονται ἐν πρώτοις αἱ πολυειδεῖς χρήσεις τοῦ γαιάνθρακος καὶ ἡ ὁμολογουμένη ὠφέλεια αὐτοῦ, ἀναφέρονται διάφοροι στατιστικαὶ περὶ αὐτοῦ εἰδήσεις. Καὶ δὴ ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν ἡ μεγάλη Βρετανία παράγει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν πλείονας γαιάνθρακας ἢ ἅπασαι ὁμοῦ αἱ λοιπαὶ τῆς ὑφηλίου χῶραι. Μετ' αὐτὴν δὲ ἔρχονται ἥτε Πρωσσία καὶ ἡ Βόρειος Ἀμερικὴ καὶ κατόπιν ἡ Γαλλία, τὸ Βέλγιον κλ. Ἡ μέση τιμὴ τοῦ ἄνθρακος ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐξορύξεως εἶναι 8 ἕως

10 φράγκων, ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξορυσσομένων κατ' ἔτος 180 ἑκατομμυρίων τόνων, ἀντιστοιχεῖ λογιζομένων 15 φρ. ἀνὰ ἕκαστον τόνον μὲ 2 δισεκατομμύρια καὶ 700 ἑκατομμύρια φρ. ἤτοι οἱ κατ' ἔτος ἐξορυττόμενοι γαιάνθρακες ἔχουσιν ἀξίαν διπλασίαν τοῦ καθ' ἕκαστον ἔτος ἐξαγομένου καθ' ἅπασαν τὴν γῆν χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Ἀναφέρονται κατόπιν πόσοι ἐν ἑκάστῃ χώρᾳ καταγίνονται περὶ τὴν ἐξόρυξιν τῆς πολυτίμου ταύτης ὕλης· οὕτως ἐν Ἀγγλίᾳ 325,000, ἐν Γαλλίᾳ καὶ Βελγίῳ 160,000, ἐν Πρωσσίᾳ 100,000, ἐν γένει δ' ἐν ὅλῃ τῇ γῇ 800,000 περίπου ἀνθρώπων. Καταλέγονται ἑξῆς τινὰ περὶ τῶν ἀνθρακούχων στρωμάτων, περὶ τῆς παραγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς τῶν γαιανθράκων καὶ τῆς μηχανικῆς ἰσοδυναμίας τῆς θερμότητος καὶ ἀποδεικνύονται ἀνυπόστατοι οἱ φόβοι περὶ τυχὸν ἐξαφανίσεως τοῦ γαιάνθρακος.

Ὁ κ. Κ. ἹΕΡΟΚΛΗΣ μελέτην *ἆρά γε ἀνεγεννήθημεν.*— Ἐν ἀρχῇ τῆς ὁμιλίας του διὰ τοῦ ὅρου *ἆρά γε ἀνεγεννήθημεν* διημφισβήτει ἐκ γενικῶν ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς Πολιτείας ἡμῶν ἕλκων ἐπιχειρήματα τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος· καθότι ἡ ἀναγέννησις κατ' αὐτὸν δὲν πραγματοῦται ἀποκλειστικῶς δαὰ τῆς ἐπιτεύξεως καὶ μόνης τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, ἀλλ' εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη τὸ ἀναγεννώμενον ἔθνος νὰ συμμετέχῃ τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ ἐν τῇ κοινωνικῇ αὐτοῦ πραγματικότητι πάσας τὰς διὰ τῆς γενικῆς προόδου ἀνεγνωρισμένας πολιτικάς, θρησκευτικάς, ἐπιστημονικάς, καλολογικὰς ἀληθείας. Μετὰ δὲ ταῦτα ὅπως ἀναπτύξῃ κάλλιον τί ἐστιν ἀναγέννησις ἔθνους ὡμίλησε γενικῶς περὶ θανάτου τῶν ἐθνῶν· ἐπειδὴ δὲ τὰ ἔθνη εἶναι πρόσωπα ἠθικὰ καὶ οὐχὶ φυσικά, συνεπέρανεν ὅτι ὡς ἡ ζωὴ οὕτω καὶ ὁ θάνατος αὐτῶν εἶναι ἠθικός· ὥρισε δὲ συμπτώματα τοῦ θανάτου τῶν ἐθνῶν τάδε 1) παντελῆ τοῦ πνεύματος τοῦ ἔθνους ἀδράνειαν καὶ ἀνίατον αὐτοῦ ἀσθένειαν περὶ τὸ δημιουργεῖν· 2) κατάπτωσιν ἀνεπανόρθωτον τῆς ἠθικῆς ἐν τῇ

καρδίᾳ· 3) περὶ φρόνησιν τῶν θείων καὶ κοινωνικῶν αὐτοῦ νόμων καὶ ἐπὶ πᾶσι δουλείαν τοῦ ἔθνους, θεωρήσας ὡς ἀδιάφορον πρὸς τὸ τέρμα τοῦτο τὴν ἐξαφάνισιν ἢ μὴ ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς τοῦ καταπεσόντος ἠθικῶς ἔθνους. Ἀκολούθως μετέβη ἐπὶ τὸ ζήτημα, ἂν ἦναι δυνατὴ ἡ ἀνάστασις καὶ ἀναγέννησις καταπεσούσης τινὸς ἐθνότητος. Ἐπειδὴ ἡ ζωὴ καὶ ἡ τελευτὴ τῶν ἐθνῶν εἶναι ὡς προείρηται ἠθικὴ τουτέστιν ἐκ τοῦ κύρους ἢ τῆς ἀσθενείας ἠθικῶν νόμων ἐξαρτωμένη, παρεδέχθη ὅτι ἀνακαινιζομένου τοῦ καταπεσόντος πνεύματος, τῆς ἀνασκαφείσης ἐθνικῆς συνειδήσεως διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῶν προοδευτικῶν ἰδεῶν τῶν ἄλλων συγχρόνων μεγαλουργῶν ἐθνῶν, δύναται τὸ ἠθικῶς ἀποθανὸν ἔθνος νὰ ἀναλάβῃ εἰς τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ζωήν, νὰ ἐξαναστῇ ἀπὸ τοῦ ἠθικοῦ αὐτοῦ τάφου καὶ δημιουργικὸν καὶ οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς ὅλης ἀνθρωπότητος νὰ ἀποκαταστῇ· πρὶν ὅμως εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο φθάσῃ ἀπαιτεῖται α΄. μετὰ τὴν ἠθικὴν κατάπτωσίν του τὸ ἔθνος τοῦτο νὰ μὴ ἐξηφανίσθη, ἐννοεῖται, ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς ὡς ἐκ πάντων τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν μόνον τὸ ἑλληνικὸν δὲν ἠφανίσθη· β΄. ἀπαιτεῖται νὰ παρέλθῃ χρόνος ἱκανὸς μεταξὺ τοῦ χρονικοῦ σημείου τῆς πτώσεως αὐτοῦ καὶ τῆς πρώτης ἀφετηρίας πρὸς ἀναγέννησιν· ἐν δὲ τούτῳ τῷ μεταξὺ τὸ μὲν ἔθνος τοῦτο νὰ ἀποπλύνῃ ἀφ' ἑαυτοῦ πάντα ῥύπον τῆς ἀρχαίας του παρακμῆς, ἡ δὲ λοιπὴ ἀνθρωπότης ἀνάγκη μεγάλα διαβήματα ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ πρὸς τὴν καθόλου πρόοδον νὰ ἐποίησεν. Ἔπειτα ὁρίσας ὅτι ἡ ἀναγέννησις εἶναι ἀπέκδυσις μὲν τοῦ παρελθόντος ἀπομύζησις δὲ καὶ συμμετουσίωσις ὅλων τῶν στοιχείων τοῦ παρόντος πολιτισμοῦ, τῆς παρούσης διανοητικῆς τοῦ κόσμου καταστάσεως, εἶπεν ὅτι τότε μόνον εἶναι ἀμεταχλήτως ἐπιτευκτὴ ἡ ἀναγέννησις ὅταν τὸ ἀναγεννώμενον ἔθνος δυνηθῇ νὰ ὑποβαστάξῃ καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ὅλον τὸν ὄγκον τῆς προόδου τὸν συσσωρευθέντα ὑπὸ τῆς λοιπῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ

μέχρι τῆς πρώτης ἀμυδρῶς ὑποφωσκούσης ἀκτῖνος τῆς ἀναγεννήσεώς του· ἔργον δυσχερέστατον καὶ ὑπαρανθρώπινον σχεδὸν καὶ ὅ,περ δὲν ἐπετεύχθη πολλοῦ γε καὶ δεῖ ὑπὸ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ἐν τούτοις ἐξεδήλωσε μεγάλην πεποίθησιν εἰς τὰς δυνάμεις τῶν ἐθνῶν καὶ μάλιστα τοῦ Ἑλληνικοῦ· «ἀρκεῖ, εἶπε, μόνον νὰ ὑπάρχωσι στοιχεῖα ζωτικὰ βαθύτατα, καὶ ἀφανῶς ἐν αὐτῷ ἐνεργοῦντα καὶ ἐκεῖνο ὅ,περ καταπλήττει καὶ καταπλακόνει τὸν νοῦν τὸν ἀτομικὸν ἐν μιᾷ μόνῃ στιγμῇ διαλάμψεως τοῦ πνεύματος καὶ διαδηλώσεως τῆς ἐθνικῆς θελήσεως ἀστραπηδὸν κατορθοῦται· ἀρκεῖ ἡ νέα ἑλληνικὴ γενεὰ βαθυτάτην νὰ ἔχῃ συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς πρὸς τελείωσιν τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Πατρίδος». Ἐν τέλει δ' ἐπαναγαγὼν τὸν λόγον εἰς ἐποπτείαν τῶν κυρίων στοιχείων τῶν ἀπαρτιζόντων τὸν πολιτισμὸν παντὸς ἔθνους ἤτοι τῆς ἐπιστήμης, τῆς καλλιλογίας, τῆς θρησκείας, τῆς πολιτείας καὶ ἐρευνήσας ὡς οἷόν τε συνοπτικῶς τὴν παρ' ἡμῖν κατάστασιν αὐτῶν διϊσχυρίσθη ὅτι οὐδὲν τῶν στοιχείων τούτων εὑρίσκεται νῦν ἐν Ἑλλάδι ἐν ἀκμῇ τοιαύτῃ οἵαν ἡ ἐθνικὴ ἀναγέννησις προϋποθέτει καὶ κατέληξεν εἰς τὴν ἐν ἀρχῇ τεθεῖσαν ὕποπτον καὶ ἐνδυαστικὴν ἐρώτησιν: *Ἆρά γε ἀνεγεννήθημεν;*

Ὁ κ. Σ. Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ *ἀνάλυσιν τῆς ὀρθοδόξου Ἑλλάδος τοῦ ἀρχιμανδρίτου Α. Δημητρακοπούλου.* — Προτάξας ἐν ἀρχῇ τινὰ περὶ τοῦ ἕλληνος λατινόφρονος Λέοντος Ἀλλατίου, ἐκ τῶν λεγομένων τοῦ ὁποίου ἔλαβεν ἀφορμὴν ὁ αἰδ. Α. Δημητρακόπουλος ὡς συγγραφὴν τοῦ πονήματός του, κατέδειξε μετὰ τοῦτο τὴν ἐκ τοῦ συγγράμματος τρισσὴν ὠφέλειαν· α'.) δηλ. διότι (τοῦθ' ὅπερ εἶναι καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ σκοπὸς) ἀποδεικνύει ψευδόμενον τὸν Ἀλλάτιον ἰσχυριζόμενον ὅτι ὀλίγοι τινές, καὶ οὗτοι μωροὶ ἔγραψαν κατὰ τῶν καινοτομιῶν τῆς παπικῆς ἐκκλησίας, ἐνῷ καταδεικνύεται ὅτι περὶ τοὺς 200 ἄνδρας σπουδαίους, ἐκτὸς πολλῶν ἄλλων συνόδων, εἰσὶν οἱ κατ' αὐτῆς γράψαντες· β'.) διότι τὸ πόνημα ἐκτὸς τούτων

εἶναι καὶ πλήρης σχεδὸν φιλολογία ἐκκλησιαστικὴ καὶ κατάλογος τῶν ἀπὸ τοῦ ιϐ'. αἰῶνος μέχρι τέλους τοῦ ιή., διότι πολεμικὴ κατὰ Λατίνων εἶναι σχεδὸν ἅπασα ἡ ἐκκλησιαστικὴ φιλολογία τῆς ἐποχῆς ταύτης, καὶ οὐδεὶς σχεδὸν τῶν τότε θεολόγων ὁ μὴ γράψας εἴτε ἐν ἐπιστολαῖς, εἴτε ἐν ὑπομνήμασι εἴτε ἐν ἰδίοις συγγράμμασι κατὰ Λατίνων καθόλου· γ'.) διότι ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν ἐξεταζόμενον τὸ σύγγραμμα, δὲν εἶναι ἁπλοῦς κατάλογος τῶν κατὰ Λατίνων γραψάντων καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν ἀπὸ Φωτίου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ιή. αἰῶνος, ἀλλὰ παρέχει καὶ συντόμους τούτων βιογραφίας, ἐν αἷς ποῦ μὲν ἀναιροῦνται ποῦ δὲ ἐπιδιορθοῦνται ἐσφαλμέναι περὶ αὐτῶν εἰδήσεις, ἰδίως δὲ περὶ τῆς πατρίδος Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως Κερκύρας, τοῦθ' ὅπερ ὁ ἴδιος Εὐγένιος λύει, γραφεὶς ἰδιοχείρως ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν φοιτητῶν τοῦ ἐν Χάλλῃ πανεπιστημίου Corcyrensis, ἐνῷ πρό τινων ἐτῶν λόγιοί τινες τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἠθέλησαν νὰ διαμφισβητήσωσι τοῦτο, θέλοντες ὡς πατρίδα αὐτοῦ τὴν Ζάκυνθον καὶ οὐχὶ τὴν Κέρκυραν.

Μετὰ τοῦτο κατέταξε α) τοὺς συγγράψαντας πάντας, ἐκτὸς ἐκείνων ὧν ἡ πατρὶς ἀμφισβητεῖται ἢ εἶναι ὅλως ἄγνωστος, κατὰ πατρίδας· ϐ'.) κατέταξε τὰ συγγράμματα αὐτῶν καθ' ὕλην, ἀριθμήσας πόσοι πρὸ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ Συνόδου καὶ πόσοι μετ' αὐτὴν ἔγραψαν 1) κατὰ τοῦ διὰ ῥαντισμοῦ βαπτίσματος· 2) κατὰ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ ψευδοσυνόδου· 3) κατὰ τοῦ Καθαρτηρίου πυρός· 4) κατὰ τοῦ πρωτείου τοῦ Πάπα· 5) κατὰ τῶν Ἀζύμων· 6) κατὰ τῶν ἄλλων καινοτομιῶν τῆς παπικῆς ἐκκλησίας ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς ἁγ. Εὐχαριστίας· 7) δὲ καὶ τελευταῖον κατὰ τῆς ἐκ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος. γ'.) κατέταξε τοὺς συγγραφεῖς χρονολογικῶς καθ' οὓς αἰῶνας ἤκμασεν ἕκαστος, ἀπὸ τοῦ Μ. Φωτίου μέχρι τοῦ Στ. Βλασσοπούλου, κατάταξιν τὴν ὁποίαν μόνην ἀκολουθεῖ καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ πονήματος· ἐμνημόνευσε δὲ καὶ τῶν ἐξοχωτέρων ἀνὰ πᾶσαν ἑκατονταετηρίδα. Ἐν τέλει ἐπενεγκὼν συντόμως

κρίσεις τινὰς περὶ τῆς γενναίας ἀντιστάσεως τοῦ τε ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὸ ἐπίβουλον πνεῦμα τῆς Δύσεως, ἀπένειμε τὸν δίκαιον ἔπαινον εἰς τὸν φιλοεθνῆ κ. Ι. Παντελίδην, τὸν ἀναλαβόντα τὴν ἔκδοσιν τοῦ πονήματος, οὗπερ ἄλλως ἤθελε στερεῖσθαι σήμερον τὸ ἔθνος, ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ ἐπιστήμη.

Ὁ κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Θ. ΣΟΜΕΡΙΤΗΣ *βιογραφίαν τοῦ Φοσκόλου*. — Εἰπὼν ἐν ἀρχῇ ὅτι ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ κατὰ τὸ **1775** ἔτος προὐχώρησεν εἰς τὴν ἀνέλιξιν τῶν περιεργοτέρων τοῦ βίου αὐτοῦ· δεκαεξαετὴς μετέβη εἰς Βενετίαν, ἔνθα διεκρίθη ἐν ταῖς δημοσίαις τοῦ τόπου ἐκείνου σχολαῖς διά τε τὴν φιλομάθειαν καὶ τὴν εὐφυΐαν τοῦ πνεύματος· ἠσχολεῖτο δὲ κυρίως εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν φιλελευθερωτέρων συγγραφέων, ἐξ ὧν ἀνεπτύχθη τόσοῦτον αὐτῷ τὸ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ αἴσθημα, τὸ ἐν ἅπασι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ διαλάμπον· οὐ μόνον δὲ διὰ τῶν λόγων καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἐνήργησε πρὸς τὴν ἐθνούργησιν τῆς νέας πατρίδος του, ἀλλὰ καὶ τὸν βραχίονά του ἔτι προσέθηκε, καθότι τὸ **1800**, ὅτε ὁ στρατηγὸς Μασσένας ἀντέκρουσε τὰ Αὐστριακὰ ὅπλα κατὰ τὴν Γένουαν, ὁ Φόσκολος τότε διατελῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐπληγώθη βαρέως εἴς τινα ἔξοδον τοῦ ἰδίου στρατοῦ. Κατέλεξε τὰ κυριώτερα τῶν συγγραμμάτων του καὶ ἐνδιέτριψε πλεῖον εἰς τὰ ἐπιτάφια αὐτοῦ ἔπη ἢ μνήματα (carmi), εἰπὼν ὅτι τὸ τοιοῦτον αὐτοῦ ἔργον ἐκόσμησεν ὁ Φόσκολος μὲ τοὺς λαμπροτέρους καὶ ἐκλεκτοτέρους καρποὺς τῶν μελετῶν καὶ τῆς εὐφυΐας του καὶ συνέταξεν, ὅτε ἐξεδόθη νόμος ἀπαγορεύων τὴν ἀνύψωσιν μνημάτων καὶ μαυσωλείων εἰς τοὺς θνήσκοντας καὶ οὐδὲ πλὰξ μία τὸ ὄνομα μόνον κεφαλίδα ἔχουσα νὰ κοσμῇ τοὺς τάφους τῶν προσφιλῶν νεκρῶν ἐπέτρεψε· διὰ τοῦ ποιήματος τούτου στηλιτεύει τὸν τοιοῦτον νόμον ἐκφέρων τοὺς λόγους, δι' ὧν ἀποδεικνύει τὸ ἐπισφαλὲς τῆς διατηρήσεως τῶν τάφων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν. Ἐν τέλει δὲ ἀνέγνω ἀνέκδοτον μετά-

φρασιν τῶν μνημείων τοῦ Φοσκόλου, ὑπὸ τοῦ Ζακυνθίου Κ. Μάτεση, ἀρχαμένην οὕτω·

«Μάταια ἀπ' τὴν νύκτα τὴν χλωμή, Θεὰ 'ς τὸν ποιητήν σου
Νὰ καταιβοῦν ζητεῖς δροσιαῖς. Ἄχ! στῶν νεκρῶν τὸ χῶμα
Οὔτε λουλοῦδι ἀνθεῖ ποτέ, οὐδὲ χλοΐζει χόρτο
Ἂν λείπη ζώντων μέριμνα κ' ἠγαπημένων δάκρυ».

Ὁ κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΕΡΟΚΛΗΣ τὸ δρᾶμά του *Ἀριστόδημος ὁ Αἰπυτίδης*. — Τὸ δρᾶμα τοῦτο ἐκ μερῶν πέντε συγκείμενον καὶ εἰς ἰαμβικὸν τρίμετρον γεγραμμένον ἔχει ὡς ὑπόθεσιν τὸν ἥρωα τῆς κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιζομένης Μεσσηνίας Ἀριστόδημον τὸν Αἰπυτίδην, ὅστις διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ χειρὸς ἐθυσίασεν, ἵνα ἀπολυτρωθῇ ἡ πατρίς, τὴν θυγατέρα Λαονίκην, ἀκολουθῶν μὲν χρησμὸν δοθέντα ὑπὸ τοῦ θείου, θέλων δὲ ν' ἀποδείξῃ παρθένον τὴν κόρην, διαβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ, βουλομένου νὰ τὴν σώσῃ, ὅτι κυοφορεῖ. Τὸ δρᾶμα τοῦτο διηγωνίσθη ἐν τῷ Βουτσιναίῳ διαγωνίσματι, κύρια δ' αὐτοῦ πρόσωπα Ἀριστόδημος, Λυκίσκος, Λαονίκη, Ἐρυφίλη, Δᾶμις, Ἐπήβολος.

Ὁ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ *αἱ περὶ Γιγάντων καὶ Ἡρώων παραδόσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ*. — Διεξηγήσας ἐν ἀρχῇ τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ λαὸς ἐν γένει πάντοτε φρονεῖ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι χρόνοι ἦσαν καλλίτεροι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ζῇ καὶ ὅτι ἀρέσκεται νὰ περιβάλλῃ τοὺς προγόνους του μὲ μυθικόν τινα πέπλον, εἶπεν ὅτι καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς Ἕλληνες ἔχουσι τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ ἀρχαιότεροι Ἕλληνες ἦσαν *ἀνδρειωμένοι*, ἥρωες, δυνάμενοι νὰ ἐκτελέσωσιν ἀθλητικὰ ἔργα, ἅτινα σήμερον ἀδύνατον εἶναι νὰ κατορθωθῶσι. Κατόπιν, ἀφοῦ ἀνέπτυξε τοὺς μύθους, οὓς ἔχει ὁ λαὸς περὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τῆς ἐποχῆς ἐν ᾗ ἔζων, τῶν τάφων αὐτῶν καὶ τῶν κτιρίων, ἦλθεν ἐπὶ τὰς δημώδεις δοξασίας περὶ τῶν Γιγάντων. Οὕτως ἐξήτασε τὰ κατὰ τοὺς γονεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ ἀνέφερεν εἰδικώτερόν τινας

αὐτῶν, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὸν Τρίμματρν, ὅστις ποσαῦτα λέγεται διαπράξας ὁ τερατώδη. Οἱ δὲ ἀνδρειωμένοι ἢ ἥρωες ἦσαν βασιλόπαιδες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἔπραττον διάφορα ἆθλα καὶ ἐκέκτηντό τι τὸ ὑπερφυσικόν. Ἀνέφερε δὲ καὶ περὶ τούτων τὰ εἰκότα καὶ ἐπραγματεύθη τοὺς ἐν τοῖς δημοτικοῖς ᾄσμασιν ἀπαντῶντας ἥρωας καὶ τὸν Διγενῆν, διὰ μακρῶν δ' ἐξήτασε τὰ κατὰ τὸ ἱστορικὸν ᾆσμα, ὅπερ ἐδημοσίευσε πρῶτος ὁ κ. Σπυ Ζαμπέλιος (πόθεν ἡ κοινὴ λέξις *τραγουδῶ* **1859. σ. 38—40)** καὶ ὅπερ ἀναφέρεται εἰς τὸν ἥρωα υἱὸν τοῦ Ἀνδρονίκου, τὰ δ' ἐν αὐτῷ γεγονότα περιστρέφονται κατὰ τὴν δοξασίαν τοῦ **Bädinger** περὶ τὴν ΙΒ'. ἑκατονταετηρίδα.

2) Παρέδρων.

Ὁ ὑφηγητὴς κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΚΟΚΚΙΔΗΣ *περὶ διαττόντων ἀστέρων.* — Παρατηροῦμεν φαινόμενά τινα, εἶπε, διαφόρου λαμπρότητος καὶ χρώματος ἐνίοτε, τὰ ὁποῖα ὁμοιάζουσι πρὸς ἀναφλεγομένους καὶ σβεννυμένους ἀστέρας, οὓς καλοῦμεν *διάττοντας* ἀστέρας. Οὗτοι, οἵτινες ἄλλοτε ἐθεωροῦντο ὡς ἀτμοσφαιρικὰ μετέωρα, θεωροῦνται νῦν εὐλόγως ὡς σώματα κοσμικά, μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸ ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα ἀρχῆθεν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀμοιβαίας τῶν τε σωματιδίων καὶ τοῦ ἐν τῷ χώρῳ κινουμένου πλανητικοῦ συστήματος συμπλησιάσεως, εἰσέρχονται εἰς αὐτὸ καὶ ὑπείκοντα εἰς τὴν ἕλξιν τοῦ ἡλίου, διαγράφουσι περὶ αὐτὸν τροχιὰν κατὰ μίαν τῶν κανονικῶν τομῶν.

Ἡ ἀνάφλεξις γίνεται, ὅταν ἐν τῇ περὶ τὸν ἥλιον ἐτησίᾳ κινήσει αὐτῆς ἡ γῆ συναντᾷ σωματίδια τοιαῦτα, διότι ταῦτα φερόμενα πρὸς τὴν γῆν ἕνεκα τῆς ἕλξεως αὐτῆς, εἰσέρχονται εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν καὶ ἀναφλέγονται διὰ τῆς τριβῆς των πρὸς ταύτην.

Ἐκ τῆς παραδοχῆς ταύτης τῆς ἀρχῆς τῶν διαττόντων, ἐξηγεῖται καὶ ἡ κατὰ περιόδους πυκνὴ κατάπτωσις διαττόντων, καθ' ὡρισμένας τοῦ ἔτους ἡμέρας ἢ κατὰ περιόδους ἐτῶν ὅλων·

ἐπίσης καὶ ἡ μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἰδίως πυκνοτέρα κατάπτωσις.

Πλὴν τούτου ὑπάρχει σχέσις μεταξὺ διαττόντων κομητῶν, οἵτινες κατὰ τὸν κ. Σκιαπαρέλλην συνίστανται ἀπὸ πολλὰ σωματίδια καὶ ὅταν τυχὸν ἡ τροχιά των τέμνῃ τὴν τῆς γῆς δίδουσι γέννησιν εἰς τὰς περιοδικὰς καταπτώσεις τῶν πολλῶν διαττόντων.

Τροποποίησις τῶν διαττόντων εἶναι οἱ μετεωρῖται, οἱ ἐπὶ τῆς γῆς καταπίπτοντες, καὶ μὴ ἐξατμιζόμενοι καθ' ὁλοκληρίαν, ὅπως οἱ κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἑρσχέλλου καὶ Σκιαπαρέλλη μικροὶ συνήθεις διάττοντες.

Ὁ ὑφηγητὴς κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥΣ *περὶ τῶν κατὰ τὸν Μεσαιῶνα γελωτοποιῶν*. —Δικαιολογήσας ἐν ἀρχῇ τὴν ἐκλογὴν τοῦ θέματός του, κατόπιν ὥρισε τοὺς γελωτοποιοὺς ὅτι ἦσαν ἄνθρωποι, οἵτινες ἐκ τῶν κατωτάτων συνήθως στρωμάτων τοῦ λαοῦ ὁρμώμενοι, κατώρθωσαν διὰ τῆς εὐφυΐας των ἢ διὰ τοῦ ἀστείου χαρακτῆρός των νὰ ἑλκύσωσιν εἰς ἑαυτοὺς τὴν εὔνοιαν καὶ ἀγάπην ἰσχυρῶν πολλάκις ἡγεμόνων καὶ νὰ γίνωσι φίλοι ἀχώριστοι καὶ ὁμοτράπεζοι βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων, ὥστε βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἡ θέσις τοιούτου γελωτοποιοῦ κατέστη θέσις αὐλικὴ καὶ πολλάκις ἐμπιστευτική. Ἐξηγήσας τὸν λόγον τούτου εἶπεν, ὅτι ἡ συνήθεια αὕτη ὡς καὶ πολλαὶ ἄλλαι μετεδόθη ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, διότι τοιούτους γελωτοποιοὺς ἀπαντῶμεν κατὰ πρῶτον παρὰ τοῖς ἡγεμόσι τῶν ἀνατολικῶν ἐθνῶν. Καὶ δὴ ἀπαντῶνται γελωτοποιοὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν, εἶτα παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, πρὸ πάντων δὲ παρὰ τοῖς Τούρκοις καὶ Ἄραψι, μέχρι δὲ τῆς σήμερον ἔτι σώζεται ἐν Περσίᾳ τοιαύτη ἀνθρώπων τάξις. Τὴν κυρίως σύστασιν τῶν γελωτοποιῶν ὡς προσώπων ἀποτελούντων μέρος τῆς αὐλικῆς θεραπείας ὀφείλομεν εἰς τὰς σταυροφορίας, διότι οἱ ἡγεμόνες καὶ ἱππόται τῆς Δύσεως, μεταβάντες εἰς τὴν Ἀνατολήν, εὗρον τὸ ἔθιμον τοῦτο, τὸ ἠσπάσθησαν καὶ τὸ εἰσή-

γαγον εἰς τὰς πατρίδας τῶν. Καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν οἱ γελωτοποιοὶ ὡς Τρουβαδοῦροι παρουσιάζοντο εἰς τὰς Αὐλάς, κατόπιν ὅμως ἡ θέσις αὕτη ἐθεσπίσθη καὶ ἐπισήμως, ὡς δεικνύει τὸ ψήφισμα τῆς ἐν Αὐγούστῃ τῷ 1500 ἔτει συνελθούσης γενικῆς συνελεύσεως. Εἶπε δὲ ὅτι αἱ χῶραι ἔνθα ἀνεφάνησαν οἱ γνωστότεροι γελωτοποιοὶ ἦσαν ἡ Ἰταλία, Γαλλία καὶ Ἀγγλία καὶ ἀνέφερέ τινα περὶ τῶν γελωτοποιῶν Ἀρλόττου, Βαρλάκου καὶ Γουέλλα τῶν Ἰταλῶν, **Brasquet, Marot** καὶ **Triboulet** τῶν Γάλλων, **Scoggau** καὶ **Killigrew** τῶν Ἄγγλων. Προσθεὶς τινα καὶ περὶ τῶν γελωτοποιῶν ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ Γερμανίᾳ εἶπεν, ὅτι ἀπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔʹ. ἐξέλειπον μὲν οἱ γελωτοποιοί, ἐξέλιπεν ὅμως καὶ τῶν χρόνων ἐκείνων ἡ εἰλικρίνεια, διότι οἱ μὲν γελωτοποιοὶ ἔλεγον τοῖς κυρίοις των τὴν ἀλήθειαν, οἱ δὲ διαδεχθέντες αὐτοὺς αὐλικοὶ κόλακες ψεύδη.

Ὁ κ. **ΣΠΥΡΙΔΩΝ Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ** τὸ δρᾶμά του *Σκύλλα*. — Ἡ ὑπόθεσις τοῦ δράματος εὑρίσκεται παρ' Ἀπολλοδώρῳ τοιαύτη τις (3. 15. 8.) «Μίνως, ἀγγελθέντος αὐτῷ τοῦ θανάτου (τοῦ παιδὸς τοῦ Ἀνδρόγεω), θύων ἐν Πάφῳ ταῖς Χάρισι τὸν μὲν στέφανον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἔρριψε καὶ τὸν αὐλὸν κατέσχε καὶ τὴν θυσίαν οὐδὲν ἧττον ἐπετέλεσε . . . . μετ' οὐ πολὺ δὲ θαλασσοκρατῶν ἐπολέμησε στόλῳ τὰς Ἀθήνας, καὶ Μέγαρα εἷλε, Νίσου βασιλεύοντος τοῦ Πανδίονος, καὶ Μεγαρέα τὸν Ἱππομένους ἐξ Ὀγχηστοῦ Νίσῳ βοηθὸν ἐλθόντα ἀπέκτεινεν. Ἀπέθανε δὲ καὶ Νῖσος διὰ θυγατρὸς προδοσίαν. Ἔχοντι γὰρ αὐτῷ πορφυρέαν ἐν μέσῃ τῇ κεφαλῇ τρίχα . . . ταύτης ἀφαιρεθείσης τελευτᾷ· ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτοῦ Σκύλλα, ἐρασθεῖσα Μίνωος, ἐξεῖλε τὴν τρίχα. Μίνως δὲ Μεγάρων κρατήσας καὶ τὴν κόρην τῆς πρύμνης τῶν ποδῶν ἐκδήσας ὑποβρύχιον ἐποίησεν.» Ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος, ἐκ τριῶν πράξεων συγκειμένου, ὑπόκειται ἐν Μεγάροις, πρόσωπα δ' ἐνεργὰ αὐτοῦ Νῖσος, Σκύλλα, Μίνως καὶ Θούριος. . . . .

Τὸ δρᾶμά του τοῦτο ὁ κ. Βασιλειάδης ἀφιέρωσε τῷ φιλέλληνι Ἐρρίκῳ Γασπάρ.

β΄) *Ἀντεπιστελλόντων*.

Ὁ κ. ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΑΜΠΕΛΑΣ *περὶ ἐθίμων ἐν τῷ Αἰγαίῳ*. — Προέταξε μὲν σύντομον εἰσαγωγὴν περὶ ἐθίμων ἐν γένει, περὶ τῆς ἰσχύος καὶ πολυτιμότητος αὐτῶν. Ἐν τῷ ὑπομνήματι δὲ τούτῳ εἰδικώτερον ὡμίλησε περὶ ἐθίμων γάμου ἐν τῇ νήσῳ Κύθνῳ, ἐκ τῆς παραθέσεως τῶν ὁποίων συνεπέρανεν ὅτι ὁ γάμος ἐν ταῖς ἁπλοϊκαῖς ταύταις κοινωνίαις, περιβαλλόμενος τοσαύτην τελετὴν καὶ δημοσιότητα, μονιμοποιεῖται πλειότερον, ἢ παρ' ὅσαις κοινωνίαις ἡ ἁπλοποίησις τῶν τύπων κατέστησεν αὐτὸν ἁπλοῦν καὶ κοινὸν συνάλλαγμα. Ἐπεφυλάχθη δὲ ἄλλοτε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν συνέχειαν περὶ τῶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ ἐθίμων.

Ὁ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΙΑΣ γυμνασιάρχης *περὶ τῆς ἐν Χίῳ ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς καταστάσεως τῶν γραμμάτων καὶ τῆς φιλολογίας*. — Ἐν ἀρχῇ ἀναφέρονταί τινα γενικῶς περὶ τῆς πρὸς πνευματικὰ προϊόντα ἀγονίας τῆς Χίου ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εὔκλειαν καὶ τὴν εἰς τὰ γράμματα ἐπίδοσιν τῶν Χίων ἔτι ἐπὶ τῶν τῆς γενουηνσίας καὶ τουρκικῆς κυριαρχίας χρόνων. Ἐξηγοῦνται δ' οἱ λόγοι τῆς καταστάσεως ταύτης καὶ μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς εἰς κοινότητας διαιρέσεως τῆς Χίου ἐξιστορεῖται ἡ κατάστασις τῆς παιδείας ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Χίου ἐν ἔτει 1821. Ἐν ἀρχῇ μὲν διωρίσθησαν ὑπὸ τῆς κοινότητος ἱερεῖς τινες διδάσκοντες τοὺς παῖδας ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ ἱερά τινα μαθήματα ἐν τοῖς δωματίοις τοῦ ἀπυρπολήτου μείναντος νοσοκομείου, ἄλλοι δ' ἐδίδασκον ἰδιωτικῶς, ταῦτα δὲ μέχρι τοῦ 1839, ὅτε οἱ ἐν τῇ πόλει μετερρύθμισαν ἐπὶ τὸ βέλτιον τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Μέχρι τοῦ 1859 ὑπῆρχον τρία ἀλληλοδιδακτικὰ σχολεῖα καὶ δύο παρθεναγωγεῖα, τότε δὲ συνέστη καὶ γυμνάσιον προσκληθέντος γυμνασιάρχου τοῦ κ. Κ. Κόντου. Τῷ 1863 εἰς Σάμον

τοῦ κ. Κόντου προσκληθέντος, ἐγένετο αὐτὸς ὁ κ. Σουρίας διάδοχος εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ γυμνασίου καὶ τοῦ προσηρτημένου ἑλληνικοῦ σχολείου, τότε δὲ καὶ συνεπληρώθη ὁριστικῶς τὸ γυμνάσιον εἰσαχθέντος καὶ τοῦ κανονισμοῦ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων. Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ γυμνασίου ἀπελύθησαν ἀπ' αὐτοῦ 55 μαθηταί, ἐξ ὧν εἰς τὸ Ἐθν. Πανεπιστήμιον εἰσήχθησαν μόνοι 24. Πέρυσι δ' ἐφοίτησαν οἱ πάντες εἰς μὲν τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον 172 μαθηταί, εἰς δὲ τὸ γυμνάσιον 78. Εἰς τὸ γυμνάσιον εἶναι προσηρτημένη καὶ βιβλιοθήκη περὶ τὰς 12 χιλιάδας τόμων περιέχουσα καὶ τὰ τοῦ Κοραῆ βιβλία συμπεριλαμβάνουσα, ἣν ἐπ' ἐσχάτων κληθεὶς ἐταξινόμησεν ὁ τοῦ Φιλολ. Συλλόγου Παρνασσοῦ ἐπιμελητὴς τῆς βιβλιοθήκης κ. Ν. Γ. Πολίτης. Τῆς προκαταρκτικῆς δ' ἐκπαιδεύσεως εἰσὶν ἔν τε τῇ πόλει καὶ τοῖς διαφόροις τῆς νήσου χωρίοις 43 σχολεῖα, ἐν οἷς φοιτῶσι περὶ τοὺς 3320 παῖδας ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Δαπανῶνται δὲ πρὸς διατήρησιν τῶν τῆς πόλεως σχολείων καὶ τῶν περιχώρων περὶ τὰς 200,000 γροσίων κατ' ἔτος ἐκ διαφόρων εἰσφορῶν προερχόμενα, τῶν δὲ σχολείων τῶν λοιπῶν χωρίων οἱ πόροι εἶναι ἀσταθεῖς.

Ταῦτ' εἰπὼν περὶ διατριβῶν, ἐν γένει δὲ περὶ Συνεδριάσεων, θέλω ὁμιλήσει νῦν

Α'.

ΠΕΡΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΝΑΛΕΚΤΩΝ.

Ἡ ἐπὶ τῶν Νεοελληνικῶν Ἀναλέκτων ἐπιτροπή, συγκροτουμένη ὑπὸ τῶν κκ. Π. Φέρμπου, Σπ. Π. Λάμπρου, Ἰω. Καμπούρογλου, Ν. Γ. Πολίτου, Δ. Α. Κορομηλᾶ, Μιχ. Π. Λάμπρου καὶ Μιχ. Deffner καὶ ἐνδελεχῶς ἐργασθεῖσα, ἐξέδωκεν ἐπὶ τῆς ἐμῆς προεδρείας τρία φυλλάδια, ἤτοι α) τὸ Ε'. φυλλάδιον τοῦ Α'. τόμου, περιέχον 739 ἀνέκδοτα δημώδη δίστιχα· β') τὸ ΣΤ'. φυλλάδιον τοῦ Α'. τόμου, περιέχον ἤθη, ἔθιμα, καὶ προ-

λήψεις καὶ γ') τὸ Ζ'. φυλλάδιον τοῦ Α'. τόμου, περιέχον Λέσβιον γλωσσάριον μετὰ σημειώσεων ὑπὸ τοῦ κ. Μιχαὴλ Deffner, γλωσσολογικὸν ἐπίλογον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἀναλυτικὸν ἀλφαβητικὸν πίνακα τοῦ ὅλου τόμου ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου.

Τὰ Νεοελληνικὰ ταῦτα Ἀνάλεκτα, προκαλοῦντα ὁσημέραι τὴν προσοχὴν οὐ μόνον τῶν παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φιλολόγων, μὲ ἀπαλλάττουσι νὰ ἐπαινέσω τό τε χρήσιμον καὶ τὸ ἐπαγωγὸν αὐτῶν· διότι οὐδεὶς ἀμφιβάλλει σήμερον, ὅτι τὰ μέγιστα διαφωτίζουσι τήν τε ἱστορίαν καὶ τὸν δημόσιον τῶν ἐθνῶν βίον οὐ μόνον μεγάλα τινὰ καὶ περίλαμπρα ἱστορικὰ γεγονότα, ἀλλὰ καὶ ὁ ἰδιωτικὸς βίος τοῦ ἔθνους καὶ ἡ γλῶσσα καὶ αἱ προλήψεις αὐτοῦ.

Κρίνω ὅμως ἐπάναγκες νὰ μνημονεύσω, ὅτι ἰδιαιτέρως ἐγένετο λόγος περὶ τῶν Νεοελληνικῶν Ἀναλέκτων, ἐνταῦθα μὲν ἐν τοῖς ἐγχωρίοις Περιοδικοῖς καὶ ταῖς ἐφημερίσιν, ἐν δὲ τῇ ἀλλοδαπῇ ἐν τῇ Rivista Europea τῆς Φλωρεντίας, ἐν τῷ Centralblatt τῆς Λειψίας, ἐν τῷ Göttingische gelehrte Anzeigen τῆς Γοτίγγης ὑπὸ τῶν κκ. Elissen καὶ Köhler καὶ ἐν τοῖς Heidelberger Jahrbücher für Litteratur ὑπὸ τοῦ κ. Liebrecht.

Ὁ Σύλλογος σήμερον δι' ἐμοῦ ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀκάματον ἐπιτροπὴν τῶν Νεοελληνικῶν Ἀναλέκτων. Ἐκτενῆ δ' ἀνάλυσιν τῶν κατὰ τὰ Ἀνάλεκτα παρέχει ἡ ἐν τέλει τῆς Λογοδοσίας δημοσιευομένη ἔκθεσις τοῦ γραμματέως καὶ ταμίου τῆς ἐπιτροπῆς.

Ε'.

ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ.

Ἐκ τῶν κατὰ τὴν προεδρείαν μου δ' ἀναγνωσμάτων, ἐκτὸς τῶν Ἀναλέκτων καὶ τῆς Λογοδοσίας τοῦ προκατόχου μου Προέδρου κ. Χρ. Δόντου, ἐδημοσιεύθησαν ἰδίᾳ, ἐν περιοδικοῖς καὶ

ἐν ἐφημερίσι τὰ ἑξῆς: Τὸ τοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου *Περσεὺς καὶ Ἅγ. Γεώργιος* ἐν τῷ Ἀττικῷ Ἡμερολογίῳ· τὸ τοῦ κ. Δ. Κοκκίδου *περὶ τῶν διαττόντων* καὶ τὸ *περὶ διπλῶν ἀστέρων* ἐν τῇ Πανδώρᾳ· τὸ τοῦ κ. Σπ. Παπαγεωργίου *Ἀρσένιος Μητροπολίτης Κερκύρας* ἐν τῇ Κερκυραϊκῇ ἐφημερίδι Καποδίστριας καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει· *αἱ περὶ Γιγάντων καὶ Τιτάνων παραδόσεις* τοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου ἐν τῷ Παρθενῶνι· τὸ *περὶ Βελισσαρίου Κορενσίου* τοῦ κ. Σπ. Π. Λάμπρου ἐν τῇ Πανδώρᾳ καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει· τὸ *περὶ συγκριτικῆς φιλολογίας κλπ.* τοῦ κ. Μιχ. Deffner αὐτόθι· τὸ τοῦ κ. Κωνστ. Ἱεροκλέους *Ἀρά γε ἀνεγεννήθημεν* ἐν ἰδίῳ τεύχει· τὸ τοῦ κ. Δ. Σομερίτου *Ἀνάλυσις τῶν Παρισίων ἐν Ἀμερικῇ* τοῦ Laboulaye ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων· *ἡ μελέτη ἐπὶ τοῦ Millevoye* τοῦ κ. Εὐγ. Ζαλοκώστα ἐν τῇ Ἐθνικῇ Βιβλιοθήκῃ· *ἡ βιογραφία τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνου* τοῦ κ. Ἰ. Φιλήμονος ἐν τῷ Αἰῶνι· *ἡ μετάφρασις* τῶν *Carmi* καὶ τὰ *περὶ Φοσκόλου* τοῦ κ. Δ. Σομερίτου ἐν τῷ Ἰλισσῷ· *αἱ γυναῖκες καὶ τὸ Βελλιάρειον δόγμα* τοῦ κ. Τ. Ἀμπελᾶ ἐν τῷ Παρθενῶνι· τὸ *περὶ Σαπφοῦς* τοῦ κ. Ἰω. Καμπούρογλου αὐτόθι· τὸ *περὶ τῆς παραδόσεως τοῦ Φαύστου* τοῦ κ. Ἰω. Περβάνογλου ἐν τῇ Πανδώρᾳ· *αἱ ὁμιλίαι* τῶν κκ. Ν. Σαριπόλου καὶ Κ. Παπαρρηγοπούλου ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων καὶ ἐν ἰδίοις τεύχεσι· περίληψις ἐκτενὴς τῆς *ὁμιλίας* τοῦ κ. Δ. Λάτα ἐν τῇ αὐτῇ ἐφημερίδι· ὁ ἐν τῷ Νεκροταφείῳ ὑπ' ἐμοῦ ἐκφωνηθεὶς *λόγος* ἐπιτάφιος εἰς τὸν Κυπριανὸν καὶ τὸ ἐκεῖ *ἐλεγεῖον* τοῦ κ. Ι. Καμπούρογλου ἐν ἰδίῳ τεύχει· τὰ *πολιτεύματα καὶ οἱ πολῖται* τοῦ κ. Ἰω. Σούτσου ἀποφάσει καὶ δαπάνῃ τοῦ Συλλόγου ἐν ἰδίῳ τεύχει.

Προσεχῶς δ' ἐκδίδονται ἐν μὲν τῷ Ἀττικῷ Ἡμερολογίῳ τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Κ. Κωστῆ *περὶ τῶν ἐν τοῖς ῥωμαϊκοῖς ἀμφιθεάτροις θεαμάτων* καὶ τὸ τοῦ κ. Ἰω. Περβάνογλου *περὶ τῶν γελωτοποιῶν ἐν τῷ Μέσῳ Αἰῶνι*· ἐν δὲ τῷ Χρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως *ἡ ἔμμετρος πρόποσις* τοῦ κ. Εὐγ. Ζαλοκώστα·

ἐν τῷ συμποσίῳ. Ἐπίσης προσεχῶς ἐκδίδονται, τὰ ἀναγνωσθέντα δράματα *Γαλάτεια* καὶ *Σκύλλα* ὑπὸ τοῦ κ. Σπ. Βασιλειάδου ἐν ἰδίῳ τεύχει· ἐκ τούτων δ' ἡ Γαλάτεια μετὰ τὴν ἐν τῷ Συλλόγῳ ἀνάγνωσιν, ζητηθεῖσα ἐδιδάχθη ἐπιτυχῶς ἐν τῷ ἐνταῦθα θεάτρῳ, κατόπιν δ' ἐν τῷ ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐν τῷ ἐν Σύρῳ.

Εἶναι ἴσως περιττὸν νὰ προσθέσω, ὅτι πάντων τῶν ἐν τῷ Συλλόγῳ ἀναγνωσθέντων τακτικαὶ περιλήψεις ἐδημοσιεύθησαν ἔν τε τοῖς πρακτικοῖς καὶ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων.

Ἐκ δὲ τῶν ἐπὶ τῆς προεδρείας τοῦ προκατόχου μου ἀναγνωσμάτων ἐδημοσιεύθησαν ἐπὶ τῆς ἐμῆς τὸ *περὶ πάλης καὶ παλαιστῶν* τοῦ κ. Κ. Λύτσικα ἐν τῷ Παρθενῶνι· ὁ *Δὸν Ζουὰν Πρὶμ* τοῦ κ. Α. Ὀλυμπίου ἐν ἰδίῳ τεύχει καὶ ἡ ἐμὴ ὁμιλία *τὰ Ἅγια Λείψανα* ἐν ἰδίῳ τεύχει.

Ὁ ἀριθμὸς ἑπομένως τῶν ἐπὶ τῆς ἐμῆς προεδρείας ὑπὸ τῶν μελῶν δημοσιευθέντων ἔργων, τῶν σχέσιν ἐχόντων πρὸς τὸν Σύλλογον, ἀναβαίνει ἐν ὅλῳ εἰς 29, προστιθεμένων τῶν Νεοελλ. Ἀναλέκτων καὶ τῆς Λογοδοσίας τοῦ προκατόχου μου. Ἐκ τούτου λοιπὸν ὁρμώμενος καὶ γνωρίζων, ὅτι αἱ ἐνταῦθα ἀναγινωσκόμεναι διατριβαί, τὰ ὑπομνήματα καὶ εἴτι ἄλλο δὲν καταθάπτονται ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Συλλόγου, ἵνα κοιμηθῶσιν ἀτάραχα πλησίον ἀλλήλων τὸν αἰώνιον ὕπνον, ἀλλὰ μετ' εὐμενείας ἀναζητοῦνται ὑπὸ τῶν διευθυντῶν τῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων καὶ τῶν ἐφημερίδων, δύναμαι πιστεύω νὰ ἰσχυρισθῶ, ὅτι δὲν εἶναι μακρὰν ἡ ἐποχή, καθ' ἣν ὁ Σύλλογος θέλει δυνηθῇ νὰ διατηρῇ περιοδικὸν ἴδιον.

ΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ.

Περὶ δὲ τούτου ὄντος μοι τοῦ λόγου, βεβαίως δὲν θέλετε κινδυνεύσει ν' ἀκούσητε λεπτομερῆ τινα ἀνάλυσιν τῶν ἐσόδων,

καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ Σωματείου· ὅθεν γενικῶς παρατηρῶ, ὅτι, καίτοι πολλαὶ δαπάναι ἐγένοντο κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον, τὰ μὲν ἔσοδα ἀνέρχονται εἰς δραχμὰς 6054.11, τὰ δ' ἔξοδα εἰς δραχ. 5378.87, ὑπολειπομένου περισσεύματος μετὰ τοῦ ἀποθεματικοῦ ἐκ δραχ. 675.24. Ἐν τοῖς ἐξόδοις δὲ τούτοις περιελήφθησαν δρ. 984.96 πρὸς ἀγορὰν 4 μετοχῶν τῆς Ναυτικῆς Τραπέζης «ὁ Ἀρχάγγελος», αἵτινες, ἂν προστεθῶσιν εἰς τὰ περισσεύοντα μετρητά, ἀναβιβάζουσι τὸ περίσσευμα εἰς δραχ. 1661.20.

Ὁμιλῶν δὲ περὶ Ταμείου μετ' εὐχαριστήσεως δύναμαι νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἐνῷ κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον τὰ ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς δραχ. 6054.11, κατὰ τὰς δύο παρελθούσας, ὁμοῦ λαμβανομένας, τὰ ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς δραχ. 3527.02, καταλογιζομένου καὶ τοῦ χιλιοδράχμου κληροδοτήματος τοῦ Κωνσταντίνου Δοσίου· ὥστε ἔχομεν κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον ἐπὶ πλέον ἔσοδα ἐκ δραχ. 2527.09. Ἡ ἀνθηρὰ αὕτη κατάστασις τοῦ Ταμείου ὀφείλεται τοῦτο μὲν εἰς τὰς τακτικὰς τῶν μελῶν καταβολὰς καὶ εἰς τὰς δωρεάς, τοῦτο δὲ εἰς τὴν περὶ τὰ λογιστικὰ ἱκανότητα τοῦ Ταμίου κ. Ι. Κρασσᾶ καὶ τὸν ἀκάματον ζῆλον, ὃν ὁ κύριος οὗτος κατέβαλεν, ἀσκῶν τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ λειτουργίαν.

Λεπτομερῶς δὲ τὰ περὶ Ταμείου ἀναλύονται ἐν τῇ συνημμένῃ ἐκθέσει τοῦ Ταμίου.

Ζ'.

ΠΕΡΙ ΔΩΡΕΩΝ.

Ἐπὶ τῆς ἐμῆς προεδρείας ἐγένοντο αἱ ἑξῆς χρηματικαὶ δωρεαί· ὁ κ. Γ. Χ. Κωνσταντινίδης ἐδωρήσατο δραχμὰς 285.89· ὁ κ. Γ. Μαυροκορδάτος δρ. 224· ὁ κ. Α. Συγγρὸς δρ. 200· ὁ κ. Γ. Συμβουλίδης δρ. 200· ὁ κ. Ἰω. Βουτσινᾶς δρ. 200 καὶ ὁ κ. Γ. Κορωνιὸς δραχ. 200. Πάντας τοὺς ἀξιοτίμους τούτους

κυρίους ὁ Σύλλογος, συμφώνως τῷ Κανονισμῷ, ἀνέγραψεν εὐεργέτας αὐτοῦ, πέμψας καὶ τὰ συνήθη διπλώματα· ὠνομάσθη δ' ἐπίσης εὐεργέτης καὶ ὁ κ. Σπ. Ζαμπέλιος, δωρήσας δρ. 150· διότι, καίπερ τοῦ Κανονισμοῦ παρέχοντος τὸν τίτλον τοῦ εὐεργέτου ἐπὶ δωρεᾷ διακοσιοδράχμῳ, ὁ κ. Ζαμπέλιος εἶχεν ὑποσχεθῆ τὸ ποσὸν, ἰσχύοντος τοῦ παλαιοῦ Κανονισμοῦ, ὅστις ἀπῄτει δωρεὰν ἑκατόδραχμον.

Ἐνταῦθα δὲ τοῦ λόγου γενόμενος καὶ περὶ εὐεργεσιῶν ὁμιλῶν, κρίνω ἐπάναγκες νὰ ἀναφέρω, ὅτι ὁ Σύλλογος, ἐκτιμήσας τὰς μεγάλας εὐεργεσίας, ἃς προσήνεγκε τῷ Σωματείῳ ὁ τέως ἐπίτιμος πρόεδρος, ἀνέγραψεν ὁμοφώνως καὶ δικαίως εὐεργέτην, συμφώνως τῷ 74 ἄρθρῳ τοῦ Κανονισμοῦ, τὸν πολυμαθῆ καὶ σεβαστὸν ἄνδρα κ. Μάρκον Ῥενιέρην.

Ἐδωρήσατο πρὸς τούτοις τῷ Συλλόγῳ ὁ κ. Λ. Μελᾶς δραχ. 100 καὶ ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀν. Βατοπαιδινὸς ἐπίσης δρ. 100. Ἑπομένως τὸ μὲν ποσὸν τῶν χρήμασι δωρεῶν ἀναβαίνει εἰς δρ. 1659.89, ὁ δ' ἀριθμὸς τῶν χρηματικὰς δωρεὰς δωρησαμένων εἰς 9, ἐνῷ κατὰ τὰς δύο παρελθούσας περιόδους, ὁμοῦ λαμβανομένας, 4 μόνον ὑπῆρξαν χρήμασι δωρεαί.

Πρὸς πάντας λοιπὸν τοὺς φιλομούσους τούτους κυρίους ὁ Σύλλογος δημοσίᾳ ἐκφράζει σήμερον δι' ἐμοῦ τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην του.

Ἐν ταῖς χρηματικαῖς δωρεαῖς καταταχτέον καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἑξηκοντάδραχμον κατὰ μῆνα ἐπιχορήγησιν ἐκ τῶν κληροδοτημάτων, ἥτις, ἀπονεμηθεῖσα τῷ Συλλόγῳ διὰ Β. Διατάγματος τῆς 26 Φεβρουαρίου 1870, ὑπουργοῦντος τότε τοῦ κ. Ἀνδ. Αὐγερινοῦ, ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς παρούσης περιόδου ἀνεβιβάσθη διὰ Β. Διατάγματος εἰς δραχ. 80 κατὰ μῆνα ὑπὸ τοῦ τότε ὑπουργοῦ κ. Ἀ. Νοταρᾶ, πρὸς ὃν ὁ Σύλλογος σήμερον δημοσίᾳ εὐγνωμονεῖ, κατόπιν ὅμως ὁ νῦν τὰ τῆς Παιδείας διευθύνων κ. Δ. Μαυροκορδάτος, Ἐπίτιμον τοῦ Συλλόγου μέλος,

διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Αὐγούστου ε. ε. Βασ. Διατάγματος, τοῦ τὰς ὑποτροφίας καταργήσαντος, συγκατήργησε καὶ τὴν χορηγουμένην τῷ Συλλόγῳ ἐπιχορήγησιν. Πεποιθότες ἐν τούτοις, ὅτι ὁ ἀξιότιμος ὑπουργὸς καλῶς γινώσκει, ὅτι ἡ ἐπιχορήγησις ἐκείνη δὲν παρεχωρεῖτο εἰς ἄτομα, εἴτε δικαίως, εἴτε ἀδίκως, ἀλλ' εἰς ὁμάδα ὠργανωμένην, ἧς τὸν σκοπὸν αὐτὸς ἐκεῖνος πολλάκις ἐχειροκρότησε, καὶ τὰς ἐπαγγελίας τοῦ δραστηρίου καὶ σοφοῦ ὑπουργοῦ ὑπ' ὄψιν ἔχοντες, πιστεύομεν, ὅτι θέλει διορθωθῇ τὸ γενόμενον (*).

Ἐν ταῖς δωρεαῖς καταταχτέον καὶ τὴν προσφορὰν ἣν ἐποιήσατο ὁ κ. Ἀλ. Ὀλύμπιος τακτικὸν μέλος. Τῆς διατριβῆς αὐτοῦ δηλ. *Δὸν Ζουὰν Πρὶμ* ἐν ἰδίῳ τεύχει ἐκδοθείσης, προσήνεγκε πάντα τὰ ἀντίτυπα ὅπως πωληθῶσι πρὸς ὄφελος τοῦ Συλλόγου. Πρὸς τὸν φιλότιμον δωρητὴν ὁ Σύλλογος ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας· πράττω δὲ καὶ ἐγὼ τοῦτο σήμερον δημοσίᾳ.

Ἐν ταῖς δωρεαῖς ἐπίσης κατατάσσονται καὶ αἱ εἰσφοραὶ βιβλίων, περὶ ὧν γίνεται λόγος ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης καὶ ὧν ἐξέχουσιν αἱ τῶν κκ. Ν. Χατζοπούλου, Κ. Λαμπρύλλου, Ν. Β. Νάκη καὶ ἀδελφῶν Περρῆ.

Καθῆκον πρὸς τούτοις νομίζω νὰ ἀπονείμω τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου πρὸς τὸν κ. Δ. Α. Κορομηλᾶν Διευθυντὴν τῶν Καταστημάτων Ἀνδρέου Κορομηλᾶ ἐπὶ τῇ δωρεὰν καθ' ἡμέραν ἐκτυπώσει τῶν ἀναγκαίων τίτλων, διπλωμάτων, ἐγκυκλίων κλπ. Εὐγνωμονοῦμεν πρὸς τούτοις καὶ τοῖς Διευθυνταῖς τῶν ἐφημερίδων Παλιγγενεσίας, Ἀληθείας, Πρωϊνοῦ Κήρυκος καὶ τῆς Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων ἐπὶ τῇ δωρεὰν καταχωρίσει τῶν ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων τοῦ Συλλόγου. — Καὶ ταῦτα μὲν περὶ δωρεῶν· νῦν δὲ θέλω ὁμιλήσει

(*) Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς λογοδοσίας ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Ἐπ. Δεληγεώργης διὰ Β. Διατάγματος ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23 Ὀκτωβρίου ἐχορήγησε τῷ Συλλόγῳ διακοσιόδραχμον μηνιαίαν ἐπιχορήγησιν ἐκ τοῦ κεφαλαίου τῶν βοηθημάτων τοῦ Ὑπουργείου.

Η'.

ΠΕΡΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟΥ.

Τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Συλλόγου ἐδωρήθησαν μὲν κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον βιβλία 462· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁρίζεται ποσὸν χρηματικὸν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ πρὸς ἀγορὰν βιβλίων, ὅπερ καὶ ἐδαπανήθη καταλλήλως, ἀφ' ἑτέρου δὲ πολλοὶ δωρηταὶ χρημάτων ὥρισαν, ὅπως αἱ χρήμασι δωρεαὶ δαπανηθῶσιν ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης, τὸ ποσὸν τῶν προστεθέντων κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον βιβλίων ἀνεβίβασε τὸν ὁλικὸν αὐτῶν ἀριθμὸν εἰς ὑπερτετρακισχίλια περίπου. Ἐκ τούτων τὰ πλεῖστα ἐστοιχώθησαν κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον, συνεπληρώθη δὲ ἱκανῶς ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία, καὶ βιβλιοθῆκαι ἠγοράσθησαν καὶ κατάλογοι ἀκριβεῖς καὶ μεθοδικώτεροι συντάσσονται.

Λεπτομερείας ὅμως πλείονας θέλετε ἴδει ἐν τῷ συνημμένῳ καταλόγῳ τῶν κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον δωρηθέντων βιβλίων καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης κ. Ν. Πολίτου, ἐπιτυχῶς λειτουργήσαντος.

Τὸ δ' Ἀναγνωστήριον, ὅπερ ἠνοίγετο τακτικῶς καθ' ὡρισμένας ἡμέρας καὶ ὥρας, δέχεται 48 περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας, ἐγχωρίας τε καὶ ξένας, ἐξ ὧν μόνον ὑπὲρ τριῶν καταβάλλομεν συνδρομήν, ἤτοι ὑπὲρ τῆς *Revue des deux mondes*, τῆς *Revue politique et littéraire* καὶ τῆς *Revue Scientifique*. Τὰς λοιπὰς δ' ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικὰ πέμπουσι φιλοτίμως δωρεὰν οἱ ἐκδόται, πρὸς οὓς εὐγνωμονεῖ σήμερον ὁ Σύλλογος δημοσίως. Ἐκφράζει πρὸς τούτοις ὁ Σύλλογος καὶ τὰς ζωηρὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐν Παρισίοις κ. **Emile Legrand**, Ἀντεπιστέλλον μέλος τοῦ Σωματείου, πέμποντα ἡμῖν δωρεὰν τὴν ἐφημερίδα *Temps* καὶ τὰ ἑξῆς 4 περιοδικὰ

Athenée Oriental, Archives paléographiques, Revue ethnographique καὶ *Revue linguistique*.

Τὴν εἰς τὸ Ἀναγνωστήριον ἄμεσος φοίτησιν μόνον τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου, οὐχὶ δὲ καὶ ξένων, εἶναι ἀνάγκη γ' ἀποδώσωμεν εἰς τὴν ὕπαρξιν εἰδικοῦ καὶ πλουσίου Ἀναγνωστηρίου ἐνταῦθα, ἐπαρκοῦντος, ὡς φαίνεται, εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἡμετέρας πόλεως.

Ἐκ τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν 34 μὲν εἰσὶν Ἑλληνικαί, 8 Γαλλικαί, 4 Ἰταλικαὶ καὶ 2 Γερμανικαί.

Ἡ ἐν τῷ Ἀναγνωστηρίῳ τέλος τάξις καὶ ἀκρίβεια ὠφείλετο εἴς τε τὸν Διευθυντὴν αὐτοῦ κ. Γ. Ἀγγελόπουλον καὶ εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτὸ κυρίους.

Λεπτομερείας καὶ περὶ τούτων θέλετε ἴδει ἐν τῇ ἁρμοδίᾳ ἐκθέσει.

Νῦν θέλω ὁμιλήσει τελευταῖον

θ'.

ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΩΝ.

Γενομένων κατὰ τὸν κανονισμὸν τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοῦ Συλλόγου τῇ 23 Μαΐου 1872, ἀνεδείχθησαν ἐπίτιμος μὲν Πρόεδρος ὁ κ. Κωνστ. Παπαρρηγόπουλος, ὁ σοφὸς καὶ εὔγλωττος τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας καθηγητής, Πρύτανις δὲ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Καὶ δὲν εἶναι μὲν βεβαίως ἀνάγκη νὰ ἐπαινέσω τὴν ἐκλογὴν τοῦ Συλλόγου, διότι φοβοῦμαι μὴ φανῶ κολακεύων· ἴσως ὅμως ὀφείλω νὰ παρατηρήσω, ὅτι ὁ τοσοῦτον εὐγλώττως τὸν ἑλληνισμὸν ἐξυμνήσας γινώσκει καλῶς καὶ πιστεύει, ὅτι ἡ φιλολογία, ἡ ἀληθὴς ὅμως καὶ ἁγνὴ φιλολογία, ἡ τὸ φρόνημα ἐξαίρουσα καὶ μεγαλύνουσα τὴν καρδίαν, ὑπῆρξε καὶ θέλει ὑπάρχει ἡ πολιοῦχος θεὸς τοῦ Κόσμου, ἡ καὶ τὴν πάλαι εὔκλειαν τοῖς Ἕλλησι δωρήσασα, καὶ τὴν χθὲς ἀξεναρτησίαν ἐπιτρέψασα, καὶ δι' ἧς μόνης δυνάμεθα ἂν

οὐχὶ νὰ μεγαλουργήσωμεν, οὐχ ἧττον ὅμως καὶ νὰ μὴ καταποντισθῶμεν.

Ἰδοὺ διὰ τί ἐτάξαμεν αὐτὸν παρὰ τὸ πηδάλιόν μας.

Τακτικὸς δὲ Πρόεδρος καὶ διάδοχός μου ἐξελέχθη ὁ κ. Ἐλευθέριος Ῥ. Ῥαφαὴλ, οὗτινος τὰς ἀρετὰς, ἐγὼ μὲν, φίλος αὐτῷ τυγχάνων, ἀπέχω νὰ ἀναφέρω, ὑμεῖς δὲ γινώσκετε ὅσα ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου ἔπραξεν. Ἀντιπρόεδρος ὠνομάσθη ὁ ἄλλοτε εὐδοκίμως τὸν Σύλλογον ὡς Πρόεδρος κυβερνήσας κ. Παῦλος Νικολάρας. Γενικὸς Γραμματεὺς ὁ ἀκάματος καὶ περὶ τὴν ὑπηρεσίαν οὐδενὸς δεύτερος κ. Μιχαὴλ Π. Λάμπρος, τέως τοιοῦτος. Εἰδικὸς Γραμματεὺς ὁ ἱκανὸς καὶ δραστήριος κ. Δημήτριος Α. Κορομηλᾶς, τέως τοιοῦτος. Ταμίας ὁ περί τε τὰ λογιστικὰ καὶ τὴν λοιπὴν τοῦ Συλλόγου διοίκησιν ἐμπειρότατος κ. Ἰω. Κρασσᾶς, τέως τοιοῦτος. Ἐπιμελητὴς τῆς Βιβλιοθήκης ὁ φιλόπονος καὶ εἰδικὸς περὶ τὴν λειτουργίαν κ. Ν. Γ. Πολίτης, τέως τοιοῦτος καὶ Ἐπιμελητὴς τοῦ Ἀναγνωστηρίου ὁ εὐπαίδευτος νέος κ. Σπυρ. Παπαγεωργίου.

Μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ὑπὸ τὴν προεδρείαν μου πράξεων τῆς Ἐφορίας ἐξελέχθησαν οἱ κκ. Γερ. Μουσούρης, Θ. Καγιᾶς, Κ. Λαμπαδάριος, Ν. Χατζῖσκος καὶ Σπ. Ἀργυρόπουλος.

Μέλη τῆς πρὸς ἀγορὰν βιβλίων Ἐπιτροπῆς ἐξελέχθησαν οἱ κκ. Κ. Παπαμιχαλόπουλος, Κ. Ζαφειρόπουλος, Δ. Ῥοζάκης καὶ Γ. Φιλήμων.

Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Νεοελληνικῶν Ἀναλέκτων οἱ καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον τοιοῦτοι, ἤτοι οἱ κκ. Π. Φέρμπος, Ν. Γ. Πολίτης, Σπ. Π. Λάμπρος, Δ. Α. Κορομηλᾶς, Ι. Καμπούρογλους, Μιχ. Π. Λάμπρος καὶ Μιχ. Deffner.

Ἱστορήσας λοιπὸν, Κύριοι, τὰ ἐπὶ τῆς ἐμῆς Προεδρείας ὑφ' ὑμῶν πεπραγμένα καὶ παραδίδων σήμερον τῷ ἀξιοτίμῳ διαδόχῳ μου ὅ,τι μοι ἐνεπιστεύθητε, καὶ τοῦ βήματος τούτου μέλλων νὰ καταβῶ, οὐδαμῶς ἀμφιβάλλω περί τε τῆς μελλού-

σης τοῦ Σωματείου προόδου καὶ περὶ τῆς μὴ παρεκκλίσεως ἀπὸ τοῦ εὐγενοῦς σκοποῦ, ὃν ἐν τῷ Κανονισμῷ ἀνεγράψατε καὶ διὰ τῶν ὑμετέρων ἔργων δραστηρίως καὶ ἐνδελεχῶς ἐπιτελεῖτε.

Εἶπον δὲ καὶ ἄλλοτε καὶ σήμερον ὅμως εἶναι ἴσως ἀνάγκη οὐχὶ χάριν ὑμῶν, ἀλλ' ὑπὲρ ἄλλων νὰ ἐπαναλάβω, ὅτι σκοπὸς τοῦ Συλλόγου εἶναι ἡ πρόοδος καὶ ἡ γενικὴ ὠφέλεια, μέσον δὲ ἡ διὰ τῆς φιλολογίας χρηστῶν πολιτῶν διάπλασις.

Λέγοντες δὲ φιλολογίαν, δὲν ἐννοοῦμεν βεβαίως τὴν περὶ τὰ γραμματικὰ πολυπραγμοσύνην· τοιοῦτό τι πάνυ προθύμως δωρούμεθα ἄλλοις, καὶ οἱ δωρεοδόχοι εἰσὶ πολλοὶ καὶ πρὸς τὴν δωρεὰν συσπεύδοντες, συνωθοῦνται περὶ αὐτὴν καὶ συστρέφονται. Ἀλλ' ἐννοοῦμεν τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τῶν εὐκλεῶν συγγραφέων, τὴν ὡραίαν διδασκαλίαν τῆς Ἱστορίας τῶν προγόνων καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πολυθαυμάστων ἱστορικῶν γεγονότων, ὅσα ἐπέδρασαν καθόλου ἐπὶ τῶν κοινωνιῶν καὶ τῆς προόδου, τὴν κήρυξιν τῶν ὑψηλῶν ἀρχῶν τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ δικαίου, τὴν κατανόησιν τῶν τε δικαιωμάτων καὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου, τὴν ἀγάπην τῆς τε ἀτομικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας, ποθοῦμεν τὴν βασιλείαν τῆς Ἀληθείας καὶ τοῦ Λόγου, — καὶ διὰ πάντων τούτων τῶν θεμάτων τὸ ἡμέτερον Σωματεῖον πιστεύει, ὅτι διαπλάσσονται οἱ πολλοὶ καὶ ἡ πρόοδος καὶ ἡ γενικὴ ὠφέλεια πραγματοποιοῦνται.

Ἰδού, Κύριοί μου, τίνων ἕνεκα μάχεται ἐνταῦθα ἡ νεότης καὶ στρατάρχει τὸ γῆρας.

Ἀλλὰ ταῦτα λέγων, δὲν ἀρνοῦμαι βεβαίως τὰς ἐκ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ὠφελείας, τοῦ ἀκραδάντου τούτου θεμέθλου τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν, ἐφ' οὗ ἐρειδόμεναι δύνανται νὰ ὑψωθῶσι, καὶ καλῶς γινώσκω τοὺς ἐκ τῆς πρακτικῆς καλουμένης ἐκπαιδεύσεως παραγομένους καρπούς· ἀλλ' ἡ μὲν πρακτικὴ ἐκπαίδευσις τελειοποιεῖ τὰς ὑλικῶς παραγωγοὺς ἡμῶν δυνάμεις, ἡ δὲ δημοτική, χορηγουμένη, καὶ ἀτελῶς μάλιστα,

πρὸς ἡλικίας νεαρωτάτας καὶ παιδικάς, προσθέτει μόνον τὴν γραμματικὴν ἀνάπτυξιν δυστυχῶς, ὡς τοὐλάχιστον παρ' ἡμῖν συμβαίνει. Τίς ὅμως ἐκτὸς τινῶν Σωματείων — καὶ τούτων ὀλιγίστων — ἀνέλαβέ ποτε νὰ διδάξῃ ὅσα ἀνωτέρω ἀνέφερον καὶ πρὸς ἀνθρώπους ἡλικίας ὡριμωτέρας καὶ ἐκ τῶν μνημονευθεισῶν τάξεων;

Ἐν ᾗ ἐποχῇ χειραφετοῦνται οἱ λαοὶ καὶ ὁ δεσποτισμὸς γηραλέον ἐρείπειον κεῖται, πρέπει λοιπὸν νὰ διαμένωσιν ἀμαθεῖς οἱ πολλοὶ καὶ ἡ κηδεμονία νὰ ἀναζήσῃ;

Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀληθεύσῃ ὁ Γάλλος ἐκεῖνος ὁ δογματίσας, ὅτι οἱ λαοὶ ὁμοιάζουσι ταῖς παισίν, οἵτινες, ἐπιθυμοῦντές τι, κλαίουσι καὶ ὀργίζονται κατὰ τῆς τροφοῦ αὐτῶν, διότι δὲν ἐμάντευσεν ἵνα εὐχαριστήσῃ αὐτούς, ἔστω καὶ τὴν Σελήνην ἂν ἐπεθύμουν;

Οὐχί! Διότι ἂν ὑπῆρξαν λαοὶ ἐπιπόλαιοι, ὑπῆρξαν ὅμως καὶ μονάρχαι δεσποτικοὶ κουφόνοες: «Πόσοι τῆς Ῥώμης αὐτοκράτορες, λέγει ἐν τῷ περὶ τῆς Α'. Δεκάδος τοῦ Τίτου Λιβίου συγγράμματι ὁ **Machiavelli**, καὶ τύραννοι καὶ βασιλεῖς ἀπεδείχθησαν καὶ τοῦ κουφοτάτου λαοῦ ἀσταθέστεροι καὶ τοῦ ἐπιπολαιοτάτου κουφότεροι!»

Ἢ μήπως τάχα, ὡς ἔγραφεν ὁ **Lamartine**, ὁ λαὸς εἶναι δύναμις τυφλὴ καὶ παῖς ὠμὸς καγχάζων καὶ καταστρέφων;

Οὐχί! Διότι δύναμαι πάλιν νὰ ἰσχυρισθῶ, ὅτι οἱ ἠθικοὶ συνεταιρισμοὶ πανταχοῦ, ὡς φωτοβόλοι ἀστέρες, διαφωτίζουσι τὴν πορείαν τῶν προχωρούντων λαῶν, καὶ ὑπὸ τὰς εἰρηνικὰς τῶν Συλλόγων στοάς, ὡς ὑπ' Ἀκαδημίαν τῶν ἀρχαίων πολυγνώμονα, *ἱερεῖς-πολῖται* πλανώμενοι λόγον ποιοῦνται περὶ παντὸς ἐξ ὅσων ἐσκιαγράφησα ἀνωτέρω.

Ἂς μὴ παύωσι λοιπὸν οἱ Σύλλογοι τὰς πολυπληθεστέρας τάξεις τῆς κοινωνίας διδάσκοντες, μετὰ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι ὁσάκις τὰ ἔθνη ἐμεγαλούργησαν, οἱ λαοὶ δὲν ἦσαν Παρίαι, ἀλλὰ δεδιδαγμένοι καὶ ἐλεύθεροι.

Ἡ μεγαλόφρων Δημοκρατία τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῶν Μηδικῶν πολέμων καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ δημοσίου τοῦ Περικλέους βίου καὶ ἡ ἀγέρωχος τῆς Ῥώμης Δημοκρατία ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις, ἡ σιδηρᾶ Ἀγγλία καὶ ἡ μεγαλοπράγμων Δημοκρατία τῆς Ἀμερικῆς — ἵνα μὴ ἀναφέρω ἄλλας — εἰσὶν οἱ ἀψευδέστατοι μάρτυρες τοῦ ἰσχυρισμοῦ μου.

Ἐνταῦθα μὲν τὸ Βῆμα καὶ τὰ Θέατρα, ἐκεῖ δὲ αἱ Conciones τοῦ λαοῦ καὶ τῶν Πλεβηΐων αἱ συνελεύσεις, ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ αἱ Συζητητικαὶ Ἑταιρίαι, τὰ Meetings, οἱ Σύλλογοι καὶ εἴτι ἄλλο, ἰδού, Κύριοί μου, τὰ πολύφωτα σχολεῖα τῶν ἐνδόξων καὶ φιλελευθέρων λαῶν.

Διότι πῶς θέλει μεγαλουργήσει λαὸς ἐλεύθερος μέν, ἀλλὰ κοινωνικῶς καὶ πολιτικῶς ἀπαίδευτος; Καὶ τί ἄλλο εἶναι ἡ ἐλευθερία μετ' ἀμαθείας εἰμὴ κοινωνικὴ παραφροσύνη καὶ δημοφθόρος ἀκολασία;

Οὐχὶ λοιπὸν οἱ λαοὶ ἁπλῶς, ὡς ἐδογμάτισαν ἄλλοι, ἀλλ' οἱ ἐλεύθεροι λαοί, κοινωνικῶς δὲ καὶ πολιτικῶς δεδιδαγμένοι, εἰσὶν ἄξιοι τῆς τύχης αὐτῶν ὀρθῶς καὶ δικαίως. Διότι ἔχουσι Βουλὰς ἐλευθέρας, Δικαστήρια ἀνεξάρτητα, ἐκπαίδευσιν εὐρυτάτην καὶ δημοκρατικήν, Συλλόγους, ἐν ὑπαίθρῳ συναθροίσεις, Θέατρα καὶ Τύπον ἐλεύθερον, οὐχὶ δ' Ἀνακτοβούλια ἀπόλυτα καὶ Ἱεροδικεῖα καὶ λογοκρισίαν καὶ εὐγένειαν.

Ἀλλὰ καὶ συγγραφεὺς περικλεής, ὁ φιλελεύθερος τὸ φρόνημα **Laboulaye** ἐδογμάτισε: «Τὰς μὲν δημοκρατίας φονεύει ἡ ἀμάθεια, ἀνάγκη ἄρα διαδόσεως τῶν γραμμάτων καὶ διδασκαλίας τοῦ λαοῦ πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ φόβου τῆς δεσποτείας· τὴν δὲ θρησκείαν κρημνίζει ἡ ἄλογος καὶ τυφλὴ πίστις, διὸ ἀνάγκη πάλιν φωτισμοῦ καὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ.» Ἀνέφερον δὲ τὸν **Laboulaye**, καίπερ περὶ Δημοκρατίας ὁμιλοῦντα, διότι φρονῶ, ὅτι τὴν σήμερον τὰ φιλελεύθερα συνταγματικὰ πολιτεύματα μικρὸν τῶν δημοκρατικῶν διαφέρουσι.

Προσπαθήσωμεν λοιπόν, Κύριοι, διὰ τῶν φώτων καὶ τῆς παι-

δείας νὰ ζωπυρήσωμεν τὸν πρὸς τὰ εὐγενῆ καὶ τὰ μεγάλα ἔρωτα καὶ ἀποδείξωμεν δι' ἔργων, ὅτι τῆς ἀνθρωπότητος προσφιλὴς μήτηρ ὑπῆρξε καὶ θέλει ὑπάρχει ἡ ἀληθὴς παιδεία.

Αὕτη διὰ τῆς Ἑλλάδος τῆς πάλαι διέσωσε καὶ ἐξηυγένισε τὸν τότε γνωστὸν κόσμον· αὕτη ἐγέννησε τὸν Χριστιανισμὸν, τὸν τὰς κοινωνίας ἀνακαινίσαντα· αὕτη τὴν μεγάλην τῶν Γάλλων ἐπανάστασιν, τὸν εὔγλωττον καὶ γενναῖον ἐκεῖνον κήρυκα τῆς Ἀληθείας, τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Ἰσότητος, τῆς Ἀδελφότητος καὶ τῆς Δικαιοσύνης.

Τὰ τρία δὲ ταῦτα καθολικὰ φαινόμενα εἰσί, νομίζω, παλλάδια τρία μεγαλότεχνα, ἐφ' ὑψηλοῦ ἱστάμενα καὶ τὴν ἀνθρωπίνην λατρείαν νομίμῳ τίτλῳ διεκδικοῦντα, τὰ τρία ταῦτα εἰσὶ τὰ μέγιστα τῆς ἀνθρωπότητος κατορθώματα.

Ἀλλὰ καὶ τὰ τρία, Κύριοί μου, ἀπέρρευσαν ἐκ τῆς βαθυχεύμονος πηγῆς τῶν φώτων καὶ τῆς παιδείας.

ΛΟΓΟΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ Ρ. ΡΑΦΑΗΛ
ΝΕΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ.

Σεβαστὴ ὁμήγυρις!

Ἐπισήμως ἀναδεχόμενος σήμερον τὴν ἀρχὴν ἣν ἡ τῶν συναδέλφων εὔνους ψῆφος ἀνέθηκέ μοι καὶ παρὰ φίλου προκατόχου παρέλαβον, τὴν λελογισμένην καὶ εὐδόκιμον πορείαν τοῦ ὁποίου θέλω προσπαθήσει παντὶ σθένει νὰ μιμηθῶ, θεωρῶ καθῆκόν μου ὅπως καὶ ἐνώπιον τῆς ἐνταῦθα παρισταμένης μουσοτραφοῦς ὁμηγύρεως ἀπονείμω μετὰ τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας μου πρὸς τοὺς περιβαλόντας με διὰ τῆς ὑψηλῆς ταύτης τιμῆς διαβεβαιώσω δ' αὐτοὺς ὅτι τὴν ἀνατεθεῖσάν μοι ἐντολὴν θέλω διεξαγάγει μετ' ἐνθέρμου ἀφοσιώσεως καὶ προθύμου δραστηριότητος, ἣν ἡ ἐξάσκησις τῶν τοῦ Προέδρου καθηκόντων ἀπαιτεῖ

καὶ ἡ πρὸς τοὺς συναδέλφους μου ἄκρα εὐγνωμοσύνη μοὶ ἐπιβάλλει.

Καὶ διὰ μὲν τοῦ ἀξιοτίμου κ. Λεβίδου ἄρτι τὸ ἔσχατον καὶ σπουδαιότατον καθῆκον τῆς ἑαυτοῦ προεδρείας ἐκπληρώσαντος καὶ πιστῶς ἐκθέντος ὑμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Σωματείου κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος πεπραγμένα, ἠκούσατε τὴν ἀπολογίαν τοῦ παρελθόντος, εἰς ἐμὲ δ' ἐναπόκειται ἤδη νὰ συμπληρώσω τὴν ἑορτὴν καὶ οἱονεὶ πρόαγγελος ἐγὼ βελτίονος μέλλοντος καὶ μεγαλειτέρων ἀγώνων ἐγγυητὴς νὰ ἐπαυξήσω τὰς ὑμετέρας περὶ τοῦ «Παρνασσοῦ» ἐλπίδας, εὐμενεστέρας παρ' ὑμῶν ἀπεκδεχόμενος τὰς ἐνθαρρύνσεις.

Ἀναπαυθέντες, Κύριοι, ἐπὶ μικρὸν ἀπὸ τῶν κόπων τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἰδοὺ καὶ πάλιν συνήλθομεν, φαιδροὶ καὶ ἐνθουσιώδεις νέας ἐκ τῆς ζωηφόρου νεότητος ἀντλήσαντες δυνάμεις καὶ μὲ νέας διὰ τὸ μέλλον ἐφοδιασθέντες ἐλπίδας, ὅπως εὐθαρσεῖς ἀποδυθῶμεν εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας εἰς οὓς φωνὴ προσφιλής, ἡ φωνὴ τοῦ πρὸς τὸν Σύλλογον καθήκοντος καλεῖ ἡμᾶς, καὶ συνεχίζοντες τὰς διακοπείσας τοῦ Συλλόγου ἐργασίας ἐπαναλάβωμεν αὐτὰς μετὰ τῆς γαληνιαίας ἐκείνης καὶ ἀκραδάντου πεποιθήσεως, ἣν πάντοτε αἰσθανόμεθα κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν μεγάλων καὶ ὡραίων ἀρχῶν, ἃς οὐδεμία ὑστεροβουλία οὐδὲν δυσκλεὲς ἢ ταπεινὸν ἐλατήριον γεννᾷ ἐν ἡμῖν.

Καὶ ἀληθῶς, Κύριοι, ἐὰν ὁ ἐγωϊσμὸς οὐχὶ ὁ ὑπερφίλαυτος καὶ θρασύς, οὐχὶ ὁ ἄτοπος καὶ γελοῖος, ἀλλ' ὁ εὐπρεπὴς καὶ δίκαιος εἶναι ἐνίοτε ἐπιτετραμμένος καὶ ἐὰν τὸ παρελθὸν τοῦ ἡμετέρου Σωματείου παρέχει ἀρκοῦντα ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς τοιαύτης ἀξιώσεως καὶ ἦναι ἱκανὴ ἐγγύησις ὅτι οἱ ἀγῶνες ἡμῶν θέλουσιν ἐπὶ τέλους στεφθῇ ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας καὶ θριάμβου, δὲν διστάζω νὰ εἴπω ὅτι τοιαύτας ἀρχὰς καλούμεθα πάντες νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν πρόοδον καὶ γενικὴν ὠφέλειαν τὴν ἐν τῷ Κανονισμῷ ἀναγραφομένην ἐπιδιώκοντες.

Ἀλλὰ τίς ἡ πρόοδος αὕτη καὶ γενικὴ ὠφέλεια;

Ποῦ κυρίως τῆς ἐνεργείας αὐτῶν στρέφοντες οἱ Σύλλογοι θέλουσιν ἁρμοδιώτερον καὶ ἐπωφελέστερον ἐπιτύχει τοῦ σκοποῦ των;

Κατ' ἐμὲ, Κύριοι, οἱ Σύλλογοι τότε μόνον θὰ καταστῶσιν οὐσιωδῶς λυσιτελεῖς καὶ πρακτικῆς ὠφελείας πρόξενοι τῇ πατρίδι ὅταν τὰς ἐνεργείας αὐτῶν ἁπάσας δραστηρίως καὶ ἀποτελεσματικῶς στρέψωσι πρὸς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν καθόλου στερουμένων αὐτῶν *πολλῶν*, ἤτοι τοῦ *λαοῦ*. *Λαὸν* δὲ λέγων ἐνταῦθα ἐννοῶ ἰδίως τὴν πολυπληθῆ ἐκείνην ὁμάδα τῶν ἐργατικῶν πάσης κοινωνίας τάξεων ὧν πόνοι μόνον καὶ μόχθοι ὁ κλῆρος· τὴν ἀπόκληρον ἐκείνην τάξιν, ἣν οἱ ἰσχυροὶ παντὸς ἔθνους καὶ πάντοτε μικρά τινα ψυχία ῥίπτοντες αὐτῇ ἐκ τῆς πλουσίας πνευματικῆς τραπέζης εἰς ἣν αὐτοὶ ἐντρυφῶσι κατεδίκασαν εἰς αἰώνιον σκότος καὶ παχυλὴν ἀμάθειαν· τὴν ἀδίδακτον καὶ ἀμόρφωτον ἐκείνην πληθὺν, τὴν στερουμένην ἠθικῆς παιδεύσεως καὶ ἀνατροφῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως, ὧν ἄνευ δυσδαίμων ὁ ἄνθρωπος.

Δὲν ἀγνοεῖτε, Κύριοι, ὅτι μέτρον τῆς εἰς τὸν πολιτισμὸν προόδου ἔθνους τινὸς δὲν εἶναι οὔτε τὸ φιλελεύθερον πολίτευμα, οὔτε τὸ σμῆνος τῶν λογίων, οὔτε ἡ ἀφθονία Συβαριτικοῦ πλούτου, οὔτε αἱ μεγάλαι καὶ καλλίμορφοι πόλεις, ἀλλ' ἡ εὐημερία τῶν μικρῶν τῆς κοινωνίας τάξεων ἡ ἐκ τῆς διανοητικῆς αὐτῶν ἀναπτύξεως, τῆς ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς αὐτῶν διαπλάσεως παραγομένη.

Ἂς ἀναγράφωσιν οἱ νομοθέται φιλελευθέρας καὶ δημοκρατικὰς ἀρχὰς εἰς τοὺς θεμελιώδεις αὐτῶν νόμους, ἂς παρέχωσιν ἐλευθερίας καὶ δικαιώματα εἰς τοὺς λαούς· ἅμα οὗτοι πνευματικῶς μὲν δὲν ἀνεπτύχθησαν ἐπαρκῶς, στεροῦνται δὲ καὶ τῆς ἐλαχίστης ἠθικῆς ἀνατροφῆς, οὐδὲν ἄλλο θέλουσι πράξει, εἰμὴ διδόντες εἰς αὐτοὺς ἀσφαλέστερα ἐξαχρειώσεως μέσα νὰ ἐπιταχύνωσι τὴν πτῶσίν των.

Εὐτυχῶς διὰ τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἡ κατάστασις τῶν κοινωνι-

κῶν τούτων τάξεων δὲν εἶναι πως ἀπελπιστική, ὅπως ἐπιτευχθῇ ὅμως πλήρης ἡ βελτίωσις αὐτῆς πολλαὶ ἔτι ἀπαιτοῦνται προσπάθειαι καὶ ἀγῶνες διαφερόντως γενναῖοι, οὓς εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναλάβῃ ἡ ἰδιωτικὴ τῶν δυναμένων πρωτοβουλία τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ ἡ ἡμετέρα πολιτεία δυστυχῶς περιδινουμένη ἀείποτε ἐν μέσῳ τῶν διαπληκτισμῶν καὶ κλυδώνων, οὓς περιαλγεῖς καὶ μονονοὺ ἔκφοβοι πάντες θεώμεθα, ἥκιστα τελεσφόρως τὸ μέγα τοῦτο καθῆκον δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ.

Ἂς ἀναλάβωσι λοιπὸν οἱ Σύλλογοι τὴν διδασκαλίαν τοῦ λαοῦ, ἡ δὲ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ αὐτοῦ προαγωγὴ καὶ βελτίωσις ἔστω τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐνεργειῶν των, τὸ κυριώτερον αὐτῶν μέλημα· ἂς ἱδρύσωσι πανταχοῦ τῆς τ' ἐλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος τοιαῦτα τηλαυγῆ καὶ φαεινὰ κέντρα τῆς πρὸς τὰ καλὰ καὶ πάτρια ὀργώσης νεολαίας· ἂς μὴ ἀπαυδήσωσι διδάσκοντες διὰ συζητήσεων καὶ ἀναγνωσμάτων, διὰ παραδόσεων καὶ εἴ τινος ἄλλου προσφόρου μέσου τὸν λαὸν περὶ τῆς ἱστορίας του, περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων του, ποτίζοντες τὴν διψῶσαν αὐτοῦ ψυχὴν διὰ τῶν ἀειζώων τῆς θρησκείας ναμάτων, ἀναπτύσσοντες βαθμηδὸν τὴν ταπεινωθεῖσαν αὐτοῦ διάνοιαν διὰ τῆς διδασκαλίας ἀγνώστων αὐτῷ ἀληθειῶν, ἐνσταλάζοντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τὰς ὑψηλὰς καὶ ἀϊδίους ἀρχὰς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐξεγείροντες ἐν αὐτῷ τ' ἀποναρκωθέντα καὶ ὑψηλόφρονα αἰσθήματα· ἂς μορφώσωσιν οὕτως ἐν τῷ λαῷ χρηστοὺς καὶ νοήμονας πολίτας, ἡ θαυμασία τῶν ὁποίων ἐπίδρασις ἐπὶ τῶν ἄνω τῆς κοινωνίας στρωμάτων θέλει καταστήσει πραγματικὴν τὴν σκοπουμένην «πρόοδον καὶ γενικὴν ὠφέλειαν.» Ἵνα δ' ἐν συνόψει εἴπω τὴν ἐκ τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης ἀπόβλητον ῥήτραν υἱοθετοῦντες αὐτοὶ ἂς ἀναγράψωσιν ἐπὶ τῆς ἑλληνοπρεποῦς αὐτῶν σημαίας: «*Τὸ πᾶν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ διὰ τοῦ λαοῦ.*»

Ἰδοὺ εὐρὺ ἐνεργείας στάδιον διὰ τοὺς Συλλόγους τοὺς τὴν ἐθνικὴν πρόοδον φιλοῦντας καὶ πρὸς τὸν σκοπόν των εἰλικρινῶς

τείνοντάς! Ἰδοὺ ὡραία καὶ εὐγενὴς ἀποστολὴ δι' ἀμαράντου καὶ ἐπιφθόνου δόξης μέλλουσα νὰ περιβάλῃ τοὺς ἐπιχειρήσοντας τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς.

Περαίνων, Κύριοι, καὶ ἐπικαλούμενος τὴν σύμπραξιν πάντων τῶν τοῦ Συλλόγου μελῶν κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σπουδαιοτάτων καθηκόντων μου, ὀφείλω νὰ παρατηρήσω αὐτοῖς ὅτι ὡς τὴν εἰλικρινεστέραν καὶ τὴν μᾶλλον συντελεστικὴν ἐκ μέρους αὐτῶν ἀρωγὴν θεωρῶ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ἐπιβαλλομένων ἑκάστῳ ὑποχρεώσεων· διότι ἐὰν εἰς τὰ ἔθνη καὶ τὰς κοινωνίας ἐν γένει μόνη ἡ αὐθόρμητος εἰς τοὺς νόμους ὑπακοὴ παράγει τὴν ἀληθῆ καὶ σταθερὰν αὐτῶν εὐδαιμονίαν, οὐχὶ δὲ ἡ δι' ἀπειλῶν καὶ ἐκβιάσεως ἐπιτυγχανομένη, ἥτις ἀποτρέπει τοὺς ἄρχοντας, ἀσχολουμένους εἰς τὴν ἐργώδη καὶ χαλεπὴν ταύτην ἀσχολίαν, τῆς ἐξασκήσεως ὑψηλοτέρων καὶ ἱερωτέρων καθηκόντων ἐφ' ἃ κυρίως ἐκλήθησαν, πόσῳ μᾶλλον ἀπαραίτητος εἶναι αὕτη εἰς τὰ Σωματεῖα, ἅτινα στερούμενα τῶν μέσων τῆς ἐκβιάσεως καὶ εἰς τὴν ἀγαθὴν τῶν μελῶν αὐτῶν προαίρεσιν ἀφιέμενα, δι' ὅλως ἠθικῶν συγκρατοῦνται δεσμῶν; Καὶ τί ἄλλο δύναται μᾶλλον νὰ ἐγγυᾶται τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀσφαλῆ τοῦ σκοποῦ, ὃν ταῦτα ἐπιδιώκουσιν, ἐπιτυχίαν, ἢ ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἡ μετ' αὐταπαρνήσεως ὑπὸ τῶν ἰδίων μελῶν τήρησις τῶν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας αὐτὰ ἑαυτοῖς ἐπέβαλον; Καὶ τί πλέον, Κύριοι, ἐὰν, ὡς λέγει ὁ **Lamenais**: « *συνεταιρισμὸς ἦναι ἡ ἀδελφότης αὐτὴ διωργανισμένη οὕτως ὅπως ἐπιτύχῃ ἀσφαλέστερον καὶ πληρέστερον τοῦ σκοποῦ της,* » τί ἄλλο εἶναι ἡ αὐστηρὰ τοῦ καθήκοντος ἐκπλήρωσις ἢ ὁ ἀπαραίτητος παντὸς συνεταιρισμοῦ ὅρος, ἡ παραγαγοῦσα αὐτὸν δύναμις;

Τὸ καθῆκον λοιπὸν, ὁ μέγας οὗτος μοχλὸς τῆς ἀνθρωπότητος, εἶναι διὰ τὸν ἡμέτερον Σύλλογον ἡ ἀκένωτος πηγὴ, ἐξ ἧς οὗτος ὁσημέραι ἀνδρούμενος θέλει ἀκαταπαύστως ἀντλεῖ ζωὴν καὶ δυνάμεις, εἶναι ὁ ἄρρηκτος δεσμὸς ὁ συγκρατῶν τὰ φρονή-

ματα τοσούτων νεαρῶν ὑπάρξεων ἐν ἁρμονίᾳ· εἶναι τέλος ἡ μόνη καὶ ἀσφαλὴς τῶν ἐκ τοῦ Συλλόγου ὠφελειῶν καὶ δικαιωμάτων ἐγγύησις· διότι κατὰ τὴν προσφυᾶ τοῦ προμνησθέντος συγγραφέως παρομοίωσιν «*Τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον εἶναι ὡς δύο φοίνικες, οἵτινες ἐὰν δὲν φύωνται ὁ εἷς πλησίον τοῦ ἄλλου, μένουσιν ἄκαρποι.*»

Σταθερῶς λοιπόν, Κύριοι συνάδελφοι, ἐμμένοντες εἰς τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα ὃν ἀνελάβομεν, ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ πάντες τὰ ἴδια καθήκοντα ἐκπληροῦντες, δὲν θέλομεν βραδύνει νὰ ἴδωμεν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐντελὴς ἐπιτυχία θέλει στέψει τὸ ἡμέτερον ἔργον καὶ θέλει ἐπὶ τέλους ἀποδειχθῆ ὅτι δὲν ἐματαιοπονοῦμεν, εἰς πίθον Δαναΐδων ἀντλοῦντες, ὅτε μικροὶ καὶ ἄσημοι, σφάλλοντες ὑπὸ συστολῆς πλὴν μέγα θαρροῦντες ὑπ' ἐλπίδων, συνηρχόμεθα ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ ὅπως καταθέσωμεν τὰ θέμεθλα τοῦ νῦν μεγαλοπρεποῦς οἰκοδομήματος ὅπερ ἡ ἡμετέρα φιλοπονία ἀνήγειρεν, ἡ δὲ γενναία ὑποστήριξις τῆς καθ' ἡμᾶς φιλομούσου κοινωνίας ἐκράτυνε.

Ταῦτα ἀπὸ καρδίας εὐχόμενος καὶ ἐλπίζων κατέρχομαι τοῦ βήματος τούτου, εὐγνωμονῶν μὲν τῷ ἀξιοτίμῳ Πρωθυπουργῷ καὶ ὑπουργῷ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Ἐπ. Δεληγεώργῃ τιμήσαντι τὴν πανηγυρικὴν ἡμῶν ταύτην συνεδρίασιν διὰ τῆς τοσοῦτον δι' ἡμᾶς ἐνθαρρυντικῆς παρουσίας αὐτοῦ, ἐκφράζων δὲ τὴν ἐγκάρδιον λύπην μου διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἡμετέρου Ἐπιτίμου Προέδρου, τοῦ πολυμαθοῦς καθηγητοῦ κ. Κωνσταντίνου Παπαρρηγοπούλου, οὗτινος τὴν ἔλευσιν βαρὺ ἐκώλυσε δυστύχημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΚΑΙ ΤΑΜΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΤΩΝ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΝΑΛΕΚΤΩΝ.

Κύριε Πρόεδρε,

Ἀναχωρῶν αὔριον εἰς Γερμανίαν καὶ καταθέτων τὰ χρέη Γραμματέως καὶ Ταμίου, ἅτινά μοι εἶχεν ἀναθέσει ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Νεοελληνικῶν Ἀναλέκτων σχεδὸν ἀπὸ τῆς συστάσεώς της, ἐκθέτω ὑμῖν, κατὰ τὰ κεκανονισμένα, ὅσον οἷόν τε συνοπτικῶς τὰ κατὰ τὰ Ἀνάλεκτα ἐν τῇ ἐτησίᾳ περιόδῳ τῆς ὑμετέρας προεδρείας, συνεχίζων οὕτω τὴν ἀπὸ **18** Σεπτεμβρίου **1871** ἔκθεσίν μου πρὸς τὸν τότε Πρόεδρον κ. Χρῆστον Λόντον.

Τὸν θλιβερὸν θάνατον τοῦ Ἀριστείδου Ταταράκη, μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, εἶχον ἤδη ἀναγγείλει διὰ τῆς περυσινῆς μου ἐκθέσεως. Ὁ δὲ Σύλλογος, θρηνῶν τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀγαθοῦ συναδέλφου, ἐψήφισε τὴν τέλεσιν ἀρχιερατικοῦ μνημοσύνου ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὅπερ καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἐνταῦθα ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῇ **24** Ὀκτωβρίου **1871**, τὸν δὲ κατάλληλον λόγον ἐξεφώνησεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐντολῇ τῆς Ἐφορίας καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἓν τῶν τοῦ Συλλόγου μελῶν, ὁ γυμνασιάρχης Πειραιῶς κ. Ἐμμανουὴλ Γαλάνης. Τὸν

λόγον δὲ τοῦτον ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ τέλει τοῦ Ε'. φυλλαδίου τῶν Νεοελληνικῶν Ἀναλέκτων.

Ὡς ἀντικαταστάτην τοῦ μακαρίτου Ταταράκη ἐξέλεξεν ὁ Σύλλογος τὸν Γερμανὸν μέν, ἀλλ' ἴσα Ἕλληνι τὴν ἡμετέραν πατρίδα ἀγαπῶντα διδάκτορα κ. Μιχαὴλ Deffner, τακτικὸν τοῦ Συλλόγου μέλος. Ἀργότερον δὲ τὸν κ. Γ. Ζολώταν, μεταβάντα εἰς τὴν τάξιν τῶν παρέδρων μελῶν, διεδέξατο ὁ κ. Μιχαὴλ Π. Λάμπρος. Ὁ δὲ Σύλλογος ἐν ταῖς νέαις ἀρχαιρεσίαις αὐτοῦ κατὰ τὸν παρελθόντα Μάϊον ἀφῆκε τὴν Ἐπιτροπὴν ὡς εἶχεν, ἀποτελουμένην ὑπὸ τῶν κ. κ. Π. Ι. Φέρμπου, προέδρου, Ν. Γ. Πολίτου, Ἰω. Καμπούρογλου, Μιχ. Δέφνερ, Δημ. Α. Κορομηλᾶ, Μιχ. Π. Λάμπρου καὶ ἐμοῦ. Ἀναχωροῦντος δ' ἐμοῦ τὰ μὲν χρέη τοῦ Γραμματέως ἀναλαμβάνει κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ὁ κ. Μιχ. Δέφνερ, τὰ δὲ τοῦ Ταμίου ὁ κ. Δημ. Α. Κορομηλᾶς.

Κατὰ τὸ ἐτήσιον διάστημα τῆς ὑμετέρας προεδρείας ἐξεδόθησαν μὲν δύο φυλλάδια, δύναται δὲ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκδοθὲν καὶ τρίτον, δημοσιευόμενον ἐντὸς ἑβδομάδος τὸ πολύ. Εἶναι δὲ ταῦτα 1) τὸ Ε'. φυλλάδιον τοῦ Α'. τόμου, περιέχον 739 *ἀνέκδοτα δημώδη δίστιχα* καὶ τυπωθὲν εἰς 480 ἀντίτυπα, 2) τὸ Ϛ'. φυλλάδιον τοῦ Α'. περιέχον *ἤθη, ἔθιμα, προλήψεις* καὶ τυπωθὲν εἰς 500 ἀντίτυπα καὶ 3) τὸ Ζ'. φυλλάδιον τοῦ Α'. τόμου περιέχον *Λέσβιον γλωσσάριον* μετὰ σημειώσεων Deffner, γλωσσολογικοῦ ἐπιλόγου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἀναλυτικοῦ ἀλφαβητικοῦ πίνακος τοῦ ὅλου τόμου ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου. Κατηργήθη δὲ ἀποφάσει τῆς ἐπιτροπῆς τὸ β'. μέρος ἐν τῷ τόμῳ διὰ τὴν ὑπάρχουσαν δυσχέρειαν περὶ τὴν εὕρεσιν χειρογράφων σπουδαίας ἱστορικῆς ἀξίας, ὥστε ἐν τῷ μέλλοντι, ἐξ ὀκτὼ ἕκαστος τόμος τῶν Νεοελληνικῶν Ἀναλέκτων θ' ἀπαρτίζηται φυλλαδίων, τῶν μὲν ἑπτὰ περιεχόντων τὴν ἤδη γνωστὴν ἐκ τῆς δημοσιευθείσης σειρᾶς ὕλην, τοῦ δὲ ὀγδόου ἀνέκδοτον χειρόγραφον ἤ τι τοιοῦτον. Ὅθεν συμπλη-

ροῦται διὰ τοῦ ὅσον οὔπω ἐκδιδομένου φυλλαδίου ὁ Α'. τόμος, τοῦ Χρονικοῦ Δρυοπίδος (Μέρος Β'. φυλλάδιον Α'.) στοιχουμένου μετὰ τῶν λοιπῶν ἑπτὰ φυλλαδίων.

Ὕλην δ' ἔστειλαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον πρὸς δημοσίευσιν οἱ ἀκόλουθοι ἀξιότιμοι κύριοι·

Ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου

Μ. Δέφνερ, Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν γλωσσαρίων τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης, αἵτινες δημοσιεύονται ἐν τῷ Ζ'. φυλλαδίῳ ὡς ἐπίλογος.

Ἰω. Κρασσᾶς, 151 δημώδεις παροιμίας.

Ἀλ. Ὀλύμπιος, 515 δημώδεις παροιμίας.

Ν. Γ. Πολίτης, Ἐκτενῆ σημείωσιν περὶ μαγείας (ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ φυλλαδίῳ Ϛ'.)—Ἑτέραν περὶ χελιδονίσματος (ὁμοίως)—Ἑτέραν περὶ περπερούνας (ὁμοίως)—Ἑτέραν περὶ τῶν κατὰ τὴν γέννησιν ἐθίμων (ὁμοίως).

Ἐκ τῶν ἔξωθεν τοῦ Συλλόγου λογίων

Ν. Δαρμάρος, 4 δημοτικὰ ᾄσματα — 2 αἰνίγματα.

Ἰω. Δεκιγάλλας (ἐκ Θήρας), 4 ἀντίγραφα ἐγγράφων Νάξου τοῦ ιζ'. καὶ ιη'. αἰῶνος — 4 ἀντίγραφα ἐγγράφων ῥωσσοϊταλικῶν, ὧν 1 τοῦ 1645, 3 δὲ τοῦ 1772.

Π. Ζερλέντου (ἐκ Λονδίνου), 55 δημοτικὰς λέξεις μεθ' ἑρμηνείας.

Θ. Μῆρτσος (ἐξ Αἴνου), 16 παροιμίας— 10 σημειώματα προλήψεων — 2 σημειώματα ἐθίμων.

Χ. Μυστακίδης (ἐκ Βάρνης), ἕνα μῦθον — 24 δημοτικὰ ᾄσματα — 30 αἰνίγματα — 4 παροιμίας.

Α. Χούμης, 50 δημώδεις παροιμίας.

Ὁ δὲ ἰσολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ταμείου τῆς Ἐπιτροπῆς ἔχει ὡς ὄπισθεν.

Έσοδα.

	Δρ.	Λ.
Ἐκ πωλήσεως		
47 ἀντιτύπων τοῦ Α΄. φυλλαδίου..	43	70
54 ἀντιτύπων τοῦ Β΄. φυλλαδίου..	41	50
56 ἀντιτύπων τοῦ Γ΄. φυλλαδίου..	43	20
52 ἀντιτύπων τοῦ Δ΄. φυλλαδίου..	39	80
126 ἀντιτύπων τοῦ Ε΄. φυλλαδίου..	104	70
96 ἀντιτύπων τοῦ ΣΤ΄. φυλλαδίου.	74	50
50 ἀντιτύπων τοῦ Ζ΄. φυλλαδίου..	25	
49 ἀντιτύπων τοῦ Α΄. μέρους β΄.	38	80
	412	20
Περίσσευμα παρελθούσης περιόδου....	149	90
	562	10

Έξοδα.

	Δρ.	Λ.
Ἔξοδα ἐκδόσεως τοῦ Ε΄. φυλλαδίου ..	186	
» » ΣΤ΄. φυλλαδίου ..	170	25
» ἐπὶ λ/σμῷ τῆς ἐκδόσεως Ζ΄. φυλ.	65	75
Εἰς διανομέα δικαιώματα εἰσπράξεως..	9	10
Ταχυδρομικὰ καὶ λοιπὰ μικρὰ ἔξοδα ..	19	20
	450	30
Περίσσευμα.......	111	80
	562	10

Ἐν τοῖς ἐσόδοις περιλαμβάνονται καὶ δράχμαὶ 25 ὡς εἴσπραξις ἐκ 50 πωληθέντων ἀντιτύπων τοῦ εἰσέτι ἀνεκδότου Ζ'. Φυλλαδίου· εἶνε δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο προκαταβολὴ τοῦ κ. Δέφνερ πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ φυλλαδίου πληρωθεῖσα ἤδη, ἀντὶ τῆς ὁποίας θὰ λάβῃ κατ' ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς 50 ἀντίτυπα ἵνα στείλῃ ταῦτα δωρεὰν ὅπου θεωρῇ κατάλληλον.

Ἐνταῦθα παρατίθημι καὶ πίνακα παριστῶντα τὴν διάφορον διὰ πωλήσεως, δωρεᾶς κτλ. διάθεσιν τῶν ἑπτὰ ἤδη δεδημοσιευμένων φυλλαδίων καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπωλήτων ἀντιτύπων, ἅτινα παρέδωκα τῷ διαδόχῳ μου ταμίᾳ.

	φυλ. Α'.	φυλ. Β'.	φυλ. Γ'.	φυλ. Δ'.	φυλ. Ε'.	φυλ. Ϛ.'	φ.Α' μ.6'
Διενεμήθησαν δωρεάν.	76	87	83	82	94	72	180
Ἐπωλήθησαν.	355	253	190	164	126	96	195
Χρεωστοῦνται πωληθέντα.	2	2	2	2	2	2	2
Μένουσιν ἀπώλητα παρ' ἀνταποκριταῖς . . .	26	39	20	26	16	29	23
Μένουσιν ἀπώλητα ἐν τῇ ἀποθήκῃ. . . .	18	109	195	216	242	301	305
	477	490	490	490	480	500	705

Τοιαῦτα, εἶνε, κύριε Πρόεδρε, τὰ κατὰ τὰ Νεοελληνικὰ Ἀνάλεκτα ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1871 μέχρι τῆς σήμερον· ὡς παρατηρεῖτε, ἡ ἔκθεσις αὕτη διὰ τὴν ἀναχώρησίν μου γίνεται ὀλίγῳ πρὸ τῆς νομίμου ἡμέρας. Τὰς δὲ εἰσπράξεις καὶ τὰ συμβησόμενα κατὰ τὸ μηνιαῖον περίπου διάστημα μέχρι τέλους τῆς ὑμετέρας προεδρείας θέλουσιν ἐκθέσει δι' εὐκολίαν τῶν λειτουργιῶν κατ' ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς οἱ διάδοχοί μου, περιλαμβάνοντες αὐτὰ ἐν τοῖς πεπραγμένοις ἐπὶ τῆς προεδρείας τοῦ διαδεχθησαμένου ὑμᾶς Προέδρου.

Εὐχόμενος δὲ τούτῳ τε καὶ τοῖς ἀναλαμβάνουσιν ἀντ' ἐμοῦ

τὰ χρέη γραμματέως καὶ ταμίου ἐν τῇ ἐπιτροπῇ πρόοδον τῶν Νεοελληνικῶν Ἀναλέκτων ἐπὶ τὰ βέλτιστα, κλείω τὴν ἔκθεσιν ταύτην καὶ καταθέτω τὴν ἀνατεθειμένην μοι ἐντολήν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 5 Αὐγούστου 1872.

ΣΠ. ΛΑΜΠΡΟΣ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΤΑΜΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Κύριε Πρόεδρε,

Ἰδοὺ μετὰ προθυμίας λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ὑμῖν κατὰ τὰ νενομισμένα τὸν Ἰσολογισμὸν τῶν Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων τοῦ ταμείου κατὰ τὴν λήξασαν περίοδον, ἤδη ὅτε ἐπέστη τὸ τέλος αὐτῆς.

Ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ τούτῳ ὡς ἐν κατόπτρῳ ἀπεικονίζεται μὲν ἀφ' ἑνὸς ἡ ὁσημέραι αὔξουσα καὶ κραταιουμένη οἰκονομικὴ καὶ ἐν γένει ὑλικὴ ἡμῶν κατάστασις, ὑποδηλοῦται δ' ἀφ' ἑτέρου, ὅπερ καὶ σπουδαιότερον, ἡ διὰ τῆς συνδρομῆς τῆς ἡμετέρας Σεβαστῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν φιλομούσων ἡμῶν δωρητῶν καὶ εὐγενῶν τῆς πατρίδος τέκνων ἠθικὴ καὶ ὄντως ἐπίζηλος τοῦ ἡμετέρου Σωματείου ὑποστήριξις. Ἀλλὰ περί τε τῆς σπουδαιότητος τῶν γενομένων δωρεῶν ὡς καὶ περὶ τῶν ἐχόντων σχέσιν μετὰ τοῦ Ταμείου καὶ πραχθέντων ἀξίων λόγου ἔργων τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου κρίνων περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψω ἐνταῦθα, καθόσον μάλιστα θὰ λεχθῶσιν ὑφ' ὑμῶν βεβαίως τὰ εἰκότα, — ἄλλως τε δὲ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, δὲν εἶναι καὶ ἔργον τῆς προκειμένης ἐκθέσεως τὰ τοιαῦτα, — περιορίζομαι ἀμέσως εἰς τὰ στενὰ ταύτης ὅρια.

Καὶ δὴ τὰ μὲν ἔσοδα ἡμῶν συνεποσώθησαν εἰς Δραχ. 6054. 11, τὰ δ' ἔξοδα εἰς Δραχ. 4393. 91 καὶ ὑπελείφθη περίσσευμα ἐκ Δραχ. 1661. 20. Τὸ περίσευμα τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ Δραχ. 984, 96. καταβληθεισῶν πρὸς ἀπόκτησιν 4 μετοχῶν τῆς Ναυτικῆς Τραπέζης «ὁ Ἀρχάγγελος» καὶ ἐκ Δραχ. 676. 24 εὑρισκομένων εἰς μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ, ἐξ ὧν ὅμως Δραχ. 272. 28 ἀφαιροῦνται διὰ τὸ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον τῆς ληξάσης ταύτης περιόδου, ὥστε τὸ κυρίως διαθέσιμον περίσσευμα εἶναι Δραχ. 403. 96.

Τὸ ἐκ Δραχ. 107. 19 ἀποθεματικὸν κεφάλαιον τῆς πρὸ ταύτης περιόδου συνεχωνεύθη κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου εἰς τὸ ἐκ Δραχ. 1163. 97 περίσσευμα τῆς ἰδίας, ἐξ οὗ ἐλήφθη τὸ ἐκ Δραχ. 984. 96 κονδύλιον τοῦ παρόντος Ἰσολογισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευσε πρὸς ἀγορὰν τῶν μνησθεισῶν μετοχῶν τοῦ «Ἀρχαγγέλου».

Μεθ' ὅλα τὰ παρεμβαλλόμενα ποικίλα προσκόμματα περὶ τὴν εἴσπραξιν τῶν τακτικῶν εἰσφορῶν μας δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἐφέτος καὶ κατὰ τοῦτο ὑπήρξαμεν ἀναλόγως εὐτυχέστεροι ἢ ἄλλοτε, εἰσπράξαντες τὸ σπουδαῖον ποσὸν Δραχ. 1356. 35. Τοῦτο ὀφείλεται μὲν βεβαίως κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν αὐστηρότητα τοῦ ἡμετέρου νέου κανονισμοῦ, καὶ εἰς τὴν προθυμίαν τῶν μελῶν, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὴν δραστηριότητα τοῦ ἀξιεπαίνως πάνυ ἀναπληρώσαντός με, διαρκούσης τῆς ἐξ Ἀθηνῶν ἀπουσίας μου, φίλου καὶ συναδέλφου κ. Μ. Π. Λάμπρου, πρὸς ὃν αἰσθάνομαι καθῆκόν μου νὰ ἐκφράσω ἐπὶ τούτῳ τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας μου.

Ἐπροθυμοποιήθημεν, ὅσον ἐξῆν ἡμῖν, νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶμεν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν συμπληρωτικῶν πιστώσεων τῶν Ἐξόδων καὶ νὰ προσεγγίσωμεν εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῶν Ἐσόδων. Κατὰ πόσον εἰς ταῦτα ἐπετύχομεν ἐναπόκειται εἰς τὴν ἐξελέγξουσαν ἡμᾶς Ἐπιτροπὴν νἀποφανθῇ.

Τοιαύτη ἐν συντόμῳ, κ. Πρόεδρε, ἡ κατὰ τὴν λήξασαν πε-

ρίοδον κατάστασις τοῦ ταμείου. Εὐχαριστῶν δ' ἀπὸ καρδίας τὸν Σύλλογον δι' ἣν περιεποιήσατό μοι τιμὴν ἐκλέξαντά με καὶ αὖθις Ταμίαν αὐτοῦ θέλω προσπαθήσει νὰ καταβάλω πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως φανῶ ἄξιος τῆς τοσάκις ἐκδηλωθείσης μοι εὐνοίας του.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1872.

Ὁ Ταμίας
Ι. Σ. ΚΡΑΣΣΑΣ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΟΥ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Κύριε Πρόεδρε,

Συμφώνως τῷ κανονισμῷ ἀποστέλλω ὑμῖν σήμερον τὴν ἔκθεσιν τῆς κατὰ τὴν ὑμετέραν προεδρείαν καταστάσεως τῆς Βιβλιοθήκης, ἧς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ κατὰ τὴν λήξασαν περίοδον ὁ Σύλλογος μοὶ εἶχεν ἀναθέσει.

Γενικῶς δ' εἰπεῖν ἡ κατάστασις τῆς ἡμετέρας βιβλιοθήκης εἶναι ἀρκούντως εὐάρεστος, τοῦτο δ' ὀφείλεται εἴς τε τὴν πρόνοιαν τοῦ Συλλόγου, ἁδρὸν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἐπιψηφίσαντος ὑπὲρ αὐτῆς ποσόν, εἰς τὰς δωρεὰς βιβλίων ὑπό τε τῶν μελῶν τῶν Συλλόγων καὶ ὑπὸ ἄλλων ἐκτὸς τοῦ Συλλόγου λογίων ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰς γενναίας συνδρομὰς τὰς ὑπὲρ αὐτῆς ὑπὸ τῶν ἐπιτίμων μελῶν κκ. Σ. Ζαμπελίου, Γ. Συμβουλίδου, Λέοντος Μελᾶ καὶ Ἀνδρέου Συγγροῦ γενομένας. Οὕτω δ' ἐστοιχώθησαν σχεδὸν πάντες περίπου οἱ μὴ ἐστοιχωμένοι τόμοι καὶ πολλὰ τῶν φυλλαδίων, προσετέθησαν δὲ περίπου 600 τόμοι ὧν οἱ μὲν 462 ἐδωρήθησαν κατὰ τὸν προσηρτημένον ἐν τέλει πίνακα, οἱ δὲ λοιποί,

ῶν ἀκριβὴς κατάλογος προσήρτηται ἐπίσης, ἠγοράσθησαν γνωμοδοτήσει τῆς ἐπὶ τῶν βιβλίων ἐπιτροπῆς συνισταμένης ἐκ τῶν κκ. Δ. Α. Κορομηλᾶ, Π. Φέρμπου, Α. Ὀλυμπίου καὶ Ἰω. Καμπούρογλου, προεδρευομένης δ' ὑπ' ἐμοῦ. Ὀφείλω δὲ νὰ μνημονεύσω ἐκ τῶν πρὸς τὴν βιβλιοθήκην δωρεῶν ἰδίᾳ τὰς τῶν κκ. Ν. Χατζοπούλου, Κ. Λαμπρύλλου, ἀδελφῶν Περρῆ καὶ Ν. Β. Νάκη, πρὸς οὓς ὁ Σύλλογος καὶ ἐγγράφως ἀπέστειλε τὰ εὐχαριστήρια αὐτοῦ.

Ἡ δὲ ἐπιστημονικὴ κατάταξις τῆς βιβλιοθήκης καὶ ἡ σύνταξις τῶν ἁρμοδίων καταλόγων, προέβη ἱκανὸν κατὰ τὸ λῆγον ἔτος. Εἰς τὴν δυσχερῆ δὲ ταύτην ἐργασίαν συμβοηθόν μοι ὁ Σύλλογος παρέσχεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κκ. Εὐγ. Ζαλοκώστα, Σπ. Παππαγεωργίου, Ἰω. Ἀλταμούρα, Κ. Μεϊμάρη καὶ Ἰω. Καμπούρογλου συγκειμένην, πρὸς οὓς μεγάλας ὁμολογῶ χάριτας. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν αὐθορμήτως συνειργάσθη μετ' ἐμοῦ πρὸς ταξινόμησιν τῆς βιβλιοθήκης καὶ ὁ κ. Κ. Π. Λάμπρος, ἐφ' ᾧ κρίνω καθῆκόν μου ἵνα εὐχαριστήσω αὐτὸν ἐνταῦθα.

Τὸ δὲ ἀναγνωστήριον, οὗ ἡ διεύθυνσις καὶ φροντὶς μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ κ. Γ. Ἀγγελοπούλου περὶ τὰ τέλη τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου γενομένην ἀνετέθη εἰς ἐμέ, καθὰ ὁρίζει ὁ νέος κανονισμός, εἶναι προσιτὸν πλὴν τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου καὶ εἰς ἄτομα ἐκτὸς αὐτοῦ συνεισφέροντα ποσόν τι κατὰ μῆνα. Εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῆς περιόδου συνετάχθη εἰδικὸς κανονισμὸς αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Ἐφορίας, ὅστις καὶ ἐπεψηφίσθη ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, ἡ δ' ἐν αὐτῷ φοίτησις τῶν μὲν μελῶν ἦν τακτική, ἐκτὸς τούτων ὅμως οὐδεὶς ἄλλος προσῆλθε καί τοι ὀλίγοι τινὲς ἐδήλωσαν ἐν ἀρχῇ τὴν πρόθεσίν των ταύτην. Τὸ τοιοῦτον πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν σύστασιν ἐνταῦθα εἰδικοῦ καὶ πλουσίου ἀναγνωστηρίου, θεραπεύοντος καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ τοῦ ἱδρύματος καὶ ὡς ἐκ τοῦ προσφοροτέρου τῆς τοποθεσίας τὰς ἀνάγκας τῶν ἐν τῇ πόλει ἡμῶν φιλαναγνωστῶν.

Ἐκτὸς τῶν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον στελλομένων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν πλὴν τῆς ἐφημερίδος *Πολίτου*, τῆς ἐφημερίδος *τοῦ Συνεταιρισμοῦ καὶ τῆς Βιομηχανίας*, τῆς *Ὀρθοδόξου Ἐπιθεωρήσεως*, τοῦ *Ἀγγελιαφόρου* καὶ τοῦ περιοδικοῦ *Ἐργασία*, ἅτινα ἔπαυσαν ἐκδιδόμενα, τὸ ἀναγνωστήριον κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον ἐλάμβανε καὶ τὰς ἑξῆς, στελλομένας δωρεὰν ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν. Τὴν ἐφημερίδα *Tempo* τῆς Βενετίας, στελλομένην ὑπὸ τοῦ ἐν Βενετίᾳ ἀντεπιστέλλοντος μέλους κ. Κ. Τριανταφύλλη· τὴν *Ἐφημερίδα τῶν Δικαστηρίων*, τὴν *Εἰρηνικήν*, τὴν *Σκοπιὰν* καὶ κατὰ τὸ θέρος τὴν *Ἀνταπόδοσιν* καὶ τὴν *Μέριμναν* καὶ τὰ περιοδικὰ συγγράμματος *Rivista filologicoletteraria* τῆς Οὐηρῶνος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κ. Τριανταφύλλη στελλομένην· τὰ *Athenée Oriental*, *Archives paléographiques*, *Revue éthnographique* καὶ *Revue de linguistique*, στελλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις ἀντεπιστέλλοντος μέλους κ. **Émile Legrand**· τὴν *Rivista di filologia e d'istruzione classica* τοῦ Ταυρίνου, ὑπὸ τοῦ ἐκδότου κ. *Müller* πεμπομένην, τὸ *Ἀθήναιον*, τὰ *Γεωπονικά*, τὴν *Νομικὴν Μέλισσαν* καὶ τὰ *Analectes ou mémoires et notes sur diverses parties des mathématiques*, στελλόμενα ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν κκ. Εὐθ. Καστόρχη, Θ. Ὀρφανίδου, Ν. Χαριτάκη καὶ Ν. Χ. Νικολαΐδου. Πρὸς δὲ ἀποφάσει τῆς ἐπιτροπῆς τῶν βιβλίων ἐλαμβάνοντο καὶ τὰ γαλλικὰ περιοδικὰ *Revue des deux Mondes*, *Revue politique et littéraire* καὶ *Revue scientifique*.— Ἐκτὸς δὲ τούτων ὁ κ. Γ. Ι. Ἀγγελόπουλος καθ' ὅλον τὸ διάστημα, καθ' ὃ διετέλεσε διευθυντὴς τοῦ ἀναγνωστηρίου προσέφερε τὰς ἐφημερίδας *Παλιγγενεσίαν*, *Indépendance Hellénique*, *Περιστερὰν* καὶ *Courrier d'Athènes*· καὶ ἄλλα δὲ μέλη προσέφερον ἐκ διαλειμμάτων ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ εἰς τὸ Ἀναγνωστήριον οὕτως, ὥστε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ τὴν λήξασαν περίοδον ἀνῆλθεν εἰς **48**, ἐξ ὧν ἐφημερίδες μὲν **21** περιοδικὰ δὲ **27**. Ἐν συνόλῳ δ' ἐκ τῶν ἐφημερίδων

καὶ περιοδικῶν 34 μὲν εἰσὶ Ἑλληνικαί, 8 Γαλλικαί, 4 Ἰταλικαὶ καὶ 2 Γερμανικαὶ κατὰ τὸν ἐν τέλει προσαρτώμενον κατάλογον.

Τοιαύτη, Κύριε Πρόεδρε, τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἡ κατάστασις. Ἤδη ἡ βιβλιοθήκη αὕτη διὰ τῆς βαθμιαίας αὐτῆς προόδου καὶ βελτιώσεως, οὐ σμικρὰν παρέχει εἰς τὰ μέλη τὴν εὐκολίαν καὶ τὴν ὠφέλειαν, ὡς καταδείκνυται προφανέστατα ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν δανειζομένων βιβλίων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 17 Σεπτεμβρίου 1872.

Ὑποσημειοῦμαι εὐσεβάστως

Ὁ ἐπιμελητὴς τῆς βιβλιοθήκης καὶ διευθυντὴς τοῦ Ἀναγνωστηρίου

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ Ζ'. ΕΤΟΣ ΔΩΡΗΘΕΝΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Δωρεαὶ τακτικῶν μελῶν.

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Γ. Ι.) — Τὰ κατὰ τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον Ε'. τ. 2. — Βλάχου, τὸ ὁμηρικὸν ζήτημα 3

ΑΛΤΑΜΟΥΡΑΣ (Ἰω.). Rogron code politique 1843. — Ἐφφτέρου Ἀλληλεθνὲς δίκαιον. 1860. — Condogouris, Hist. de la régle prohibitive des donations entre époux. 1867. — Α. Μεταξᾶ. Ποινικὸν Δίκαιον. τ. 2. 5

ΒΛΑΧΟΣ (Ἄγγ.) Βλάχου Κωμῳδίαι. — Ἀηδὼν καὶ Ἴον ποίημα. — 2

ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ (Ν. Π.) Λόγος τοῦ ἐν Βραΐλᾳ Ἑλλ. Φιλομ. Συλλόγου 1

ΔΕΦΝΕΡ (Μ.) Windisch Untersuchungen ü. den Usprung des Relativpronomens in den indogerm. sprachen. — Corssen, über Aussprache, Vocalismus und Betonung der lateinischen Sprache. — 2

ΖΑΒΙΤΖΑΝΟΣ (Γ.) Νόμος περὶ δημοσίας ἐκπαιδεύσεως. — Beron. physique simplifiée. τ. 4. — La cathédrale de Milan. — A. B. Palli, componimenti dramatici. — Ἔγγραφα περὶ τῆς ἐν Παρισίοις συνόδου τοῦ 1869. — Ἡ κατὰ Φιλήμονα βιογρα-

13

φία Ἰω. Σπηλιάδου. — Corotiéos sur la defense et l'attaque. — Ἐπίσκεψις τοῦ καθηγ. Καπελλίνη ἐν Λαυρίῳ. — Ῥαπτάρχου ὁ ἔναστρος οὐρανός. — Rossi, una gloria di Grecia antica. — Aperçu sur les scories de Laurion. — Φαρμακ. δελτίον. τόμος Β'. 16

ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ (Εὐγ.) Musset comédies et proverbes. τ. 2. Giudici florilegio dei lirici d'Italia. τ. 2. 4

ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ (Κ.) Sardou. Geographie. — Legraverend, législation criminelle 2

ΙΕΡΟΚΛΗΣ (Κ.) Ἆρά γε ἀνεγεννήθημεν ὑπὸ Κ. Ἱεροκλέους 1

ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ (Ἰω) Φαέθων 1871 1

ΚΑΡΤΟΥΛΗΣ (Στ.) Ψαρᾶ, ζωολογία. — Ἡ στρατιωτικὴ ζωὴ ἐν Ἑλλάδι, τ. 2. — 3

ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ (Ἰω.) — Κ. Εὐσταθοπούλου, Ἑλλην. γραμματολογίας σύνοψις. — Γαρνιέρου, περὶ τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς. Α'. 6

ΚΩΣΤΗΣ (Κ. Ν.) Τὰ συγγράμματά του: Περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντος κοινικοῦ νόμου. — Μελέτη περὶ φυλακῶν. — Ἐγχειρίδιον ποιν. δικονομίας. — Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Β', τόμου τῆς ποιν. Νομοθεσίας 4

ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΣ (Κ.) P. la Galla riflessioni sopra gli umori. — Βλάχου, Φειδίας καὶ Περικλῆς. — Χρυσοστόμου οἱ περὶ ἱερωσύνης λόγοι. — Em. Tipaldo della vita di Fr. Negri. — Καυταντζόγλου περὶ μεταῤῥυθμίσεως τῆς πόλεως Ἀθηνῶν. — Νό-

81 50

μοὶ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν. — Girault, ἱστορία Ναπολέοντος Α'. — Marcacci della poesia latina ed italiana. — Cornelius Nepos. — Ciceronis de officiis. — Paparrigopoulos, Histoire de la Grèce moderne. tr. Tchocan. — Massillon, petit carême. — Ἐπιτομὴ ἀγγλ. γραμματικῆς. — Ζήκου Ῥώση περὶ τῆς ἑνώσεως πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. — Ῥαπτάρχου ὁ ἔναστρος οὐρανός. — Elementi di fisiologia del corpo umano. — Ξενοκράτης καὶ Γαληνὸς ἔκδ. Κοραῆ 17

ΛΑΜΠΡΟΣ (Μ. Π.). — Ἐγχειρίδιον στοιχειωδῶν γνώσεων. — 3 τεύχη γαλλικῶν καὶ ἰταλικῶν δραμάτων καὶ κωμῳδιῶν. — 4

ΛΑΜΠΡΟΣ (Κ. Π.) Feuillet, περιπέτειαι ἀπόρου νέου. 1

ΛΑΜΠΡΟΣ (Σ. Π.). — Memento d'histoire ancienne par Dan. Pepersach. — Principi d'arte dramatica da F. A. Bon. — Σ. Π. Λάμπρου. Βελισσάριος Κορένσιος. — Poesies de Göthe. trad. de Blaze. — Una settimana a Napoli. — Byron, le Corsaire, Lara, le siége de Corinthe. — Mme Louis Figuier, Gutemberg, drame. — *(ἐξ ανταλλαγῆς)* Goethe Hermann et Dorothée. — Gajo Gracco, tragedia di Monti. — Περὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν Πρωσσίᾳ. — Σ. Π. Λάμπρου, οἱ ἐκ μικρῶν τεχνιτῶν μεγάλοι ἄνδρες . . 11

ΛΕΒΙΔΗΣ (Ν. Δ.) Ἔκθεσις περὶ τῶν διαφόρων κληροδοτημάτων. — Ν. Λεβίδου, τὰ ἅγια λείψανα. — Τὰ κατὰ τὴν ἵδρυσιν μνημείου ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ γυμνασ. Κυπριανοῦ. — Storia della guerra

83

83

degli Stati uniti e l' Inghiltera τ.. 2. — Καστόρχη περὶ τῆς ἀρχῆθεν κοινωνίας τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Ἰταλοὺς καὶ Ῥωμαίους. — Σ. Π. Λάμπρου, τὸ παναθην. Στάδιον. — Βαμβακεροῦ, περὶ Ὁρατίου. — 8

ΜΑΝΣΟΛΑΣ (Ἀλ.) Στατιστικὴ τῆς Ἑλλάδος. Πληθυσμὸς τοῦ 1870. — Rapport sur l'etat de statistique en Gréce. — Παγκόσμιος ἔκθεσις Βιέννης. Πρόγραμμα. — 3

ΜΕΪΜΑΡΗΣ (Κ.) Δώρας Ἰστριάδος περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ γυναικῶν. τ. 2. 2

ΜΟΥΣΟΥΡΗΣ (Γερ.) Οὕγου. Βούκ-Ζαργάλ. — μετάφρ. Μουσούρη 2

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ (Ν. Χ.) Nicolaïdes, Analectes ou memoires et notes sur les mathematiques. — 1—7. 7

ΞΑΝΘΟΣ (Γ. Ι.) Poitevin cours du français. — Jullien questions sur le petit traité des figures et des formes de style 8

ΟΛΥΜΠΙΟΣ (Α. Ι.) — Δὸν Ζουὰν Πρίμ. — Λογικὴ Χορτάκη. — Η κοιμωμένη ψυχή. — Göthe's sämmltliche werke. τ. 4. — 7

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (Σ. Κ.) Βίμπου ἑβραϊκὴ γραμματική. — Περὶ τῶν κράσεων τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ Ε. Ἐμμανουήλ. — Labruyère caractères suivies des caractères du Theophraste. τ. 2 4

ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ (Κ. Ν.) Χαντζερῆ περὶ τῆς παρ' ἡμῖν παιδείας. — Fenélon Telemaque. — Ξενοφῶντος ἅπαντα τ. 6. — Ψαρρᾶ στοιχειώδης

118

	118
ζωολογία	8
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ (Δ. Κ.) Σύνοψις τῆς ἱστορίας τῆς ἑλλ. ἐπαναστάσεως ὑπὸ Δ. Παπαρρηγοπούλου.	1
ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΙΔΗΣ (Φ.) — Μίλλ. περὶ ἐλευθερίας. —	1
ΠΕΡΡΗΣ (Π.) — Devier dictionaire français et grec vulgaire.—Zaïra la rebelle.—Pelletan, le crime. — Delaunay, conference sur l'astronomie. — Καταστροφὴ τῶν Γιαννιτσάρων. — Ἀλφαβητάριον τοῦ Πολίτου. — Κορωναίου, σκέψεις περὶ τῆς τάξεως. — Pelix Dieu ou la science.— Ἑλικών.	9
ΠΟΛΙΤΗΣ (Ν. Γ.) Πολίτου μελέτη ἐπὶ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. — Α'.	1
ΡΑΜΜΟΣ (Α.) Ὀλλενδόρφου Ἰταλικὴ μέθοδος. — Βενιζέλου παροιμίαι. —	2
ΡΟΖΑΚΗΣ (Α. Γ.) Μακαρὲλ στοιχεῖα δημοσίου δικαίου. —Σκαλτζούνη, περὶ ἐμπορίου—	2
ΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ (Κ. Δ.) —Cornelius Nepos. — Βάμβα συντακτικόν. — César sur la guerre des Gaules.	3
ΦΛΩΡΗΣ (Β. Ι.) Lamartine Nelson. — Φρεαρίτου περὶ ἀληθοῦς καὶ ψευδοῦς παιδεύσεως. — τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν τυχῶν τῆς ἑλλ. ἐπιστήμης. — Οἱ δίδυμοι βλαστοί, λυρικὰ ποιημάτια. — Lafontaine, fables et œuvres divers. — Justinus ἐκδ. στερεότ. — Ἐνέργειαι τῆς ἑρμηνεύσεως τῶν γραφῶν μετ. Ν. Βάμβα. — Pierron histoire de la litterature Grecque. — Βιογραφία Γρηγορίου τοῦ Ε'. — Π. Κ. Ἡρωΐδου περὶ δικαίου. — Ζωντανοῦ περὶ τῆς νήσου Σύρου	11
ΧΑΤΖΙΣΚΟΣ (Ν. Α.) Fenelon, œuvres complétes. τ. 4.	4
	160

	160
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΕΟΕΛ. ΑΝΑΛΕΚΤΩΝ. — Νεοελλ. ἀνάλεκτα Φυλλ. Ε'. Ϛ'. καὶ Ζ'.	3
ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ. — Λογοδοσία τοῦ προέδρου Χ. Λόντου. — Σαριπόλου τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς ἐλευθερίας. — Σούτσου περὶ πολιτευμάτων καὶ πολιτῶν. —	3

Δωρεαὶ ἐπιτίμων μελῶν.

GASPAR (H.) — Cervantés. — Don Quijotte. 1827 Edicion en miniatura	1
ΖΑΒΙΤΖΑΝΟΣ (Κ.) *(ἐν Νεαπόλει.)* Zaviziano sul tipo Arvano-Ellenico. — idem, sugli avvenimenti preistorici. —	2
ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ (Εὐθ.) Adam antiquités Romaines τ. 2. — Βεκκαρίου περὶ ἀδικημάτων καὶ ποινῶν. — Τὰ συγγράμματά του: Περὶ τῆς ἐν Δημητσάνῃ σχολῆς. — Εἰσαγ. μάθημα ἑλλ. ἀρχαιολογιῶν. — Ἔκθεσις ποιητικοῦ ἀγῶνος τοῦ 1856. — Ἔκθεσις τῶν πράξεων τῆς ἀρχ. ἑταιρίας. 1859. — Περὶ τοῦ νέου κανονισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. — Ῥοδοκανάκη Φιλολ. ἀγὼν τῶν ἐτῶν 1861, 1863, 1867. — Τινὰ τοῦ βίου τῶν ἀνδρῶν παρ' Ἕλλησι. — Περὶ τῆς ἀρχῆθεν κοινωνίας τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Ῥωμαίους	13
ΛΑΜΠΡΟΣ (Π.) — Νομίσματα τοῦ Πέραν. — Monnaie inedite de Saruckhan. — Διπλωματ. μελέται περὶ τοῦ ἀνατολ. ζητήματος	3
	185

183

ΛΑΜΠΡΥΛΛΟΣ (Κ.) — Remarques sur les fonctions de Grèce et de Rome dans la propagation du christianisme. — Τὸ βασίλειον τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ ἑλλ. Ὁλομέλεια. — Guys, voyage en Syrie. — Minoide Minas, George Scholarios. — Cousin du vrai, du beau et du bien. — Sismonde, Etudes sus les constitutions des peuples libres. — Bazancourt, histoire de la domination en Sicile. τ. 2. — Γαρνιέρου περὶ τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς. — Du polytheisme Romain par Benjamin Constant. τ. 2. — Lamprylios le turban et la tiare. — La separation des deux élements chretien et Musulmari. — Καρτεσίου, λόγος περὶ τοῦ ὁδηγεῖν καλῶς τὸν νοῦν. — Κόμνου, πρόδρομος φιλοσοφίας. — Βράϊλα περὶ πρώτων ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν. — 16

ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ (Δ.) Ὑπομνημάτιον περὶ ἐκπαιδεύσεως. — Περὶ κατωτέρας καὶ μέσης Παιδείας — . . 2

ΝΙΚΟΚΛΗΣ (Ν. Γ) Νικοκλέους λόγοι 1) κατὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ γυμνασίου Μεσολογγίου 2) κατὰ τὰς ἐξετάσεις τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ σχολείου. — 3) κατὰ τὰς ἐξετάσεις τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ γυμνασίου. — Περὶ τῆς αὐτοχθονίας τῶν Ἀλβανῶν. — Λόγος πρυτανείας Γ. Α. Μαυροκορδάτου. — 5

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ('Αδ.) Platon, Criton. — Molière théatre τ. 2. — Voltaire dictionnaire philosophique τ. 4. — Theocrits idyllen. — Lesage, Gil Blas. — 9

ΣΟΥΤΣΟΣ ('Ιω. Α.) Σούτσου: Πλουτολογία τ. 2. —

217

	217
Ἐγχειρίδιον δημοσιολογίας	3
ΤΥΠΑΛΔΟΣ (Ἰούλ.) *(Φλωρεντίᾳ.)* Τυπάλδου ᾠδὴ εἰς τὸν πατριάρχην Γρηγόριον	1
ΦΙΛΗΜΩΝ (Ἰω.) Γερμανοῦ μητροπ. Πατρῶν ὑπομνήματα. — Φιλήμονος, Δοκίμιον περὶ τῆς ἑλλην. ἐπαναστάσεως. τ. 4. — τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς Φιλικῆς ἑταιρίας.— Κλάδου ἐφετηρὶς διὰ τὸ 1837.— Κικέρωνος περὶ πολιτειῶν. — Πλουτάρχου βίοι παράλληλοι, ἔκδ. Κοραῆ. τ. 2—6. — Φιλήμονος ἐπιστολὴ πρὸς τὸν εἰς Τριέστιον κ. * * *	14
ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Ν.) Ξένου, παγκόσμιος ἔκθεσις. — Κομητᾶ ἐγκυκλοπαιδεία. — τ. 12. — Δούκα, ῥήτορες τ. 8. — Rogron, code penal. — τ. 2.— Rogron procedure civile. — Τοῦ αὐτοῦ code civil.— Τοῦ αὐτοῦ code de commerce.— Καρανδηνοῦ, Σειρὰ μαθηματικῆς. τ. 3.— Manuel de Botanique.—Le bon jardinier.— Ὁ πολιτικὸς νόμος τῆς Γαλλίας. — Caprilés, 50 capricci. — Lettera d'un anonimo settinsulare.— Γενναδίου γραμματική· ἐν Αἰγίνῃ 1832. —Συλλογὴ 4 μελοδραμάτων. — Τὰ κατὰ τὸν Σπ. Μίλιον.— Ἐπιστολάριον· ἐν Βενετίᾳ 1832. — Ἀνθὼ ἢ ἡ φωνὴ τῶν ἀνθέων. — Οἰκονόμου τσακωνικὴ γραμματική. — Marcoran l'église et les empereurs de C/ple. — Περὶ βουλευτικῆς καὶ ἐκλογ. μεταρρυθμίσεως τ. 2. — Dusmani la missione di Gladstone. 1—4.—	50
	285

285

Δωρεαὶ
ἀντεπιστελλόντων μελῶν.

ΑΛΒΑΝΑΣ (Φρ.) *(Κερκύρᾳ.)* Περὶ ἐγγραφῆς τῶν ἐν Ἑπτανήσῳ ὑποθηκῶν 1
ΑΜΠΕΛΑΣ (Τ.) *(Σύρῳ.)* Ἡ Ἑλένη τῆς Μιλήτου 1
ΒΑΛΕΤΤΑΣ (Ι. Ν.) *(Λονδίνῳ.)* Ἐπιστολιμαία διατριβὴ κτλ.— 1
GEMMA (Ad.) *(Οὐηρῶνι.)* Zalocosta, l'ultima notte di Missolunghi.— 1
ΚΟΝΤΟΓΟΥΡΗΣ (Ἀρ.) *(Πάτραις.)* Μονογραφία ἐπὶ τῶν εἰδικῶν παραγραφῶν τοῦ ἐμπορ. νόμου. 2
LEGRAND (Em.) *(Παρισίοις.)* Φορτίου περὶ στρατιωτ. πραγματείας.— Περὶ γενεαλογίας τοῦ Ἀλῆ πασᾶ.— Paparhigopulos, le choix d'une femme. 3
ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ (Γ.) *(Τεργέστῃ.)* — Λόγος ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ Συλλόγου. 1
ΝΑΧΑΜΟΥΛΗΣ (Ἰω.) *(Κερκύρᾳ.)* Νεοελλ. Θέατρον. Φυλλ. Γ'. Δ'. Ε'. ς'. Ζ'. Η'. Θ'. Ι'. ΙΑ'. καὶ ΙΒ'. — Annuario della famiglia Israelitica 11
ΠΕΤΡΙΔΗΣ (Ἀθ.) *(Ἀρεοπόλει.)* Κρητικαὶ ἐπιστασίαι περὶ Δωδώνης 1
ΠΟΛΥΛΑΣ (Ἰάκ.) *(Κερκύρᾳ.)* Σύλλογος Ῥήγας Φερραῖος.— Εἰσαγωγικὸς λόγος ὑπὸ Ἰ. Πολυλᾶ 1
ΣΟΥΡΙΑΣ (Γ.) *(Χίῳ.)* Ἔκθεσις περὶ τῶν δημοσίων ἐξετάσεων τοῦ γυμνασίου Χίου 1

309

309

Δωρεαὶ Ὑπουργείων, Σωματείων καὶ Συλλόγων.

Ἀναγνωστήριον «Σμύρνη». — Τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ. — τ. Α'.	1
Association pour l'encouragement des Études Grecques (Παρισίοις). — Annuaire de l'année 1871.	1
Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον. — Ἔκθεσις ποιητικοῦ ἀγῶνος τοῦ 1827. — Λογοδοσία τοῦ πρυτάνεως Κ. Βουσάκη. — Καστόρχη περὶ τῆς ἀρχῆθεν κοινωνίας τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Ῥωμαίους. —	3
Ἑλλην. Φιλολογ. Σύλλογος (Κ/λει). Περιοδικὸν τοῦ ἐν Κ/λει Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγου. — Ἔτος Ε'.	1
Ἑλλην. Φιλόμουσος Σύλλογος (Βραΐλᾳ) Καταστατικόν. — Λόγος τοῦ προέδρου Ἐπ. Γεωργαντοπούλου. — Λόγος ἐκφωνηθεὶς τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Συλλόγου.	3
Ἑταιρία Φιλεκπαιδευτική. — Πρακτικὰ τοῦ ἔτους 1871.	1
Ἑταιρία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ. — Λογοδοσία τοῦ διοικητ. Συμβουλίου. — Χρηματίτης ἀγὼν Σ. Μεταξᾶ.	2
Λέσχη «Μνημοσύνη» (Κ/λει) Κανονισμός. —	1
Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλλ. γραμμάτων. — Ἔκθεσις τῶν πεπραγμένων ἀπὸ τῆς συστάσεως μέχρι τοῦ 1872. — Περὶ κατωτέρας καὶ μέσης παιδείας. —	2
Σύλλογος Κυριῶν ὑπὲρ τῆς γυναικείας παιδεύσεως. — Κανονισμός. —	1
	325

348

Δωρεαὶ ἔξωθεν.

Ἀνώνυμοι. — Συλλογὴ ἐπιστημον. διατριβῶν Στρούμπου. — Conspiration de Welstein par Sarrasin. — Κανονισμὸς τῆς ἑταιρίας τῆς ἀμοιβαίας πιστώσεως	3
ΒΑΜΠΑΣ (Ἀρ.) Καταστατικὸν τῆς πιστωτικῆς τραπέζης τοῦ Λαοῦ	1
ΒΟΤΤΑΡΟΣ (Θ.) *(Σύρῳ.)* Μελέται ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης ὑπὸ Θ. Βοττάρου	1
ΓΚΙΛΛΗΣ (Ν.) Κρίσεις περὶ νέου στρατιωτ. ὀργανισμοῦ ἐν Ἑλλάδι	1
ΔΟΥΣΜΑΝΗΣ (Α.) *(Κερκύρᾳ.)* La missione di W. Gladstone nelle isole Ionie. — ἐστοιχ.	1
ZAMBALDI (F) *(Ῥώμῃ)* Χόπφ, οἱ Σλάβοι ἐν Ἑλλάδι μετ.. Ζαμβάλδη.	1
ΖΕΡΒΟΣ (Τ.) *(Σύρῳ)* Dumas, le meneur des loups. — Λεγένδρου γεωμετρία. — Στοιχ. γεωμετρία. — Τουρκ. ἀναγνωσματάριον. — Ὁ Ναπολέων Γ'. καὶ οἱ ἐν Πρωσσίᾳ ῥεμβασμοί. —	5
ΚΟΛΙΑΤΣΟΣ (Σωκ.) Λόγοι ἐκφωνηθέντες εἰς τὰ μνημόσυνα τῶν κεκοιμημένων.	3
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ (Θ) Πῶς καταστρέφεται Κράτος, ὁμιλία. —	1
ΚΟΥΡΤΕΛΗΣ (Ι. Χ.) Βέκκερ Χαρικλῆς. —	1
ΚΥΡΜΕΓΑΛΟΣ (Ι.) *(Σύρῳ)* Βαλζάκ, ὑγίαινε. — Μαξιμιλιανὸς αὐτοκρ. τοῦ Μεξικοῦ. — Γεράκη, ἀριθμητική. — Δαμασκηνοῦ ἀριθμητική. —	4
	370

370

LAWRENCE-ARCHER (*Λονδίνῳ*) The orders of Chivalry. — 1

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ (Ι.). — Ἡ ἐκπολιορκηθεῖσα Κ/λις. 1

ΜΑΡΚΟΡΑΣ (Γ.) (*Κερκύρᾳ*) Ἁπλῆ καὶ καθαρεύουσα. — 1

ΜΠΑΛΑΝΟΣ (Σ. Κ.) Περὶ τῆς ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὀφειλομένης τῇ ἀρχῇ ὑποταγῆς. — 5

ΝΑΚΗΣ (Ν. Β.) Καίσαρος Γαλατικὸς πόλεμος. — La Faoniade inni ed odi di Saffo. — Marmontel, Belisario. — Physique et moral de l'homme. — Cornelius Nepos. 1791. — Λάνδερερ περὶ τῶν ἐν Σαντορίνῃ θερμῶν ὑδάτων. — Della vita del pittore Chialli. — Disraeli, Henrietta. — Tissot, l'onanismo. — Jacob, vertu et tempérament. — Lucianus Göttergespräche. — Metastasio opere. — Walter Scott, Napoleon, τ. 3. — Κανονισμὸς τοῦ Συλλόγου «Ἀναγέννησις». — Voltaire Henriade. — Ἔκθεσις περὶ τῶν ἐν Σταυροδρομίῳ Σχολείων. — Machiavelli opere τ. 2. — Petit-dictionnaire de l'Acad. Française. — Montesquieu lettres persanes. — Molière, œuvres. — Belisario. — 26

ΠΑΥΛΙΔΗΣ (Π.) Λόγος εἰσαγωγικὸς εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἑπτὰ οἰκουμ. συνόδων. 1

ΠΕΡΡΗ ΑΔΕΛΦΟΙ. — Lamartine les visions. — Calendrier maçonique. — Muraour, triomphes de l'empire. — Scholl, Claude le borgne. — Fourmestraux la reine Hortense. — Memoires de Rigolboche. — Ὁ μάγειρος Γραμματεύς. — Πε-

405

405

ρίδου, Ἰταλ. ἀλφαβητάριον. — Jacob, curiosités de l'histoire des arts. — Βαρὼ καθήκοντα τῶν παίδων. — Ἀγὼν μουσικὸς τῶν ἐννέα παρθένων. — Ὁ πλαστὸς μάγειρος. — Ἠθικὴ ἐν τῷ Βίῳ. — Michelot, questionaires 1) sur la carte de France. — 2) sur la carte d'Amerique. 3) sur la carte d'Asie 4) sur le mappemonde. — Les 40 medaillons de l'Academie. — Lamenais par Peigne. — Claudin, Mery. — La constitution de 1852. — Βασιλειάδου Καλλέργαι, Λουκᾶς Νοταρᾶς. — Pelix, dieu ou la science. — Morel, silhouettes dramatiques N° 2, 3, 4. — Goussio sur l'état financier de la Grèce. — Vimercati, C/ple et l'Egypte — Μαυρομάτη Καζαμίας τοῦ 1871. — Voltaire Romans et contes. — Briffault, Paris a table. — Βωδριλλιὰρ, πολυτέλεια καὶ ἐργασία. — Καλογερᾶ, λόγος τῆς 30 Ἰανουαρίου. — Οὐγὼ, ἡ τελευτ. ἡμέρα ἑνὸς καταδίκου. — Παπαζαφειροπούλου, ἄρθρα πολιτικοκοινωνικά. — Οἱ τελευταῖοι παλμοὶ τοῦ Πραΐδου. — Demoustier lettres sur la mythologie. — Gerspach. hist. de la telégraphie. — Μιττερμάϊερ, θανατικὴ ποινή. — Ἀπάντησις ἑνὸς Ἕλληνος Μασσώνου. — Ἀνατολὴ καὶ Δύσις. — Grand orient de Belgique. — Παρασκευαΐδου, σκέψεις ἐπὶ τῆς καταιγίδος κτλ. — Ἕλλην στρατιώτης. — Taciti opera. — Virgilii opera. — 45

ΡΑΛΛΗΣ (Μ. Κ.) Σόλων νομ. περιοδικόν. — 1

ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ (Α.) *(Πάτραις.)* Ἀφύπνισμα...... 1

452

452

ΡΟΣΣΗΣ (Ζ.) Εἰσαγωγ. λόγος τοῦ Π. Παυλίδου ἐλεγχόμενος 1

ΣΟΥΤΣΟΥ (Ι). Gaboriau, les esclaves de Paris. — Comte, physiologie de l'homme. — Guizot, l'amour dans le Mariage.—Musset, poesies nouvelles. — Edgar Poetrad, Nouvelles extraordinaires.—Nadar, le miroir aux alouettes.— 6

Ὁ συγγραφεὺς διὰ Φ. Παρασκευαΐδου. — Ἑρμηνεία συνοπτικὴ τῶν Εὐαγγελίων. 1

ΣΑΠΟΥΝΤΖΗΣ (Ἰω.) Ἀληθείας ἔτος 1869 καὶ 1870. 2

462

Βιβλία ἀγορασθέντα.

Αἰλιανοῦ ἅπαντα. τ. 2. — Ἀνθολογία. — Ἀντιφῶν. — Βαβρίου, αἰσώπιοι μῦθοι. — Δημοσθένης τ. Β.' — Δίων Χρυσόστομος τ. 2. — Δίωνος Κασσίου, Ῥωμ. ἱστορία τ. 5. — Εὐσέβιος τ. 3. — Θεμίστιος τ. 2. — Ἰσσαῖος. — Ἱστορικοὶ συγγραφεῖς τ. Α'. — Ἰώσηππος τ. 6. — Καινὴ Διαθήκη. — Κοΐντου τῶν μεθ' Ὅμηρον λ. 14. — Μετρικοὶ συγγραφεῖς. — Μετρολογικοὶ συγγραφεῖς. — Νικόμαχος. — Νόννου Διονυσιακά, τ. 2. — Ὁμήρου Ἰλιάς. Α'. — Ῥήτορες τ. 3. — Στοβαίου ἀνθολόγιον τ. 4. — Στοβαίου ὑποθῆκαι τ. 2. — Συμεῶνος, Σύνταγμα. — Ὑπερίδης. — Φιλόστρατος τ. Α'. — Chateaubriand les Natchez τ. 2. — Τοῦ αὐτοῦ Itineraire τ. 2. — Τοῦ αὐτοῦ Genie du Christianisme τ. 2. — Martigny, antiquités — Pontez, notes sur la Grèce. — Ampère, mélanges d'histoire de litter. — τ. 2. — Segur, hist. du bas empire. — Voltaire, œuvres complets τ. 25. — L'Egypte à la voile. — Βενθάμου περὶ νομοθεσίας τ. 2. — Πλαυτῖνος τ. 2. — Πλουτάρχου ἅπαντα τ. 5. — Πολύβιος τ. 4. — Ἔτι δὲ 10 Φυλλ.

τῆς Revue des deux Mondes πρὸς ἀναπλήρωσιν ἀτελῶν τόμων. Τὸ ὅλον τ. 102.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν τοῦ ἀναγνωστηρίου.

α΄. Ἐφημερίδες.

1) Ἀλήθεια. 2) Ἀμάλθεια (Σμύρνης). 3) Ἀναμόρφωσις. 4) Ἀνταπόδοσις. 5) Ἐθνικὸν Μέλλον (Σύρου). 6) Εἰρηνική. 7) Εὔριπος (Χαλκίδος). 8) Ἐφημερὶς τῶν Δικαστηρίων. 9) Ἐφημερὶς τῶν Φιλομαθῶν. 10) Ἐφημερὶς τῶν Συζητήσεων. 11) Καιροί. 12) Κλειὼ (Τεργέστης). 13) Κωνσταντινούπολις (Κ/λεως). 14) Μέριμνα. 15) Νεολόγος (Κ/λεως). 16) Πανόπη (Σύρου). 17) Πατρὶς (Σύρου). 18) Σκοπιά. 19) Σμύρνη (Σμύρνης). 20) Tempo. 21) Temps.

β΄. Περιοδικά.

1) Ἀθήναιον. 2) Ἀρχαιολογικὴ ἐφημερίς. 3) Ἀσκληπιός. 4) Βοβλιογραφικὸν Δελτίον. 5) Γεωπονικά. 6) Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη. 6) Εὐρυδίκη (Κ/λεως.) 8) Νεοελλ. Ἀνάλεκτα. 9) Νομικὴ Μέλισσα. 10) Παρθενών. 11) Περιοδικὸν Ἀναγνωστηρίου Σμύρνης. 12) Περιοδικὸν Ἑλλ. Φιλ Συλλόγου-Κ/λεως. 13) Πανδώρα. 14) Φαρμακευτικὸν Δελτίον. 15) Algemeine Familien Zeitung. 16) Analectes mathematiques. 17) Archives paleographiques. 18) Athenée oriental. 19) Famiglia Israelitica (Κερκύρας). 20) Gartenlaube. 21) Revue éthnographique. 23) Revue linguistique. 24) Revue politique et litteraire. 25) Revu

scientifique. 26) Rivista di filologia (Ταυρίνου). 27) Rivista filologicoletteraria (Οὐηρῶνος).

Σημ. — Ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς συντάξεως τοῦ ἄνω καταλόγου μέχρι τῆς σήμερον, ὁπότε ἐκδίδοται ἡ λογοδοσία, ἐπῆλθον μεταβολαὶ εἴς τε τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικὰ τοῦ Ἀναγνωστηρίου, δημοσιεύεται ἐνταῦθα πρὸς γνῶσιν τῶν μελῶν ὁ κατάλογος τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν τῶν νῦν ὑπαρχουσῶν ἐν τῷ Ἀναγνωστηρίῳ.

1) Ἀλήθεια (ἑ). 2) Ἀμάλθεια (Σμύρνης) (ἑ). 3) Ἀναμόρφωσις (ἑ). 4) Ἀνατολικὴ ἐπιθεώρησις (π). 5) Ἀνταπόδοσις (ἑ). 6) Ἀθήναιον (π). 7) Ἀσκληπιός (π). 8) Αὐγή (ἑ). 9) Βιβλιογραφικὸν Δελτίον (π). 10) Γεωπονικά (π). 11) Ἐθνικὸν Μέλλον (Σύρου) (ἑ). 12) Ἐθνικὸν Πνεῦμα (ἑ). 13) Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη (π). 14) Εἰρηνική (ἑ). 15) Ἑλλ. ἐπανάστασις (Πατρῶν) (ἑ). 16) Εὐβοϊκὸς κῆρυξ (Χαλκίδος) (ἑ). 17) Εὔριπος (Χαλκίδος) (ἑ). 18) Εὐρυδίκη (π.) (Κ/λεως). 19) Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογικὴ (π). 20) Ἐφημερὶς τῶν Δικαστηρίων (ἑ). 21) Ἐφημερὶς τῶν Συζητήσεων (ἑ). 22) Ἐφημερὶς τῶν Φιλομαθῶν (ἑ). 23) Καιροὶ (ἑ). 24) Καποδίστριας (ἑ) (Κερκύρας). 25) Κλειὼ (ἑ) (Τεργέστης). 26) Κωνσταντινούπολις (ἑ) (Κ/λεως). 27) Μέριμνα (ἑ). 28) Νεολόγος (ἑ) (Κ/λεως). 28) Νεοελλ. Ἀνάλεκτα (π). 30) Νομικὴ Μέλισσα (π). 31) Ὅμηρος (π.) (Σμύρνης). 32) Πανόπη (ἑ) (Σύρου). 33) Παρθενὼν (π). 24) Πατρὶς (ἑ) (Σύρου). 45) Περιοδικὸν Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγου (π.) (Κ/λεως). 36) Πνὺξ (ἑ). 37) Ποσειδῶν (ἑ) (Πειραιῶς). 38) Πρωϊνὸς Κῆρυξ (ἑ). 39) Ῥήγας (ἑ) (Κερκύρας). 40) Σμύρνη (ἑ) (Σμύρνης): 41) Φαρμακ. δελτίον (π). 42) Allgemeine Famiglien Zeitung (ἑ). 43) Analectes mathematiques (π). 44) Archives paleographiques (π). 45) Athenée oriental (π). 46) Famiglia israelitica (π). 47) Fliegende Blätter (ἑ). 48) Illustration (ἑ). 49) Indépendance Hellenique (ἑ). 50) Revue des deux Mondes (π.) 51) Revue éthnographique (π). 52) Revue linguistique. 53) Revue politique et litteraire. 54) Rivista di filologia. 55) Rivista filologicoletteraria.

ΠΙΝΑΚΕΣ (*)

ΠΙΝΑΞ ΜΕΛΩΝ

Α'. ΤΑΚΤΙΚΑ.

α) Ἐνεργά.

1 Μιχαὴλ Π. Λάμπρος
2 Κωνσταντῖνος Π. Λάμπρος
3 Κωνσταντῖνος Π. Λύτσικας
4 Παναγιώτης Ι. Φέρμπος
5 Νικόλαος Δ. Λεβίδης
6 Ἐλευθέριος Ρ. Ῥαφαὴλ
7 Ἰωάννης Κρασσᾶς
8 Χρῆστος Λόντος
9 Παῦλος Νικολάρας
10 Νικόλαος Γ. Πολίτης
11 Γεώργιος Ι. Ἀγγελόπουλος
12 Δημήτριος Α. Κορομηλᾶς
13 Σπυρίδων Κ. Παπαγεωργίου
14 Michael Deffner
15 Θεμιστοκλῆς Καγιᾶς
16 Ἀνδρέας Ἱδρωμένος
17 Ἰωάννης Κρεστενίτης
18 Γεώργιος Καπετανάκης
19 Ἀναστάσιος Στούπης
20 Στέφανος Καρτούλης
21 Διονύσιος Σομερίτης
22 Κωνσταντῖνος Λαμπαδάριος
23 Ἀνδρέας Φακήρης
24 Ἰωάννης Π. Λάμπρος
25 Σπυρίδων Χ. Ἀργυρόπουλος
26 Λεωνίδας Ῥοζάκης
27 Εὐγένιος Γ. Ζαλοχώστας
28 Νικόλαος Χατζῖσκος
29 Μιχαὴλ Σακελλαρόπουλος
30 Νικόλαος Καλοσγοῦρος
31 Βασίλειος Ι. Φλώρης
32 Κωνσταντῖνος Μεϊμάρης
33 Κωνσταντῖνος Ζαφειρόπουλος
34 Κωνσταν. Παπαμιχαλόπουλος
35 Ἀνδρέας Ῥάμος
36 Γεώργιος Ν. Ξάνθος
37 Πέτρος Περρῆς
38 Σπυρίδων Βάσης
39 Στέφανος Ἰωαννίδης
40 Ἀριστείδης Βαμπᾶς
41 Νικόλαος Β. Νάκης
42 Ἰωάννης Βάμβας
43 Σπυρίδων Βασιλειάδης
44 Φιλοποίμην Παρασκευαΐδης
45 Ἀνδρέας Καλύβας
46 Σπυρίδων Καλύβας
47 Διομήδης Διαμάντης
48 Μιχαὴλ Ναύτης
49 Ἠλίας Τσιτσέλης
50 Ἰωάννης Χατσόπουλος
51 Κομνᾶς Τράκκας
52 Τιμολέων Λούης
53 Ἀναστάσιος Πάλλης
54 Νικόλαος Σχινᾶς
55 Γεώργιος Φιλάρετος
56 Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης
57 Χαράλαμπος Ἄννινος
58 Ἀδαμάντιος Στακούλης

(*) Ἐκρίθη καλὸν ἵνα ἐν τοῖς κατωτέρω πίναξι τῶν μελῶν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ κατάστασις αὐτῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ παρόντος φύλλου (15 Φεβρουαρίου 1873).

β') Πάρεδρα.

59 Εἰρηναῖος Ἀσώπιος
60 Σπυρίδων Δράζῖνος
61 Ντέκας Πασχαλίδης
62 Δημήτριος Παπαρρηγόπουλος
63 Γεώργιος Ζαβιτζάνος
64 Ἀναστάσιος Χρηστομάνος
65 Κωνσταντῖνος Πολύχρονος
66 Διονύσιος Λάτας
67 Νικόλαος Π. Δηλιγιάννης
68 Δημήτριος Κοκκίδης
69 Ἀχιλλεὺς Παράσχος
70 Γεώργιος Παράσχος
71 Ἀλέξανδρος Α. Σοῦτσος
72 Ἀριστείδης Δόσιος
73 Ἰωάννης Περβάνογλους
74 Λέανδρος Δόσιος
75 Κωνσταντῖνος Ν. Κωστῆς
76 Ἰωάννης Τυπάλδος
77 Γεώργιος Ζολώτας
78 Ἀριστομένης Προβιλέγιος
79 Ἀναστάσιος Ζίννης
80 Ἀχιλλεὺς Γεωργαντᾶς
81 Νικόλαος Χ. Νικολαΐδης
82 Κωνσταντῖνος Χατζῖσκος
83 Ἄγγελος Βλάχος
84 Ἀλέξανδρος Μανσόλας
85 Σῖμος Μπαλάνος
86 Ἐμμανουὴλ Ῥοΐδης
87 Κωνσταντῖνος Βάμβας
88 Γεώργιος Κοζάκης Τυπάλδος
89 Θεμιστοκλῆς Κορομάντζος
90 Γεώργιος Καραμήτσας
91 Κωνσταντῖνος Π. Δηλιγιάννης
92 Ἀναστάσιος Διομ. Κυριακοῦ
93 Ὄθων Παπαλεονάρδος
94 Λεωνίδας Μηλιώτης
95 Λεωνίδας Πάγκαλος
96 Χρῆστος Σολιώτης
97 Κωνσταντῖνος Μωραΐτίνης
98 Φωκίων Σακελλαρόπουλος

Β'. ΕΠΙΤΙΜΑ.

Ἐν Ἀθήναις.

1. Παναγιώτης Λύτσικας
2 Φραγκῖσκος Πυλαρινός
3 Ἀχιλλεὺς Ποστολάκας
4 Θεοδόσιος Βενιζέλος
5 Ἰωάννης Πίσσας
6 Εὐστράτιος Πίσσας
7 Παῦλος Λάμπρος
8 Χρῆστος Νικολ. Φιλαδελφεὺς
9 Τηλέμαχος Μαράτος
10 Φίλιππος Ἰωάννου
11 Νικόλαος Δραγούμης
12 Κωνσταντῖνος Βουσάκης
13 Θεόδωρος Ὀρφανίδης
14 Στέφανος Α. Κουμανούδης
15 Δημήτριος Σεμιτέλος
16 Ἀνδρέας Μάμουκας
17 Δημήτριος Πανταζῆς
18 Κωνσταν. Παπαρρηγόπουλος
19 Μάρκος Ῥενιέρης
20 Νικόλαος Σαρίπολος
21 Ἐμμανουὴλ Κόκκινος
22 Ὁ Ἀθηνῶν Θεόφιλος
23 Κωνσταντῖνος Φρεαρίτης
24 Γρηγόριος Παπαδόπουλος
25 Δημήτριος Δεσποτόπουλος
26 Σοφοκλῆς Οἰκονόμος
27 Ἰωάννης Οἰκονομίδης
28 Παῦλος Καλλιγᾶς
29 Χρῆστος Βάφας
30 Νικόλαος Μαυροκορδάτος
31 Χαράλαμ. Τ. Πρετεντέρης
32 Νικόλαος Νικοκλῆς
33 Δημήτριος Σ. Μαυροκορδάτος
34 Παναγιώτης Ῥομπότης
35 Λέων Μελᾶς
36 Ἰωάννης Φιλήμων
37 Γεώργιος Βασιλείου
38 Ἰωάννης Σοῦτσος
39 Γεώργιος Μαυροκορδάτος
40 Εὐθύμιος Καστόρχης
41 Νικόλαος Χατσόπουλος
42 Ἰωάννης Σκαλτσούνης

43 Δημήτριος Ν. Λεβίδης
44 Ἀδαμ. Παπαδιαμαντόπουλος
45 Ἀνδρέας Συγγρός
46 Henri Gaspar
47 Πέτρος Παπαρρηγόπουλος
48 Κυριακὸς Λαμπρύλλος
49 Ἰωάννης Χὶλλ
50 Λουκᾶς Μαυρογορδάτος
51 Emile Burnouf
52 Ἐπαμινώνδας Λουριώτης
53 Δημήτριος Στροῦμπος
54 Σπυρίδων Κόμνος
55 Γεώργιος Τερτσέτης
56 Ἡρακλῆς Μητσόπουλος
57 Γεώργιος Ῥάλλης
58 Ἀλέξιος Πάλλης
69 Ξαυέριος Λάνδερερ
60 Γεράσιμος Δρακόπουλος
61 Γεώργιος Μανοῦσος

Ἐν Πειραιεῖ.

62 Θεόδωρος Ἀφεντούλης

Ἐν Κερκύρᾳ.

63 Γεώργιος Κωστῆς
64 Νικόλαος Μάνεσης
65 Ἰωάννης Ῥωμανός
66 Ἰωάννης Βερβιτσιώτης
67 Ἀρσένιος ἱερεὺς Πανδῆς
68 Ναπολέων Ζαμπέλιος
69 Ὁ Κερκύρας Ἀντώνιος
70 Μιχαὴλ Ἱδρωμένος
71 Παναγιώτης Δαζαρᾶς
72 Γεώργιος Μαρκορᾶς
73 Φώτιος ἱερεὺς Κάντας

Ἐν Ζακύνθῳ.

74 Σέργιος Χ. Ῥαφτάνης

Ἐν Κεφαλληνίᾳ.

75 Θεόδωρος Γ. Καροῦσος

Ἐν Λευκάδι.

76 Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

77 Νικόλαος Πασπαλλῆς
78 Ῥαφαὴλ Ῥαφαὴλ
79 Ἰωάννης Καλέργης
80 Ἡροκλῆς Βασιάδης
81 Γεώργιος Χ. Κωνσταντινίδης
82 Ἀντώνιος Ψυχάρης
83 Ξενοφῶν Ζωγράφος
84 Ἰωάννης Ἀριστοκλῆς
85 Κωνσταντῖνος Καραπάνος
86 Γεώργιος Κορωνιός
87 Χρηστάκης Ζωγράφος ἐφένδης
88 Εὐστάθιος Σῖμος

Ἐν Μιτυλήνῃ.

89 Δημήτριος Βερναρδάκης

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

90 Ἰωάννης Ἀντωνιάδης
91 Πάνος Πίσσας

Ἐν Γαλαζίῳ.

92 Μενέλαος Νεγρεπόντης

Ἐν Κισοβίῳ.

93 Ἀνανίας Βατοπαιδινός

Ἐν Ὀδησσῷ.

94 Ἰωάννης Βουτσινᾶς
95 Ἀπόστολος Ἀρσάκης

Ἐν Πετρουπόλει.

96 Γεώργιος Συμβουλίδης

Ἐν Φλωρεντίᾳ.

97 Ἰούλιος Τυπάλδος

Ἐν Ταυρίνῳ.

98 Σπυρίδων Ζαμπέλιος

Ἐν Νεαπόλει.

99 Κωνσταντῖνος Ζαβιτσιάνος

Ἐν Ῥώμῃ.

100 Fr. Zambaldi

Ἐν Βιέννῃ.

101 Βαρὼν Σίμων Σίνας
102 Μιχαὴλ Δούμπας

Ἐν Παρισίοις.

103 Albert Dumont
104 Ἀλέξανδρος Ῥαγκαβῆς

Ἐν Μασσαλίᾳ.

105 Σταῦρος Μεταξᾶς

Ἐν Λονδίνῳ.

106 Πέτρος Βράϊλας Ἀρμένης
107 Charles Tuckermann

Γ'. ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΑ.

Ἐν Πειραιεῖ.

1 Ἐμμανουὴλ Γαλάνης

Ἐν Σύρῳ.

2 Ἀριστείδης Μαστοράκης
3 Πέτρος Κοσκορόζης
4 Γεώργιος Κ. Χούμης
5 Διονύσιος Μαρῖνος
6 Τιμολέων Ἀμπελᾶς
7 Ἰωάννης Ἀργυράκης
8 Μιχαὴλ Βαμβακερὸς
9 Σπυρίδων Μάτεσης
10 Κωνσταντῖνος Ψύχας

Ἐν Ἀρεοπόλει.

11 Ἀθανάσιος Πετρίδης

Ἐν Πάτραις.

12 Ὀδυσσεὺς Κρητικὸς
13 Ἀριστομένης Κοντογούρης

Ἐν Καλάμαις.

14 Νικόλαος Παππαϊωάννου

Ἐν Τριπόλει.

15 Θεόδωρος Ζαφειρόπουλος
16 Νικόλαος Κωνσταντόπουλος

Ἐν Μεσολογγίῳ.

17 Θεοφύλακτος Ζοῦγκος

Ἐν Ἀμφίσσῃ.

18 Ἀνδρέας Φιλίππου

Ἐν Λαμίᾳ.

19 Ἰωάννης Βερέττας

Ἐν Χαλκίδι.

20 Ἀντώνιος Μάτσας

Ἐν Ζακύνθῳ.

21 Διονύσιος Μπάφας

Ἐν Κεφαλληνίᾳ.

22 Γεράσ. Μουσούρης

Ἐν Κερκύρᾳ.

23 Νικόλαος Τ. Βούλγαρης
24 Σπυρίδων Μαυρογιάννης
25 Δημήτριος Λάμπρος
26 Ἰάκωβος Πολυλᾶς
27 Δημήτριος Λοράνδος
28 Ἰωσὴφ Ναχαμούλης
29 Φρειδερῖκος Ἀλβάνας
30 Γεώργιος Καλοσγοῦρος
31 Λεωνίδας Βλάχος

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

32 Γεώργιος Ἀποστολίδης
33 Δημήτριος Νικολαΐδης
34 Κωνσταντῖνος Βερσῆς
35 Θαλῆς Ἀντωνιάδης
36 Σταῦρος Ι. Βουτηρᾶς

37 Γεώργιος Βαφειάδης
38 Ἰωάννης Α. Βρεττὸς
39 Γεώργιος Χασιώτης

Ἐν Σμύρνῃ.

40 Λεωνίδας Ἀργυρόπουλος
41 Κωνσταντῖνος Ξανθόπουλος
42 Ἰωάννης Πρωτόδικος
43 Νικόλαος Οἰκονομίδης

Ἐν Χίῳ.

44 Γεώργιος Σουρίας
45 Μιχαὴλ Κεφάλας

Ἐν Μιτυλήνῃ.

46 Ἀλέξ. Λεονάρδος
47 Μιχαὴλ Φραγκάτος

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

48 Ἰωάννης Ἰσιδ. Σκυλίσσης

Ἐν Κρήτῃ.

49 Ἀντώνιος Μιχελιδάκης
50 Δημήτριος Φέρμπος

Ἐν Καισαρείᾳ.

51 Ἰάκωβος Θεοδωρίδης

Ἐν Καβάλᾳ.

52 Ἀντώνιος Κούζης

Ἐν Βάρνᾳ.

53 Χριστόφορος Εὐσταθιάδης

Ἐν Σιατίστᾳ.

54 Ἰωάννης Ἀβρᾶς

Ἐν Ἀδριανουπόλει.

55 Γερμανὸς Μιχαηλίδης

Ἐν Ἰσμαηλίῳ.

56 Ἀντώνιος Ἀλεξανδρίδης
57 Δημήτριος Ἀλεξανδρίδης

Ἐν Πετρουπόλει.

58 Παντολέων Κορέσης

Ἐν Νεαπόλει.

59 Δημήτριος Παπαγεωργίου

Ἐν Ἑνετίᾳ.

60 Κωνσταντῖνος Σάθας
61 Κωνσταντῖνος Τριανταφύλλης

Ἐν Οὐηρῶνι.

62 Adolfo Gemma
63 B. Zandonella

Ἐν Τεργέστῃ.

64 Γεράσιμος Μαυρογιάννης
65 Διονύσιος Θερειανός

Ἐν Βιέννῃ.

66 Θεαγένης Λιβαδᾶς

Ἐν Βερολίνῳ.

67 Νικόλαος Μοσχάκης
68 Σπυρίδων Π. Λάμπρος

Ἐν Ἰένῃ.

69 Γρηγόριος Μάνος.

Ἐν Λειψίᾳ.

70 Βλάσιος Γαβριηλίδης
71 Μίνως Λάππας
72 Ἰγνάτιος Μοσχάκης

Ἐν Φρεϊβέργῃ.

73 Ἐμμανουὴλ Δραγούμης

Ἐν Γοτίγγῃ.

74 Ἰωάννης Καμπούρογλους
75 Λάζαρος Ἀντωνιάδης

Ἐν Παρισίοις.

76 Εὐγένειος Α. Ῥαγκαβῆς
77 Emile Legrand

Ἐν Λονδίνῳ.

78 Ἰωάννης Βαλέττας
79 Στέφανος Ξένος
80 Δημήτριος Βικέλας
81 Δημήτριος Ῥοδοκανάκης

Ἐν Κοπενάγῃ.

82 Ἰωάννης Ἀλταμούρας

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

1 Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας
2 Ἰωάννης Οἰκονομίδης
3 Γεώργιος Σουρίας
4 Κωνσταντῖνος Δόσιος
5 Ἀλέξανδρος Ρ. Ῥαγκαβῆς
6 Σπυρίδων Ζαμπέλιος
7 Γεώργιος Χ. Κωνσταντινίδης
8 Γεώργιος Μαυροκορδάτος
9 Ἀνδρέας Συγγρός
10 Γεώργιος Συμβουλίδης
11 Ἰωάννης Βουτσινᾶς
12 Γεώργιος Κορωνιδς
13 Μάρκος Ῥενιέρης
14 Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν
15 Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων
16 Ἐπιτροπὴ ἐμψυχώσεως τῆς Ἐθνικῆς Βιομηχανίας
17 Β. Ἑλλην. Πρεσβεία ἐν Κ/λει
18 Σκαρλάτος Σοῦτσος
19 Δῆμος Ἀθηναίων
20 Ἀδελφοὶ Νεγροπόντε
21 Δημήτριος Α. Κορομηλᾶς

ΕΤΑΙΡΙΑΙ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ.

Ἐν Ἀθήναις.

1 Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον
2 Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη
3 Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων
4 Φιλεκπαιδευτικὴ Ἑταιρία
5 Ἰατρικὴ Ἑταιρία
6 Σύλλογος Κυριῶν ὑπὲρ τῆς γυναικείας παιδεύσεως
7 Ἑταιρία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ
8 Φιλολ. Σύλλογος Βύρων
9 Φιλ. Σύλλογος Ἑλλ. Παλιγγενεσία
10 Ἀναγνωστήριον

Ἐν Κερκύρᾳ.

11 Δημοσία Βιβλιοθήκη Κερκύρας
12 Ἀναγνωστικὴ Ἑταιρία

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

13 Ἑλλ. Φιλολ. Σύλλογος
14 Ἠπειρωτ. Φιλεκπαιδ. Σύλλογος
15 Λέσχη Μνημοσύνη
16 Φιλεκπαιδ. Σύλλογος Μικρὰ Ἀσία
17 Φιλολ. Σύλλογος Πιερία

Ἐν Σμύρνῃ.

18 Φιλεκπαιδ. Σύλλογος Ὅμηρος
19 Σύλλογος Ἑλικών

Ἐν Βραΐλᾳ.

20 Ἑλλην. Φιλόμουσος Σύλλογος

Ἐν Σέρραις.

21 Μακεδον. Φιλεκπαιδ. Σύλλογος

Ἐν Θεσσαλονίκῃ.

22 Φιλεκπαιδευτ. Σύλλογος Θεσσαλονίκης

Ἐν Βάρνᾳ.

23 Φιλεκπ. Σύλλογος Βάρνης

Ἐν Ῥαιδεστῷ.

24 Θρακικὸς Φιλεκπ. Σύλλογος

Ἐν Ἀτταλείᾳ.

25 Φιλεκπ. Σύλλογος Εὐαγγελισμός

Ἐν Ῥόδῳ.

26 Ἐπιτροπὴ τῶν ἐν Ῥόδῳ ἀγαθ. καταστημάτων

Ἐν Παρισίοις.

27 Σύλλογος πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν Ἑλλ. σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ

28 Athenée Oriental

Ἐν Στρασβούργῳ.

29 Ἀστοχὴ καὶ Πανεπιστ. Βιβλιοθ.

Ἔσοδα — Ἔξοδα

	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.
Περίσσευμα παρε	. .	.	1500	—
Δωρεαὶ τῶν κ. κ. Γ. Κων	. .	.	122	—
Λ. Μελα λίων	841	70		
Γ. Μαυρ	216	40		
Σ. Ζαμπ	135	—	1193	10
Ἀν. Βατ	. .	.	151	25
Ἀνδρ. Σ ρδα ἐσωτ. ὑπηρεσίας				
Γ. Κορω	. .	.	95	—
Γ. Συμβε	60	40		
Ἰ. Βουτ	57	26		
. . . .	107	—		
Ὑπουργικὴ ἐπιχ ἄλλα μικρὰ ἔξοδα .	217	95	442	61
Εἰσφοραὶ Μελῶν				
» »	. .	.	608	80
. . . .	. .	.	280	15
Εἰσφοραὶ διάφορο υ »	984	96		
Ἐνοίκια . . . λαίου τῆς παρούσης				
Συνεισφοραὶ πρὸς 90. 90	246	06		
Ἔκτακτος εἰσφο	430	18	1661	20
Δρ.			6054	11

12 Σεπτεμβρίου 1872.

Ὁ Ταμίας

. ΚΡΑΣΣΑΣ.